

Inkeriläisten viesti

NUMERO 1–2
TAMMIKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Puh. (90) 191 3947
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Susanna Nässi ja Eeva Virolainen rippi-isänsä Aatami Kuortin seurassa vuonna 1928. Kannattaa lukea koskettava kertomus Susannan elämänvaiheista sivulta 4 alkaen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kuka sinä olet?

Filosofia on nyt suosittua. Suomen lukioihin siitä on tullut uusi, kaikille pakollinen oppiaine. Helsingin Kallion kirkkoon taas kertyi joulun alla ilta toisensa jälkeen satoja ihmisiä kuuntelemaan, kuinka nuori filosofi **Pekka Himanen** keskusteli julkisuuden henkilöiden kanssa elämän perimmäisistä kysymyksistä. Pelkkää kahden ihmisen keskustelua – ja kirkko täyttyi ihmisistä!

Filosofiaa rakastetaan muuallakin kuin Suomessa. Norjassa opettaja **Jostein Gaarder** kirjoitti teoksen »Sofian maailma». Se on kertomus tavallisesta 14-vuotiaasta tytöstä, jonka rauhallisen elämän katkaisee yhtenä päivänä nimetön kirje. Siinä on vain kolme sanaa: »Kuka sinä olet?» Pian postilaatikkoon tipahtaa toinen samanlainen lappunen, jossa kysytään: »Mistä maailma on peräisin?»

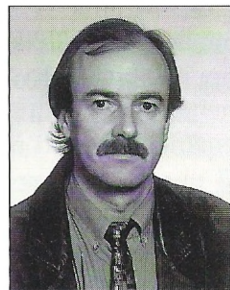
Kirja on kertomus nuoren tytön kasvusta ja aikuistumisesta, mutta samalla se esittelee suuret länsimaiset filosofit ja heidän perusajatuksensa antiikista **Jean Paul Sartreen** ja muihin eksistentialisteihin. Teos on ollut suuri menestys niin Norjassa kuin Suomessakin, ja sen käännösoikeudet on myyty lukuisiin maihin, mm. Ruotsiin ja Venäjälle.

Mikä filosofiassa oikein kiinnostaa? Sananmukaisesti se tarkoittaa rakkautta viisauteen; oppiaineena selvittelee ennen muuta kaiken tiedon, tietämisen ja tieteen perusteita ja menetelmiä. Filosofia tarjoaa näin välineitä elämän suurten salaisuuksien ihmettelemiseen. Se ei anna – toisin kuin uskonnot – yhtä mallia tai vastausta, mutta se pakottaa yhä uudelleen kysymään ja ajattelemaan. Ehkä tässä juuri onkin filosofian viehätys: yksi vastaus synnyttää yhä uusia kysymyksiä, itsestäänselvyydet karisevat, elämästä ei pääse liian helpolla.

Sofian »Kuka sinä olet?» -kysymys sai mm. seuraaviin mietteisiin: »Eikö ollutkin outoa, ettei hän tiennyt, kuka oli? Eikö sekin ollut kohtuutonta, ettei hän voinut itse määrätä ulkonäköään? Se vain oli sellainen kuin oli. Ystävät saattoi valita, mutta ei itseään. Eihän hän ollut edes valinnut elämäänsä ihmisenä.» Kysymys sai Sofian miettimään myös sitä, ettei hän elä täällä ikuisesti. »Ei voi tuntea elävänsä ilman, että tuntee joskus kuolevansa, hän ajatteli. Samalla tavoin on yhtä mahdotonta ajatella kuolevansa, jos ei samanaikaisesti ajattele, miten ihmeellistä onkaan elää.»

Filosofia sanana kuulostaa vaativalta. Jokainen meistä on kuitenkin omalla tavallaan filosofi esimerkiksi silloin, kun aamulla peiton alla miettii, jaksaisiko tähän päivään nousta. Ja omaa filosofiaa syntyy, jäimme sitten sänkyyn tai nousimme ylös. Jokainen meistä antaa myös omalla elämällään yhden vastauksen kysymykseen: »Kuka sinä olet?»

Sofian ensimmäinen filosofinen löytö oli hämmästys: »Miten ihmeellistä onkaan elää!»

Markku Pyysiäinen

Keski-Aasian kautta Suomeen

Erään paluumuuttajan tarina

Susanna Nässi on syntynyt Miikkulaisten Yläkylässä v. 1911 Mikko ja Anni Rännälin perheen kolmantena lapsena. Nyt hän kertoo Helsingin Kontulassa elämäntarinansa, jonka jännittävimmät vaiheet alkoivat vuonna 1919.

Pakolaisena Suomeen

– Vuonna 1919 olin kahdeksanvuotias. Meillä oli silloin sota ja kesäkuussa meidän piti lähteä Suomen puolelle pakoon. Isä ja äiti jäivät aluksi kotiin. Mummo, sisareni **Liisa** ja **Aune, Matti-veli** ja minä sekä meillä asuva orpo poika lähetettiin matkaan. Valjastettiin hevonen ja lähdettiin rajalle Metsäpirttiä kohti. Rajalla odotteli jo paljon väkeä ja ensin luultiin ettei yli päästetä, mutta sitten tuli naisia jotka veivät meidät hevosen kanssa pienen rajajoen yli. Miikkulaisista oli aina käyty Suomen puolella kirkossa, ja niin mummo tunsi seudun taloja. Erääseen taloon päästiin yhdeksi yöksi.

– Se oli iso talo, emäntä paisto leipää ja mummo kysyi: »Ettekö ottaisi meitä tähän vähäksi aikaa?» Emäntä sanoi että heillä oli muutenkin paljon perhettä. Silloin sattui tulemaan naapurin emäntä joka otti meidät, vaikka hänellä ei ollut ruokaa antaa. Mummo näet sanoi että meillä oli niin paljon ruokaa, että se kyllä riittäisi niin kauan kuin ollaan Suomessa.

– Se oli sellainen iso kannu johon oli pantu ryyniä, ja oli viisi kalaa ja viisi leipää. Ajateltiin että ollaan vain vähän aikaa sotaa paossa. Yhdet vaatteetkin vain oli.

Oltiin siis Kannaksella Metsäpirtissä. Sinne tulivat vasta kolmen kuukauden päästä isä ja äiti sekä Susannan kummitäti ja -setä. Tuli muitakin omasta kylästä. Uudet tulijat toivat yhtä ja toista mukanaan, ja vanhin sisar Liisa kävi salatietä hakemassa kotoa ruokaa ja vaatteita. Karja oli tullut jo vanhempien mukana.

– Muistan kuinka kotoa lähtiissä sisaret itkivät ja mummo sanoi jotta pittää ottaa tää pyhäperetniekka, jot jos ollaa suntaakkii ast ni sit käyn kirkos...

Aikaa myöten piti ruveta myymään karjaa elatukseksi. Siirryttiin Pyhäjärvelle Saaprun kylään. Siellä Susanna oli kuusi vuotta. Sinä aikana hän ehti käydä kansakoulun loppuun Salitsanrannan koulussa ja saada monta ihanaa ystävää. Kolmen kanssa ystävyys jatkuu nyt Suomessa, he ovat **Aili Anttonen, Esteri Honkanen** ja **Lahja Törn,** jotka nyt asuvat eri puolilla Suomea. Aili ja Lahja kävivät 80-luvulla Keski-Aasiassa asti tapaamassa Susannaa.

Mummo kuoli Pyhäjärvellä. Kummit lähtivät takaisin Miikkulaisiin ja tahtoivat kovasti Susannaa mukaansa. Mutta isä pelkäsi, etteivät he sitten enää koskaan tapaisi. Kummitäti kuitenkin

kirjoitti ja kutsui Susannaa yhä uudestaan.

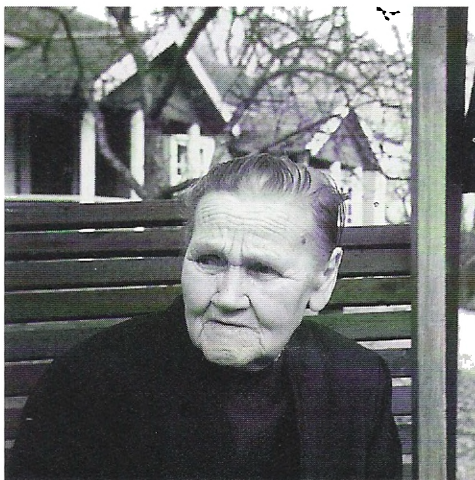
Lähtöpäätös oli vaikea. Oli raskasta jättää rakas isä ja veli, mutta kun Susannan oma äiti oli kuollut ja hänellä oli äitipuoli, hän halusi kovin kummitätinsä luokse. Lopulta isäkin suostui, kun ei halunnut, että tytär myöhemmin syyttäisi häntä »onnen ryöstämisestä», kuten isä asian ilmaisi.

Kohtalokas kotiinpaluu 1925

– Kolmen tutun naisen mukana pääsin rajan yli. Olin vain 14-vuotias ja minut päästettiinkin helpommin kuin muut. Kotikylästä oli kaikki talot poltettu. Täti ja setä olivat tehneet karjakeittiöstä mökin. Kun minä tulin he alkoivat rakentaa taloa. Kummit pitivät minua kuin omaa lastaan. Siihen aikaan olin Rännäli ja he olivat Nässejä.

Vuonna 1928 Susanna kävi rippikoulun ja rippi-isänä oli **Aatami Kuortti,** joka oli Lempaalassa ja Vuolee–Miikkulaisissa seurakunnanhoitajana, kuten silloinen nimitys kuului. Kolme vuotta myöhemmin Susanna solmi avioliiton oman kylän pojan **Yrjö Nässin** kanssa. Nuoripari vihittiin Pietarissa Pyhän Marian kirkossa ja heidät vihki Yrjön rippi-isä rovasti Laurikkala.

Vuoteen 1935 elämä sujui kohtalaisesti, vaikkakin inkeriläisiä oli alettu kyydittää jo vuoden 1930 paikkeilla. Joka yö vietiin kotoaan miehiä, joista ei sen jälkeen kuultu mitään. Susannan kaksi setää kyyditettiin ja heidän mukanaan Liisa-sisko joutui Siperiaan. Vuonna 1935 tuli Yrjö Nässin perheelle käsky, että oli lähdettävä kotoa. Kylä oli jo jonkin aikaa ollut täynnä sotilaita ja epämääräistä väkeä. Yhtäkkiä sanottiin että härkävaunut on varustettu, teidät pannaan niihin mutta Leningradissa pääsette oikeihin vaunuihin. Vain vähän tavaraa sai ottaa mukaan. Otettiin kuitenkin kaksi kirstua kirjojakin, koulukirjoja ja hengellisiä kirjoja, useat 1800-luvulla painettuja.

Susanna Nässi osallistuu inkeriläisten toimintaan pääkaupunkiseudulla. Seukkoseuran viimekeväisellä kevätretkellä Keravan kotiseutumuseon pihapiirissä hänet kuvasi Pirkko Huurto.

Vastoin lupauksia matka jatkui Leningradista itään härkävaunuissa. Halkoja mätettiin kamiinaan, lattiaan oli tehtävä käymälän virkaa toimittava reikä.

Susannalla oli huolehdittavanaan pienet lapsensa, kolmevuotias **Lyyli** ja vuoden vanha **Eino.** Täti ja setä olivat mukana. Ei tiedetty, vietäisiinkö Siperiaan, jonne sedät ja Liisa-sisko olivat joutuneet jo vuonna 1930.

– Auringosta katsottiin ettei vain mentäisi pohjolaan, jossa on kylmä. Sitten mentiinkin vain etelään, aina vain etelään, 12 vuorokautta se matka kesti. Eväät loppuivat. Sattui vielä sellainen tapaus, että yhdestä vaunusta lehmät ja hevoset paloivat. Silloin meille annettiin niiden hevosten lihaa. Lopulta tultiin Etelä-Kazakstaniin, jossa meidät

Susannalle tärkeiksi tulleet kummit Susanna ja Matti Nässi Miikkulaisten Yläkylästä vasemmalla. Oikealla on Yrjö Nässi sylissään Lyyli, Susannalla on sylissään Eino.

pantiin parakkeihin. Meitä oli junalastillinen, ja niitä junalasteja oli jo ennen meitä ja meidän perästä. Oli paljon suomalaisia muualtakin kuin Miikkulaisista. Ensin asuttiin tiukasti, kesä tuli kuuma, lapset alkoivat sairastaa, vanhukset kuolivat, ensin kaikki oli vaikeaa. Kuumuus rasitti, yli 40 astetta.

Elämää »Nälkäisellä arolla»

Alettiin siis elää arolla, puuvillasovhoosissa Pahta-Aralissa. Aroa sanottiin Nälkäiseksi aroksi – Golotnaja step. Vuonna 1924 Keski-Aasian maat oli liitetty Neuvostoliittoon ja Leninin aloitteesta aroa ruvettiin tekemään hedelmälliseksi kaivamalla kastelukanavia.

– Käytiin töissä puuvillapelloilla, puuvillaa poimimassa. Vähitellen alettiin ostaa elukoita, lehmiä ja sikoja. Minulle syntyi vielä kaksi poikaa, **Viljo** ja **Antero.** Antero eli vain vajaan vuoden. Hän kuoli v. 1943, jolloin Viljo oli 3-vuotias.

Aron alkuperäiset asukkaat olivat asuneet jurtissa. Ensimmäiset eurooppalaiset olivat vuonna -28 karkotettuja Venäjän valkoisen armeijan sotilaita ja heidän perheitään, joiden tultua jo oli alettu rakentaa parakkeja. Susannan perheen asuntona oli kaksi ensimmäistä vuotta peltikattoinen parakki, jossa asuttiin hyvin ahtaasti. Juomavesi oli savista, suoraan kanavasta. Kärpäset ja täit ahdistivat, ihmisiä kuoli joka päivä,

etenkin lapsia. Karkotettujen joukossa oli lääkäreitä vasta 40-luvulla. Siihen aikaan karkotettiin, kidutettiinkin, hyviä ja eteviä ihmisiä.

Kun inkeriläiset tulivat, he helpottivat elämäänsä rakentamalla saunan maakuoppaan. Kuopan toista puolta peitti riukukatto, toinen, katoton puoli oli pukuhuoneena. – Jouluakin koetettiin viettää suomalaisittain. Arolla ei kuusia ollut, niinpä ne tehtiin jostain toisesta puusta. Susannan **Elviira**-tytär muistaa, kuinka hänen lapsuutensa joulupuun oksat leikattiin sanomalehdestä kuusenoksien muotoisiksi ja maalattiin vihreiksi.

Sota-aika kestettiin

Sota-aika oli vaikea. Susannan mies Yrjö otettiin työarmeijaan. Nuorimmat lapset olivat vielä pieniä, osa kävi koulua, lisäksi perheessä oli Susannan sisaren poika **Armas,** jonka äiti oli kuollut ja isä vangittu -37 Pahta-Aralissa. Kun Yrjö oli työarmeijassa, tultiin eräänä iltana lasten jo nukkuessa Susannalta kyselemään kaikenlaista. Syynä oli se että tiedettiin Susannan veljen ja isän asuvan Suomessa.

– Kyselivät, onkos teidän joukko sellaista että tahtovat sotaa – että saksalaiset voittaisivat ja pääsisitte pois. Mie sanoin ettei kukkaa sottaa taho. Sitten kyselivät mitä miun isäni Suomesta kirjoittaa ja mitä tahtoo. Mie sanoin, jotta itse olette isät ja tiedätte mitä isät lapsilleen kirjoittavat ja kertovat. Lopuksi sanoivat tulevansa kyselemään toisenkin kerran, jotta puhuisin enemmän. Minä sanoin että en käy kenellekään haastamaan sellaista mitä en tiedä, ja minulta ei enää kertaakaan kyselty.

Sodan aikana etenkin suomalaiset ja saksalaiset koettiin vihollisiksi. Meistä oli kyllä tiedetty silloin kun tultiin, että kuulumme vihollisiin. Ja kulakkeihin. Kun sitten teimme työtä puuvillapelloilla, ihmeteltiin, että nämähän ovatkin työläisiä...

Puuvillapelloilla työpäivä alkoi kello viisi aamulla, mutta päivällä piti kuumimpaan aikaan olla neljä tuntia sisällä. Kun puuvilla syksymmällä valmistui ja tuli valkoiseksi, sitä poimittiin myöhään illallakin. Mitä enemmän poimittiin, sitä enemmän maksettiin. Pieni se palkka kuitenkin oli niin raskaasta työstä.

Kun Yrjö pääsi viiden vuoden jälkeen työarmeijasta, tehtiin yhdessä töitä, Susanna korjuuaikaan puuvillanpoimijana, Yrjö sekalaisissa hevosmiehen hommissa. Leipä oli pitkään kortilla, viljeltiin maissia, pidettiin lehmiä ja sikoja. Elviira-tytär syntyi 1949. Pojat lähtivät korkeakouluihin Tashkentiin. Lapsilla ei ollut yleensäkään vaikeuksia koulussa, venäjäähän he osasivat hyvin. Armas oli joutunut kerran vaihtamaan koulua pelkästään kansallisuutensa vuoksi, mutta tavallisesti opettajat olivat karkotettua intelligentsijaa, hyviä ihmisiä ja eteviä. Kun Viljo meni Tashkentiin teknilliseen korkeakouluun, ihmeteltiin, miten hyvää matematiikan opetusta hän oli Pahta-Aralissa saanut.

Suomeen kuin omalle maalle

Juuri lasten korkeakouluopinnot pidättelivät muuttohaluja silloin, kun muualta tulleet alkoivat jo lähteä kotiseuduilleen. Sitä paitsi v. -55 saatiin tonttimaa, tosin kivinen jaa kehnonlainen. Lapset tekivät hullun lailla töitä ja auttoivat vanhempiaan omakotitalon rakentamisessa. Myöhemmin he itse perustivat perheen, ja elämä meni koko ajan parempaan päin.

Pahta-Aralissa laulettiin virsiä hautausmaalla, kun Matti Makara (keskellä) oli kyläilemässä siellä 1960-luvulla. Hänen vieressään ovat Nässit, Susanna ja Yrjö, ja edessään Susannan tyttärenpoika. Yhteys sukulaisiin säilyi, kun serkut vierailivat Keski-Aasiassa, Tyyne-serkku jopa kaksikin kertaa.

Neuvostoliiton hajoamisen mukana tuli kuitenkin levottomuutta, joka pani jo vakavasti ajattelemaan lähtöä. Kun sitten tuli paluumuutto-oikeus Suomeen ja täällä oli paljon sukulaisia, »pantiin tuumat tukkuun» ja paperit kuntoon. Susanna oli jo v. -80 vieraillut Suomessa ja tavannut sukulaisia. Inkerikodissakin hän kävi jo silloin. Isä Yrjö oli käynyt Elviira-tyttären kanssa Suomessa ja tavannut sisarensa Aunen 66 vuoden jälkeen. Yrjö oli matkastaan sekä ylpeä että onnellinen.

Vuonna 1986 Yrjö kuoli. Susanna alkoi tuntea itsensä jo hiukan heikoksi ja huonojalkaiseksi, ei olisi enää jaksanut kanoja, kissaa ja koiraa hoitaa. Niin lähdettiin 1992 yhdessä Elviiran perheen kanssa ensimmäisinä Suomeen. Nyt täällä ovat kaikkien lasten perheet. Kohta ollaan muutenkin kuin omal maal...

Tytär, korkeakouluinsinööri, on täydennyskoulutuksessa, tyttären lapset **Sanna** ja **Yrjö** opiskelevat koulun ohella Itä- ja Helsingin musiikkiopistossa. Yrjö on ollut opiston kuoron mukana jo Brysselissä ja Amerikassakin.

Rakkaaksi tullut kirkko

Susanna kuuluu Mellunkylän seurakuntaan. Seurakunnan Mikaelinkirkko Kontulassa on tullut tutuimmaksi Helsingin kirkoista. Aikoinaan Susanna joutui Keski-Aasiassa hoitelemaan monia kir-

kollisia toimituksia, varsinkin lukemaan jumalanpalvelustekstejä, mutta myös kastamaan lapsia »sitten kun miehet olivat menneet pois tai kuolleet». Uskonnon asia oli siellä inkeriläisten keskuudessa Susannan mielestä hyvin. Uskonto oli kielletty, mutta puuvillapelloilla pidettyjä jumalanpalveluksia ei häiritty.

Susanna kertoo lapsuudenmuiston Miikkulaisten kirkosta:

– Meiltä oli kirkkoon vain puoli kilometriä matkaa. Menin mummon kanssa kirkkoon ja löysin matkalla kuolleen linnun. Pidin sitä kädessä ja näyttelin kaikille. Olin silloin hyvin pieni.

Miikkulaisten kirkko poltettiin vuonna 1919. Rippikoulun Susanna muistaa käyneensä Vuoleella. Voimme kuvitella Susannan ilon ja liikutuksen, kun hänen tyttärensä Lyyli ja Elviira konfirmoitiin Helsingissä Mikaelinkirkossa marraskuussa 1994. Susannan kotikirkko Miikkulaisissa oli Pyhän Mikaelin kirkko.

Teksti: Pirkko Huurto

Inkeriläiset ja EU

Merkitseekö Ruotsin ja Suomen liittyminen Euroopan unioniin jotain eri maissa asuville inkeriläisille? Vaikeutuvatko vai helpottuvatko mahdollisuudet pitää yhteyttä sukulaisiin Venäjällä?

Lainaan Ruotsin valtion maahanmuuttoviraston tiedotetta marraskuulta 1994: »EU-maiden ulkoministerit pääsivät lokakuussa yksimielisyyteen sopimuksesta, joka rajoittaa oleskeluoikeutta Euroopan unionin sisällä. Jokainen jäsenmaa on vastuussa niistä maahanmuuttajista ja vierastyöläisistä, joille se antaa oleskeluluvan. Lupa koskee vain kulloinkin kyseessä olevaa EU-maata. Ihmisten vapaa liikkuvuus koskee vain EU-maiden kansalaisia eikä niitä ulkomaalaisia, joilla on oleskelulupa jossakin EU-maassa.

Sopimus merkitsee sitä, että kolmannesta maasta saapunut maahanmuuttaja, joka oleskelee laittomasti jossain EU-maassa mutta jolla on oleskelulupa johonkin toiseen EU-maahan, lähetetään tähän maahan.

Oleskeluluvan omaavalla ulkomaalaisella tulee tästä huolimatta olla mahdollisuus lyhyeen vierailuun jossakin toisessa EU-maassa ilman viisumia. Maalla, jossa asianomainen henkilö on vierailulla, on kuitenkin oikeus vaatia todisteita siitä, että hänellä on riittävästi rahaa vierailuun ja paluumatkaan.»

Armas Paakkonen

Mooses Putron muistoksi

75 vuotta inkeriläissäveltäjän katoamisesta

Nouse Inkeri -hymnin säveltäjän ja monipuolisen inkeriläisen kulttuurivaikuttajan **Mooses Putron** katoamisesta tuli 23. 11. 94 kuluneeksi 75 vuotta. Tämän Inkerin merkkimiehen muistoa kunnioittaakseen Inkerin kulttuuriseura järjesti Kallion kirkossa konsertin, jossa Viljandista oleva Sävel-kuoro esitti **Albert Pettisen** sovittamia Putron lauluja solisteinaan baritoni **Jassi Zahharov** ja basso **Guido Tuvi**.

Kallion kirkkoon kokoontunut yleisö sai kuullakseen mielenkiintoisen musiikkituokion. Albert Pettinen oli tehnyt merkittävän työn sovittaessaan laulut Sävel-kuorolle ja kuoro puolestaan lähes vuoden mittaisen urakan harjoitellessaan laulut upeaan esityskuntoon juuri tätä nimenomaista konserttia varten.

Putron lauluista ohjelmistoon oli otettu mm. Aamu, Aalloilla, Laula vaan, Hän lauloi, Sydämen myrsky, Sinun tykösi Herra, Orpo, Rukous, Riennä sieluni, Tuiskussa ja O Pyhä Henki.

Mooses Putron elämästä

Oli kylmä marraskuun 24. päivä vuonna 1919. Pietarin suomalaisen seurakunnan urkuri, Inkerin kansan rakastama Mooses Putro erosi muusta hautajaisseurueesta Pietarin pohjoisosissa olevalta Uspenskin hautausmaalla ja lähti kävelemään Isolla Tallikadulla olevaan kotiinsa.

Perille Putro ei kuitenkaan milloinkaan palannut ja hänen elämänsä viimeiset vaiheet jäävät ikuisen hämärän peittoon. Ehkä hänet ryöstettiin päällään olleen krimiturkin takia, olivathan olot vallankumouksen jälkeisessä Pietarissa varsin levottomat. Tai ehkä hän menehtyi sairaskohtaukseen, olihan hän tuolloin jo 71-vuotias. Katoaminen herätti aikanaan valtavaa huomiota ja koko Pietarin suomalaisväestö hälytettiin Mooses Putroa etsimään, mutta turhaan.

Mutta Mooses Putro vaikuttaa yhä vieläkin keskuudessamme. Paitsi inkeriläisille, myös muille suomalaisille hän on tullut tutuksi sävellystensä kautta.

Mooses Putro syntyi lokakuun 30. päivänä 1848 Inkerinmaalla Tuutarin

seurakunnan Nurkkalan Kyllisissä ja varttui melko varakkaissa oloissa. Vaikka Inkerinmaalla, kuten muuallakin Venäjällä, vallitsi Putron syntymän aikoihin vielä maaorjuus, Tuutarin seurakunnan maat olivat vanhastaan kuuluneet keisarille, mistä johtuen talonpojat voivat elää melko kelvollista elämää.

Mooses Putron vanhemmat, **Maria** ja **Matias Putronen** arvostivat omaa suomalaisuuttaan ja halusivat suoda lapsilleen mahdollisuuden opiskella suomalaisessa opinahjossa. Mooses Putro suoritti Kolppanan seminaarissa lukkariurkurin ja opettajan tutkinnon keväällä 1866.

Inkerin vahva kulttuurihahmo

Mooses Putro on kiistatta yksi Inkerin kulttuurin vahvoista merkkihahmoista kautta aikain. Monipuolisena lahjakkuutena ja työteliäänä vaikuttajana hän on piirtänyt pysyvät puumerkkinsä koko inkerinsuomalaiseen kulttuuriin. Säveltäjäntyön lisäksi hän teki merkittävän uran sanomalehtimiehenä ja osallistui monipuolisesti myös eri järjestöjen toimintaan.

Kolppanan seminaarin opettajan virasta Putro siirtyi Pietarin suomalaisen seurakunnan lukkariurkuriksi ja ylemmän kirkkokoulun opettajaksi vuonna 1872 vain 24-vuotiaana.

Heti Pietariin muutettuaan Putro perusti Pietarin Suomalaisen lauluseuran vuonna 1872 ja johti sitä 47 vuotta aina kuolemaansa saakka. Laulukuoron lisäksi Putron aikaansaannosta olivat kuudet yleisinkeriläiset laulujuhlat, joista ensimmäiset pidettiin vuonna 1899 Skuoritsassa, minkä jälkeen 1901 Tuutarissa, 1903 Venjoella, 1908 Tyrössä, 1910 Keltossa ja viimeiset 1913 Kolppanan seminaarin 50-vuotisjuhlien yhteydessä.

Putron tuotteliaisuus ja monipuolinen lahjakkuus tuntuu käsittämättömältä. Urkurin ja opettajantoimensa ohella hän pystyi toimittamaan kotonaan kerran viikossa ilmestyvää suomenkielistä Inkeri-lehteä 20 vuoden ajan 1885–1905.

Hän vaikutti myös Hyväntekeväisyysseurassa ja Alku-raittiusyhdistyksessä.

Karismaattinen opettaja

Entisten oppilaiden kuvaukset opettajastaan ovat hellyttäviä: opettajana Putro oli lämmin ja hyväsydäminen ja rakasti oppilaitaan. Ilmeisesti myös hänen opetusmenetelmänsä olivat varsin nykyaikaiset ja yksilölliset. Oppilaiden kerrotaan istuneen oppitunneilla lattialla Mooses Putron ympärillä häneen nojaten. Säveltäjänä ja sanaseppona Putro sepitti tilanteisiin sopivat värssyt ja sai oppilaansa innostumaan.

Sävellystyö

Säveltäjänä Putro oli varsin tuottelias ja hänen laulujaan sisältyy monen kuoron ohjelmistoon yhä vieläkin. Hänen sävellyksiään on esitetty varsin vaativissakin valtiollisissa tilaisuuksissa, mm. presidentti Kyösti Kallion hautajaisissa soi Mooses Putron sävellys: Ole kanssani Jeesus.

Mahtava esikuva

Inkerinsuomalaiset ovat viime vuosina voimakkaasti etsineet omaa kansallista identiteettiään jälleen kerran Venäjän sisäisten myllerrysten keskellä. Suunnat-

tomalla ahkeruudella vanhoja kansallisia muistomerkkejä on kunnostettu, suomen kielen opetus käynnistetty ja seurakuntien toiminta alkanut uudelleen. Ja paljon on vielä tehtävää, mutta tekijöitä vähän. Inkerin kansan vanha polvi on väistymässä ja paluumuutto Suomeen on houkutellut etenkin nuorta väkeä. Jo yli 10 000 inkeriläistä on valinnut asuinmaakseen Suomen.

Toivottavasti Mooses Putron elämäntyö ja esimerkki siivittäisivät kaikkia inkerinsuomalaisia asuinmaastaan huolimatta vaalimaan omaa suomalaista identiteettiään. Helppoa suomalaisena oleminen tuskin oli Putron lapsuudessa viime vuosisadan puolivälin Tuutarissa, mutta niin vain lapsuudenkodissa kylvetty rakkaus omaan kulttuuriin kesti läpi koko elämän ja kukoistaa vieläkin.

Teksti: Helena Miettinen

Inkeri idän ja lännen kulttuurien välimailla

Markku Pyysiäisen esitelmä Boråsin syysjuhlilla 29. 10. 1994

Luin 10-vuotiaana ensimmäisen Inkeriä käsittelevän kirjan, Juhani Konkan teoksen »Kahden maailman rajalla». Sen avulla opin ensimmäisen kerran liittämään yhteen inkeriläisten kohtalot kansana ja ne kertomukset, joita olin isältäni ja isovanhemmiltani kuullut. »Kahden maailman rajalla» on hyvä nimi tällaiselle Inkeri-aiheiselle kirjalle: se kuvaa osuvasti koko Inkerin kansan asemaa kulttuurisessa ja maantieteellisessä merkityksessä. Ymmärtääksemme Inkerin sijaintia kahden maailman – oikeastaan kahden kulttuuripiirin – rajalla meidän on sijoitettava itsemme osaksi laajempaa kokonaisuutta, sillä olemme osa Eurooppaa ja sen kulttuurihistoriaa.

Laajasti ottaen voidaan puhua kahdesta eurooppalaisesta kulttuuripiiristä, itäisestä ja läntisestä. Tämä jako on peräisin jo Rooman valtakunnan ajoilta. Rooma kattoi laajimmillaan koko Välimeren alueen ja ulottui Alppien pohjoispuolelle nykyisen Unkarin, Saksan ja Englannin alueille saakka. Ratkaiseva jako ei valtakunnassa kulkenut kuitenkaan etelä- ja pohjoissuunnassa vaan itä- ja länsiakselilla.

Lännessä, jonka keskus oli Rooman kaupunki, puhuttiin latinaa. Itäisessä osassa, jonka keskipisteeksi nousi vähitellen Konstantinopoli (nykyinen Istanbul), taas käytettiin kreikkaa. Lännen kristillisyys oli luonteeltaan järkeen perustuvaa päättelyä, idän eli Bysantin taas mystiikkaa ja mietiskelyä. Lännessä keskeistä oli oikea oppi, idässä oikea elämä. Lännessä kehitettiin esimerkiksi opit kiirastulesta ja aneista, idässä taas haluttiin pysyä yhteisten kirkolliskokousten päätöksissä. Lännen johtaja oli paavi, idässä samassa asemassa toimivat patriarkat.

Boråsin juhlilla saatiin kuulla kansainvälistä lauluryhmä Matrjoskhaa. Veronika Gustafsson on inkeriläinen, Eva-Britt Eriksson ruotsalainen ja Maria Andersson puolalainen.

Eurooppa jakautuu

Lopullinen jako kahteen – itään ja länteen – tapahtui Euroopassa v. 1054. Paavi tarjosi Bysantin keisarille apua itää piirittävää islamia vastaan. Hintana hän kuitenkin vaati täyttä määräysvaltaa idän kirkon asioihin. Kauppaa ei näillä ehdoilla syntynyt, ja niin paavi ja Konstantinopolin patriarkka julistivat toisensa kirkonkiroukseen. Ne purettiin vasta hieman yli 900 vuotta myöhemmin. Kristikunta oli jakautunut kahtia, katolinen ja ortodoksinen kirkko olivat todellisuutta. Samalla Eurooppa jakautui myös kulttuurisessa merkityksessä kahtia.

Kahden kulttuuripiirin, idän ja lännen syvää epäluuloa toisiaan kohtaan lisäsi se, että Venetsian johtamat ristiretkeläiset valloittivat Konstantinopolin v. 1204: ryöstivät kaupungin, häpäisivät kirkot ja tappoivat joukoittain asukkaita. Epäluulo ja viha länttä kohtaan oli tämän jälkeen niin suurta, että islamin uhatessa Konstantinopolia vähän myöhemmin sen asukkaat huusivat: »Mieluummin sulttaanin turbaani kuin paavin tiara.»

Kymmenen vuotta myöhemmin heidän huutoonsa vastattiin, kun turkkilaiset valloittivat kaupungin v. 1453. Idän kirkko joutui islamin syleilyyn, vaikka patriarkka saikin säilyttää asemansa ja arvonsa. Ortodoksisen kirkon painopiste siirtyi vähitellen kohti pohjoista, kohti Venäjää. Venäjän tsaari nousi näin kaikkien ortodoksien mahtavimmaksi suojelijaksi. Hän myös julisti: »Kaksi Roomaa (Rooma ja Kons-

Veronika Gustafssonin kaunis Tuuterin puku pitäisi nähdä väreissä.

tantinopoli) on kukistunut, mutta kolmas (Moskova) pysyy pystyssä eikä neljättä koskaan tule.»

Balkanilta Vienan Karjalaan

Inkeriläiset tietävät, että tsaari oli tuossa väitteessään väärässä. Hän kukistui, mutta Euroopan jako kahteen kulttuuripiiriin, itään ja länteen on säilynyt. Tälläkin hetkellä tuo raja on olemassaa. Se lähtee liikkeelle Balkanilta, entisen Jugoslavian alueelta, jossa tänään taistelevat ortodoksiset serbit, katoliset kroatit ja Bosnian muslimit. Balkanilta tuo raja kulkee entisen Tsekin ja Slovakian kautta Puolaan, sieltä edelleen Baltiaan, Inkerinmaalle, Suomeen ja ylös Vienan Karjalaan.

Inkerinmaan ja inkeriläisten kohtalona on ollut elää näiden kahden maailman ja kahden kulttuuripiirin, itäisen ja läntisen rajamailla. Tämä on merkinnyt suurta henkistä rikkautta mutta samalla myös rajakiistojen ja eturistiriitojen keskellä olemista. Tietysti tämä on ollut myös koko itäisen Suomen kohtalona.

Pohjoisessa tästä alueesta kilpailivat 900 vuotta sitten katolinen ja ortodoksinen kirkko, läntinen Ruotsi ja itäinen Venäjä. Vuonna 1323 solmitun Pähkinäsaaren rauhan raja, joka kulki kartalla suurin piirtein Viipurista Ouluun, oli samalla itäisen ja läntisen kulttuuripiirin raja. Suurvalta-aikanaan 1600-luvulla Ruotsi siirsi tätä rajaa idemmäksi, ja näin koko nykyinen Inkerinmaa liitettiin Ruotsiin ja samalla länteen. Luterilaisia suomalaisia uudisasukkaita muutti Inkeriin rajaa turvaamaan samalla, kun valtaosa alueen vanhasta ortodoksisesta väestöstä pakeni asuinsijoiltaan Venäjän puolelle. Tässä ovat inkeriläisten lähtökohdat: lännen kulttuuripiiriin kuuluvina luterilaisina kahden maailman – idän ja lännen – rajalla.

Suuren Pohjan sodan seurauksena Ruotsi joutui 1700-luvulla luopumaan Inkerinmaasta. Näin sen suomalaisesta luterilaisesta väestöstä tuli saareke idän venäjää puhuvan ortodoksisen valtakulttuurin keskellä. Professori **Hannes Sihvon** mukaan inkeriläiset liittyvät pienenä linkkinä siihen idän ja lännen kulttuurien välimailla eläneitten kansojen ketjuun, jota ovat »vuosisatoja jakaneet itään ja länteen uskonnot, Rooman ja idän kirkot sekä islam sekä tietenkin imperiumit: Saksat, Suur-Turkit, Itävalta-Unkarit, Venäjät». Hänen mukaansa historiasta ei pyyhitä pois tämän Inkerin kansan nimeä, vaikka se ajan oloon luultavasti sulautuu muihin heimoihin, sillä niin paljon tuskasta puserrettu

mutta myös menneestä ilosta ammennettu sen muisto on.

Missä nyt mennään?

Inkeriläiset ovat eläneet kahden maailman rajalla, mutta tänään me asumme vähintäänkin neljässä eri maassa: lännestä katsottuna Ruotsissa, Suomessa, Virossa ja Venäjällä. Millaisia inkeriläiset nyt ovat ja mihin he ovat matkalla? Itse määrittelen sijaintimme näin: kaikissa näissä maissa inkeriläiset edustavat itäisen ja läntisen kulttuuripiirin merkillistä kohtaamista.

Inkeriläiset ovat taustaltaan suomalaisia, siis osa kansaa, jonka enemmistö on juuri sanonut »kyllä» läntiselle Euroopan unionille. Edelleen meidän uskonnollinen viitekehyksemme on luterilaisuus, yksi juonne läntisen katolisen kirkon historiassa. Me kannamme näin mukanamme samaa rationaalisuutta, opin korostamista ja sanan merkitystä kuin koko läntinen kristillisyys.

Mutta toisaalta inkeriläisten kansansieluun – jos sallitaan tällainen hieman epämääräinen käsite – on syvästi vaikuttanut itäinen kulttuuri ja sen kansojen kohtalot. Inkeriläiset ovat tottuneet elämään itäiselle Suomelle ominaisissa suurperheissä. Tästä varmasti on peräisin se sukulaisrakkaus ja halu tulla yhteen, joka näkyy näilläkin Boråsin syysjuhlilla. Inkeriläisten on vaikea elää yksin, vaikka totuuden nimissä on sanottava, että yhteiselokaan ei aina suju ilman ristiriitoja.

Inkeriläisten henkinen pohjasointu on varmasti mollivoittoinen, naurun lahjasta huolimatta. Tätä kansaa ympäröi tietty melankolia, surumielisyys. Se nousee luultavasti siitä kodittomuudesta, joka useassa eri vaiheessa on ollut inkeriläisten kohtalona. Kaivataan »omall' maall» vaikka tosiasiassa hyvin harva enää olisi valmis muuttamaan Inkeriin. Pitkästä vaelluksesta on kuitenkin jäänyt kaipaus sisimpään. Inkeriläisten elämä on ollut kahden maailman rajalla olemista: ulkonaista epävarmuutta ja valmiutta lähtöön.

Yksi inkeriläisten suurimpia lahjoja ja keskeinen anti Euroopan yhteiseen kulttuuriperintöön on kuitenkin ollut laulu ja nimenomaan runonlaulu. Se juuri on seurausta tästä kulttuurien välisessä rajamaastossa elämisestä, mikä on tunnusomaista myös monelle luovalle taiteilijalle. Sen, mitä inkeriläiset ovat aineellisesti menettäneet, he ovat vastaavasti saaneet kulttuuripääomana takaisin. Mitä olisi Suomen kansanrunousarkisto ilman inkeriläisiä?

Yksi elämän suuria paradokseja, ristiriitaisuuksia näyttää olevan siinä, että aineellinen puute ja ulkonainen epävarmuus synnyttävät usein syvällistä hengenelämää. Ja juuri se sittenkin on kaikkein arvokkainta ihmiselämässä. Toivottavasti läntiseen kulttuuripiiriin ja sen hyvinvointiin juurtuneet inkeriläiset Ruotsissa ja Suomessa eivät hukkaa tätä kalleinta perintöään.

Markku Pyysiäinen
Kuvat: Armas Paakkonen

Inkeriläistytön ensirakkaus

Ella Ojala: Ensimmäinen kevät. Tammi 1994. 213 s.

Saadessani Ella Ojalan uuden kirjan arvosteltavaksi en tiennyt, mitä tällaiselta kirjalta voisi odottaa. Vaikka luenkin paljon ei käsiini ollut aikaisemmin osunut inkeriläisiä käsitteleviä kirjoja. Olen kuitenkin kuullut esim. vaariltani paljon inkeriläisten vaiheista ja olen myös usein selaillut Inkeriläisten viestiä. Niinpä kuvittelin, että »Ensimmäinen kevät» olisi jollain tapaa raskasta luettavaa. Kirjan kansikuva antoi kuitenkin toisenlaisen käsityksen sen sisällöstä. Luettuani takakannen tekstin mielenkiintoni kasvoi ja ilahtuneena ajattelin, että ehkä tässä olisi sellainen inkeriläisiä käsittelevä kirja, josta nuoretkin saattaisivat pitää.

Kirjan päähenkilö on Elisa, Ella Ojalan omakuva, joka on lukijoille tuttu jo muistelmaromaaneista Pitkä kotimatka ja Suomi näkyy. Kirjan alussa Elisa täyttää kahdeksantoista vuotta. Hän on päässyt myyjättäreksi Haapamäelle osuuskauppaan ja muuttaa vanhempiensa luota omaan pieneen asuntoon. Elisalla on avoimen ja iloisen luonteensa sekä viehättävän ulkonäkönsä vuoksi useita ihailijoita. Näistä Elisa rakastuu komeaan ja lahjakkaaseen Esaan, jonka hän on tavannut vapputansseissa. Esa on kuitenkin kihloissa toisen tytön kanssa. Sen lisäksi hän joutuu viettämään pitkiä aikoja Kinkomaalla keuhkotautiparantolassa, sillä hän on haavoittunut sodassa keuhkoihin. Esa ja Elisa alkavat viihtyä yhä paremmin toistensa seurassa, mutta Elisa ei kuitenkaan ole varma Esan kiintymyksen laadusta.

Kirja keskittyy kuvaamaan tätä suloista, mutta samalla kipeää ensirakkautta. Onneksi teoksessa on pääaiheen lisäksi myös kuvattu tarkasti inkeriläisten kohtaloita ja tuntemuksia Neuvostoliittoon palautuksen uhan väijyessä jatkuvasti taustalla. Ilman tätä, tarinan kääntöpuolta kirja jäisi vain yhdeksi lukuisista ensirakkauden kuvauksista.

»Huomiseel on huomisen huolet»

Kirjan kielenkäytössä minua viehätti erityisesti Elisan vanhempien ja hänen inkeriläisystäviensä puhuma murre. Se antoi lisää elävyyttä ja todentuntua kirjalle. Esimerkiksi loppupuolella on mieleenpainuva kohta, jossa Elisa löytää äitinsä pöydälle jättämän lapun: »Äidin käsiala oli kaunista ja hän kirjoitti melkein virheetöntä suomea. Elisa kuuli korvissaan, miten äiti olisi sanonut saman inkerin murteella: 'Lapsein. Uottelin sinnuu mut ko et tullut kottii. Meil on taas tult kirje, jossa sinnuukin käsetään tämän viikon aikana käymää nimismiehe kanslias. Voi ko eivät nyt veis meitä Vennäinmaalle! Rukkoile siekii Jumalaa, et hää ois meil armolline ja säästäis meijät siihe kurjimuksee joutumaast. Oisin nii tahtoont soppii päiväást, jot ois menty yhessä. Rakas lapsein, mie niin toivon, et sie olet olt hyvil jäljil. Rakkaita terveisii. Äiti.'»

Nykyisin monet kirjat ovat kovin synkkiä ja pessimistisiä. Ensimmäinen kevät on tässä suhteessa erilainen, sillä

inkeriläisten kärsimyksistä ja jatkuvasta pelosta huolimatta päähenkilö ja samalla koko kirja säilyttää elämänmyönteisyytensä ja lämpimän asenteensa. Ja vaikka kirjassa onkin traaginen loppu viimeiset lauseet ovat toiveikkaat: »Eikä hän (Elisa) surisi huomispäivää. »Huomiseel on huomisen huolet», sanottiin Inkerissä. Ja: »Huominen pitää huolen itsestään.» Elämä näyttäisi, mitä se toisi tullessaan.»

Jaana Pyysiäinen

Kirjoittaja on 16-vuotias helsinkiläinen lukiolainen.

Etsitään

Haluan saada yhteyden ihmisiin, jotka tietävät jotain suvustani. Vanhempani ovat kuolleet. Isäni on Matti Rohtanen synt. 6. 4. 1903. Äitini on Anna, omaa sukua Riikonen, synt. 29. 9. 1909. Kotikylä oli Lonskoj, Moloskovitsan seurakunta, Volossovan piiri. Isän isä Aleksander Rohtanen lähetettiin Siperiaan, missä hän kuoli. Isän äiti on Julia, omaa sukua Nurkkanen. Äidin isä on Andreas Riikonen ja äidin äiti Anna, omaa sukua Halinen. Itse olen syntynyt Kemissä 16. 4. 1944 ja isäni työskenteli Veitsiluodon sahalla 1943. Vanhempani pakenivat Ruotsiin 1945 Tornion kautta. Onkohan minulla serkkuja elossa? Auttakaa minua!

Lydia Kamperin, Huveröd 111, S-451 93 UDDEVALLA, Ruotsi,
Puh. 0522-664155.

Elsa Karvonen

Haluaisin tietoja meillä asuneen inkeriläistytön Elsa Karvosen kohtalosta. Hämeenlinnan lähellä Vanajan Imatran Voimalla asui vanhempieni Uuno ja Helvi Salosen luona Elsa Karvonen, joka oli silloin noin 10-vuotias. Hän tuli meille Perttulan koulukodista. Elsalla oli Lilja-niminen isosisko. Elsan serkku Juho Kapanen asui naapurissamme. Elsa lienee nyt 60–70-vuotias.

Mahdollisista tiedoista pyydetään ilmoittamaan osoitteella:

Heli Wilen, Portaanpää 7, 13210 Hämeenlinna

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liiton sääntömääräinen kevätkokous pidetään Helsingissä Karjala-talolla os. Käpylänkuja 1 sunnuntaina 26. 3. 1995 alkaen klo 14.00.

Esillä ovat sääntöjen 12 §:n kevätkokoukselle määräämät asiat:

- vuoden 1994 toiminta- ja tilikertomus
- entisten rekisteröimättömien paikallisosastojen hallussa olleesta yhdistyksen omaisuudesta ja arkistosta päättäminen.

Suomen Inkeri-liitto ry
Hallitus

Inkerin nimikkokukka?

Mikä olisi Inkerin nimikkokukka? Tietääkö joku lukijoista, onko Inkerillä entuudestaan olemassa jokin, maakuntakukkiin verrattavissa oleva kukka ja jos on, niin mikä? Kiinnostavaa on myös kuulla, mikä on se kukka, joka Sinun mielestäsi parhaiten sopisi Inkeriä symbolisoivaksi kukaksi.

Lähetä ehdotuksesi Inkerin maakuntakukasta maaliskuun loppuun mennessä osoitteeseen: Inkerin kulttuuriseura ry, Soili Uronen, Sammontie 4, 05200 RAJAMÄKI, puh. 2902 741 tai Helena Miettinen, Kirkkotie 43 I, 04310 TUUSULA, puh. 2732 501.

Osanottajien kesken arvotaan kirjapalkinto.

Joukostamme poistuneita

Hilma Tikka, synt. 23. 4. 1921 Spankkova, kuoli 16. 4. 1994 Göteborg

Anna Laitinen, synt. 10. 10. 1916, kuoli 19. 12. 1994 Borås

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa:

Tilaisuudet Inkeri-kodissa

Helmikuussa 26. 2. 1995 klo 14 kuukausitilaisuus ja kevätkokous
Maaliskuussa 26. 3. 1995 klo 14 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous
Huhtikuussa 23. 4. 1995 klo 14 Inkerikuoron kevätmatinea (Laatokka-sali)
Toukokuussa ei ole kuukausitilaisuutta

Tanhuharjoituksista Inkeri-kodissa voi tiedustella Elvira Pettiseltä puh. 8787 495 tai 5632 086.

Inkeri-kuoro

Inkeri-kuoron harjoitukset tiistaisin klo 17 Inkerikodissa.

Tervetuloa Inkeri-kuoroon!

Seukkoseura

9. 2. 95 klo 13.00
9. 3. 95 klo 13.00
13. 4. 95 klo 13.00
1. 5. 95 Kevätretki

Tervetuloa Seukkoihin!

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

26. 2. Kevätkokous Karjalaisten talossa
17. 4. Pääsiäisjuhla Karjalaisten talossa
4. 6. Helluntaijuhla Karjalaisten talossa
1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talolla yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Kaikki tilaisuudet Karjalaisten talolla, Itäpellontie 2, TURKU klo 14.

Lahden Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa:

13. 02. -95 Kevätkokous Ristinkirkon kahviossa klo 18.30
13. 03. -95 Kerhoilta, paikka ja aika sama
10. 04. -95 Kerhoilta, paikka ja aika sama
4.–7. 05. -95 Saaristomatka Eestiin. Lisätietoja Arvo Korkkiselta, puh. 7521 233 tai k. 918-7817 681
12. 06. -95 Kerhoilta Immilässä, Rämöillä Kuusistotie 4

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Julkaisemme tässä seuraavien Inkeriläisten viestien ilmestymispäivät.

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumis-päivä
1–2/95	13.01.1995	17.02.1995
3/95	14.02.1995	21.03.1995
4/95	08.03.1995	12.04.1995
5/95	10.04.1995	18.05.1995
6–7/95	04.05.1995	12.06.1995
8/95	07.07.1995	11.08.1995
9/95	11.08.1995	15.09.1995
10/95	08.09.1995	13.10.1995
11/95	12.10.1995	16.11.1995
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)	
Kansanlauluja Inkerinmaalta	***100 mk***
Arvo Survo	
Itku Inkerille	***100 mk***
Aapo Iho	
Hietajyvä	***20 mk***
Hellin Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	***15 mk***
Ella Ojala	
Pitkä kotimatka	***85 mk***
Ella Ojala	
Suomi näkyy	***110 mk***
Ella Ojala	
Pelastunut albumi	***130 mk***
Ella Ojala	
Ensimmäinen kevät	***100 mk***
Aleksander Störgren	
Mutkainen tie vapauteen	***60 mk***
Erkki Tuuli	
Inkeriläisten vaellus	***110 mk***
Pertti Virtaranta	
Sananlaskuja ja arvoituksia	***40 mk***
Pekka Nevalainen	
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla	***150 mk***
Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)	
Inkeri – historia, kansa kulttuuri	***300 mk***
Aapo Metiäinen	
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu	***40 mk***
Saimi Tuukkanen	
Elämäni helminauha	***30 mk***
Kalevalaseuran vsk 69–70	
Inkerin teillä	***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut	***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske	***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannosta	***40 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	***15 mk***
Gävlen kuoro	***30 mk***
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo	
Omall maall	***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933	***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	***60 mk***
Kylä- ja liekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993	***60 mk***

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	***100 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä)	***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia)	***60 mk***
Salko marmorijalustalla	***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri)	***350 mk***

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna	***10 mk***
Postikortti Tuutarin puku	***3 mk***
Postikortti Karjalatalo	***3 mk***
Adressi	***30 mk***
Taskukalenteri	***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 30636-4

NUMERO 3
MAALISKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Maaliskuiset hanget kutsuvat. Kuva Kauko Halonen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Auschwitzin opetus

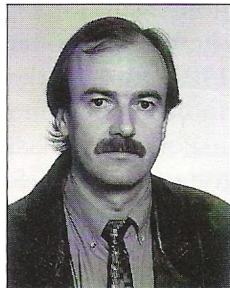
Perjantaina, tammikuun 27 päivänä tuli kuluneeksi tasan 50 vuotta siitä, kun venäläiset joukot marssivat Auschwitziin ja tuon keskitysleirin koko karmeus alkoi paljastua maailmalle. **Viktor Frankl** oli yksi niistä harvoista, jotka selvisivät sieltä hengissä. Tänään hän on 89-vuotias ympäri maailmaa tunnettu psykiatri.

Vuosipäivän merkeissä mm. Kotimaa-lehdessä julkaistussa haastattelussa Frankl kertoo keinoista, jotka auttoivat häntä jaksamaan Auschwitzissa. Hän pakotti itsensä ottamaan etäisyyttä koko keskitysleirin karmeisiin tapahtumiin. »Kuvittelin olevani pitämässä esitelmää lämpimässä, kirkkaasti valaistussa salissa kiinnostuneena seuraavalle kuulijakunnalle, joka istui mukavissa nojatuoleissa. Kerroin heille yksityiskohtaisesti, mitä sillä hetkellä todellisuudessa koin leirillä. Siten sain etäisyyttä sietämättömään tilanteeseeni.»

Keskitysleirikokemukset auttoivat Viktor Franklia kehittämään nykyisin logoterapiana tunnetun psykiatrisen hoitomuodon. Sen keskeinen ajatus on auttaa ihmistä löytämään tarkoitus ja mieli elämään, kasvaa oman elämänsä subjektiksi, tekijäksi eikä jäädä vain olosuhteiden uhriksi. Frankl sanoo: »Sen sijaan että me kysyisimme elämän tarkoitusta, elämä on se joka asettaa kysymykset meille. Elämä on jatkuvaa kuultavana olemista. Koko meidän olemassaolomme on vastausta ja vastuullisuutta elämälle. Omaksuttuamme tämän ajattelutavan mikään tulevaisuudenkuva tai tulevaisuudettomuus ei enää kauhista meitä, sillä nyt nykyisyys on kaikki – siihen kätkeytyy elämän alati uusi kysymys meille.»

Viktor Franklin mukaan elämäänsä tuskastuneen ihmisen ei pidä kysyä, mitä minulla on odotettavana elämältä. Hän kääntää asian toisinpäin ja käskee kysymään, mitä elämä odottaa minulta. Kenenkään ei kannata jäädä vain odottamaan ja katsomaan, mitä elämä ja tulevaisuus tuo tullessaan, ei varsinkaan silloin kun ulkoiset olosuhteet tuntuvat mahdottomilta tai sisäinen tyhjyys ahdistaa. Mielekkyys ja merkitys voi löytyä silloin, kun ihminen alkaa kysyä, mitä minä voisin tehdä oman elämäni ja tulevaisuuteni eteen.

Tätä on oman elämän subjektiksi kasvaminen: en jää vain odottamaan, mitä tämä päivä ja tulevaisuus tuo tullessaan, vaan kysyn, mitä se odottaa minulta. Tällä asenteella selvittiin aikanaan Auschwitzista. Uskon, että tätä samaa asennetta oli myös monilla niillä inkeriläisillä, jotka pakotettiin jättämään omat kotiseutunsa ja joita kuljetettiin epäinhimillisissä olosuhteissa. Tällä ajattelutavalla selvitään varmasti myös tästä päivästä ja sen puristuksesta.

Markku Pyysiäinen

Laulusi elää Hilma

Hilma Biss (1925–14. 1. 1995) kuuluu kiistatta inkeriläisiin kulttuurivaikuttajiin. Hilma Bissin ansiosta suuri määrä inkeriläistä kansanmusiikkia on saatu talteen jälkipolvien iloksi ja vanha piirileikkiperinne on Röntyskä-ryhmän tansseissa herännyt henkiin. Hilma teki kulttuurityönsä vaistonvaraisesti, ja oman kansan perinteen tallentaminen oli hänelle sydämen asia.

Viimeisten kahden vuoden aikana polkumme kohtasivat Hilma Bissin kanssa useammankin kerran, ensimmäinen niistä oli, kun Hilma helmikuussa 1993 tuli Inkerin kulttuuriseuran kutsusta Röntyskä-ryhmän kanssa esiintymään Suomeen. Hilma erottui helposti joukosta. Hänen tanssiessaan ryhmän ainoan miehen **Arvi Kempin** parina päätä pitempänä muita naisia katsojan oli vaikea arvata, kumpi vei ja kumpi vikisi, Arvi vai Hilma.

Hilma Bissin kimmokkeesta Toksovan Rappulan kylässä alkoi kansantanssiperinteen tallennustyö jo 1970-luvulla. Lauluja kerättiin itseä vanhemmilta naisilta ja etsittiin tansseihin vetävät askeleet. Työn tuloksena syntyi aitoa alkuvoimaa ja musiikin iloa pursuava kansantanssiryhmä Röntyskät, joka on vieraillut Suomessa useaan kertaan, viimeksi kesällä 1993, kun heidän levynsä Röntyskä-songs julkaistiin.

Pelkkää tanssia Hilman elämä ei totta toki ollut. Siihen mahtuivat karkotusmatkat Siperiaan ja pakkotyöt kultakaivoksilla. Siihen mahtui muutto Viroon ja ajan myötä paluu takaisin synnyinseudulle Toksovaan, jossa hän työskenteli pitkään eläintenhoitajana koe-eläinten kasvatuslaitoksessa. Toksovassa hän perusti myös perheen ja kasvatti lapsensa.

Kova elämä ei kuitenkaan himmentänyt Hilman huumorintajua. Vaikeimmistakin vaiheistaan hän kertoi naurun pilke silmässä. Syksyllä 1993 yhteisellä matkallamme Vologdan alueelle hän jaksoi keventää matkan rasitusta kertomalla omista matkoistaan ja niistä monista kommelluksista, joita hänen Toksovasta muualle Venäjää kuljettamansa hiiret ehtivät matkalla aiheuttaa.

Hilman elokuinen vierailu Turun naisfoorumissa jäi viimeiseksi yhteiseksi tapaamiseksemme, vaikka tuolloin muuta suunnittelimmekin. Hilma Bissin äkillinen poismeno koskee, olisihan hänellä ollut vielä niin paljon annettavaa monelle. Rappulan Röntyskät menettivät hänessä vankan johtajan ja Inkerin kulttuuri ehtymättömän voimanlähteen.

Helena Miettinen
Inkerin kulttuuriseura ry

Susanna Kössin muistolle

»Tie valmis on
ja päässä sen,
vastaus löytyy ikuinen.
Ja kerran ehjä ihminen
ylistää tietä Kristuksen.» (Virsi 511:2)

Erään suomalaisen tutkijan hautakirjoituksessa ovat sanat:

»Herään ihmevaloon.
Saavun Isän taloon.»

Sannin elämäntiehen on sisältynyt ehkä meille tuntemattomia kärsimyksiä, monenlaista tuskaa, – kysymyksiä. Inkeriläisten vaiheita kuunnellessa toteaa, kuinka inhimilliset tulkinnat asiassa vaikuttavat hyvin kalpeilta. Kysymyksiä nousee eteen, vastausta ei löydy. Sannin kohdalla on nyt tultu tien päähän. On löytynyt ikuinen vastaus. Sanni on saanut herätä ihmevaloon, on saapunut Isän taloon.

Sanni oli yksi Seukkoseuran perustajajäsenistä, joka lempeällä tavallaan osallistui ahkerasti ja aktiivisesti seuran toimintaan. Sannin epäitsekäs lähimmäisenrakkaus löysi avuntarvitsijoita rajojenkin takaa ja tehtäviä kaikkialta, missä hän itsestään numeroa tekemättä liikkui. Sannin vieraanvaraisuus teetti monenlaisia ilmenemismuotoja, mm. hänellä oli tapana pudottaa pieni pullapaketti ystävän kassiin tämän lähtiessä Seukkoseurasta tai Sannin luota.

»Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon...» Miten sattuvasti tämä Raamatun kehotus toteutuikaan Sannin kohdalla. – Myös Sannin hautakirjoituksena voisi pitää: »Herään ihmevaloon. Saavun Isän taloon.»

Heljä Huttunen

»Paluumuuttajissa on potentiaalista voimavaraa, joka pitäisi nopeasti ja tehokkaasti hyödyntää tukemaan kestävää kehitystä maassamme.»

Suomea Suomessa

Paluumuuttajat opiskelevat Käpylän iltaoppikoulussa

Monet suomalaiset tietävät, missä on Inkeri eli Inkerinmaa ja varsin moni, että inkeriläiset ovat suomalaisten kielisukulaisia. Hyvin harva tietää Inkerissä asuneen aikojen kuluessa monia eri kielisukulaisiamme; vatjalaisia, inkeroisia eli inkerikkoja, äyrämöisiä, savakoita, Narvusin suomalaisia. Sanasta inkeriläinen on tullut yleisnimi tarkoittamaan Inkerissä asuvaa.

Hyvin vähän on niitä, jotka tietävät monien sotien ja valtiollisten rauhojen vaikuttaneen merkittävästi inkeriläisten asemaan ja elämään. Pähkinäsaaren rauha 1323, Stolbovan rauha 1617, Uudenkaupungin rauha 1721, Tarton rauha 1920, Moskovan rauha 1940 ja Moskovan välirauha 1944 muuttivat inkeriläisten elämää. Satojen vuosien aikana isäntinä ovat olleet venäläiset, välillä ruotsalaiset. Inkeri on ollut myös kahden kirkon – ortodoksisen ja luterilaisen – kiistan kohde.

Itsenäisen Suomen historiaan inkeriläiset liittyvät useammallakin tavalla. Venäjän vallankumouksen (1917) jaloista inkeriläisiä pakeni Suomeen, toisen maailmansodan aikana heitä siirrettiin maahamme turvaan yli 60 000, ja 1990-luvulla heitä on ns. paluumuuttajina tullut useita tuhansia. Statuksilla A1, A2 ja A6 he ovat sijoittuneet eri puolille maata, valtaosa pääkaupunkiseudulle inkeriläisine tai suomalaisine sukujuurineen. Monesti paluumuuttajat samastetaan inkeriläisiin ja päinvastoin riippumatta siitä, osaavatko ollenkaan inkeriä tai jotain muuta läheistä sukulaiskieltämme.

Koulu auttaa sopeutumaan

Paluumuuttajien ongelmina ovat työttömyys, kielitaidottomuus, maamme olojen vähäinen tai olematon tunteminen ja juurettomuus. Näin oli myös sotavuosina 1940-luvulla, jolloin ongelmaa yritettiin lieventää inkeriläisiä varten perustetulla iltaoppikoululla. Se ehti toimia lyhyen aikaa Helsingissä. Toiminta loppui, kun pääosa inkeriläisistä palautettiin silloiseen Neuvostoliittoon eri puolille laajaa valtakuntaa, jopa kauas Aasiaan.

Kuluvalla vuosikymmenellä paluumuuttajien sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan on yritetty helpottaa erilaisin hallinnon keinoin varsin mittavassa, osin sekavassakin säädösviidakossa. Keskeisenä tavoitteena on ollut ja on suomen kielen oppiminen. Ilman tätä perustaitoa on vaikea tulla toimeen arkielämässä, työssä ja koulutuksessa.

Monen muun oppilaitoksen tavoin on Käpylän iltaoppikoulu ollut ja on antamassa suomen kielen opetusta

paluumuuttajille. Vuoden 1992 lopulla käynnistyi Helsingin työvoimatoimiston ja Käpylän iltaoppikoulun välinen yhteistyö paluumuuttajakoulutuksessa. Siinä vaiheessa Helsingin työvoimatoimiston tiloissa liikkui 700 paluumuuttajaa vailla minkäännäköistä koulutuspaikkaa, suuri osa suomen kieltä taitamattomina. Venäjä oli useimpien äidinkieli sukujuurista riippumatta. **Ilpo Heikkilän, Marja-Terttu Lipposen** ja **Tuula Karvosen** – ja monen muun työvoimatoimiston virkailijan – huolena oli löytää koulutuspaikkoja. Rahaakin oli enää vähän käytettävissä, harjaantumistukea ei voitu suunnata julkiselle sektorille, yksityiselle jonkin verran. Työttömiä paluumuuttajaopettajia oli tarjolla opettajiksi paluumuuttajille.

Työvoimatoimisto otti yhteyttä Käpylän iltaoppikouluun, yksityiseen oppilaitokseen, jossa oli jo muutaman vuoden opetettu ulkomaalaisia ja jonka yhteydessä toimii englanninkielinen aikuislukio. Siitä käynnistyi hyvä yhteistyö Helsingin työvoimatoimiston ja Käpylän iltaoppikoulun välillä. Vähän myöhemmin mukaan tuli myös Helsingin kaupunki.

Perustiedoista tasokokeisiin

Maaliskuussa 1993 alkoi suomen kielen opetus paluumuuttajille Käpylän iltaoppikoulussa. Työvoimatoimisto palkkasi kymmenen paluumuuttajaopettajaa, kanslia-, vahtimestari- ja siivousapua; työttömiä paluumuuttajia hekin. Suomen kieltä opiskelemaan ilmoittautui yli 300 paluumuuttajaa. Ensimmäisessä infotilaisuudessa sali oli aivan täynnä väkeä ja kielten sorina melkoinen. Havahduttava tilaisuus. Siitä alkoi aivan uusi projekti Käpylän iltaoppikoulussa.

Ensi töiksi oli varattava lisää opetustiloja. Niitä vuokrattiin naapurikoulusta, Etu-Töölön lukiosta. Opettajat ja muu henkilökunta oli valmennettava uuteen tehtävään, opiskelijat jaettava erilaisiin tasoryhmiin eräänlaisen itsearvioinnin perusteella. Osa oli viron-, osa venäjänkielisiä, muutama osasi suomea tyydyttävästi. Koulutuskausi oli kuusi kuukautta, myös kesällä opiskeltiin ja alusta alkaen vain iltaisin, mutta ei viikonloppuisin. Näin käynnistettiin paluumuuttajakoulutus Käpylän iltaoppikoulussa ensisijaisena tavoitteena antaa perustiedot suomen kielessä.

Tasokokeita ja todistuksia

Tämä koulutus on jatkunut kohta kaksi vuotta. Suurin piirtein puolen vuoden välein uusia opiskelijoita on otettu lisää syystä tai toisesta suomen opiskelunsa keskeyttäneiden tilalle. Melko suuri määrä on jaksanut olla mukana lähes kaksi vuotta, siirtynyt alkeisryhmästä jatkoryhmään, jopa ns. selkoryhmään eli ryhmään, jonka jäsenet ovat suomen kielen taidossa edistyneet hyvin pitkälle. Jatko- ja selkoryhmäläiset ovat selviytyneet varsin hyvin jatkokoulutus- ja työpaikkatesteistä. Vuonna 1994 runsaat sata paluumuuttajaa suoritti melko vaativan valtakunnallisen suomen kielen kokeen, valtaosa keskitason tutkinnon. Mittava suoritus.

Kahden vuoden aikana on yli 2000 paluumuuttajaa saanut suomen kielen opetusta Käpylän iltaoppikoulussa. Osalle on pystytty tarjoamaan opetusta myös muissa oppiaineissa; englan-

nissa, Suomen historiassa ja yhteiskuntajärjestelmässä. Monia tutustumiskäyntejä on järjestetty museoihin, muihin kulttuurikohteisiin, eduskuntaan, oopperaan. Pääpaino on ollut ja on edelleen suomen kielen puhumisen, lukemisen ja kirjoittamisen opetuksessa.

Suomen kielen opetuksen tasoja on kaksi: perus- ja jatkotaso. Perusoppimäärään kuuluu yksitoista kurssia, samoin jatko-oppimäärään. Kurssin pituus on 28 tuntia eli koko oppimäärän pituus 308 tuntia. Oppitunteja on viikossa 8–10. Kurssikokeiden ja tasokokeen perusteella annetaan oppimäärän suorittaneelle todistus. Oppimäärän opettamiseen käytetään 130 opetuspäivää.

Satoja innokkaita opiskelijoita

Paluumuuttajaopiskelijoita on tällä hetkellä 572, opetusryhmiä 25, opetusryhmän keskikoko 23 opiskelijaa. Opetusta annetaan lähinnä iltaisin klo 16.50–20.00, jolloin opetusryhmiä on 20. Viikonloppuopetuksessa on viisi opetusryhmää. Iltaryhmät opiskelevat Etu-Töölön lukion tiloissa, viikonloppuryhmät Käpylän iltaoppikoulun luokissa. Koulurakennukset ovat vierekkäin. Toimistotilat ovat pienet, Käpylän iltaoppikoulussa käytettävissä vain 3 m^2:n »johtokeskus», josta **Sirkka Kespersaks** laitteineen ja papereineen hoitaa yhteyksiä moneen suuntaan. Vastaanottotilaa naapurikoulussa iltaisin on vähän enemmän.

Opettajina työskentelevät ovat paluumuuttajaopettajia, joilla kaikilla on korkeakoulututkinto. Muutama on ollut mukana alusta alkaen, jokainen vähintään puolitoista vuotta. Käpylän iltaoppikoulun äidinkielen opettajat ovat olleet neuvontatyössä mukana, samoin yliopistonlehtori **Eila Hämäläinen.** Hänen laatimiaan oppikirjoja on käytetty oppimateriaalina. Osa oppimateriaalista on tuotettu itse.

Paluumuuttajakoulutuksen rahoittavat Helsingin työvoimatoimisto, Helsingin kaupunki, osin Käpylän iltaoppikoulu, joka organisoi ja valvoo opetusta. Järjestelytehtävät on alusta pitäen hoitanut Käpylän iltaoppikoulun lehtori **Timo Larjontie.** Paluumuuttajaopiskelijat eivät ole Käpylän iltaoppikoulun opiskelijoita.

Tällä hetkellä paluumuuttajaopiskelijoita on siis 572, joista naisia 318 ja miehiä 254. Lähes 500:n äidinkieli on venäjä, 68:n viro, muutama muunkielinen. Venäjän kansalaisia on 367, Viron 178, muiden maiden 27; Latviaa, Ukrainaa, Valko-Venäjää, Uzbekistania, Kazakstania myöten. Kauas inkeriläis- ja suomalaisjuuret ulottuvat.

Paluumuuttajien keskimääräinen koulutustaso on varsin hyvä; joko alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita on nyt 105, ammattitutkinnon suorittaneita 192 ja vähintään peruskoulun käyneitä 275. Yli 500 heistä asuu Helsingissä. Opiskelijoiden keski-ikä on 40–45 vuotta, yli 60-vuotiaita on kymmenen ja alle 20-vuotiaita 40. Ikähaitari on siis varsin leveä. Samaan ryhmään ei voi sijoittaa heikosti suomea osaavaa 20- ja 60-vuotiasta. Nuori oppii yleensä paljon nopeammin kuin häntä kolme kertaa vanhempi. Ryhmien heterogeenisuus onkin tietty ongelma, mutta toisaalta opiskelijoiden varsin korkea koulutustaso tukee opetusta. Tekemällä oppii – myös opettaja.

Teksti: Timo Larjontie

Toksovan toteutunut unelma

Ihmisten tunteet olivat sanoin kuvaamattomia, kun Toksovan kirkko viime joulukuun 4. päivänä vihittiin jälleen Herran temppeliksi. Se on Pohjois-Inkerin kirkoista ainoa jotenkin pystyssä pysynyt. Nyt sen häväistys on vain historiaa.

Taas kerran osui paikalleen **Arvo Survon** laulama »Nouse oi kadonnut Inkeri kirkkosi raunioista...»

Muistan, kuinka kauniilta Toksovan kirkko näytti vuonna 1935, kun veljeni kastettiin siellä. Seuraavana vuonna se suljettiin, viimeisenä Pohjois-Inkerin kirkoista. Lempaalan kirkko oli suljettu jo 1936.

Kirkon vaiheet

Toksovan seurakunta perustettiin jo Ruotsin vallan aikana vuonna 1628. Sen aikaisempi nimi oli Korpiselkä. Siihen kuului aluksi myös Valkeasaari, joka erotettiin itsenäiseksi seurakunnakseen vuonna 1734. Ruotsin vallan aikana sijaitsi suomalainen kirkko Luuppolan ja Vartiamäen kylien välissä. Sen polttivat venäläiset vuonna 1704.

Vihkiäisjumalanpalvelus on alkamassa ja papit saapuvat juhlallisena kulkueena kirkkoon. Lapsi edustaa elämän liekkiä kantavaa tulevaisuutta. Häntä ujostuttaa ilmiselvästi.

Toksovan viimeinen Pyhän Aleksanterin kirkko rakennettiin 1883–1887 pastori **J. E. Ahlströmin** 1857 perustaman rahoituskassan varoilla. Siinä oli 1136 istumapaikkaa.

Nyt kunnostetussa kirkossa kuulin olevan 700 paikkaa. Herättäjäyhdistys Suomesta on tehnyt tärkeää heimotyötä **Alpo Järven** johdolla, auttajia on ollut lukuisia. Varsinaisesti kirkko on kunnostettu talkoovoimin. Myös inkeriläiset itse ovat kantaneet kortensa kekoon.

Malmikello Lapualta

Suomalaisten avulla saatiin Toksovaan tuoduksi juuri kirkon vihkiäispäivän aattona komeasti kumahteleva malmikello. Se on peräisin Lapuan Karhumäen valimosta. Kellon vihki piispa **Leino Hassinen** juuri ennen vihkiäisjumalanpalveluksen alkua.

Kirkko oli täynnä kansaa, kun piispa Hassinen asteli pitkin keskikäytävää johtaen vihkäiskulkuetta. Hän oli pukeutunut Ruotsin inkeriläisten lahjoittamaan piispan viittaan ja kantoi päässään päähinettä, jollaista en ole Suomen luterilaisilla piispoilla nähnyt. Piispa kertoi myöhemmin alttarilla niin viittansa kuin päähineensä historian.

Kun **Aarre Kuukauppi** käänsi puheosuudet venäjäksi, tuli mieleeni edesmenneen inkeriläisen heimopäällikön **Matti Vironmäen** kerran esittämä ajatus: »Jumala on pannut inkeriläiset Venäjälle sen vuoksi, että venäläisille leviäisi usko Jumalaan.» Aurinkokuoro, jonka jäsenistä monen äidinkieli on jo venäjä, lauloi kauniisti suomeksi.

Liturgeina toimivat Aarre Kuukauppi ja Alpo Järvi, väkevän saarnan piti **Eero Halme.** Urkuparvelta kaikui kauniisti Mika Piiparisen »Oi katso, mikä aamu». Sen esittivät **Pekka Sorsa** ja **Hannes Wallin**. Tervehdyksiä oli useita.

Piispa Leino Hassinen (oikealla) avustajineen Toksovan uudistetussa kirkossa.

Räikköset riemurinnoin

Minulla oli ilo olla Räikkösten Sukuseuran mukana Toksovan-matkalla. Varmaan Toksovan kirkon edesmennyt kanttoriurkuri **Paavo Räikkönenkin** olisi iloinnut Arvo Survon laulusta ja hänen kitarastaan.

Räikkönenhän tunnettiin myös Lempaalan kanttoriurkurina ja erittäin taitavana kynäniekkana, jonka kirjoituksista »Kansan kalenterissa» äitini usein puhui.

Uskon, että kaikkien sydämet olivat haljeta riemusta, kun kansa nousi viimeisen virren aikana seisaalleen laulamaan Martti Lutherin virren »Jumala ompi linnamme ja vahva turvan aivan. On miekkamme ja kilpemme ajalla vaaran, vaivan...»

Teksti ja kuvat: Ella Ojala

Kummajaiset kulkevat – perinne elää

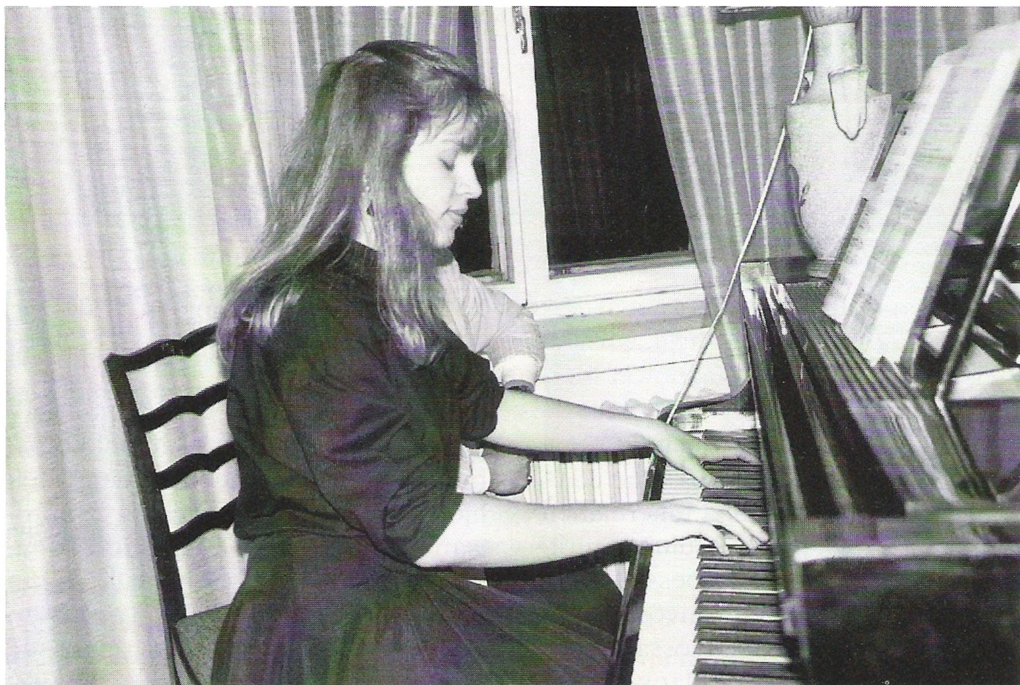
Inkerin kulttuuriseuran Kummajaiset vietettiin tänä vuonna musikaalisissa merkeissä. Loppiaisvastaanoton kuusikymmenpäinen yleisö sai nauttia kaalikeiton lisukkeena varsin korkeatasoisista esityksistä.

Kummajaiset on vanha inkeriläinen loppiaisperinne, johon kuuluivat turkki nurinperin ja naama noessa kulkevat kummajaiset, mutta myös talosta toiseen makupalojen toivossa kiertelevät lapset. Rakkaalla lapsella on monta nimeä, kummajaisiksi tapaa kutsuttiin ainakin Venjoen tienoolla, mutta Pohjois-Inkerissä »ropakot» kiertelivät samalla asialla.

Inkerin kulttuuriseuran Kummajaisiin poikkesi tammikuussa joukko paluumuuttajina Suomeen tulleita taiteilijoita. Sibelius-Akatemiassa opintojaan jatkava **Julia Mustonen** loihti flyygelistä upeat tunnelmat, **Irina Lappalainen** ja **Nadja Lankinen** esittivät viulu-kitaraduona klassisen kimaran. Laulajakaartia edustivat tenori **Arvi Kemppi** ja nuori taituri

Nuorimmilla kummajaisvierailla riittää ihmettelemistä.

Julia Mustonen jatkaa piano-opintojaan Sibelius-Akatemiassa.

Andrej Neuvonen. Valko-Venäjältä Suomeen muuttanut Andrej on varsin monipuolinen lahjakkuus. Koreografin koulutuksen saanut nuorimies on taitava trubaduuri, joka lisäksi itse säveltää ja sanoittaa laulunsa.

Jälkiruokana kummajaisvieraat pureskelivat visaisia pähkinöitä, sillä ohjelmaan kuului tänäkin vuonna Inkeri-aiheinen tiukka tietokilpailu. Järjestäjät iloitsivat siitä, että Kummajaiskutsua noudatettiin ahkerasti: vieraskirjaan kertyi yli kuusikymmentä nimeä.

Teksti: Helena Miettinen

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liiton sääntömääräinen kevätkokous pidetään Helsingissä Karjala-talolla os. Käpylänkuja 1 sunnuntaina 26. 3. 1995 alkaen klo 14.00.

Esillä ovat sääntöjen 12 §:n kevätkokoukselle määräämät asiat:

- vuoden 1994 toiminta- ja tilikertomus
- entisten rekisteröimättömien paikallisosastojen hallussa olleesta yhdistyksen omaisuudesta ja arkistosta päättäminen.

Suomen Inkeri-liitto ry
Hallitus

Juurista ja suvuista sukuarkistoksi

Arkistotiedot

Muutama vuosi sitten maksoivat arkistojen sukututkimukset 45 mk/h. Nyt ne ovat nostaneet hintojaan. Valtionarkisto ja maakunta-arkistot perivät sukuselvityksistä noin 200 mk/h ja Tampereen seurakuntien keskusrekisteri 1. 7 1994 alkaen 65 mk/h. Syyksi on mainittu runsaat kyselyt ja tutkijoiden vähälukuisuus. Todellinen syy lienee valtion pohjaton himo nostaa tulojaan.

Arkistoissa voi itsekin tutkia sukujaan. Tällaisen harrastelijatutkijan pitäisi kuitenkin tuntea muutamia perusasioita. Olisi osattava ruotsia, koska aikaisemmin papinkirjat pidettiin ruotsiksi. Lisäksi vanha ruotsi oli hieman erilaista kuin nykyinen. Sukututkimuskursseilla voi tutustua vanhoihin käsialoihin, joista jotkut ovat vain noin kolme milliä korkeata ja toiset pari senttistä. Tietojen hankinnassa on myös hyvä tietää omat ja naapuriseurakunnat eri vuosisadoilta.

Inkerin 30 seurakunnasta on säilynyt papinkirjoja vain noin joka toisesta. Näin ollen juurien löytäminen monille inkeriläisille voi olla mahdotonta. Säilyneet kirjat ovat yleensä mikrofilmeillä. Joukossa on myöskin tietoja ja muistiinpanoja, joista sukututkijalle ei ole hyötyä. Kaikki samanlaisten sukunimien omistajat eivät ole sukua keskenään. Tietoja löytyy myös vanhoista kirjoista ja lehdistä. Vanhoja Inkerissäkin levinneitä lehtiä on Helsingin yliopiston kirjastossa. – Oman hämäläisen sukuni kohdalla löysin tiedot isänsi suvusta erään yhtiön historiasta, joka oli painettu jo vuonna 1934. Tiedot ylsivät vuoteen 1756.

Sukututkimuksessa pitää heti alkuunsa ratkaista kuka on ns. koetti, jolle tutkimus koetetaan tehdä. Minä tein sen lapsilleni. Tällöin yhdistyivät vaimoni inkeriläiset ja minun hämäläiset suvut. Tietojen kerääminen on pitkäjänteistä puuhaa, eikä se valmistu vuodessa tai parissa. Luettelemalla ihmisten ammatit, syntymä- ja kuolinajat sekä perhesuhteet saadaan jonkinlainen sukututkimuksen luuranko. Siitä jää suurin osa tiedoista pois. Ammattitutkijat tekevät melko luettelomaisia sukututkimuksia nopeasti. Heidän hintansa kannattaa etukäteen selvitellä. Perheitten suuret kuolinluvut voi selittää ajan kuvauksin ja historiallisin tiedoin.

Muistitiedot

Monilla ei ole mahdollisuutta taloudellisestikaan tutkituttaa tai tutkia sukujaan. Itse en enää haekaan tietoja kaukaisilta vuosisadoilta. Eihän niihin voi aina edes luottaa. Suvut voi jakaa omiksi ryhmikseen. Esimerkiksi vaarit ja mummot muodostavat neljä sukua ja puolison vastaavat suvut toisen sarjan. Nämä voi laittaa eri kansioihin (mappi, pärmi) ja nimet päälle.

Arkistotietojen lisäksi on hyvä yhtä aikaa edetä **muistitietoja** tallentaen. Tämän voi alkaa kirjoittamalla vanhempiensa sisarien ja veljien elämäntarinat muistiin. Samoin kirjoitetaan vaarien ja

mummojen sisarusten tiedot. Aina eivät muistitiedot pidä paikkaansa. Haastattelemalla sukulaisia ja tuttavia tiedot täydentyvät. Yhdistelemällä tiedot syntyy kuvaus henkilöstä. Olen todennut, että esimerkiksi vaarien ja mummojen vanhemmista on aika työlästä saada aikaan tiivistä kokonaiskuvaa, varsinkin jos he ovat liikkuneet eri paikkakunnilla leivän perässä.

Välillä harrastaja tai tutkija joutuu umpikujaan ja tehtävä saattaa olla hyllyllä pitkiäkin aikoja. Luulin saaneeni tehtäväni valmiiksi jo vuonna 1987. Eräät vaimoni sukuhaarat olivat poissa kuvioista yli 50 vuotta. Ehdimme kuitenkin vierailujen yhteydessä haastatella sukulaisia ennenkuin eräät kertojat kuolivat ja saada lisää materiaalia. Yhden henkilön osalta tietoja tuli lisää yli 100 sivun nivaska ao. kansioon. Työ näyttää jatkuvan loputtomiin. Aikaa on mennyt runsaasti tähän mielenkiintoiseen harrastukseeni vuosina 1959–1994.

Sukututkimuksen lisääntyessä olen törmännyt sivujen numerointivaikeuteen. Yritin ratkaista pulman siten, että sovitin esimerkiksi sivujen 78 ja 79 väliin sivut 78.01, 78.02 jne. Näin sain lisäsivuja sivujen väliin 99 kpl. Myöhemmin hylkäsin tämänkin numeroinnin ja päädyin jokaisen kohdalla henkilökohtaiseen numerointiin.

Sukuarkisto

Viimevuosisadan puolivälissä (1850) syntyneistä on paljon muistitietoja. Lisäämällä muistitietoja ja asiapapereita tutkimukseen siitä muodostuu paljon kertova sukuarkisto. Olen kerännyt liitteiksi vanhoja kauppakirjoja, tonttipapereita, perunkirjoja, testamenttejä, vakuutuksia, koulu- ja työtodistuksia, kansalaisuus- ja sotilaspapereita, kirjeitä (asia- ja käsialanäytteiksi) sekä valokuvia. Kaikki paperit olen liittänyt ko. henkilön tietojen perään.

On liian helppo todeta, että »mistäs myö inkeriläiset paperiloi kerräämme, ko olemma nähneet soat ja kolhoosat». Inkeriläisillä näyttää kuitenkin olevan vanhoja papereita ja valokuvia Inkeristä. Niistä jokainen on merkityksellinen erikoisesti sukuarkistoon. Olen saanut haltuuni suomenkielisen kansakoulutodistuksen kopion Inkeristä vuodelta 1896. Muutama vuosi sitten sain joukon todistuksia vuosilta 1895–1897 ja 1904. Ruotsissa asuvat sukulaiset ovat luovuttaneet papereittensa kopioita. Eräässä kirjeessä tuli 34 paperia ja lähetekirje. Kirjeen säästin käsialanäytteeksi. Myöskin Inkeristä, Karjalasta ja jopa Kasahstanista asti on tullut tietoja sukulaisista.

Arkistoon kannattaa laittaa ylös lisätietoja: sukulaisten puhdistukset, armeijassa palvelu, vankeudet ja syyte, Suomeen siirtyminen, karkotus Siperiaan jne. Tiedoissa tulee usein vastaan nälkään kuoleminen ja tapetut. Aikanaan sain kopioita vuonna 1941 kaatuneitten inkeriläisten viimeisistä kirjeistä. Heidät oli otettu ensi Kuusisen bluffiarmeijaan ja siirretty sitten puna-armeijaan taistelemaan Inkerin suomalaisina Suomen suomalaisia vastaan.

Tutkimukset voidaan jakaa kahteen ryhmään. Ensimmäiseen kuuluvat ne sukututkimukset, jotka ovat luettelomaisia ja ylimalkaisia. Niitä myydään vapaasti sukulaisille ja jopa sivullisillekin. Toiseen ryhmään kuuluvat sukuarkistot, joissa on arkoja ja tarkkoja asioita suvuista. – Tosinhan aika kuluu ja sukujen salaisuudet jäävät ajassa kauas taakse. Silloinhan ne eivät enää olekaan salaisuuksia, kun aika ja ihmiset painuvat historiaan.

Eero Rautajoki

Ruotsin kesäjuhlat Västeråsiin

Ruotsininkeriläisten 48. kesäjuhlat, Ingria 95, vietetään Västeråsissa **lauantaina 17. ja sunnuntaina 18. päivä kesäkuuta 1995.** Juhlien järjestäjä on Västeråsin Inkeri-kerho yhteistyössä Ruotsin Inkeri-liiton kanssa. Ruotsininkeriläisten jälkeläiset esiintyvät juhlissa, ja juhlat ovat kaksikieliset. Juhlien tärkeimmät tilat, seurakuntakoti Kyrkbacksgården ja Tuomiokirkko, on jo varattu ja myös muuten ovat juhlavalmistelut jo käynnissä.

Runsaasti ohjelmaa tiedossa

Juhlaohjelma on vielä alustava. Kuitenkin voimme jo nyt kertoa, että juhlakanslia avataan kello 09.00 lauantaina, poppikilpailut ja inkeriläisten järjestöjen neuvottelu alkavat kello 10.00 ja avajaisjuhla kello 13.00. Seminaari inkeriläisten tilanteesta maailmassa alkaa kello 15.00 ja Inkeri-ilta on 18.00–21.00. Sen jälkeen on vielä vapaata ohjelmaa Blåsbogårdenilla aivan Kyrkbacksgårdenin vierellä (tanhua, tanssia, esiintymisiä y.m.). Sunnuntai alkaa jumalanpalveluksella Tuomiokirkossa kello 08.00. Lähetysjuhla on kello 10.30. Sen teemana on Inkerin kirkon lähetystyö suomalais-ugrilaisten kansojen parissa. Muistetaan myös inkeriläistä lähetyssaarnaajaa **Martti Rautasta**, jonka syntymästä on kulunut tasan 150 vuotta.

Esiintyjiksi on jo nyt luvassa piispa **Leino Hassisen** lisäksi rovasti **Jussi Jänis**, inkeriläisjärjestöjen edustajia, Aurinko-ryhmä Inkeristä, ryhmä ruotsininkeriläisten jälkeläisiä, kaksi paikallista kuoroa, orkesteri y.m.

Missä juhlitaan, missä yövytään?

Tuomiokirkko sijaitsee noin kilometrin päässä rautatieasemalta pohjoiseen päin (kulje Vasaparkin ja kaupungintalon läpi ja Vasagatania pitkin, kunnes näet Tuomiokirkon). Juhlapaikka Kyrkbackgården sijaitsee noin 150 metriä pohjoiseen Tuomiokirkolta. Västeråsiin on yleensä hyvät junayhteydet. Laivasatamista Tukholmasta (Viking ja Silja) kulkee myös linja-autoja Västeråsiin aivan Tuomiokirkon läheisyyteen.

Autolla tullessa jää pois E18-tieltä Rocklundan liikennepisteessä ja aja Vasagatania pitkin etelään päin noin kilometri. Käänny noin 300 metriä liikennevalojen jälkeen oikealle Skolgatanille ja parkkeeraa koulupihalle ihan Tuomiokirkon pohjoispuolella. Autoteitse on Tukholmasta Västeråsiin E18-tietä myöten noin 100 kilometriä.

Poppi-kilpailut järjestetään sorakentällä, joka sijaitsee Vasagatanin varrella Tuomiokirkosta noin kilometri pohjoiseen päin. **Valter Rämö**, puh. 016-13 81 96 vastaa kilpailuista

ja antaa niistä lisätietoja. Ulkomailta soittaessa korvataan suuntanumeron nolla ulkomaaprefiksillä ja valtakunnan numerolla, esim. Suomesta Rämölle 990 46 16 138196.

Ruoka- ja kahvitarjoilu järjestetään juhlapaikalla. Lähettyvillä kaupungissa on myös erilaisia ruoka- ja kahvipaikkoja.

Seuraavien hotellien kanssa on tehty sopimus alennushinnoista (varatessa huonetta on mainittava osanotto inkeriläisten kesäjuhliin):

- Hotell Astoria Fenix, Kopparbergsvägen 29A, puh. 021-11 00 80, noin 400 metriä Tuomiokirkolta itään päin, kahden hengen huone 410 kruunua ja yhden hengen 300.
- Good Morning Hotels, puh. 021-12 02 20, Slånbärsgatan 1, noin 3 km Tuomiokirkolta, kahden hengen huone 390 kruunua ja yhden hengen 290.

Aamiainen kuuluu yllämainittujen hotellihuoneiden hintaan.

Ilmari Friis, puh. 021-11 22 66, antaa lisätietoja näissä asioissa ja auttaa hotellihuoneiden varaamisessa, jos on kielivaikeuksia.

Soittele!

Lähempiä tietoja juhlista yleensä saa juhlatoimikunnalta, **Nikolai Tiurinen,** puh. 0220-408 24, **Nina Ohlsson,** puh. 021-12 33 51, tai **Toivo Folkesten,** puh. & fax 021-13 54 98 ja juhlakansliasta, joka on avoinna 17/6 klo 09.00–21.00 ja 18/6 klo 09.30–13.00. Puhelinnumerot kansliaan ovat 021-14 47 00 ja autopuh. 010-279 91 88.

Toivomme, että Sinä jo nyt merkitset juhlan ajankohdan almanakkaasi, kerrot juhlista omaisillesi, ystävillesi ja tuttavillesi ja varaat laivaliput, jos tulet laivalla Suomesta.

Sydämellisesti tervetuloa yhteisiin juhliimme!

Juhlatoimikunta

Juhlien aikaa Hatsinassa

Hatsinan kaupunki ja luterilainen seurakunta viettivät sulassa sovussa 200-vuotisen olemassaolonsa suurta juhlaa, kaupunki plakatein näyttävästi omalla tavallaan ja omalla tahollaan.

Hatsinan kirkkorakennus oli saatu vasta äskettäin seurakunnan käyttöön alastomaksi riisuttuna. Enkeltenpäivänä 2. 10. 1994 Jumalan sanan kuulijat täyttivät tämän Herran huoneen.

Juhlajumalanpalveluksessa saarnasi Inkerin piispa Leino **Hassinen** ja alttaripalveluksen toimittivat kirkkoherra Kauko **Toivonen** Suomesta ja Inkerin oma pappi Arvo **Soittu**.

Piispa Hassinen mainitsi saarnassaan, miten hyvät enkelit olivat tätä kirkkoa suojelleet. Vainovuosien aikana mitä erilaisimmat tuulet olivat puhaltaneet tässäkin kaupungissa. Ennen kaikkea muistuu mieleen se uskomaton raakuus ja julmuus, mihin vain ihminen pystyy.

Teksti ja kuvat: Aili Jukarainen

Estonian uhreja muistettiin

Viime pyhäinpäivän aikaan Örebrossa hiljennyttiin muistamaan edesmenneitä. Tällä kertaa tilaisuutta sävytti tietenkin suru Estonian merionnettomuudessa menehtyneiden kaipuu.

Lääninrovasti **Björn Svärd** toivotti juhlakansan tervetulleeksi Pyhän Mikaelin kirkkoon. Jumalanpalveluksen toimittivat **Jussi Jänis** ja **Timo Simppula**.

Herkistynein mielin muistettiin Estonian uhreja **Eino Vanhasta** ja hänen vaimoaan **Britt-Maria.**

Joukosta poistuneita **Mikko Pitkästä,** s. 1915 Toksovassa, k. Kanadassa ja **Juho Hokkasta,** s. 1920 Spankkovalla, k. Örebrossa, muisteltiin. Kahvitilaisuudessa **Antti Juvonen** kertoi Heimopataljoona 3:n veteraanista Mikko Pitkäsestä, joka on kirjoittanut sanat lauluun Inkerinmaa. Laulu kuultiin kasetilta Meeri Hirvosen laulamana.

Paikallinen kirkkokuoro Suvilaulajat paitsi esiintyi, myös huolehti kahvitarjoilusta. Kirkkoväärteinä toimivat **Kaija Hautamäki** ja **Liisa Erikson.**

Kolehti Kupanitsan Kikkerin huoltokodin toiminnan tukemiseksi tuotti hyvän summan.

Teksti ja kuvat: Aleksander Halttunen

Pyhäinpäivän juhlan yhteydessä laskettiin kukkalaitteita muistokivelle. Puhumassa rovasti Jussi Jänis, oikealla pastori Timo Simppula ja takana oikealla lääninrovasti Björn Svärd sekä inkeriläisiä.

Etsitään

Sylvi etsii suomalaista kummisetäänsä

Nykyisin Jämsänkoskella asuva Inkerin suomalainen **Sylvi Pöllä** haluaisi löytää mahdollisesti Jämsässä asuneen kummisetänsä tai tämän lapset. Sylvi kastettiin nelivuotiaana Suomessa ennen Neuvostoliittoon palauttamista. Hän muistaa kasteen tapahtuneen Jämsässä.

Sylvi Pöllä on syntynyt 15. 4. 1940. Hän saapui valtionarkistossa säilytettävän Inkerin siirtoväen kortiston mukaan vanhempiensa Juho Mikonpojan ja Hedvig Paavontyttären sekä siskonsa Liljan kanssa Suomeen 20. 12. 1943.

He olivat Neuvostoliiton kansalaisia ja heidät siirrettiin 5. 1. 1945 Lahden kokoamiskeskukseen, josta heidät palautettiin Neuvostoliittoon.

Sylvillä ei ole kovin paljon muistikuvia Suomesta. Valtionarkistosta saadun tiedon mukaan perhe oli Oitissa tammikuussa -44 ja Jämsän Juokslahdella Lahtilan tilalla helmikuussa -44. He olivat myös Padasjoella, mutta pisimpään Jämsässä.

– Kaste lienee tapahtunut siellä. Olin silloin nelivuotias. Kummisedän nimeä en muista, mutta hänellä oli poika Uuno, syntynyt ehkä 1940 sekä toinenkin lapsi, joka lienee syntynyt vuonna 1932. Minä sain kasteessa nimen Sylvi Tellervo, muistelee Sylvi.

Hän on etsinyt ahkerasti suomalaista kummisetäänsä. Sylviä ei ole löytynyt Jämsän eikä Jämsänkosken vuoden 1944 väestörekisterin syntymäluetteloista eikä kirkonkirjoista. Myös Loimaalta, Padasjoelta ja Hausjärveltä on tullut kieltävä vastaus.

SNTL:n sisäasioiden kansankomissariaatin siviilirekisteritoimiston antaman syntymätodistuksen mukaan Sylvi Pöllä on syntynyt 15. huhtikuuta 1940 Vologdan alueella Vytegorskin piirissä Matenshassa. Rekisteröintipaikka on ollut Vytegorskin piirin Sperovskin kyläneuvosto.

Sylvin osoite on Jämsänkoskella Laurinkuja 15 A 1.

Seija Tiihala

Etsitään tietoja inkeriläisistä **Töllikkö**-nimisistä.

Anna Valittu (Valit), 1901 ja lapset: **Salme** n. 1921, **Elsa** 1922, **Nikolai** n. 1925, **Katri** 1927, **Helmi** 1938, **Siina** 1940.

Ivan eli **Juho Jakonen,** syntynyt 1918–1919, ollut Suomessa Kiviniemen sotavankileirillä tulkkina.

Etsitään tietoja **Väinö Ferdinand Hinkkasesta** (21. 2. 1884) ja **Edvard Emanuel Hinkkasesta** (5. 7. 1890). He ovat syntyneet Toksovan Kaukolan kylässä, isä oli **Paavo Hinkkanen** ja äiti **Helena,** omaa sukua **Puumalainen.** Äiti oli kotoisin Suomen puolelta. Väinöllä ja Edvardilla oli veli **Paavo,** josta tuli Suomessa tunnettu kanteletaiteilija **Paul Salminen** -nimisenä.

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa:

Tilaisuudet Inkeri-kodissa

Maaliskuussa 26. 3. 1995 klo 14 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous

Inkeri-kuoro

Inkeri-kuoron harjoitukset tiistaisin klo 16.30 – 18.00 Inkerikodissa.
Tervetuloa!

Huhtikuussa 23. 4. 1995 klo 14 Inkeri-kuoron kevätmatinea Laatokka-salissa. Kuoron ohjelman lisäksi myös kansantanhuja.

Tanhuharjoituksista Sturenk. 11:ssä voi tiedustella Elvira Pettiseltä puh. 8787 495 tai 5632 086.

Toukokuussa ei ole kuukausitilaisuutta

Seukkoseura

13. 4. 95 klo 13.00
4. 5. 95 Kevätretki
Tervetuloa Seukkoihin!

Hyvinkään Inkeri-kerho

7.5.-95 ja 4.6.-95 srk-keskus, aulakahvio klo 14.00.

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

17. 4. Pääsiäisjuhla Karjalaisten talossa
4. 6. Helluntaijuhla Karjalaisten talossa
1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talolla yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Kaikki tilaisuudet Karjalaisten talolla, Itäpellontie 2, TURKU klo 14.

Lahden Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa:

10. 04. -95 Kerhoilta, paikka ja aika sama
4.–7 05. -95 Saaristomatka Eestiin. Lisätietoja Arvo Korkkiselta, puh. 7521 233 tai k. 918-7817 681
12. 06. -95 Kerhoilta Immilässä, Rämöillä Kuusistotie 4

Joukostamme poistuneita

Susanna Kössi, syntynyt 8. 8. 1908 Miikkulaisissa, kuoli 30. 12. 1994 Helsingissä.

Kesäjuhlat Hyvinkäällä 8. – 9. 7. -95

Hyvinkään Inkeri-kerho ry järjestää tänä vuonna kesäjuhlat Hyvinkäällä.
Toukokuun numerossa lähemmin juhlista. Tiedustelut: pj. Inkeri Sarojärvi, puh. 914-418 071 tai siht. Soili Uronen, puh. 90-290 1741 (ilt.)

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie 75 kr

Bordstlagga 60 kr

Nouse Inkeri, grammotonskiva 25 kr

Lauri Santtu, **grammotonskiva** 25 kr

Arvo Survo: **Omal' maal', kassett** 50 kr

Laula kaikki maa, kassett, Råda 35 kr

Karta, von Köppen 50 kr

Vykort, Haparanda, tackplatta 1 kr

Vykort, Örebro, minnessten 1 kr

Vykort, flicka i Tuutaridräkt 2,50 kr

Kavajnål, vapen 10 kr

Gratulationskort, stort 10 kr

Gratulationskort, litet 10 kr

Klistermärke, Ingermanland + Estland5 kr

Klistermärke, Ingermanlands vapen 5 kr

Tuuli: **Inkeriläisten vaellus** 75 kr

Isien Usko, muistojulkaisu 10 kr

Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja** 5 kr

Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige** 15 kr

Folkesten: **Ingermanländare i Västerås** 25 kr

Lilja – flyktingflickan från Ingermanland 30 kr

Himiläinen: **Främmande fosterland** 50 kr

Hiiva: **Förvisningen** 50 kr

Monahof: **Tillflykten** 75 kr

Ojala: **Pitkä kotimatka** 75 kr

Ojala: **Suomi näkyy** 75 kr

Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä** 75 kr

Kuortti: **Veljeni sotavangit** 75 kr

Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa** 75 kr

Sihvo: **Inkerinmaalla** 75 kr

Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat** 25 kr

Survo: **Neljäs tuuli** 50 kr

Survo: **Itku Inkerille** 130 kr

Ronkonen: **Laps Inkerin** 100 kr

Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki** 100 kr

Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival** 110 kr

Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja** 70 kr

Mooses Putron elämäkerta 30 kr

Iho: **Hietajyvä** 40 kr

Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen** 150 kr

Adressi 40 kr

Kavajnål Ingermanlands flagga 20 kr

Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.** 50 kr

Tarra, Inkerin lippu 5 kr

Randefelt: **Inkeri, Tiekartta** 100 kr

Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta** 100 kr

Miettinen: **Kohtalontie** 150 kr

Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett** 80 kr

T-paita 100 kr

Inkerin ristiviiri 450 kr

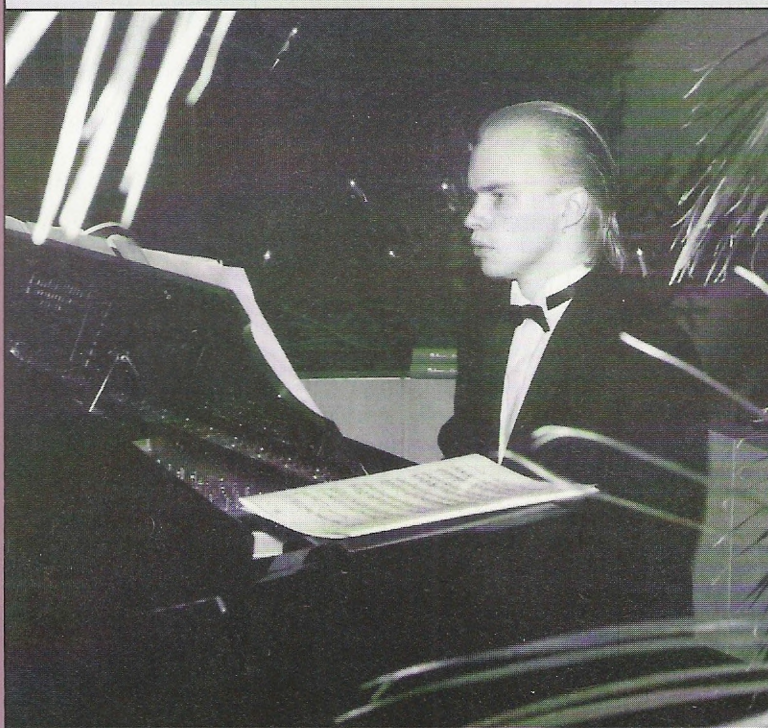
Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 4
HUHTIKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Maineikkaan ruotsalaisen pianistin Roland Pöntisen kuvan luovutti lehtemme käyttöön Rikhard Pöntinen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Havainnollistamisvälineenä liitutaulu

Millaista on uskonnonopetus maassa, jossa kristinusko ja uskonto on ollut torjuttu ja vaiettu asia kahden sukupolven ajan? Miten järjestää opetus seurakunnissa silloin, kun siitä huolehtivat kirkon työntekijät monien muiden seurakunnallisten tehtävien ohessa vailla opettajan koulutusta? Entä millaista on pitää rippikoulua ryhmälle, jonka ikäjakautuma vaihtelee 13 vuodesta 50 ikävuoteen?

Tässä on muutama niistä kysymyksistä, jotka kohtasin helmikuussa Tallinnassa opettaessani sikäläisessä teologisessa instituutissa luterilaisen kirkon papiksi opiskeleville didaktiikkaa eli opetusoppia. Aloitteen hankkeeseen oli tehnyt instituutin varadekaani **Randar Tasmuth**, ja se toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Kirkon ulkomaanavun kanssa.

Nykyaikaisen opetusteknologian ympäröimälle opettajalle kokemus oli virkistävä muistutus siitä, mikä opetustapahtumassa lopulta on oleellista. Käytettävissä ei ollut monisteita, ei piirtoheitintä, ei tietokoneita, ei videoita; ainoa havainnollistamisväline oli vanha liitutaulu. Mutta sen sijaan koolla oli 30 innostunutta, kyselevää ja keskustelevaa opiskelijaa – lopulta parasta, mitä opettaja voi työssään kohdata.

Tallinnan teologisen instituutin opiskelijat poikkesivat helsinkiläisistä teologian ylioppilaista mm. ikänsä ja työkokemuksensa osalta. Joukossa oli monia jo yhden työuran tehneitä ja elämässä paljon nähneitä opiskelijoita; suurin osa heistä työskenteli myös samaan aikaan jo jossakin paikallisseurakunnassa, monet diakonin eli apulaispapin tehtävissä. Koko kurssilla olikin vahva kytkentä käytäntöön: kuivan tuntuista teoriaa voitiin heti testata opiskelijoiden omiin kokemuksiin seurakuntatyöstä.

Kahden seminaaripäivän kuluessa oppi myös opettaja: Tallinnan opiskelijat saivat minut uudella tavalla pohtimaan esimerkiksi kasvatuksen ja opetuksen suhdetta. Me puhumme Suomessa aika yleisesti kasvatuksesta. Mutta entäpä silloin, kun kommunistikauden seurauksena koko käsitteellä kasvatus on vastenmielinen ylhäältäpäin vaikuttamisen leima? Yhdessä päädyimme siihen, että kasvatuksen sijasta olisikin parempi puhua kasvamaan saattamisesta.

Tai otetaanpa esiin pari muuta kysymystä. Me Suomen luterilaisessa kirkossa pidämme ehkä liiankin itsestään selvänä, että koulun uskonnonopetuksessa annetaan oppilaille perustavat tiedot kristinuskosta ja esimerkiksi Raamatusta. Mutta miten kirkon opetuksessa lähdetään liikkeelle silloin, kun osalle ryhmää esimerkiksi Pietari tuo mieleen vain venäläisen suurkaupungin? Luterilaisella kirkolla on Suomessa käytössä mahtavat

»Tärkeintä on tuntea, että elää.»

Roland Pöntinen – pianisti

Kuvassa näkyy kymmenvuotias pikkupoika pianotuolilla. Jalat yltävät tuskin maahan, katse on keskittynyt nuotteihin, pienet kädet lepäävät sievästi koskettimilla. Hän on kuin kuka tahansa musiikkiopiston alkeisryhmäläinen Aaronin ykkös-pianovihkon ääressä. Erona on vain se, että hän soittaa omaa pianokonserttoaan ja herättää suurta huomiota.

Roland Pöntisestä kertovia lehtijuttuja ei tarvitse tutkia kauankaan, kun jo törmää sanaan ihmelapsi. Haastattelijat kertovat mielellään juttuja tyyliin »kun toiset pelasivat jalkapalloa, Roland soitti Chopinia». Ja hyvin soittikin! Kaksikymmenvuotiaana hän esiintyi mitä vaativimmilla ohjelmistoilla ja sai pelkästään ylistäviä arvosteluja: synnynnäinen musikaalisuus, horjumaton tekniikka, taiteellinen vakavuus ja tunnevaltainen kypsyys... Kriitikot nimittävät häntä oman sukupolvensa pianisti-ilmiöksi. Vaaleatukkainen, suurisilmäinen, uneksivailmeinen poika katselee lehtikuvissa vakavana tulevaisuuteen.

Elämisen arvoista elämää

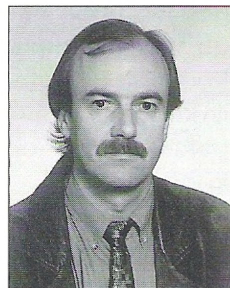
Nyt Roland Pöntinen on kotimaassaan Ruotsissa tunnettu ja arvostettu pianisti. Ikää hänellä on vähän yli 30 vuotta, ja kaikki maailman huomattavimmat konserttilavat monella mantereella ovat tuttuja. Levyttänyt hän on ainakin 40 kertaa. Karriääri on vankassa nousussa, ja Ruotsi voi ylpeänä lähettää hänet viralliseksi edustajakseen vaativiin esiintymistilanteisiin.

Suomalaiselle naistenlehdelle antamassaan haastattelussa Roland pari vuotta sitten sanoi: »On jännittävää herätä katsomaan, millainen päivästä tulee. Tärkeintä on, ettei menetä sitä tunnetta, että elää. Vaikka olisin huonolla tuulella tai pahoilla mielin, minusta elämä on elämisen arvoista. En usko, että musertuisin siitäkään, vaik-

Jatkoa sivulta 3

materiaali- ja henkilöresurssit kasvatustyön toteuttamiseen; mutta miten toimitaan silloin, kun kirkkoon kuuluu 10 % väestöstä ja kun kasvatustyön kohteena kuitenkin on koko kansa?

Matkan jälkeen olen miettinyt, miten hyvin Suomen kirkossa on hoidettu omat leiviskät, joita Viroon tai Inkeriin verrattuna on annettu käyttöön kasapäin. »Jolle on paljon annettu, siltä myös paljon vaaditaan», sanottiin aikanaan Pietarille.

Markkku Pyysiäinen

ka menettäisin toisen käteni. En ole sitä tyyppiä. Keksisin jotain muuta tekemistä. Mutta juuri nyt musiikki on minulle erittäin tärkeää.» Aika paljon sanottu mieheltä, jolle kaksi kättä on sentään ammatin harjoittamisen ehdoton edellytys. Mutta ehkäpä puhe onkin vain vertauskuvallista ja sellaisena arvostettavaa: aina on nähtävä elämässä toivoa, olipa tilanne millainen tahansa.

Juuret Inkerissä

Mehän tiedämme, että Roland Pöntinen kuuluu inkeriläisille. Hän on »meidän poikamme maailmalla», eikä koskaan peittelekään sitä, että isä **Rikhard Pöntinen** muutti Inkeristä Suomeen vuonna 1943 ja sitten pari vuotta myöhemmin Ruotsiin. Näin on Rolandista tullut täysin ruotsalainen. Hän puhuu äidinkielenään ruotsia, osaa tosin suomeakin ja soittaa pianollaan musiikin kansainvälistä kieltä, joka välittää tunteet jokaisen kuulijan kielelle.

Musikaalisuus on peräisin isän suvusta. Oma isä ohjasi häntä pianon alkeissa. Opinnot jatkuivat musiikkiopistossa, ja tulevaisuus ratkesi. Vanhempien haaveet pojan lääkärinurasta jäivät. Nuori muusikko opiskeli ulkomailla, mm. Kanadassa ja Wienissä. Omiakin sävellyksiä on syntynyt mittavan konserttimuusikon työn ohessa. Ja Tukholman musiikkielämä on hyötynyt hänen panoksestaan kamarimusiikkikonserttien suunnittelijana ja toteuttajana.

Kiireinen mutta nöyrä

Mitkä ovat tämän hetken tärkeimmät uutiset Roland Pöntisen elämässä? Hän toimii Ruotsin radion musiikkiopistossa pianon pääopettajana. Konsertit Moskovassa ovat vastikään herättäneet huomiota. Milloin saamme kuulla häntä seuraavan kerran Suomessa? Toivottavasti lähiaikoina.

Joka tapauksessa Inkeriläisten viestin lukijat seuraavat »oman pojan» maailmanmenestystä hartaan ihailun vallassa ja hyvää onnea muusikontaipaleelle toivottaen.

Roland Pöntiselle ei maine ole kihahtanut hattuun, vaikka itse **Barbara Hendricks** valitsi hänet pianistiksi Euroopan-kiertueelleen ja Ruotsin Moskovan suurlähetystö kutsui hänet salonkikonserttiin. Roland konsertoi yhtä hyvin syöpäkeräyksen hyväksi, ilahduttaa Karoliinisen sairaalan potilaita ja antaa tukensa Amnestylle. Ja me, jotka emme pääse mukaan konserttiin, voimme ostaa levyjä.

Teksti: Marja Mustakallio
Kuvat Pöntisen perhealbumista

JUHANNUSMATKA TUUTARIIN 23.–26. 6. 1995. (pe–ma)

Majoitus Moskova-hotellissa Pietarissa.
Matkan hinta ja matkareitti myöhemmin (toukokuun numerossa).
Käynti sunnuntaina Toksovassa kirkolla.
Lähtö pe 23. 6. 95 klo 7.15 Helsingistä postin ja rautatieaseman väliseltä aukiolta.
Tiedustelut ja varaukset: Hilma Saarinen, Violank. 6 B 24, 00550 Helsinki
" " Raimo Aaltonen, 31600 Jokioinen, puh. 916-83 029.
Vast. matkanjärjestäjä Vistamatkat Oy Paimio, puh. 921-805 650.

Martti Rautasen syntymästä 150 vuotta

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 150 vuotta Inkerin kaikkein merkittävimmän pojan, Martti Rautasen syntymästä. Rautanen oli mm. lähetyssaarnaaja, kielitieteilijä, raamatunkääntäjä ja virsirunoilija. Hän syntyi v. 1845 Inkerissä Novasolkan seurakunnan Tikanpesän kylässä. Se sijaitsee noin kolmen peninkulman päässä Narvasta Pietariin johtavan päätien toisella puolen. Koska tietä käyttäneet hevoskuskit yöpyivät usein kylän taloissa, Martti oppi jo lapsena kolme kieltä: äidinkielen eli suomen lisäksi eestin ja venäjän. Tästä kielitaidosta hänellä oli myöhemmin hyötyä, kun piti opetella uusia kieliä.

Martin vanhemmat olivat savolaisten jälkeläisiä. He – kuten useimmat inkerinsuomalaiset – olivat tulleet Suomesta ja asettuneet asumaan Inkeriin Ruotsin suurvaltakauden aikana 1600-luvulla. Suomenkielinen rahvas myös jäi Inkeriin, kun venäläiset valloittivat alueen 1700-luvun alussa. Vähitellen he tottuivat venäläiseen elämäntapaan.

Maaorjan poika

Martin isä oli maaorjan poika. Perhe oli töissä venäläisen Suvalovin omistamassa kartanossa; näin myös nuori Martti joutui töihin samaan kartanoon pari vuotta ennen kuin maaorjuus lakkautettiin Venäjällä v. 1861. Maaorjuudesta huolimatta koti oli suhteellisen hyvinvoiva ja hengellisesti valveutunut. Peninkulman takana sijaitsevassa kirkossa käytiin joka sunnuntai, ja kotona luettiin mm. Suomesta tilattua Lähetyssanomia.

Tiedonjanoinen ja lähetystyöstä kiinnostunut Martti luki Lähetyssanomista Helsingissä sijaitsevasta lähetyskoulusta ja päätti hakea sinne rippikoulunopettajansa suosittelemana v. 1864. Kolmenkymmenen hakijan joukosta hänet yhdessä kolmentoista muun nuorukaisen kanssa myös valittiin kouluun.

Neljän opiskeluvuoden jälkeen Rautanen vihittiin Ambomaan eli nykyisen Namibian lähetyssaarnaajaksi yhdessä neljän opiskelutoverinsa kanssa. Kesti kuitenkin kaksi vuotta, ennen kuin uudet lähetyssaarnaajat saapuivat määräpaikkaansa. Kieliopinnot Saksassa vaativat oman aikansa, ja Ambomaalla riehuva sisällissota viivästytti lähtöä. Aikaa kului myös matkaan: ensin purjelaivalla Kapkaupunkiin ja sieltä härkävankkureilla Ambomaalle.

Ndongan kirjakielen luoja

Ensimmäisinä vuosina lähetyssaarnaajan työ oli raskasta. Runsaan kymmenen vuoden kovan työn ja opetuksen jälkeen kastettiin ensimmäiset paikalliset asukkaat. Seurakunta oli syntynyt. Vuonna 1925 Martti Rautanen saattoi sitten vihkiä ensimmäiset

Martti Rautanen läheisineen. Takana vasemmalta Rosa ja Reinhold Rautanen sekä Johanna Rautanen. Edessä vasemmalta Hermann ja Anna Tönjes (s. Rautanen), Tönjesien lapset sekä Frieda ja Martti Rautanen.

ambomaalaiset papeiksi; tuolloin seurakunnassa oli jo 1 700 jäsentä. Kymmenen vuoden kuluttua itsenäiseen Ambo-Kavangan kirkkoon kuului yli 300 000 seurakuntalaista.

Rautanen teki työtä Ambomaalla paria lyhyttä Suomen ja Inkerin matkaa lukuunottamatta keskeytyksettä 56 vuotta v. 1926 tapahtuneeseen kuolemaansa saakka. Suurimman palvelunsa ambokansalle hän teki luomalla ndongan kirjakielen ja kääntämällä koko Raamatun ndongaksi. Tämän suurtyön vuoksi hänet vihittiin Helsingin yliopiston kunniatohtoriksi 80-vuotispäivänään 10. 11. 1925. Varsinaisen elämäntyönsä ohella Rautanen harrasti kansatiedettä, keräsi tietoja ennen tuntemattomista kasveista ja teki pitkäaikaisia säähavaintoja. Hän kirjoitti myös virsiä, ja yksi niistä, joka on kirjoitettu ndongan kielellä ja käännetty myöhemmin suomeksi, on suomenkielisen virsikirjan virsi 405.

Martti Rautanen kuoli 19. 10. 1926 Olukondassa Ambomaalla; siunauksen toimitti hänen lähetyssaarnaajapoikansa Reinhold. Poika kuoli jo seuraavana vuonna, vaimo taas v. 1937 Tytär Johanna, joka seurasi isän jalanjälkiä, kuoli 1960-luvulla yli 80 vuoden iässä. Jos osaat suomea ja haluat tietää enemmän inkeriläisestä maaorjan pojasta Martti Rautasesta ja hänen ainutlaatuisesta elämäntyöstään, suosittelen Aapeli Saarisalon kirjoittamaa kirjaa »Etelänristin mies». Matti Vironmäki on kirjoittanut Rautasesta myös artikkelin Inkeriläisten

viestiin (2/1984). Lähetystyö on aina ollut tärkeää Inkerin kirkolle ja inkeriläisille. Martti Rautanen vieraili Frieda-rouvansa – saksalaisen lähetyssaarnaajan tyttären – kanssa äitinsä luona Novasolkassa ja muissa seurakunnissa Inkerinmaalla. Siellä hän näki suurta kiinnostusta lähetystyöhön.

Inkeriläiset lähetyksen palveluksessa

Inkeristä Ruotsiin saapuneena pakolaisena äitini ja isäni, jotka ovat kuolleet jo vuosia sitten, eivät koskaan laiminlyöneet kirkossa käyntiä vuosittaisena lähetyspyhänä. He lahjoittivat tuloihinsa nähden suurehkon summan Ruotsin kirkon lähetystyölle. Boråsissa on vuosikymmenten ajan vaikuttanut ja toimii edelleen inkeriläinen lähetyspiiri. Uudelleen henkiin herännyt Inkerin kirkko tekee jälleen lähetystyötä – merkki elävästä kirkosta – huolimatta suurista ongelmista ja vaikeuksista.

Ateistisen Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen on lähetykselle avautunut uusia kenttiä perinteisten kohteitten rinnalle. Inkerin kirkko on tarttunut tilaisuuteen ja aloittanut lähetystyön suomalais-ugrilaisten kansojen keskuudessa Venäjällä. Nämä kansat ovat sopivia ja läheinen lähetystyön kohde mm. kieliyhteyksien takia.

Kunnioittakaamme kaikki Martti Rautasen muistoa ja tukekaamme erityisesti tänä vuonna Inkerin kirkon lähetystyötä. Sopiva tilaisuus tähän tarjoutuu lähetysjuhlassa Västeråsin kesäjuhlilla, jossa saamme lähemmin kuulla lähetystyöstä. Siellä kerätään myös kolehti Inkerin kirkon lähetystyölle.

Toivo Folkesten
(Käännös: Markku Pyysiäinen)

Lähetyssaarnaaja Rautasen vuodet

Pioneerilähetyssaarnaaja, teol. tri h. c. **Martin Rautasen** muistoa juhlitaan tänä vuonna kahdessa maanosassa: Namibiassa, Inkerissä ja Suomessa. Suurelle yleisölle Rautasen nimi on ehkä tuntematon, vaikkakin tämän kulttuurihenkilön ansioluettelo on kunnioitusta herättävä.

Rautanen, maaorjan poika Inkeristä, lähetettiin armosta kuuden vuoden lähetyssaarnaajakoulutuksen jälkeen nykyiseen Namibiaan, eräänä Suomen lähetysseuran ensimmäisenä saarnaajana. Viidenkymmenenkuuden Afrikan-vuoden hänestä tuli »Ambomaan Agricola», kirjoituskielen luoja, Raamatun ndongan kielelle kääntäjä, etnologi, kasvitieteilijä, kuninkaan neuvonantaja, saksalaisten neuvottelija ja brittien sensuurin valvoja. Vuonna 1911 keisari myönsi hänelle Saksan 'Punaisen Kotkan' ansiomerkin kunnianosoituksena diplomaattisesta toiminnasta, vuonna 1919 **Mannerheim** myönsi Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin. Vaimonsa **Frie-**

dan kanssa, jonka äidin äiti oli afrikkalainen, hän on uurtanut syviä jälkiä Namibian kulttuuriin.

Suomen Lähetysseura on julistanut juhlavuoden, joka haluaa tehdä Rautasen elämäntyön tunnetuksi Suomessa. Arvokas lähtölaukaus oli **Martti Peltolan** äskettäin ilmestynyt Rautasen elämäkerta Martti Rautanen, mies ja kaksi isänmaata, Kirjapajan kustantamana. Namibiassa julkaistiin postimerkki tämän suomalaisen elämäntyön kunniaksi.

Rautasen vuotta leimaa monipuolinen kulttuuritarjonta. Kapellimestari **Kari Tikka** on säveltänyt oopperan **Frieda,** jonka ensiesitys on Suomen oopperassa marraskuussa. Esityksen suojelijana on tasavallan presidentin puoliso, rouva **Eeva Ahtisaari.** Kansallismuseo esittelee lokakuussa Rautasen etnologista kokoelmaa. Tilaisuuksien listalla on sen lisäksi lähetysmuseossa erikoisnäyttely, kiertävä valokuvanäyttely, huhtikuussa draamadokumentti TV:ssä, Tammisaaressa ruotsinkielinen lähetysjuhla ja Lahdessa vastaava suomenkielinen.

Martin Rautanen on ainutlaatuinen aikakauden ja sen ihmisten edustaja. Hänen yksinkertaisen vakaumuksen voima tulee esille kulttuurien, uskontojen ja vallanpitäjien välisessä jännityksessä. Tämä tekee hänestä tutustumisen arvoisen henkilön.

Rautasen yhdeksästä lapsesta vain kolme saavutti aikuisten iän. **Reinhold, Anna** ja **Johanna** suorittivat kaikki elämäntyönsä Afrikassa. Seitsemäsluokkalainen **Martti Rautanen Jr** totesi juhlatilaisuuksissa, että hänestä oli tullut julkkis. Hän on Martin Rautasen pojanpojan pojanpoika. Hänen äitinsä kantaa Frieda Rautasen kihlasormusta – kaksi turkoosia ja timanttisiruja vuodelta 1870.

Teksti: Ann-Christine Marttinen
Käännös Hufvudstadsbladetista
sunnuntaina 12/1 1995

Pakomatkalla Tikanpesässä

Vuoden 1942 maaliskuun puolivälin jälkeen meidät, äiti ja seitsemän lasta, lähetettiin Viron Weimarin leiriltä Kingiseppiin (matkaa maanteitse ehkä n. 30 km). Weimariin koottiin saksalaisten miehittämästä Inkeristä ja erikoisesti rintamavyöhykkeeltä työkyvyttömiä, vanhuksia vailla huoltajaa ja lapsiperheitä. Meitä onnisti kun kyseisessä leirissä katsottiin, että meitä oli kokonaista viisi työkykyistä, 12-vuotiaat mukaan luettuina.

Leiristä lähdettyämme kuljimme ensin kylä- ja peltoteitä, ja lopulta päädyimme suurelle tielle. Matka suuntautui Viroon päin, Kingiseppiin. Illansuussa saavuimme Tikanpesän isoon kylään. Meidän oli löydettävä yöpymispaikka. Äiti onnistuikin saamaan sen ensimmäisestä kysymästään talosta. Nukuimme keittiön lattialla, ja talon väki salli meidän keittää hellan lämmetessä kipetkuu. Aamulla jatkoimme matkaa, tulimme Kingiseppiin joskus puolenpäivän jälkeen. Löytyi ilmoittautumistoimistokin.

Menin äidin kanssa sisälle. Muistaakseni toimisto oli jossakin aseman tienoilla. Meille sanottiin, että vain kolme meistä on työkykyisiksi lasket-

tava – äiti, minä ja sisar, 16-vuotias. Pääsimme välittömästi matkaan, sillä juna odottaa jo sivuraiteella, päämääränään Saksa. Siellä on työtä kaikille... Mutta meitä on vielä viisi nuorempaa pihalla odottamassa. »Das ist egal...». Samantekevää, kyllä heidät muka huolletaan. Lähdimme miettimään asiaa. Pakkoa ei käytetty.

Pihalla äiti totesi yks'kantaan, että nyt ollaan siinä tilassa mistä isä kerran kivahti: »Ajattele jos sie olisit maantiel eikä kukaan antais' yötillaa...». Männää takaisi kottii kuolemaa, ei jiähhä muantiel. Siel kyläs hotj on ympäristö ommaa ja meit tunnetaa...». Omaa kotia ei meillä silloin enää ollut.

Mukisematta käänsimme pienen kelkan, jossa istuivat ahdettuina toisiinsa kolme nuorinta, ja suuntasimme matkamme kohti itää, mistä meidät oli tänne pakolla tuotu. Vastaan virtasi katkeamaton jono pakolaisia, nälän ajamina, Viroon. Me melkein ainoina pyrimme rintamalle päin. Ensimmäisen yön paluumatkallamme yövyimme jälleen Tikanpesän kylässä, ja samassa talossa kuin tullessamme...

Jälkeenpäin saimme kuulla että Tikanpesän kylä (venäjäksi Tikopis) oli **Martti Rautasen** syntymäkylä.

Jotenkin tuntuu luonnolliselta, että meillä on niin kuuluisa edelläkävijä maailmalla. – Minulla muuten on hallussani **Antti Hämäläiseltä** saamani Rautasen ambo-kielelle kääntämä Uusi Testamentti, joka on painettu Sortavalassa vuonna 1925, Suomen Lähetysseuran toimesta. Sen nimi on *Etestamenti Epe, Lj, Omuua Guetu Jesus Kristus, julkaisijana Bibelihangeno lja Britania no lj'Iilongo.*

Teksti: Helvi Othman

Inkerin kirkon historia kootaan kuvateokseen

Inkerin kirkko aikoo julkaista lähivuosina Inkerin kirkkoa käsittelevän perusteoksen. Sitä varten tarvitaan valokuvia. Kuvat hyödyttävät myös Inkerin kirkon omaa arkistoa.

Kuvia tarvitaan 1800–1970-luvuilta. Erityisesti kuvat ennen 1960-lukua ovat tärkeitä.

Kuvien aihepiiri saa olla:

1. Inkerin kirkot (sisä- ja ulkokuvat, alttarikuvat)
2. Pappilat
3. Hautausmaat ennen 1950-lukua
4. Kirkolliset toimitukset (kasteet ym)
5. Konfirmaatiokuvat
6. Inkerin kirkon työntekijät:
- papit ja seurakunnan hoitajat
- lukkarit ja maallikkosaarnaajat

Kuvan mukaan on hyvä liittää kirje, josta selviää seuraavat tiedot:

1. Kuvan omistajan nimi, osoite ja ikä
2. Mistä kuva on saatu
3. Mitä kuva esittää
4. Henkilöt keitä kuvassa on
5. Paikka, missä kuva on otettu
6. Kuvan ajankohta mahdollisimman tarkasti

Tekstin voi kirjoittaa joko suomeksi tai venäjäksi.

Pyydämme kuvia mahdollisuuksien mukaan lahjaksi Inkerin kirkolle.

Kuvia pyydetään lähettämään osoitteeseen:

Inkerin kirkko, PL 189
53101 Lappeenranta

Karjala 15. 12. 94

Kuulumisia Suomen Inkeri-liitosta

Yhdistyksestä Suomen Inkeri-liitoksi muuttuneen keskusjärjestön ensimmäinen syyskokous pidettiin viime vuoden marraskuussa Karjala-talolla. Tilaisuuden alussa **Keijo Korkka** luovutti Inkeriläisten sivistyssäätiön myöntämän ansiomerkin Paluumuuttajat ry:n puheenjohtajalle **Rudolf Pakille**. Varsinaisessa kokouksessa vahvistettiin mm. tämän vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio. Jäsenyhdistysten jäsenmaksu on 10,– kultakin jäseneltä; Suomen Inkeri-liittoon suoraan kuuluvan henkilön jäsenmaksu on edelleen 30,– vuodessa ja kannatusjäsenten vastaava maksu 100,–.

Kokouksessa valittiin myös uuden liiton ensimmäinen hallitus. Hallituksen puheenjohtajana toimii Keijo Korkka. Vanhan yhdistyksen erovuoroisista jäsenistä **Raija Kari** Lahdesta ja **Anne Tuohimäki** Helsingistä valittiin uudelleen. Sen sijaan Turusta kotoisin olevan **Vilho Mustosen** tilalle valittiin **Aili Jukarainen** Keravalta; Ailin paikalle varajäseneksi taas tuli Hyvinkäältä **Soili Uronen**. Puheenjohtaja Keijo Korkalta vapautuneen hallituksen varsinaisen jäsenen paikan sai **Paavo Pesonen** Turusta, ja hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi tuli **Viljo Suomalainen** Raumalta.

Suomen Inkeri-liiton järjestämät perinteiset inkeriläisten kesäjuhlat pidetään tänä vuonna Hyvinkäällä 8.–9. 7. Vastuun juhlista kantaa nyt toisen kerran Hyvinkään Inkeri-kerho, ja juhlapaikkoina ovat kaupungin omistama Hyvinkää-sali sekä Hyvinkään kirkko ja seurakuntatalo. Toukokuun Inkeriläisten viestistä näet juhlan tarkemman ohjelman, mutta varaa jo nyt tuo heinäkuun viikonvaihde omasta kalenteristasi yhteiseen juhlaan.

Inkeriläisten viestissä kerromme mielellämme eri paikkakunnilla toimivien inkeriläisyhdistysten ja -järjestöjen toiminnasta. Koska toimituksella on varsin rajoitetut mahdollisuudet lähettää toimittajaa paikalle, toivomme, että eri organisaatioissa toimivat inkeriläiset itse olisivat aktiivisia ja lähettäisivät juttuja ja kuvia tapahtumistaan. Niille on aina tilaa yhteisessä lehdessämme.

Ilmalaiva Graf Zeppelin

Saksalaisen ilmalaiva Graf Zeppelinin oli määrä saapua Helsinkiin kesällä vuonna 1931. Asuin tuohon aikaan Käpylän esikaupunkialueella, jota on nimitetty myöskin puutarhakaupunginosaksi. Kun tieto levisi asukkaille ja varsinkin lapsille, kerääntyivät he ajoissa Käpylän korkeimmalle paikalle Taivaskalliolle. Se on hyvin lähellä nykyistä Karjala-taloa.

Zeppeliniä odotettiin kauan ja hartaasti. Aikanaan se sitten ilmestyikin näkyviin. Se oli 236 m pitkä, paksu, sikarinmuotoinen ja mahtava lentoalus. Sen alla riippuivat hytit, joita siihen aikaan nimitettiin kondoleiksi. Yhdessä niissä oli ilmalaivan komento- ja ohjauskeskus ja muissa matkustajat.

Käpylän lapsilla oli hauskaa. Ilmalaivalle heiluteltiin ja huudettiin. Kondolien ikkunoista vilkuteltiin myös käpyläläisille ja se näkyi ihan selvästi maahan. Zeppelin lensi Käpylän yli. Se pysähtyi vasta kauas Käpylän ulkopuolelle mahdollisesti jonnekin Viikin alueelle, mutta näkyi hyvin Käpylään. Posti laskettiin alas ja samoin jokunen säkki hinattiin ylös. Silloin sanottiin, ettei ilmalaiva voinut ankkuroitua maahan tuulen vuoksi.

Käpylä sijaitsee kuusi kilometriä Helsingin keskustasta. Tuohon aikaan oli autojakin vielä vähän ja liikenne vähäistä. Ilmalaivan ilmestyminen oli sitäkin suurempi tapaus. Ainutkertainen nähtävyys lähti sitten matkaan, nousi korkealle ja häipyi näkymättömiin.

Kului aikaa vuosikymmeniä ja sain kuulla, että sama ilmalaiva oli käynyt matkallaan myös Inkerissä.

Ilmalaiva laskeutui Pietilän pellolle Skuoritsan ja Tukenitsan välille. Siinä se oli muistitiedon mukaan muutaman päivän. Lähikylien asukkaat menivät katsomaan ilmalaivaa ja tietysti lapsia oli uteliaissa eniten. Zeppelinistä laskeutui maahan kiiltävänappinen ja -polettinen mies, joka oli luultavasti ilmalaivan kapteeni. Henkilökunnalla oli yhtäläiset tummat puvut. Osalla väkeä oli mustat silinterit päässä. Liekö he olleet matkustavaista herrasväkeä. Tulijat puhuivat outoa kieltä, jonka on arveltu olleen ranskaa.

Joku ilmalaivaväestä pyysi paikallisia lapsia keräämään heille sammakoita, jotka kuuluivat olleen heidän herkkujaan. Niin sitten lapset juoksivat koreineen etsimään »konnikkaisia» pitkin ojanvarsia ja kosteikkoja. Sammakot tuotiin ilmalaivaväelle ja lapset saivat palkakseen karamellejä, jotka olivat haluttua herkkua kerääjille. Keräilykoreja kuljetettiin nopsaan edestakaisin.

Mahtaakohan vielä olla hengissä niitä Inkerin silloisia lapsia, jotka muistaisivat Zeppelinin vierailun Suomenlahden eteläpuolella?

Näin 63 vuoden jälkeen on mukava muistella vanhoja aikoja ja kirjoitella niitä muistiin. Silloin kahden maan suomalaiset eivät osanneet unelmissaankaan ajatella, että he kerran rupattelisivat kahvipöydän ääressä ja muistelisivat ilmalaivaa, jonka nimi oli Graf Zeppelin.

Eero Rautajoki

Inkerinsuomalaisille parlamentti

Eri maissa toimivien inkeriläisyhteisöjen mahdollisuudet vaikuttaa Suomen ja Venäjän viranomaisten toimintaan ovat olleet vähäisiä yhteisöjen hajanaisuuden vuoksi, kirjoittaa **Olavi Koivukangas**.

Presidentti Mauno Koiviston rinnastettua inkerinsuomalaiset paluumuuttajiksi vuonna 1990 ja Neuvostoliiton hajottua seuraavana vuonna on 11 000 inkerinsuomalaista muuttanut Suomeen, lähinnä Virosta, Leningradin alueelta ja Karjalan tasavallasta.

Onnetonta on, että näiden ihmisten muutto Suomeen osui keskelle maan historian pahinta työttömyyttä. Suomalainen yhteiskunta on parhaansa mukaan yrittänyt ottaa vastaan inkerinsuomalaiset ja muutkin maahanmuuttajat. Samaan aikaan ovat valtiovalta, kirkko ja vapaaehtoiset järjestöt pyrkineet kehittämään inkerinsuomalaisten oloja erityisesti Inkerinmaalla muun muassa vanhusten aseman parantamiseksi sekä suomen kielen ja kulttuurin vaalimiseksi.

Lukuisia inkerinsuomalaisia yhdistyksiä on syntynyt Venäjällä, Virossa, Suomessa ja Ruotsissa – vuosikymmenien patoutuman jälkeen. Näillä inkeriläisyhteisöillä ei ole ollut kovinkaan paljon yhteydenpitoa ja yhteistyötä keskenään. Hajanaisuudesta johtuen inkeriläisyhteisöjen mahdollisuudet vaikuttaa Suomen ja Venäjän viranomaisten toimintaan ovat olleet vähäisiä.

Eri maissa toimivien inkerinsuomalaisten yhteisöjen tulisikin kokoontua säännöllisesti, kerran vuodessa tai ainakin joka toinen vuosi, niin sanottuun Inkeriläisparlamenttiin, johon kaikkialla maailmassa toimivat inkeriläisjärjestöt lähettäisivät edustajansa. Käytännön asioita varten »parlamentti» voisi valita pienen hallituksen – tai ainakin yhden henkilön – puhemiehekseen ajamaan inkerinsuomalaisten asioita.

Inkeriläisparlamentilla tulisi olla myös tehokasta tiedotusta, mahdollisesti oman lehden avulla ja muita kanavia käyttäen.

Aloitteen tekeminen Inkeriläisparlamentin perustamisesta sopisi parhaiten seuraavien yhdistysten puheenjohtajille: Leningradin alueen Inkerin liitto, Eestin Inkerinsuomalaisten liitto, Karjalan suomalaisten Inkeri-liitto, Suomen Inkeri-liitto ja Ruotsin inkerinsuomalaisten liitto.

Samaan aikaan Suomen valtionhallinnossa tulisi nimetä joku virkamies »inkeriläisvaltuutetuksi» toimimaan yhteyshenkilönä julkisen hallinnon ja Inkeriläisparlamentin kanssa. Ainakaan aluksi ei liene tarpeen perustaa uutta virkaa, vaan joku työministeriön in-

keriläisasioihin perehtynyt virkamies voisi toimia tässä tehtävässä oman toimensa ohella.

Lähialueyhteistyön merkeissä olisi pyrittävä saamaan vastaava inkeriläisvaltuutettu Venäjän hallintoon, ja mahdollisesti myös Viroon. Esimerkkinä voisi olla Saksan hallinnossa oleva virkamies, jonka johtaman toimiston tehtävänä on ajaa venäjänsaksalaisten etuja.

Suomelle inkerinsuomalaiset, kuten muutkin maahanmuuttajat, on nähtävä voimavarana ja uusina mahdollisuuksina. Kokonaisvaltaisen inkeriläispolitiikan toteuttaminen vahvistaisi myös inkerinsuomalaisten itsetuntoa ja identiteettiä.

Inkerinsuomalaisten kysymys on osa Suomen maahanmuutto- ja vähemmistöpolitiikkaa. Ulkomaalaisväestömme on kolminkertaistunut viidessä vuodessa ja oli 1. 1. 1995 61 876 henkeä. Muiden Euroopan maiden tapaan Suomi muuttuu monien kulttuurien yhteiskunnaksi, asuuhan täällä jo 150 kansallisuutta.

Inkerinsuomalaisiin liittyvän yhteistyön ja hallinnon parantaminen olisi esimerkki Suomen koko siirtolaisuuspolitiikan jämäköitymisestä. Tehokkaimmin tämä tapahtuisi siten, että Suomen hallitus tekisi pian oman kannanottonsa Suomen pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikan linjanvedoiksi antamalla eduskunnalle selonteon sekä selkeät päämäärät ja suuntaviivat maan pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikaksi. Linjanvetoa edellyttäisi myös Suomen jäsenyys EU:ssa.

Ennen eduskuntavaaleja on tuskin mahdollisuutta perusteelliseen keskusteluun Suomen maahanmuutto- ja vähemmistöpolitiikasta. Niinpä asia tulisi ottaa vaalien jälkeen muodostettavan hallituksen ohjelmaan. Mutta jo vaalitaistelussa puolueiden ja yksittäisten ehdokkaiden tulisi esittää näkemyksensä Suomen maahanmuutto- ja vähemmistöpolitiikan linjoiksi.

Valtaosa ulkomaalaisistamme jää Suomeen pysyvästi. Heidän merkityksensä äänestäjinä ja ehdokkaina valtiollisissa ja kunnallisissa vaaleissa tulee kasvamaan myös meillä.

Olavi Koivukangas

Kirjoittaja on filosofian tohtori ja Siirtolaisuusinstituutin johtaja. Hän on Suomi-Seuran varapuheenjohtaja ja pakolais- ja siirtolaisuusasiain neuvottelukunnan jäsen.

Helsingin Sanomat 7. 3. -95

KESÄJUHLAT HYVINKÄÄLLÄ 8.–9.7.95

Hyvinkään Inkeri-kerho ry. järjestää tänä vuonna kesäjuhlat Hyvinkäällä.

Toukokuun numerossa lähemmin juhlista.

Tiedustelut pj. Inkeri Sarojärvi, puh. 914-418 071 tai siht. Soili Uronen, puh. 90-290 1741 (ilt.)

Palvelutalo valmistuu heinäkuun lopussa

Petroskoin avohuollon palvelukeskus on Suomen sosiaali- ja terveysministeriön ensimmäinen suuri yhteistyöhanke, jota rakennetaan Inkeri-projektin puitteissa. Kolme pienempää palvelutaloa toimii jo Leningradin alueella Kupanitsassa, Keltossa ja Taaitsassa. Kysymyksessä ei ole vanhainkoti, vaan talo, jonka tarkoituksena on tukea vanhusten asumista heidän omissa kodeissaan tarjoamalla heille kuljetus-, siivous-, kylvetys-, ateria- ja pyykkipalveluja. Vanhukset eivät tule asumaan siellä vakituisesti vaan palaavat kotiin väliaikaisen hoidon jälkeen. Huonokuntoisten vanhusten kohdalla joudutaan kyllä tekemään yksityisratkaisuja.

Palvelutalo tulee sijaitsemaan Perttusenkadun varrella olevassa lastensairaalassa. Siellä ovat nykyään menossa korjaustyöt. Urakoitsijana oli alkuvaiheessa suomalainen firma Haka. Hiljattain se kärsi konkurssin. Asia on kuitenkin hoidettu nopeasti. Suomen sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt uuden sopimuksen uuden rakennuttajan, Skanska OY:n kanssa.

– Käytännössä se ei ole vaikuttanut yhtään. Samat henkilöt ovat työssä ja rakennustyöt jatkuvat. Aikataulussa pysytään. Palvelutalo valmistuu heinäkuun lopussa, sosiaali- ja terveysministeriön pakolaistoimiston ylitarkastaja, Inkeri-työryhmän sihteeri **Meri-Sisko Eskola** arvioi.

Rakennustyöt ovat hyvässä vauhdissa ja esimies **Taito Mäkeläinen** on tyytyväinen paikallisten työntekijöiden työn laatuun. Hänen mielestään yhteistyöhankkeella on suuri merkitys siinäkin mielessä että paikalliset työntekijät oppivat uusia työmenetelmiä.

Hyvät veljet ja siskot – paluumuuttajat

Suomeen pääsee nykyään ja tänne tullaan. Jotkut sinnittelevät, – kuka missäkin. Joillakin on, ainakin Eestissä, sellaiset oltavat, – että eivät ihan noin vain liikkeelle lähde. Kun kielitaitoa on, sen kautta saa myöskin maan kansalaisuuden. Hyvä näin. Inkerihän on aina sydäntä lähellä. Kun ajattelen Inkeriäni, nousee samassa esille karjalaisten tragedia. Kaik män eikä piisannutkaa...

Paluumuuttajien suomen kielen taito on kirjavaa, tottakai. Nyt onkin ihanaa, kun saa vapaasti puhua äidinkieltä, saa harjoitella, joka päivä tuo uusia löytöjä, joka hetki avaa eteesi jotain uutta. Harmikseni olen nähnyt ja kuullut, millä tavalla eräät »paluumuuttajat» käyttäytyvät Suomessa. Sitä ollaan niin olevinaan venäläistä, niin venäläistä, – oikein että kuuluu ynnä näkyy. Aikanaan Inkerinmaan pappi sanoi: »Kun inkeriläisistä kuulee sanottavan hyvää, minä olen iloinen...» Hän lausui vielä muutakin. Kiitos edesmenneelle rovasti **Laurikkalalle** unohtumattomasta sydänlämmöstä.

Jollakin ihmeen konstilla Suomeen on sukeutunut sellaisia valepaluumuuttajia, joilla ei ole mitään tekemistä Suomen, suomalaisuuden eikä kareliaanisuuden kanssa. Nämä ihmiset vain kylmästi lypsävät sinisilmäisiltä suomalaisilta rahaa, elelevät velloiksi (Inker. murre, – siis venäläisiksi), ovat kovia vaatimaan ja kaupustelevat eri suunnilla maailmaa.

Rehellisten inkeriläisten pitäisi yrittää vaikuttaa jarruna tällaisen vauhdinmenon kiihtymiseen.

Ilkka I. Finberg
kielenkääntäjä
Helsinki

– Toivottavaa on, että heidän kokemuksensa voitaisiin hyödyntää uusia avohuolto- ja laitospalveluja käynnistettäessä muuallakin kuin Petroskoissa, Mäkeläinen toteaa.

Keskus tulee tarjoamaan vanhuksille kaikki mahdollisuudet hoitoon ja lepoon. Se on tarkoitettu 30 vanhukselle, mutta sen palvelupiiri on niin laaja, että ongelman kokonaisvaltaiseksi ratkaisemiseksi tarvitaan useampia muita tämänkaltaisia taloja.

Irja Raita
VERSO 4/1994

Etsitään

Yö hellan päällä

Tammikuussa 1942 meitä oli matkalla useita ihmisiä, miehiä, naisia ja lapsia. Pysähdyimme Elisavetinaan (jos muistan nimen oikein). Naiset ja lapset saivat yöpaikan, mutta minulla oli vaikeuksia sellaisen löytämisessä.

Joku sanoi: »Tuolla on uskovainen tyttö, sieltä saat paikan.» Tulin talon pihalle, tyttö lapioi lunta. Selitin, että etsin yöpaikkaa, pääsisinkö yöksi sisälle? Tyttö sanoi: »Kyllä sinä saat yöpaikan, mutta meillä on tilaa vain hellan päällä.» Olin kovin iloinen. Siinä hellan päällä oli hyvä nukkua.

Nyt haluaisin yhteyttä tähän henkilöön. Jos joku muistaa tällaisen tapauksen, pyydän kirjoittamaan minulle.

A. Pettinen, 2581 McGill st., Vancouver B.C., V5K 1G9, Kanada

Etsin inkeriläistyttöä

Etsin vanhempieni luona ollutta inkeriläistyttöä nimeltä **Elina Leskinen**, syntynyt ehkä 1933–34, tullut Viron kautta Hämeenlinnaan Perttulan koulukotiin ehkä vuonna 1942. Hänet otettiin kauppias K. K. Lehtovaaran perheeseen, ja hän aloitti yhteiskoulun syksyllä -44. Mutta koska hän oli alaikäinen, hänet otettiin pois perheestä ja lähetettiin härkävaunussa Neuvostoliittoon. Elina Leskisellä oli myös isosisko.

Mahdolliset tiedot pyydetään lähettämään osoitteella:

Aino Keskinen (o.s. Lehtovaara), Parolantie 14 as. 14, 13130 Hämeenlinna.

Elsa Karvonen

Hei taas

1. 12. 1994 sain kauttanne Heli Wilenin tiedustelun, joka koski sodanaikaista ystäväänsä Elsa Karvosta.

Iloissani ilmoitan, että Elsa, joka oli oikeastaan Karvanen, on löytynyt Virosta Elsa Feldmann -nimisenä. Olen hänelle kirjoittanut tänään, ja pian Heli Wilen saanee postia Virosta. Vanhat ystävykset saamme taas yhteen, eikä iloista mieltä ole maailmassa koskaan liikaa.

Suomi-Inkeri-seura ry, Etsintäpalvelu
Timo Laakso

Inkerikuoron kevätmatinea

Karjalatalolla, yläsalissa 2. kerros 23. 4. 1995 kello 14.00.

Kuoroa johtaa Kerttu Hiltunen. Ohjelmassa on laulua, lausuntaa, kansantanhuja, kahvitarjoilu ja arpajaiset. Tervetuloa!

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

TOUKOKUU 1995
Touko–elokuussa ei ole kuukausitilaisuutta Inkeri-kodissa.

Seukkoseura

13. 4. 95 klo 13.00
4. 5. 95 Kevätretki
Tervetuloa Seukkoihin!

Hyvinkään Inkeri-kerho

7.5.-95 ja 4.6.-95 srk-keskus, aulakahvio klo 14.00.

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

17. 4. Pääsiäisjuhla Karjalaisten talossa
4. 6. Helluntaijuhla Karjalaisten talossa
1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talolla yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Kaikki tilaisuudet Karjalaisten talolla, Itäpellontie 2, TURKU klo 14.

Lahden Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa:

4.–7 05. -95 Saaristomatka Eestiin. Lisätietoja Arvo Korkkiselta, puh. 7521 233 tai k. 918-7817 681
12. 06. -95 Kerhoilta Immilässä, Rämöillä Kuusistotie 4

Juhannusmatka Inkerinmaalle Tuutarin juhannusjuhliin

22.–25. 6. 1995. Majoitus Hotelli Pulkovskajassa.
Tiedustelut ja varaukset Leena Vikstén, Sepänjoentie 57, 16330 Heinämaa, puh. 918-778 6633 tai Antti Toivonen, Pekolankatu 10 A 2, 33100 Forssa, puh. 916-23 325 tai 949-126 870.

Vastuullinen matkanjärjestäjä
Vistamatkat Oy Paimio,
puh. 921-805 650.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
5/95	10.04.1995	18.05.1995
6–7/95	04.05.1995	12.06.1995
8/95	07.07.1995	11.08.1995
9/95	11.08.1995	15.09.1995
10/95	08.09.1995	13.10.1995
11/95	12.10.1995	16.11.1995
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

00768
LUUKKONEN YRJÖ

VISKAALINT 44
00670 HKI

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansanlauluja Inkerinmaalla **100 mk**

Arvo Survo
Ilku Inkerille **100 mk**

Aapo Iho
Hielajyvä **20 mk**

Hellin Suominen
Mooses Puiron elämäkerta **15 mk**

Ella Ojala
Pilkä kolimalka **85 mk**

Ella Ojala
Suomi näkyy **110 mk**

Ella Ojala
Pelaslunul albumi **130 mk**

Ella Ojala
Ensimmäinen keväl **100 mk**

Aleksander Störgren
Mulkainen lie vapauleen **60 mk**

Erkki Tuuli
Inkeriläislen vaellus **110 mk**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk**

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla **150 mk**

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri **300 mk**

Aapo Metiäinen
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu **40 mk**

Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha **30 mk**

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä **70 mk**
Maria Luukan laulut ja loitsut **40 mk**
Näin lauloi Larin Paraske **30 mk**
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannosta **40 mk**

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk**

Gävlen kuoro **30 mk**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk**

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall **55 mk**

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 **70 mk**
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) **50 mk**
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 **60 mk**
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 **60 mk**

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla **100 mk**
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) **35 mk**
Inkerin pöytälippu (satiinia) **60 mk**
Salko marmorijalustalla **45 mk**
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) **350 mk**

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk**
Postikortti Tuutarin puku **3 mk**
Postikortti Karjalatalo **3 mk**
Adressi **30 mk**
Taskukalenteri **40 mk**

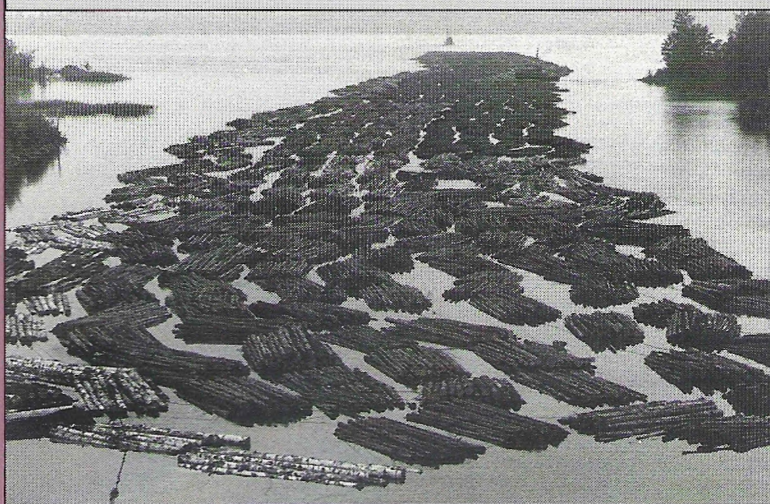
Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 30636-4

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

NUMERO 5
TOUKOKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Vesi on puun luonnollinen kulkureitti. Kuva Rääkkylän Kivisalmesta Kauko Halonen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Asioita Suomen uuden hallituksen esityslistalle

Siirtolaisinstituutin johtaja **Olavi Koivukangas** ehdotti ennen Suomen eduskuntavaaleja Helsingin Sanomissa julkaistussa artikkelissa inkeriläisparlamentin perustamista ja inkeriläisvaltuutettuna toimivan virkamiehen nimittämistä työministeriöön. Tässä Inkeriläisten viestin viime numerossakin julkaistussa artikkelissa hän toteaa, kuinka viimeisten vuosien aikana Venäjälle, Viroon, Suomeen ja Ruotsiin on syntynyt lukuisia inkerinsuomalaisia yhdistyksiä, joilla kullakin on omat tavoitteensa ja painotuksensa. Hajanaisuudesta johtuen näiden järjestöjen mahdollisuudet vaikuttaa Suomen ja Venäjän viranomaisten toimintaan ovat olleet vähäiset.

Koivukankaan mukaan inkeriläisyhteisöjen tulisi säännöllisesti kokoontua parlamenttiinsa käsittelemään omia asioitaan ja sopimaan eri maissa harjoitettavasta politiikasta. Väliaikoina parlamentin asioita viranomaisiin päin voisi hoitaa pieni hallitus tai parlamentin puhemies. Aloitteen tämän parlamentin perustamisesta voisivat hänen mukaansa tehdä Leningradin alueen Inkerin liitto, Eestin Inkerinsuomalaisten liitto, Karjalan suomalaisten Inkeri-liitto, Suomen Inkeri-liitto ja Ruotsin inkerinsuomalaisten liitto.

Tohtori Koivukankaan ehdotus on hyvä ja kannatettava. On totta, että inkeriläisten asioita ajaa nykyisin kovin moni järjestö. Kaksi näistä erottuu kuitenkin joukosta siksi, että ne ovat toimineet jo silloin, kun ei vielä edes osattu uneksia nykyisestä vapaudesta: Ruotsin inkerinsuomalaisten liitto ja Suomen Inkeri-liitto. Ruotsissa muita yrittäjiä ei ole ilmaantunutkaan, mutta Suomessa tilanne on toinen. Käsittääkseni meilläkin pitäisi kuitenkin olla hyvät edellytykset siihen, että sääntömuutoksen tehneestä Suomen Inkeri-liitosta voisi tulla kaikkien suomalaisten inkeriläisjärjestöjen keskusorganisaatio. Toivottavaa se joka tapauksessa olisi.

Itse asiassa Koivukankaan kaavaileman kaltaista yhteistyötä on jo usean vuoden aikana ollutkin. Esimerkiksi viime keväänä Tukholmassa pidetyillä juhlilla Venäjän, Viron, Ruotsin ja Suomen järjestöjen edustajat keskustelivat pitkään yhteisistä asioista. Viime syksynä Helsingissä pidettiin Suomen Inkeri-liiton kutsusta vastaavantyyppinen neuvottelu, ja ensi kesäkuussa kokoonnutaan jälleen yhteen Västeråsin juhlilla. Inkeriläisparlamentti loisi tälle yhteistyölle kuitenkin vakiintuneet puitteet.

Olisi varmasti luontevaa, että tällainen parlamentti kokoontuisi vuoron perään eri maissa. Tämä ei varmasti sulje pois sitä, etteikö Suomen valtio voisi tällaisessa asiassa olla aloitteen tekijänä ja parlamentin tukijana. Kyseeseen voisi jopa tulla jonkinastei-

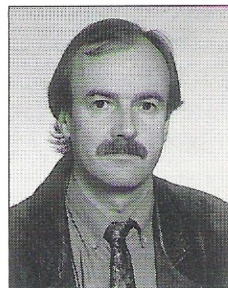
Kaikki

Kaikki tiet johtavat Roomaan
ja kaikkien ihmisten olisi mentävä Roomaan
ja kaikkien ihmisten olisi käytävä Pietarin kirkossa
Pietarin kirkossa voi olla paljon
sellaista mitä ei tarvitsisi nähdä
mutta kaikkien ihmisten olisi pysähdyttävä
Michelangelon patsaan SÄÄLI edessä
ja kaikkien ihmisten silmien pitäisi aueta
ja kaikkien ihmisten nähtävä: IHMISKUNNAN TUSKA
ja kaikkien ihmisten olisi aika ymmärtää:
MITÄ SE MERKITSEE:
kun äiti pitää sylissään kuollutta poikaansa,
miestään, lastaan, isäänsä, äitiään,
tai rakastettuaan
ja kaikkien ihmisten olisi tajuttava,
että ne kauniit madonna-marmorikasvot
ovat kaikkien lyötyjen äitien, naisten kasvot
ja kaikkien ihmisten olisi aika ymmärtää,
että Michelangelo on ikuistanut ihmiskunnan
rakkauden kasvot marmoriin, joka elää,
jolle herkkyydessä ei löydy vertoja
ja kaikkien ihmisten tulisi tuntea,
että MADONNAN sylissä lepäävä KRISTUS
on se: mies, nainen, isä, äiti, lapsi,
jota me itkemme, jonka me olemme menettäneet.

Ella Ojala

Jatkoa sivulta 3

nen inkeriläinen sovellutus Pohjoismaiden Neuvoston mallista. Jos samalla Suomen valtionhallintoon saataisiin nimetyksi selkeät toimivaltuudet omaava inkeriläisvaltuutettu, inkeriläisten asioitten käsittely olisi Suomessa ottanut selkeän ja määrätietoisen askeleen eteenpäin. Tässä siis on yksi konkreettinen lisäasia Suomen uuden hallituksen esityslistalle.

Markku Pyysiäinen

Viktor Minforsin muistolle

Viktor Minfors, entinen **Mustonen**, on kuollut. Hänet haudattiin Fässbergin hautausmaalla Mölndalissa 3. 3. 1995. Suuri ystävien joukko oli saattamassa häntä haudan lepoon.

Viktor Minfors syntyi 16. 1. 1924. Välirauhan sopimuksen mukaisesti Viktor joutui Neuvostoliittoon luovutettavien listoille. Hän työskenteli Suomessa erinimisenä eri paikkakunnilla, kunnes siirtyi Ruotsiin.

Ruotsissa hän otti ahkerasti osaa inkeriläisten toimintaan. Hän oli mm. mukana, kun Inkerin Suomalaisten Keskusliitto, ISK, (nykyään Ruotsin Inkeri-liitto) perustettiin 23. 6. 1956 Mölndalissa kesäjuhlien yhteydessä. Pätevänä toimihenkilönä hänet valittiin ensimmäiseen johtokuntaan. Kaikkiaan hän oli liiton johtokunnassa 16 vuotta, yhden vuoden liiton puheenjohtajana.

Suurimman panoksen inkeriläisessä toiminnassa antoi kuitenkin Viktor paikallisen seuran Mölndals Sportklubbin (MSK) johdossa. Ulkopuolinen voisi seuran nimestä päätellä, että kyseessä on joku tavallinen urheiluseura, jonka ohjelmassa on jonkin urheilulajin harrastaminen. MSK:n kohdalla tämä määrittely ei riitä läheskään. MSK:n toimintamuotoihin laskettiin urheilun (jalkapallo, yleisurheilu, köydenveto) lisäksi inkeriläinen ja suomalainen kulttuuri monissa eri muodoissa, niin kuin myös kirkollinen toiminta yhteistyössä Rådan suomenkielisen seurakuntaryhmän kanssa. Päätarkoitus oli tarjota jäsenille ja kannattajille hyviä ajanviettomuotoja. MSK:n järjestämiä olivat silloiset koko maata käsittävät inkeriläisten kesäjuhlat, paikalliset juhlat niin kuin pikkujoulut, äitienpäivän vietot, uuden vuoden vastaanottajaiset, siististi järjestetyt tanssi-illat jne. Göteborgin alueella näytti MSK suomalaisia elokuvia jäsenilleen monta vuotta.

Kun Suomen tasavallan silloinen presidentti **Urho Kekkonen** kävi virallisella vierailulla Göteborgissa ja halusi tavata suomalaisten järjestöjen edustajia, kiinnitti Viktor MSK:n edustajana seuran rintaneulan urheilijapresidentin rintaan. Kaiken tämän monipuolisen toiminnan vetäjänä toimi Viktor Minfors vuosikymmeniä.

Voisi helposti luulla, että Suomea sodassa puolustanut nuori mies ja tästä syystä saman valtion johdon taholta peräänajettu Viktor olisi ollut katkera luonteeltaan. Mikään kuvaus ei olisi väärempi. Viktor oli todella rauhaa rakastava ja yhteisymmärrystä luova henkilö. Hän osasi levittää ymmärryksen ja yhteenkuuluvaisuuden henkeä kaikkiin jäseniin. Esimerkkinä tästä on, että kaikista nuorista urheilupojista vain muutama, aniharva, muutti pois seurasta. Kerran MSK:lainen – aina MSK:lainen.

Nyt Viktor on jättänyt paikkansa inkeriläisten johtajien rivistä. Me kiitämme sinua esimerkillisestä toiminnasta inkeriläisyyden hyväksi. Monien surevien ystävien joukossa ovat myös Viktorille niin rakkaat vaimo ja lapset.

Ystäväsi

Armas Paakkonen

Venäjän viisumikäytäntö uudistuu

Kohdekaupunkeja ei enää merkitä?

Itämatkailu kasvaa

Viime vuosi oli edelleen itämatkailun kasvuvuosi. Rajavartiolaitoksen mukaan Suomen itärajan ylitti viime vuonna 400.000 henkeä enemmän kuin edellisenä vuotena. Ylikulkutilastossa saavutettiin v. 1994 ensi kerran kahden miljoonan matkustajan raja. Ainoa luku mikä ei kasvanut, oli Venäjän Federaation Suurlähetystön Helsingin konsulaatin viisumiosaston myöntämien viisumien määrä. Se laski lähes 40.000 viisumilla.

Viisumimäärät vähenevät

Pääkonsuli **Pjotr J. Sheludko** kertoo, että myönnettyjen viisumien määrä on laskenut aiempien vuosien huippuluvuista 40.000 kpl. Vaikka rajaylitykset kasvoivat liki 20 %, myönnettiin viisumeita 17 % vähemmän. Pääkonsuli Sheludkon mukaan tämä selittyy lähinnä kasvaneella monikertaviisumien myöntämisellä. Tämä kehitys alkoi jo kolme vuotta sitten, kun Suomi ja Venäjä solmivat sopimuksen lähialueyhteistyöstä 20. 1. 1992.

Sopimus yhteistyöstä Muurmanskin alueella, Karjalan tasavallassa ja Leningradin alueella on ollut voimassa kolme vuotta. Se pyrkii edistämään keskinäistä kauppaa, parantamaan ydinvoimaloiden turvallisuutta sekä mm. kehittämään matkailua.

Liberaalin viisumipolitiikan tavoitteet

Venäjä on kiinnostunut helpottamaan suomalaisten liikemiesten liikkumista maassa ja myös tukemaan kulttuurivaihdon kehitystä. Venäjällä ei yrittäjää tueta suomalaistyyppisellä aluetuella. Siksi lännestä tulevat investoinnit ja yhteistyö suomalaisyritysten kanssa ovat venäläisten yritysten mielenkiinnon kohteena. Pääkonsuli Sheludko korostaa, että viisumien saantia on helpotettu erityisesti suomalaisille liikemiehille ja matkaajille.

Pääkonsuli Sheludkon mukaan Venäjän liberaalimman viisumipolitiikan yhtenä tavoitteena on edistää Suomen ja Venäjän keskinäistä kauppaa ja hyviä naapuruussuhteita.

Venäläisyritykset hakevat kontakteja

Venäjän valtio on antanut yrityksilleen uutta vapautta kehittää länsisuhteitaan. Vuodesta 1992 alkaen venäläisillä pk-yrityksillä on ollut mahdollisuus kutsua kirjeitse suomalaisia liikemiehiä 1–4-kertaviisumeilla vie-

Moni on viettänyt tunteja viisumijonoissa. Nyt on toiveita jonojen lyhenemisestä.

Venäjän Helsingin konsulaatti käsittelee viisumianomukset entistä nopeammin, kertoo pääkonsuli Pjotr Sheludko.

raakseen kehittämään yhteisiä liikeideoita. Jatkossa venäläisyritys voi hankkia suomalaiselle liikekumppanilleen monikertaviisumin. Sen saadakseen venäläisyritys anoo puoltoa Venäjän ulkoministeriön konsulihallinnolta, joka välittää myöntämänsä puollon teleksillä edelleen Helsingin konsulaattiin. Tällaisia monikertaviisumien puoltoja venäläisyritykset voivat nyt anoa suomalaisille liikekumppaneilleen jo kymmenestä Venäjän ulkoasiainministeriön edustustosta Moskovassa, Pietarissa, Petroskoissa ja Muurmanskissa, sekä lähialueita kauempaakin Syktyvkarissa, Ufassa, Nizhnyi Novgorodissa, Pihkovassa, Vladivostokissa ja Nahodkassa. Näiden viisumeiden voimassaoloaika voi enintään olla 6 tai 12 kuukautta.

Viime vuonna Venäjän Helsingin konsulaatti myönsi vajaat 200.000 (v. 1993: 237.000) viisumia, kertoo pääkonsuli Sheludko.

Business-viisumien määrä kasvaa

»Yksi selittävä tekijä sille, että vaikka myönnämme vähemmän viisumeita, mutta rajanylitysmäärät kasvavat, on pitemmät viisumit ja kasvanut yhteistyö suomalaisten matkatoimistojen kanssa», kommentoi konsuli **Grigori Kouzine.** Yksittäisten viisumianojien määrä on vähentynyt ja yhä useammin suomalaiset ostavat viisumipalvelun matkatoimistojensa kautta. »Tämä on helpottanut konsulaatin työtä melkoisesti, sillä päivittäinen 800–1.100 yksityisen viisuminanojan jonotus on hankalaa kaikille. Toimimme yhteistyössä yli 50 matkatoimiston kanssa ja lähes kaikkien toimistojen välittämät anomukset ovat moitteettomia».

Korostan vielä, että vain turistiviisumien määrä on vähentynyt (30.000 kappaleella). Vastaavasti business-viisumeita myönsimme 23.000 kpl. edellisvuotta enemmän», huomauttaa konsuli G. Kouzine.

»Uskon, että myös palveluumme konsulaatissa ollaan tyytyväisiä. Palvelemme matkatoimistoasiakkaitamme tarpeen vaatiessa klo 18 saakka ja päivystämme myös juhlapyhinä. Palvelumme nopeudesta kertoo se, että normaalisti viisumin käsittely konsulaatissa vie 3–7 työpäivää, tavallisen pika-viisumin saa yhdessä vuorokaudessa. Poikkeustapauksissa konsulaattimme myöntää viisumin ns. superpikana 30 min – 2 tunnissa».

Muutoksia viisumihankintaan

»Suuri muutos olisi, jos Venäjän ulkoasiainministeriölle tekemämme muutosehdotus menisi läpi: Olemme ehdottaneet, että suomalaisten ei enää tarvitsisi nimetä viisumianomuksessaan seikkaperäisesti matkakohteita. Ehdotamme, että pelkkä »RUS», (Venäjä) riittäisi kohteeksi.

Viisumien käsittelymaksut ovat pysyneet samana kohta vuoden, kenties jotain tarkennusta voi ilmetä, ovathan Venäjän konsulaatin tariffit paljon pienemmät Helsingissä kuin muissa maissa», kertoo Kouzine.

»Mutta 6 kk tai 12 kk viisumeiden saanti edellyttää edelleen aina puollon Venäjän ulkoministeriön konsulihallinnosta tai sen edustustosta».

Nimestään huolimatta Lähialuematkat välittää matkoja myös kauas. Toimitusjohtaja Peter Holstin puhelin soi usein.

Humanitäärinen apu erikoisasemassa

Konsuli G. Kouzinen mukaan kaikkia humanitääristä apua välittäviä suomalaisyhdistyksiä, kuten Inkerin liittoa ja eri kirkkojen järjestöjä pyritään palvelemaan viisumin saannissa niin nopeasti kuin mahdollista. Luonnollisesti kulttuurivaihto ja tärkeiden yhteistyöhankkeiden viisumianomukset sekä materiaaliylitykset ym. rajamuodollisuudet saavat erityiskohtelun.

AIDS-testejä rajalle?

Matkatoimistoilta on viime syksynä tiedusteltu aids-testien mahdollisesta käyttöönotosta Venäjälle matkustettaessa.

Konsuli Grigori Kouzine rauhoittelee: »Kyseessä ei ole huhu, vaan Venäjän parlamentin hyväksymä laki, jolla pyritään torjumaan aidsin leviämistä. Lain mukaan voidaan pitkäaikaisen oleskelun aloittavilta liikemiehiltä tai opiskelijoilta ym. vaatia todistus terveydentilasta. Mutta laki ei ole vielä saanut presidentin vahvistusta, eikä siis ole voimassa.

Konsulaattimme ei ole saanut ulkoministeriöltä ohjeita tämän lain soveltamisesta käytäntöön».

Jonotus loppuu

»Kun uudet isommat raja- ja tulliasemat Torfjanovkaan (Ylä-Urpala) ja Brusnitshnojeen (Juustila) valmistuvat, loppuu maittemme välisen matkailun ja tavaraliikenteen ajoittainen ruuhka ja jonotus. Viisumianojien jonottamisen konsulaatissa olemme jo saaneet vähenemään», hymähtävät Sheludko ja Kouzine.

»Pitkiä viisumeja kysytään eniten»

Koko Suomen kattavan viisumipalvelutoiminnan aloittanut Lähialuematkat Helsingissä on ollut mukana kehittämässä sekä viisumivapaita Viipurinmatkoja että ensimmäisenä viisumivälitystä. Toimitusjohtaja **Peter Holstin** mielipide viime vuoden idänmatkailusta tukee konsulaatin havaintoja. »Olemme huomanneet selvän siirtymän omatoimimatkailuun myös liikematkoissa ja ryhmämatkoissa. Palvelemme asiakkaitamme myös aikaisempaa pitemmillä viisumeilla. Olojen liberalisoituminen Venäjällä näkyy mm. siinä, ettei ennakkoon ostettu majoituspalvelu ole enää ollut suomalaisille välttämätön. Yrityksemme toiminta on viime vuosina kehittynyt voimakkaasti, ja pystymme entistä nopeammin järjestämään asiakkaittemme »pitkien» viisumien kutsut ja puollot. Business-to-business konsultointiyritykset, joiden kanssa teemme yhteistyötä Venäjällä, auttavat meitä toimittamaan asiakkaalle 1–4 viikossa vuoden monikertaviisumin Pietarin, Moskovan ja lähialueiden lisäksi yhtä hyvin Vladivostokiin kuin Komin Syktyvkariin», kertoo toimitusjohtaja Holst Lähialuematkoista.

Helsingin konsulaatti vahvistaa tiedot: »Tuo on totta, aiemmin ulkomaan kauppaa kävivät vain harvat ja valitut. Tänään useat venäläisyritykset voivat järjestää kutsuviisumin tai anoa viisumipuoltoa», vahvistaa konsuli Kouzine.

»Toivoisimme, että kiireisillä suomalaisliikemiehillä olisi myös aikaa rentoutua ja tutustua meidän venäläisten elämään. Kaupankäyntikin sujuu paremmin, kun tuntee liikekumppaninsa kulttuurin», toivovat konsulit haastattelun päätteeksi.

Teksti ja kuvat: Jussi Järvelin

Apuraha

Inkeriläisten sivistyssäätiö julistaa haettavaksi 15 000,– mk:n suuruisen apurahan Inkerin perinteen tallentamiseen ja tutkimukseen. Summa voidaan jakaa yhtenä tai useampana apurahana. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtajalle Keijo Korkalle os. Halvarinkatu 9, 20900 Turku, puh. (921) 2580 201. Hakuaika päättyy 30. 6. 1995.

Helsingissä 26. 3. 1995

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus

Paluumuuttajan tyly kohtalo

INKERILÄISET paluumuuttajat tietävät hyvin minkälaista on asioida ulkomaalaisena suomalaisten viranomaisten kanssa. Vaikka paluumuuttajat eivät ole pakolaisia eivätkä hae turvapaikkaa, he tuntevat nahoissaan Suomen ulkomaalaispolitiikan. Tänne ei pidä kenenkään ulkopuolisen helposti päästä, olipa kyse pakolaisista tai inkeriläisistä. Siitä pitää huolen ulkomaalaislaki.

•

Suomi ajaa tiukkaa ulkomaalaispolitiikkaa. Siihen on monia hyväksyttäviä perusteita. Muualta Euroopasta löytyy lukuisia maita, jotka ovat helisemässä suureksi kasvaneen ulkomaalaisväestön kanssa. Monet maat ovatkin viime aikoina tiukentaneet maahantulomääräyksiään.

Inkerinsuomalaiset ovat presidentti Mauno Koiviston ansioista saaneet paluumuuttajan aseman. Inkeriläisten muutto Suomeen alkoi vuoden 1990 alussa. Heidän oleskelulupa-anomuksensa käsiteltiin alkuun Suomessa. Pari vuotta myöhemmin paluumuuttajien taustojen tutkinta siirrettiin lukuisten väärinkäyttöepäilyjen vuoksi hakijoiden kotimaahan. Niin suomalaisten ei tarvitse enää järjestää hakijoille käsittelyajaksi asuntoa ja toimeentuloa.

Aidot inkerinsuomalaiset joutuvat kärsimään huijarien vuoksi, jotka ilmoittautuivat paluumuuttajiksi, ja saivat tutkinnan ajalta kotimaansa elintasoon nähden ruhtinaalliset olot. Inkerinsuomalaisten tausta selvitetään nyt Suomen lähetystöissä. Ulkomaalaisviraston edustaja käy tietyin väliajoin edustustoissa myöntämässä luvat. Se on kuitenkin niin hidasta, että tällä hetkellä Virossa ja Venäjällä jonottaa noin 7 000 inkerinsuomalaista odottamassa oleskelulupaa. Suurella osalla on jo sukulaisia Suomessa.

Kolpinosta, Venäjältä kotoisin oleva Nikiforovin perhe on jauhautunut Suomen tiukan byrokratian rattaisiin. Nuoripari Nikiforov oli tullut viime vuoden elokuussa Suomeen yhdessä pikku tyttärensä kanssa tapaamaan Irina Nikiforovin äitiä, joka asuu paluumuuttajana Pieksämäellä. Tällä välin pariskunnan asuntoon Kolpinossa oli murtauduttu ja omaisuutta oli viety. Nikiforovit päättivät hakea Suomesta paluumuuttajina oleskelulupaa. Pieksämäen kaupunki järjesti perheelle vuokra-asunnon ja toimeentulotuen.

Ulkomaalaiskeskus hylkäsi oleskelulupahakemuksen. Ulkomaalaislain mukaan oleskelu- tai maahanmuuttolupaa on haettava Suomen edustuston kautta ulkomailla. Sitä on kaikkien noudatettava. Nikiforovit eivät suostuneet lähtemään maasta, vaan valittivat korkeimpaan hallinto-oikeu-

teen käännyttämispäätöksestä. KHO hylkäsi valitukset ja perhe meni piiloon. Karkotusta ei ole voitu toteuttaa.

•

Viranomaiset ovat toimineet lakien ja asetusten mukaisesti. Ulkomaalaisvirasto puolustaa päätöstään täysin oikein perustein: »Oleskeluluvan myöntäminen Nikiforovin perheelle Suomessa haettuna olisi loukannut niiden tuhansien inkerinsuomalaisten oikeuksia, jotka odottavat kotimaassaan luvan myöntämistä Suomeen», sanotaan ulkomaalaisviraston tiedotteessa. Vaikka Nikiforovit ovat saaneet Suomen lakien mukaisen kohtelun, on suomalaisen virkamiesjärjestelmän joustamattomuus masentavaa. Nikiforovit täyttävät yksiselitteisesti inkerinsuomalaisten maahanmuuttajien edellytykset. Sen viranomaisetkin myöntävät. Miksi heidän asiaansa ei voisi tutkia Suomessa, kun lopputulos on selvä? Heillä on täällä sukulaisia, asunto ja toimeentulo.

Samalla tavoin muut yhtä selvät tapaukset voisi hoitaa Suomessa. Se lyhentäisi myös jonoja Suomen lähetystöissä. Kyllä järjestelmä aina muutaman poikkeuksen kestää.

Keijo Himanen

Kirjoittaja on Helsingin Sanomien pääkirjoitustoimittaja.

Helsingin Sanomat 7. 4. 1995

Suomen Inkeri-liitto ry:n jäsenmaksut 1995

Inkeriläisten yhdistys ry:n nimi muuttui vuonna 1994 Suomen Inkeri-liitto ry:ksi. Yhdistyksen rekisteröimättömät paikallisosastot rekisteröityivät ja toimivat nyt liiton jäsenyhdistyksinä.

Liiton sääntöjen mukaan sen jäsenet ovat varsinaisia, kannattavia ja kunniajäseniä. Varsinaisiksi jäseniksi voivat liittyä Suomessa toimivat rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt sekä Suomessa pysyvästi asuvat yksityiset henkilöt, jotka hyväksyvät liiton säännöt ja tarkoituksen. Kannattaviksi jäseniksi voivat liittyä yksityiset henkilöt tai oikeuskelpoiset yhteisöt. Kannattavilla jäsenillä ei ole äänioikeutta liiton kokouksissa. Jäsenet hyväksyy liiton hallitus.

Sääntöjen mukaan liiton jäsenien tulee suorittaa jäsenmaksua. Jäseniltä perittävän liittymismaksun ja vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta päättää liiton syyskokous. Jäsenmaksu voi olla eri suuruinen eri jäsenryhmillä. Yksityinen henkilö voi suorittaa jäsenmaksunsa myös kertakaikkisena ja sen suuruus on tällöin jäsenmaksu kaksikymmen (20) kertaisena. Kunniapuheenjohtaja ja kunniajäsenet ovat jäsenmaksuista vapaat.

Jäsenmaksu 1995:

henkilöjäsenet	30 mk
kannatusjäsenet	100 mk

Yksityiset henkilöt, joiden asuinpaikkakunnalla ei toimi liiton jäsenyhdistystä, tai jotka haluavat muuten olla liiton henkilöjäsenenä taikka kannatusjäsenenä, voivat maksaa jäsenmaksunsa tämän lehden välissä olevalla tilisiirtokortilla kirjoittamalla siihen nimensä ja osoitteensa sekä muut pyydetyt tiedot.

Jäsenyhdistysten liitolle suoritettava jäsenmaksu määräytyy yhdistyksen jäsenmäärän mukaan. Jäsenmaksu vuonna 1995 on 10 mk yhdistyksen jäsentä kohti ja liitto perii tämän maksun yhdistyksiltä erikseen. Jäsenyhdistykset perivät omilta jäseniltään jäsenmaksua.

Suomen Inkeri-liitto ry:n kesäjuhlat Hyvinkäällä

Heinäkuun 8. ja 9. päivänä 1995 vietetään inkeriläisten kesäjuhlia Hyvinkään Inkeri-kerhon järjestäminä.

Juhlapaikkoina ovat aikaisemmilta juhlilta tuttu Hyvinkään seurakuntakeskus ja Uusi kirkko.

Lauantain juhla ja illanvietto tapahtuvat Hyvinkää-salissa n. 500 m:n päässä kirkosta.

Seurakuntakeskuksen osoite on Hämeenkatu 16, Hyvinkää. Ruokailut ja muut palvelut hoidetaan tässä paikassa. Sunnuntain pääjuhla pidetään kirkossa.

Ohjelmasta

Lauantaina 8. 7. 95 avataan juhlakanslia klo 10 seurakuntakeskuksessa.

Kyykkäkilpailut Aseman koulun kentällä alkavat klo 10. Kilpailuista vastaa **Oskari Toivokainen**, puh. 90-534 875.

Lounasta ja kahvia saatavana klo 11.30 alkaen.

Päiväjuhla Hyvinkää-salissa alkaa klo 14.00. Ohjelmassa on musiikki- ja balettiesityksiä, puhe ja tervehdyksiä ym.

Klo 16:n jälkeen mahdollisuus päivälliseen ja kahviin, vapaaseen kanssakäymiseen ja kuulumisten vaihtoon.

Iltahartaus klo 18.00 kirkossa. Ilta jatkuu Hyvinkää-salissa illanvietolla puoleen yöhön asti. Ohjelman lisäksi on tanssia.

Sunnuntaina 9. 7. 95 on ennen jumalanpalvelusta mahdollisuus nauttia aamupala seurakuntakeskuksessa.

Jumalanpalveluksessa klo 10.00 saarnaa kirkkoherra **Hannu Pelkonen**. Inkeri-kuoro esiintyy, ja ehtoollisen jaossa on avustamassa omia pappeja.

Lounasruokailun jälkeen alkaa pääjuhla klo 14.00. Ohjelma on monipuolinen ja kiintoisa.

Majoitus ja ajo-ohjeita

Vehkojan srk-keskuksessa on mahdollisuus yhteismajoitukseen noin 20

hengelle omin liinavaattein. Matkaa on kirkolta 2,5 km. Yhteismajoituksesta peritään pieni maksu.

Hotellimajoituksia voi tilata suoraan: Hotelli Hopealyhty (n. 300 m:n päässä) puh. 914-452 400. Hinta 195,–/henk. 2-hengen huoneessa, lisävuode 65 mk.

Hotelli Rantasipi (2,5 km) puh. 914-45 881. Hinta 182,50 mk/henk. 2-hengen huoneessa, lisävuode 100 mk.

Sääksjärven leirikeskus on varattu turkulaisten ryhmälle, hinta 60 mk omin liinavaattein. Aamupalamahdollisuus 20 mk.

Ajo-ohje: Hyvinkää sijaitsee 50 km Helsingistä pohjoiseen Tampereen moottoritietä (3-tie). Rautatietä pitkin samoin 50 km Helsingistä pohjoiseen. Riihimäeltä 14 km etelään. Turun ja Porin suunnilta tulevat pääsevät Hanko–Porvoo-tietä ja samoin idästä Porvoo–Hankotietä.

Tiedustelut ja ohjeet

Juhlatoimikunnalta voit kysellä lisää juhliin liittyvistä asioista.

Puheenjohtaja **Inkeri Sarojärvi**, puh. 914-418 071.

Varapuheenjohtaja **Toini Pöllänen**, puh. 914-436 620.

Sihteeri **Soili Uronen**, puh. 90-290 1741 koti, 90-276 281 työ, fax 90-276 5219.

Kyykkä (poppi) Oskari Toivokainen, puh. 90-534 875.

Ohjelmalehtisen hinta on 30 mk sisältäen kaikki juhlatilaisuudet. Erillinen illanviettoon osallistujien ohjelmalippu 15 mk.

TERVETULOA
KAUKAA JA LÄHELTÄ,
KESÄINEN HYVINKÄÄ ODOTTAA!

JUHANNUSMATKA TUUTARIIN 23.–26. 6. 1995. (pe–ma)

Majoitus Moskova-hotellissa Pietarissa.
Matkan hinta 780:- (Puolihoito).
Käynti sunnuntaina Toksovassa kirkolla.
Lähtö pe 23. 6. 95 klo 7.15 Helsingistä postin ja rautatieaseman väliseltä aukiolta.
Tiedustelut ja varaukset: Hilma Saarinen, Violank. 6 B 24, 00550 Helsinki, puh. 90-753 9496
Raimo Aaltonen, 31600 Jokioinen, puh. 916-83 029.
Vast. matkanjärjestäjä Vistamatkat Oy Paimio, puh. 921-805 650.

MUISTILISTA

Etsitään

Sukulaiset Viteleessä ja Savonlinnassa etsivät PEKKA SIMUNEN -nimistä miestä, joka on syntynyt Viteleessä 1919. Palveli sota-aikana Suomen armeijassa Heimo P3. Muutti sodan jälkeen Ruotsiin. Viimeinen osoite Ruotsissa oli LÄTORPSVÄGEN 28 663 00 SKOGHALL, mutta on muuttanut sieltä pois.
Jos joku tietää jotakin Pekasta, niin ottakaa yhteyttä.

TERHO VÄRTINEN, Saukontie 10
57210 Savonlinna Puh. 957-258 099

Joukostamme poistuneita

Juho Kolomainen, synt. 6. 9. 1898, kuoli 24. 12. 1994, Borås
Marjatta Radblom, synt. 30. 5. 1934, kuoli 2. 1. 1995, Borås
Johannes Sorvari, synt. 13. 9. 1926, kuoli 17 2. 1995, Sätila
Viktor Minfors, synt. 16. 1. 1924, kuoli 20. 2. 1995, Mölndal
Olga Miina, synt. 10. 3. 1913, kuoli 20. 2. 1995, Göteborg

Kesäjuhlat Hyvinkäällä 8.–9. 7. -95

Hyvinkään Inkeri-kerho ry järjestää tänä vuonna kesäjuhlat Hyvinkäällä. Tiedustelut: pj. Inkeri Sarojärvi, puh. 914-418 071 tai siht. Soili Uronen, puh. 90-290 1741 (ilt.)

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Yhteiskuljetus Hyvinkään kesäjuhlille 8.–9. 7 Auto lähtee Turun Linja-autoaseman tilausajolaiturista la 8. 7 klo 10.00.
Matkan hinta edestakaisin on 80 mk. Ilmoittautumisia vastaanottaa Aira Dravantti puh. 2423 087 iltaisin.
4. 6. Helluntaijuhla Karjalaisten talossa
1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talolla yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

TOUKOKUU 1995
Touko–elokuussa ei ole kuukausitilaisuutta Inkeri-kodissa.

Hyvinkään Inkeri-kerho

4.6.-95 srk-keskus, aulakahvio klo 14.00.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
6–7/95	04.05.1995	12.06.1995
8/95	07.07.1995	11.08.1995
9/95	11.08.1995	15.09.1995
10/95	08.09.1995	13.10.1995
11/95	12.10.1995	16.11.1995
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Bordsflagga	60 kr
Nouse Inkeri, grammofonskiva	25 kr
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	25 kr
Arvo Survo: **Omal' maal', kassett**	50 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, von Köppen	50 kr
Vykort, Haparanda, tackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + Estland	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	75 kr
Isien Usko, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	5 kr
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	15 kr
Folkesten: **Ingermanländare i Västerås**	25 kr
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Himiläinen: **Främmande fosterland**	50 kr
Hiiva: **Förvisningen**	50 kr
Monahof: **Tillflykten**	75 kr
Ojala: **Pitkä kotimatka**	75 kr
Ojala: **Suomi näkyy**	75 kr
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	75 kr
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	75 kr
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	75 kr
Sihvo: **Inkerinmaalla**	75 kr
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	25 kr
Survo: **Neljäs tuuli**	50 kr
Survo: **Itku Inkerille**	130 kr
Ronkonen: **Laps Inkerin**	100 kr
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	100 kr
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	110 kr
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	70 kr
Mooses Putron elämäkerta	30 kr
Iho: **Hietajyvä**	40 kr
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	150 kr
Adressi	40 kr
Kavajnål Ingermanlands flagga	20 kr
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	50 kr
Tarra, Inkerin lippu	5 kr
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	100 kr
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	100 kr
Miettinen: **Kohtalontie**	150 kr
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	80 kr
T-paita	100 kr
Inkerin ristiviiri	450 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 6–7
KESÄKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Juhannushäiden morsiuspari on 1920-luvulta. Kuvan morsian on Tyyne Vepsäläinen ja sulhanen Yrjö Alasalmi. Valokuvaajan nimi ei ole tiedossa.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Muutoksesta

Juhannus ja häät liittyvät suomalaisessa ja ruotsalaisessa perinteessä yhteen. Kesän suurimpana juhlana pidetyt häät tuntuvat takaavan parhaan mahdollisen alun avioliitolle. Kesän valon voi jotenkin ajatella kantavan pimeämpinäkin aikoina.

Parikymmentä vuotta sitten suositussa suomalaisessa iskelmässä laulettiin: »Koskaan et muuttua saa». Siinä toistettu ajatus oli, että rakastetun tulee pysyä sellaisena, kuin hän kerran kaiken alkaessa oli ollut. Et saa muuttua, olet muisto minun nuoruudestani, josta yritän pitää kiinni.

Ajatus saattaa tuntua houkuttelevalta. »Kun vain sinä olisit sellainen... Mutta elämä ei ole yhtä juhlaa ja juhannusta; muutos ja muuttuminen kuuluvat osana siihen. Paikalleen pysähtyminen ja muuttumattomuus on kivettymistä ja sellaisena elämälle vierasta.

Antiikin filosofi Herakleitos jo totesi, kuinka elämässä »kaikki virtaa». Hänen keskeinen ajatuksensa oli, että tässä elämässä ei ole mitään muuttumatonta. Et voi astua kahdesti samaan virtaan, sillä sekä sinä että virta olette jo sillä välillä ehtineet muuttua. Tämän muutoksen välttämättömyyden ovat inkeriläiset saaneet tylyllä tavalla kokea tällä vuosisadalla.

Juhannuksena kirkoissa puhutaan parannusta saarnaavasta Johannes Kastajasta. »Tehkää parannus!» Tämä kehotus on yksi Uuden testamentin keskeisimpiä ajatuksia, ja se sisältyy lähes jokaiseen varhaiskristilliseen puheeseen. Jopa sivistyneille ateenalaisille Paavali sanoi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus.

Parannuksella tarkoitetaan Uudessa testamentissa uudelleen ajattelemista ja ajatustapojen muutosta, siis muuttumista. Parannukseen kehotettaessa meitä siis itse asiassa pyydetään jatkuvaan muuttumiseen ja kasvamiseen.

Kesähäissä, niitä muistellessa tai niistä haaveillessa tämä kannattaa muistaa. Muutos on hyvä asia, sillä se on merkki elämästä. Ei haittaa, vaikka asiat ovat tänään toisin. Juuri näin elämässä tapahtuu. Joskus – esimerkiksi juhannuksena – on hyvä muistella menneitä, mutta menneisyyteen ei kannata jäädä. Elämä menee eteenpäin.

Markku Pyysiäinen

Aappo Björn kuollut

Sanoma **Aappo Björnin** kuolemasta 8. 4. 1995 ei tullut aivan yllätyksenä. Olihan hän ohittanut 80 vuoden rajan jo pari vuotta sitten, mutta sittenkin sanoma tuntui aluksi lamauttavalta. Minä näen muistoissani Aapon edelleen täydessä vireessä puhujanpöntössä joillakin inkeriläisten kesäjuhlilla Västeråsissa. Olihan hän yksi paikkakunnan touhuhenkilöistä. Aappo yhdisti palavan tunteensa inkeriläistä kulttuuria kohtaan ja erinomaiset käytännölliset järjestelyominaisuudet, ja tulos oli myös laatua.

Aappo oli mukana ISK:n (Inkerin Suomalaisten Keskusliitto, nykyään RIL, Ruotsin Inkeri-liitto) johtokunnassa yhteensä 18 vuotta vuosina 1959–71 ja 1973–79. Kolmena vuotena hän veti raskasta kuormaa ollessaan liiton sihteerinä. Kun hän erosi johtokunnasta, nimitettiin hänet johtokunnan kunniajäseneksi. Suurin työpanos oli kai, kun hän oli sen komitean puheenjohtaja, joka sai aikaan inkeriläisten muistokiven Sankt Mikaelin kirkon vieressä Örebrossa. Komitea järjesti varojen keruun, piti yhteyttä monen kaupungin virastojen kanssa ja myös taiteilija Juho Sunin kanssa Gävlestä. Nyt se muistokivi on kuitenkin paikoillaan, ja se on aivan kuin pyhä paikka meille Ruotsin inkeriläisille. Muistokivi paljastettiin kesäjuhlien yhteydessä 25. 6. 1966. Paljastustilaisuudessa sanoi Aappo Björn mm. näin:

– Pystyttämällä tämän muistomerkin voisimme ehkä aivan kuin uudestaan rakentaa ja korvata ne hautakummut, jotka tänään siellä entisillä kotiseuduillamme ovat pensaitten peitossa tai laidunmaina – kuin myös ne kummut, joita ei koskaan rakennettu. Samalla symbolisoi tämä muistomerkki kaukaista Inkeriä meidän kasvavalle sukupolvelle täällä Ruotsissa. Sitä pientä Inkeriä, joka niin lähtemättömästi on syöpynyt meidän vanhempien sydämiin. Tämän muistomerkin juurella he voisivat joskus käydä hiljentymässä sen ikivanhan ristin luona, ristin, joka velvoittaisi heitä jatkamaan meidän työtämme, missä he elämänsä tulevatkin viettämään.

Kiitos, Aappo, testamentistasi meille inkeriläisille! Antakoon se meille voimia.

Armas Paakkonen

Katri Kukkosen muistot kirjaksi

Elämän tummat varjot

Inkeriläisten piirissä hyvin tunnettu **Katri Kukkonen** tuli vuonna 1990 Suomeen viettääkseen täällä joulua tyttäriensä luona. Vierailu venähti pitkäksi, ja hyvämuistisen vanhuksen muistot tulivat tallennetuiksi nauhalle. Niistä **Lyyli Ronkonen** kokosi kirjan Ilon ja itkun Inkeri (SLEY kirjat 1995). Kirjan on toimittanut **Raili Kymäläinen**.

Näin on saatu taas uusi, kiinnostava teos inkeriläismuistelmien joukkoon. Tämä kirja on erityisen koskettava siksi, että se välttää kaiken sensaationtavoittelun silloinkin, kun kertoo mitä kauhistuttavimmista asioista, inkeriläisten karkotuksista ja kurjista kohtaloista.

Kirjan esipuheessa Lyyli Ronkonen sanoo:

»Äitini Katri Kukkosen elämä on onnellisten lapsuus- ja nuoruusvuosien jälkeen tyypillinen inkerinsuomalaisen naisen kärsimystie, jossa kuvastuvat kaikki Inkerin kansan vaiheet. Siihen ovat kuuluneet turvattomuus ja pelko, riistot, vankilat, karkotukset, murhat ja tuska viattomien omaisten kärsimysten vuoksi. Lohdutus ja apu tuli ainoastaan ylhäältä, Jumalalta. Vain sen varassa jaksoi, sen hän osoittaa muistelmissaan.

Olen nauhoittanut hänen tarinaansa monien vuosien aikana. Harmaa villahuivi ympärillään hän on istunut tuntikaudet magnetofonin ääressä, kertonut ja vastaillut kysymyksiini. Näistä muistelmista ja muusta arkistoaineistosta tämä kirja on syntynyt.»

Kirjaa lukiessa minulle tuli mieleen useassa kohdin Inkeri Kilpisen Nouse Inkeri -näytelmä sekä tietenkin Maria Kajavan verrattomat muistelmat. Katri Kukkosen tytär Lyyli Ronkonen kertoo:

»Serkkuaan Maria Kajavaa kahdeksan vuotta vanhempana ja huomattavasti lyhytaikaisemman Siperiaan karkotuksen kokeneena äitini muistaa ja tietää myös sellaisia asioita, joita muutama vuosi sitten julkaistu Maria Kajavan elämäntarina ei kerro. Nyt 94-vuotias äitini on yksi viimeisimmistä Kelton kirkon vastuunkantajista. Hän joutui vankilaan, kun kirkko lopullisesti vuonna 1939 oli suljettu. Kun kirkkoa alettiin uudelleen vuonna 1990 rakentaa, hän oli sen peruskiveä siunaamassa. Hänen kauttaan välittyvät tiedot myös Petroskoin seurakunnan alkuvaiheista ajalta, jolloin Maria-serkku ei vielä ollut asioihin vaikuttamassa.

Inkerin kansan vahvojen, hengellisten äitien usko piti toivoa yllä murheellisimpienkin vaiheitten aikana. Tämä kirja on kunniateko omalle äidilleni.»

Jälkisanassa kirjan toimittaja Raili Kymäläinen luonnehtii Katri Kukkosta henkisesti valppaaksi ja aikaansa seuraavaksi. Rakkaaseen lapsuuden-

kotikyläänsä Kelttoon hän ei enää kaipaile vaan elelee tyytyväisenä Helsingissä ja tuo ilmi kiitollisuuden kaikkia niitä kohtaan, jotka ovat auttaneet Inkerin kansaa ja sen luterilaista kirkkoa nyt, kun uusi aika on koittanut.

Ilon ja itkun Inkeri on niin vaikuttava ja kiehtova kirja, että sen toivoo löytävän lukijoita nuorten ja vanhojen keskuudesta. Varmasti niin Suomessa, Ruotsissa kuin Virossakin on monia, joita tämä huolellisesti toimitettu kirja kiinnostaa.

Kannen suunnittelijalle vain pari moitteen sanaa: Kun kirjan nimi on Ilon ja itkun Inkeri, on käsittämätöntä, että kirjan selän tekstissä sana itkun kirjoitetaan isolla. Katri Kukkosen nimessä etunimen alkukirjain on turhaan »kaunoa», kun kirjasinlaji on muuten suora ja pysty.

Teksti: Marja Mustakallio

Mikko Pitkänen:

Inkerinmaa

Laatokka ja Suomenlahti
Luontoasi somistaa.
Sydämessäs' vieras mahti
Kauneutes omistaa.
Inkerinmaa, Inkerinmaa,
Kaukainen syntymämaa.

Vuosikymmenien ajan
Kansas kahleet kantanut
Esikuva Vapahtajan,
Rohkeutta antanut.
Inkerinmaa, Inkerinmaa,
Kaukainen syntymämaa.

Äsken soineet sotarummut
Hävitykses' kruunasi.
Marttyyrien hautakummut
Ovat ristinpuunasi.
Inkerinmaa, Inkerinmaa,
Kaukainen syntymämaa.

Siellä tyhjät viljapellot,
Karjatarhat autiot.
Hiljentyneet kirkonkellot,
Kotiemme rauniot.
Inkerinmaa, Inkerinmaa,
Kaukainen syntymämaa.

Elät aikaa iltaruskon,
Mutt' kerran koittaa aamun koi,
Kun säilytämme isäin uskon,
Huomen kaiken muuttaa voi!
Inkerinmaa, Inkerinmaa,
Kaukainen syntymämaa.

Tupakaisista susiaisiin

Inkeriläisissä häätavoissa on tyyliä

Juhannus on aina ollut häiden aikaa. Nykyisin isot häät ovat muodissa, ja selvästi onkin ollut jo useita vuosia havaittavissa hääperinteiden uusi arvonnousu. Viehättävästi rinnastuu tähän ilmiöön **Katri Kukkosen** muistelmista hänen kertomuksensa inkeriläishäistä, joita vietetään komeasti monta päivää.

Kihlausaikana, ennen häitä, vietettiin jo tupakaisia ja susiaisia. Ensimmäisenä kuuliaissunnuntaina morsiamen kotona kestitettiin vieraita ja jaettiin heille tupakoita. Susiaissunnuntai oli seuraava pyhä. Silloin kokoonnuttiin sulhasen kotiin.

Viikon päästä olivat varsinaiset häät. Häitä edeltävänä lauantaina vietiin morsiamen myötäjäiset sulhasen taloon. Joko sulhasen veli tai serkku tuli hakemaan niitä kahdella hevosella. Morsian lahjoitti hakijalle joko pienen silkkihuivin tai solmion, noihin aikoihin miehet näet pitivät pyhinä usein pikkuisia silkkihuiveja kaulassaan. Hakijan mukaan morsian lähetti pari kolme tyttöä, joitten tehtävänä oli järjestää kaikki kauniisti paikalleen. Tulevaa kotia varten sulhasen kuului ostaa sänky ja muitten huonekalujen piti tulla morsiamen myötäjäisinä. Niihin kuului myös lehmä ja muutama lammas sekä tietenkin valtava määrä käyttö-, juhla- ja vuodevaatteita. Vaatteiden määrästä kilpailtiin. Jokainen morsian halusi, että hänellä olisi niitä kaikkein eniten. Niitten piti riittää elämän loppuun saakka.

Vuode sijattiin valmiiksi häitä varten suurin juhallisuuksin, sen piti olla yhtä kaunis kuin morsiamenkin. Tavallisen patjan päälle pantiin höyhenpatja. Sitten tulivat erilaiset lakanat, ensin leveät pitsilakanat ja sitten pitkät pitsilakanat, sitten lakanatäkki – niitä piti olla kolme tai neljä paria – ja silkkitäkki ylimpänä. Sängynpeitteen piti olla leveällä pitsillä koristettu. Eikä pitsi saanut olla rihmasta virkattua vaan sen piti olla kankaasta tehtyä ns. ulosompelua. Ulosommeltu ostopitsi oli aika kallista, mutta kun se oli muotia, niin sitä piti Pietarista käydä ostamassa.

Hääruokia valmisteltiin koko viikko, sillä vieraita tulisi paljon. Lähimmät omaiset, siskot, tädit ja serkut, tulivat vapaaehtoisesti viikoksi töihin. Pidettiin suurena kunniana päästä häiden emännäksi.

Hääpäivä oli tavallisesti sunnuntai. Sulhanen ja morsian vietiin kirkkoon eri hevosella. Sulhanen siunattiin kotoa lähtiessään kaikessa hiljaisuudessa. Vanhemmat antoivat siunauksensa omassa perhepiirissä vain emäntien ja lähimpien naapurien läsnäollessa.

Morsiuspari siunattavana Skuoritsassa vuonna 1943. Kuva Antti Hämäläinen. SKS:n arkisto.

Morsiamen kotoalähtö oli hyvin juhlallinen tapahtuma. Läsnä oli suuri joukko oman kylän väkeä, morsiusneidot eli kaasot, lähimmät sukulaiset ym. Morsian istui tuolilla keskellä huonetta. Kaasot, sisaret tai serkut pukivat morsianta yhteisvoimin. Hänellä piti olla pitkä, valkoinen leninki, hiukset kauniisti laitettuna ja huntu päässä. Huntuun kiinnitettiin morsiuskukista solmittu, Pietarista erityiskaupasta ostettu seppele, kallis ja kaunis.

Ennen kirkkoon lähtöä laulettiin virsi ja morsian siunattiin. Isä ja äiti istuivat vierekkäin. Heidän polviensa eteen levitettiin vaate, jolle morsian polvistui. Ensin isä ja sen jälkeen äiti antoi siunauksensa. Morsian itki ja monet läsnäolijatkin itkivät. Kyyneleet virtasivat valtoimenaan tässä liikuttavassa hetkessä. Sitten kaasot lauloivat tilaisuuteen sopivia jäähyväislauluja, esim. Sä kasvoit, neito kaunoinen... ym. Morsian hyvästeli kädestä kaikki läsnäolijat ja istuutui isän ja äidin väliin kieseihin, jotka veivät hänet kirkolle.

Kirkossa morsian ja morsiusneidot istuutuivat vasemmalle, sulhanen ja puhemiehet oikealle puolelle. Vihkiminen toimitettiin jumalanpalveluksen jälkeen.

Joskus saattoi olla kymmenenkin paria yhtä aikaa vihittävinä.

Kirkosta palattaessa morsian istui sulhasen vieressä kieseissä ja jokainen kaaso vastaavasti puhemiehen vieressä omissa kieseissään, heitä piti olla pareittain. Sitten ajaa hurautettiin koko jono kulkuset helisten ja lettinauhat liehuen sulhasen kotikylään, jossa odotti heti kylään tultaessa kuusenoksista tehty, kauniisti koristeltu hääportti ja koko kylän väki. Portin edessä pienellä pöydällä oli marjaviinipullo ja lautasella pikkuleipiä. Kun morsiuspari pysähtyi portille maista-

Tytöt vetävät häätaloon anoppia, jonka sylissä nukke symboloi lapsionnea. Kuva SKS:n arkistosta.

maan viiniä, ammuttiin pyssyllä tervehdyslaukaukset. Sitten morsiuspari karautti sulhasen kotitalon pihaan. Morsian meni ensimmäiseksi morsiusneitoineen omaan huoneeseensa, missä hänen myötäjäisensä olivat. Nyt häävieraat saivat tulla katsomaan hänen vaatteitaan ja tavaroitaan sekä ihailemaan koristeellista morsiusvuodetta.

Hääjuhlan aluksi veisattiin virsi ja häitten isäntä toivotti vieraat tervetulleiksi. Sitten istuuduttiin hääaterialle. Ateria aloitettiin juomalla teetä piirakoiden ja kakkujen kera. Sen jälkeen tuli ainakin kaksitoista ruokalajia. Kaikissa häissä talo pani parastaan, jonkinlainen kilpailunhenki oli selvästi mukana. Häitten ruokalistaan kuuluivat monenlaiset alkuruoat, salaatit ja vihannekset, keitot, paistit ja kalat, erilaiset suolaiset ja makeat piirakat sekä jälkiruoat.

Kun oli syöty, pöydille pantiin kiertämään tyhjät lautaset. Lautaselle kukin pani varojensa mukaan rahaa, josta suurin osa kuului isännälle ja pieni osa kirkon vaivaisille. Häitten pitäjät itse puolestaan lisäsivät siihen oman osuutensa ja veivät rahat kirkolle. Seuraavana sunnuntaina pappi saarnatuolista ilmoitti, että niin ja niin paljon oli sen kylän häistä kirkolle saatu.

Syömistä jatkettiin vielä senkin jälkeen, mutta nuoret sekä morsian ja sulhanen lähtivät heti pöydästä noustuaan tanssimaan toisiin huoneisiin.

Kun kaikki vihdoin olivat syöneet, hääpari kutsuttiin taas teetä juomaan, ja sen jälkeen jaettiin morsiamen lahjat sulhasen lähiomaisille. Anoppi sai villapukukankaan, lakanapitsiä ja paidan, appi, sulhanen sekä sulhasen veljet jokainen paidan, sulhasen sisar ja muut kälyt saivat silkkisen puserotai esiliinakankaan. Vielä sulhasen kummitäti sai esiliinakankaan.

Sitten olikin jo yhteislaulun vuoro. Nuoret sen aloittivat mutta kyllä siihen yhtyivät vanhemmatkin. Lähinnä se kuului morsiamenpuoleisten vieraiden tehtäviin.

Maanantaina olivat ns. pikkuhäät, alkuaan vasta viikon kuluttua häiden jälkeen, mutta myöhemmin heti seuraavana päivänä. Pikkuhäihin tulivat morsiamen vanhemmat ja ne, jotka eivät olleet häissä. Niissä oli ruokalista samanlainen ja kansaa monesti saman verran kuin tavallisissakin häissä. Pikkuhäistä kuitenkin puuttuivat nuoret.

Maanantaina olivat myös emännän nostajaiset. Silloin nuorikko sai juosta kutsumaan naapureista toisia emäntiä apuun. Anoppi istutettiin jakkaralle ja toiset emännät heiluttivat häntä ylös ja alas. Anoppi julistettiin nyt anopiksi ja ainoaksi todelliseksi talon emännäksi. Joskus yritettiin saada samalle jakkaralle nuorikkokin, mutta tavallisesti nuori emäntä karkasi pakoon. Joskus kuitenkin yrityksessä onnistuttiin ja hänet julistettiin nuorikoksi eli nuoreksi emännäksi.

Suunnilleen tähän tapaan sujuivat myös omat häämme.

Katri Kukkosen teoksesta Ilon ja itkun Inkeri.

JUHO SAVOLAINEN:

Juhannus Inkerissä

Juhannus, juhannus, lehdet on puissa,
koivikko vihreä, kaunis on maa.
Lehdossa neitoset lauluja laulaa,
juhannuskoivuja kujille saa.

Kotien edessä kunniakujat
koivut jo tuoksuvat, vihreä maa.
Syreenit saivat jo valkoiset vaipat,
kesäisen kedon sai kukoistamaan.

Kokkojen valossa juhannusyössä
kasteessa neitoset tanssivat.
Taikoja tehden he lintujen laulussa
armaita itselleen ennustivat.

Aamulla aittahan nukkumaan mennessä
taikoja toisilleen kertoivat.
Lempikin leimahti juhannusyönä,
– useille oli se pettymys vain.

Ei onnea kohdannut taikoja tehden,
on mentävä aamulla nukkumaan.
Ei armasta löytynyt juhannusyönä
ensi vuonna jälleen ennustetaan.

Juhannuksena 70 täyttävä Juho Savolainen on Punkaharjun kuntoutussairaalassa. Hän on kotoisin Koprinan seurakunnasta Kankaan kylästä.

Aitovieriltä

Juhannus lähestyy, ja odotettavissa on kutsu maalle. Maalle on melkein jokaisen pakko päästä. Sitä varten ollaan valmiit istumaan valtateiden ruuhkissa paahteisissa autoissa kuudesta kahdeksaan tuntia edelläajavan ja ohittavan ajotapaa sadatellen.

On niin mukavaa, kun tullaan vihdoin siskon kesämökille tai veljen savusaunalle. Juhannuskokolla sitten yhdessä iloitaan makkaraa paistaen ja hyttysiä läiskien. Sisko on toisenkin kerran pyyhkinyt hikeä otsaltaan valmistaessaan koko joukolle juhannusherkkuja. Kaikilla on niin mukavaa, ja lankomies esittelee uusinta venemoottoriaan. Serkut pitävät parhaansa mukaan seuraa toisilleen.

Juhannuspäivänä pateettisuus on Suomessa sallittua. Ankarimmankin mahtipontisuudenvierastajan sydän muljahtaa rinnassa, kun siniristilippu hulmahtaa salossa ja kansa yhtyy veisaamaan: »Jo joutui armas aika.» Silmät kostuvat. On Suomen lipun päivä.

Aikoinaan vuonna 1927 kirjailija Maila Talvio ehdotti juhannusta itsenäisen Suomen tärkeimmän symbolin juhlapäiväksi. Siitä saakka on siniristilippu kuulunut juhannusrituaaleihimme ja »hulmullaan mielemme nostanut». Meidän ei ole tarvinnut katkaista traditiota eikä piilottaa lippuamme niin kuin virolaisten tarvitsi. Nyt voimme ymmärtää sen valtavan symbolisen arvon, minkä Viron sinimustavalkean lipun uudelleenkäyttöönotto sai. Ruotsalaisilla ja ahvenanmaalaisilla on juhannussalkoperinteensä, meille suomalaisille lippu on tärkeä.

Kuka kertoisi, minkälaisia vaiheita Inkerin lippu on kokenut? Veivätkö inkeriläiset oman keltasinipunaisen lippunsa mukanaan Siperiaan? Pitikö se kätkeä jonnekin, vai missä se säilyi meidän päiviimme esim. Tuutarin jokavuotisiin juhannusjuhliin saakka?

Vaikka juhannuksenviettoperinteet ovat meille jokaiselle tärkeät ja haluamme pitää niistä usein tiukastikin kiinni, on ainoa varma asia kuitenkin se, että elämä pakottaa meidät myös muutoksiin. Kyky muutokseen on henkisen joustavuutemme mitta. Jos tämä juhannus ei ole viime juhannuksen kaltainen; jos emme voi viettää sitä niiden samojen tuttujen ihmisten kanssa, jotka juhannukseemme ovat tähän saakka kuuluneet tai jos emme pääse matkustamaan sinne, minne mieli halaa, on juhannus kuitenkin meille se keskikesän, valon ja auringon juhla, joksi se meillä Suomessa mielletään.

Muuttuneissakin oloissa lipun hulmunta, kukkaan puhkeavat juhannusruusut, kielojen tuoksu ja juhannusvirsi kotikirkossa elähdyttävät mieltämme niin, että koemme: tässä se on nyt, minun kesäni, minun juhannukseni. Ja mieleen nousevat Eino Leinon sanat:

»Minun mielessäni on juhannus
ja juhla ja mittumaari.
Ja jos minä joskus itkenkin,
niin siellä on sateenkaari.»

Marja Mustakallio

Ajatuksia saunasta

Suomalainen kulttuuri ja sauna kuuluvat läheisesti yhteen. Kun kerron ruotsalaisille ystäville suomalaisista ja heidän saunankäytöstään, se kuulostaa heistä oudolta. Kun suomalainen rakentaa itselleen talon, hän rakentaa ensin saunan. Ruotsalaisesta tämä kuulostaa hieman nurinkuriselta, mutta suomalaisesta se on itsestäänselvää. Rakentajalla täytyy olla paikka, jossa saa voimat takaisin talonrakentamista varten. Ja sauna on juuri se paikka! Kun on työskennellyt ankarasti otsa hiessä 12–15 tuntia, on ihanaa kömpiä saunaan ja hikoilla pois sekä lika että väsymys. Jälkeenpäin on kuin uusi ihminen ja nukkuu hyvin ennen seuraavan päivän työtä.

Saunalla oli sama tarkoitus isälleni Iisakille. Kun hän tunsi itsensä uupuneeksi tai tunsi alkavaa vilustumista, hän meni alas kellariin ja laittoi saunan lämpiämään. Siellä hän istui usein jakkaralla tulisijan edessä ja työnsi halon sisään silloin tällöin. Tuli on ihastuttanut ihmisiä kaikkina aikoina, ja se on yksi niistä asioista, jotka erottavat meidät eläimistä. Tekee hyvää sielulle saada istua rätisevän tulen edessä omissa ajatuksissaan. Kun sauna oli valmis, Iisakki saunoi useita kertoja ja käytti tietysti koivuvastaa lisätäkseen vaikutusta. Saunan jälkeen hän joi 7–8 lasia teetä samovaarista venäläiseen tapaan ja kömpi sen jälkeen sänkyyn. Seuraavana päivänä kaikki väsymys oli kuin poispyyhkäisty.

Sauna ilman vastaa?

Saunasta tuli 1960–70-luvuilla omakotitalossa muotia myös ruotsalaisilla talonrakentajilla. Ainakin piirustuksissa oli tila, joka oli varattu saunalle. Siihen aikaan sauna omakotitalossa oli statussymboli ruotsalaisille. Oli kuitenkin eri asia, käytettiinkö sitä myöhemmin vai ei. Kun ostimme nykyisen talomme, entinen omistaja oli erottanut talosta osan ja rakentanut sinne sähkölämmitteisen saunan. En ollut suoranaisesti pahoillani, kun löysin saunan, joka oli aivan kuin käyttämätön. Paneeli oli puhdas ja hyvässä kunnossa. Kun käytetään vastaa, seinät tulevat ajan mittaan likaisiksi. Vaimoni ja minä ajattelimme, että olisi sääli liata puhtaita seiniä ja päätimmekin, että emme käytä vastaa saunassamme. Isääni päätöksemme epäilytti. Voiko todellakin saunoa ilman vastaa?

Kumpi sitten on parempi – sähkö- vai puulämmitteinen kiuas? Sähkölämmitteinen kiuas on kyllä sopiva nykyajan asumistapaan, ja sitä on helppo käsitellä. Mutta ei sitä voi verrata puulämmitteiseen. Puusaunassa on toki toisenlainen lämpö ja ilma! Rituaaleihin kuuluu myös sytytyspuiden polttaminen ja tuhkan poisto kiukaasta. Sitähän ei voi tehdä sähkökiukaalla. Kesämökillä minulla on puukiuas, tietenkin. Maalaismiehen valmistama.

Saunassa ympyrä sulkeutuu

Entisaikaan suomalaisten elämä sekä alkoi että päättyi saunassa. Kun nainen tunsi synnytyskipujen alkavan, ystävät lämmittivät saunan. Siellä oli lämmintä riippumatta vuodenajasta ja pesuvettä oli saatavilla. Vanhemmat sisarukseni ovat syntyneet saunassa, mutta kun oli minun vuoroni, kehitys oli ottanut askeleen eteenpäin ja äiti vietiin hevoskyydillä sairaalaan. Kun jonkun elämä päättyi, omaiset tekivät viimeisen palveluksen ennen itse hautausta. Ruumis pestiin saunassa ja puettiin juhlavaatteisiin, ennen kuin se pantiin arkkuun. Ympyrä oli sulkeutunut.

Toisen maailmansodan jälkeen kaupungistuminen Ruotsissa lisääntyi ja asumisen taso kasvoi huomattavasti. Asuntoihin saatiin kylmää ja kuumaa juoksevaa vettä, WC sisätiloihin ja keittiöön saatiin sähköiset varustukset. Yhteiskunta vaati tiettyä hygieniatasoa kylpyhuoneen ja suihkun muodossa. Vastaava kehitys on tapahtunut myös Suomessa. Kun ruotsalaiseen vuokrataloon on sijoitettu kylpyhuone ja kylpyamme, Suomessa on usein rakennettu kokonainen sauna. Monikerroksiseen vuokrataloon! Silloin ne on luonnollisesta syystä varustettu sähkökiukaalla. Maalaistaloissa ja kesämökeissä on tavallisesti puukiuas. Lauantai-iltaisin savu nousee tuhansista saunoista (useimmiten järven ääreltä) ja levittää erityistä tunnelmaansa. Yksi seurustelun muoto on saunoa naapureiden kesken. Sellainen saunominen vaatii tunteja. Neste, joka hikoillaan ulos, täytyy korvata jollakin juomalla. Itse olen sitä mieltä, että olut ei koskaan maistu niin hyvältä kuin saunan jälkeen.

Savua saunassa

Kun tulen ystäväni Raulin luo Suomeen, kysymyksenä ei ole, saunommeko me, vaan milloin me saunomme. Teemmekö sen ennen kahvia vai kahvin jälkeen? Lauteille päästyämme vaihdamme ajatuksia. Kuinka antoisaa se onkaan! Rauli-ystävällä on muuten kesämökillään Kakskerrassa omaperäisin sauna, jonka olen nähnyt. Ulospäin se näyttää suurelta puutynnyriltä.

Kun jalkapallojoukkueemme Mölndals Sportklubb perheineen teki 1960-luvulla yhdistetyn loma- ja pelimatkan Suomeen, yksi matkan pysyvimmistä muistoista oli savusauna Ristiinassa. Yhteysmiehemme työskenteli suuressa Pellos oy -yhtymässä, joka omisti savusaunan Saimaan rannalla. Jalkapallo-ottelun jälkeen koko joukkue matkusti sinne. Savusauna on rakennettu muinaisen, nykysaunojen rakennustavasta eroavan periaatteen mukaan. Suuren kivikasan alla tuli palaa monta tuntia ja sieltä savu ei mene savupiippuun vaan täyttää ensin saunan ja sen jälkeen kulkeutuu ulos katon aukkojen läpi. Lämmittäminen on lopetettava ennen kuin saunominen voidaan aloittaa. Luonnollisesti saunasta tulee ajan mittaan nokinen ja musta. Sellainen oli myös meidän saunamme Ristiinassa. Kun astuimme sisään saunaan, pysyimme tuskin erottamaan aluksi mitään. Mutta minkälaiset löylyt saimmekaan! Ja sitten pulahdimme Saimaaseen.

Oikeat sauna-ammattilaiset ottavat lapaset mukaansa saunaan! Ei sen takia, että heidän käsiään palelisi vaan päinvastoin. Kun hakkaa itseään vastalla, erityisesti käden kynsien aluset kuumenevat liikkeestä. Lapaset

otetaan mukaan suojaamaan käsiä kuumuudelta. Sama ilmiö syntyy, jos esim. puhaltaa naapurin selkään: silloin tämä tuntuu todella kuumalta.

Kuten aikaisemmin mainitsin, saunominen on mukava seurustelutapa. Kun lapsemme olivat pieniä, saunoimme koko perhe yhdessä. Lapset voivat istua alemmaksi sijoitetuilla lauteilla, siellä ei ollut niin kuuma. Puhuttiin niitä ja näitä. Kuusivuotiaan poikamme Andersin mielestä oli hienoa, kun isä kertoi omia lapsuusmuistojaan Inkeristä. »Kerro jotain Inkeristä», oli tavallinen kehotus. Sen isä teki mielellään. Nykyään minusta on suurta huvia saunoa naapurini Lennartin (82 vuotta!) kanssa. Ja me emme todellakaan ole vaiti saunassa. Olen saanut kuulla paljon kiinnostavaa hänen pitkästä ja tapahtumarikkaasta elämästään.

Miehet saunassa

Synnyinseuduillani miehet ja naiset saunoivat aina erikseen. Pikkulapset saunoivat naisten kanssa. Kun minusta tuli niin suuri, että sain tietää saavani seuraavalla kerralla saunoa miesten kanssa, kuvittelin, että saunassa oli valtavan meluisaa. Miehethän pystyivät karjumaan suuremmalla äänenvoimakkuudella kuin naiset. Muistan selvästi, kuinka hämmästyneeksi tulin, kun asia ei ollutkaan niin kuin olin ajatellut. Kun muutimme Suomeen sodan aikana, jäimme maalaistaloon Savossa. Vanhemmat ja vanhemmat sisarukset saivat työtä tilalta, mutta yksi pojista sai työpaikan renkinä naapurikylässä. Tilalla oli tapana, että kaikki saunoivat yhdessä, niin talon väki kuin rengit ja piiatkin. Se oli todella kiusallista teini-ikäiselle pojalle, joka oli tottunut aivan toiseen kotona.

Suomessa on tavallista, että pukuhuoneeseen on sijoitettu saunakirja. Se toimii samalla tavalla kuin vieraskirja. Tarkoituksena on, että kirjaan kirjoitetaan jotain kaiken sen mukavan innoittamana, mitä ollaan yhdessä koettu. Isäntä voi sitten muutaman vuosikymmenen kuluttua selailla kirjaa ja monia iloisia muistoja sukeltaa esiin. Toinen paikka, jossa ihmiset saavat inspiraation kirjoittaa ajatuksiaan, on WC. Yleisistä WC:stä löytyy joskus pieniä runouden helmiä. Itse olen miettinyt vastaavan kirjan asettamista mökin kuivakäymälään.

Näinkin voi käydä!

Lopuksi jotain, jota voi sattua nykyajan saunassa. Olen melko sitoutunut yhdistystoimintaan ja olen yhteydessä moniin ihmisiin eri viestinten välityksellä. Vaimoni ja minä olimme olleet viikon lomamatkalla, ja silloin oli – kuten tavallista – tullut aikamoinen määrä postia ja telefaxeja. Otin faxit mukaani saunaan ollakseni oikein tehokas sillä aikaa, kun keho lämpeni. Kun istuin saunassa ja luin, huomasin kuinka faxit tummentuivat kaikkialta paitsi siitä, mistä pidin kiinni. Sisällä saunassa oli 90 astetta lämmintä ja faxipaperi reagoi lämpöön. Lähdin kiireesti ulos! Sillä kertaa.

Armas Paakkonen

(Ruotsista kääntänyt: Jaana Pyysiäinen)

Tervetuloa Västeråsiin

Lämpimästi tervetuloa ruotsininkeriläisten kesäjuhliin, **Ingria 95**, jotka vietetään Västeråsissa lauantaina 17. 6. ja sunnuntaina 18. 6. Juhlat alkavat avajaistilaisuudella lauantaina kello 13.00, ja eri tilaisuudet seuraavat sitten toinen toisensa jälkeen. Poppikilpailut ja inkeriläisten järjestöjen neuvottelutilaisuus alkavat kuitenkin jo kello 10.00.

Sunnuntaina kirkkokahvin jälkeen on kello 10.30 kesäjuhlien yhteydessä uusi ohjelmakohta, nimittäin lähetysjuhla. Juhlan useimmat tilaisuudet vietetään Kyrkbacksgårdenilla noin 150 metriä Tuomiokirkosta pohjoiseen päin. Katso muuten lähempiä tietoja ohjelmasta, ruoka- ja yöpymismahdollisuuksista ym. Viestin maaliskuun numerosta.

Toivomuksemme on. että kaikille juhlavieraille löytyisi mielenkiintoisia ohjelmakohtia. Juhlat tulevat siksi olemaan suuressa määrin kaksikieliset (suomen- ja ruotsinkieliset) ja sisältävät kirkollisten ja kulttuuritilaisuuksien sekä seminaarin lisäksi myös kevyempää ohjelmaa. Koetamme myös järjestää kahvi- ja ruokatarjoilun sekä majoitukset kohtuullisiin hintoihin. Lähempiä tietoja tarvittaessa juhlista soita 0220-40824, 021-123351 tai 021-135498 ja yöpymisestä 021-112266. Ulkomailta soittaessasi jätetään nolla pois suuntanumerosta ja sen sijalle laitetaan ulkomaanpuhelunumero (Suomesta 990) ja Ruotsin numero (= 46). Esimerkiksi numerosta 021-112266 tulee 990 46 21 112266.

Näkemiin siis Västeråsissa, kokeneet ja uudet juhlavieraat!

Juhlatoimikunta

Etsitään

Etsitään **Katri Rättö** -nimistä, syntynyt Hietamäellä 17. 7. 1914. isä oli Juho ja äiti Maria, o.s. Huttunen. Katrilla on sisko Aino Lotta (1917). Katri asui sodan aikana Hyvinkäällä.

Etsitään **Sinaida (Siina) Jorosta,** syntynyt 1934 Kupanitsan Hylkysiin kylässä, isä Aappo, äiti Katri Kilkki. Sisarukset Elsa (1919), Nikolai (1922), Juhana (1926). Niina (1931).

Etsitään **Laura-Suoma Korkkaa,** syntynyt Suomessa 9. 2. 1923. mutta asunut myöhemmin Lempaalassa. Isä oli Juho Korkka, äiti Maria Karjalainen (1880). Laura-Suoma asunut sodan aikana Perniössä, Vihdissä ja Joutsenossa.

Etsitään 11. 12. 1936 Spankkovan Sornovassa syntynyttä **Juho Pietarinpoika Ahvenaista** ja tämän veljeä, 24. 8. 1940 syntynyttä **Arvi Ahvenaista.** Heidän äitinsä Aino Ahvenainen, omaa sukua Tikka kuoli sodan aikana. Ahvenaisten eno Toivo Tikka (1923) asunee Pietarin lähellä ja kenties Arvikin asuu Inkerinmaalla, ehkä Tikka-nimisenä.

Suomi-Inkeri-seura ry.,
Etsintäpalvelu, Timo Laakso,
Hämeentie 22, 00530 Helsinki

INGRIA 95

KARTA ÖVER VÄSTERÅS CENTRALA DELAR

Hatsinan kirkko vihittiin

Hatsinan kirkon vihkiäisissä kannettiin huolta seurakunnan tulevaisuudesta. Kaksikielisyys on tärkeä, sillä nuoriso ei osaa suomea.

Pietarin lähellä sijaitseva Hatsinan kirkko vihittiin käyttöön pääsiäisenä. Luterilainen seurakunta sai kirkon haltuunsa vuosi sitten. Sitä ennen kirkko oli toiminut nuorison voimistelusalina.

Inkerin kirkon piispa Leino Hassinen avustajineen siunasi kirkonkellon, vihki kirkon käyttöön ja asetti virkaan kirkkoherra Jaakko Uskin.

Puheessaan piispa mainitsi, että kirkonkellon kutsu on kansainvälinen, sama venäjäksi ja suomeksi: sinulle on tilaa Jumalan seurakunnassa. Vihkiäisjuhlassa kirkkovaltuuston puheenjohtaja Alviina Minaeva esitti kirkon historiikin venäjäksi ja suomeksi.

– Hatsinan kirkko ei saa jäädä kielipuoleksi. Seurakunnan on toimittava molemmilla kielillä, suomeksi ja venäjäksi. Jollei näin tehdä, seurakuntamme on pian vanhojen ihmisten saattohoitolaitos – mihin jää suomea taitamaton venäjänkielinen nuoriso, huolehti piispa Hassinen.

Kirkkoa on kunnostettu mm. Espoon rovastikunnan seurakuntien avustuksella. Alttarirakenteet, kirkkotekstiilit ja yleissuunnittelun hoiti arkkitehti Liisa Virpiö-Mattila. Sähkösuunnittelusta vastasi espoolainen Päiviö Latvus.

Kirkossa on tilaa noin 250 henkilölle, mutta osa tuoleista puuttuu. Rahalahjoituksia Hatsinan kirkon kunnostamiseen ja tuolien hankkimiseen voi antaa tilille 144930-101064.

Marja Hynninen
Seurakuntasanomat 20. 4. 1995

MUISTILISTA

Joukostamme poistuneita

Nikolai Prohorov, synt. 1. 12. 1910, kuoli 7. 11. 1994 Jönköping
Hilda Saksa, synt. 21. 1. 1924, kuoli 11. 3. 1995 Jönköping
Väinö Pylsy, synt. 12. 7. 1952, kuoli 18. 3. 1995 Jönköping
Pekka Korpelainen, synt. 29. 6. 1908, kuoli 17. 3. 1995 Borås
Aleksander Kekkonen, synt. 21. 1. 1910, kuoli 24. 3. 1995 Göteborg
Aappo Björn, synt. 18. 11. 1912, kuoli 8. 4. 1995 Västerås

Lasten leiri Boråsissa

2.–9. 8. -95 »Mökki» Kråkered.
Hinta/päivä: 40–60 kr
Tiedustelut ja varaus: Hugo Rikkinen, Knektåsvägen 7, 502 38 Borås, puh. 033-247 161.
Boråsin Inkeri-Kerhon kustannuksella tulee kahdeksan lasta Inkeristä. Nyt on lapsillamme tilaisuus tutustua ja löytää uusia ystäviä. Leirinjohtajat Inkeristä ja Ruotsista. Lähetä lapsesi tai lastenlapsesi leirille!

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Yhteiskuljetus Hyvinkään kesäjuhlille 8.–9. 7. Auto lähtee Turun Linja-autoaseman tilausajolaiturista la 8. 7. klo 10.00.
Matkan hinta edestakaisin on 80 mk. Ilmoittautumisia vastaanottaa Aira Dravantti puh. 2423 087 iltaisin.
1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talolla yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Kesäjuhlat Hyvinkäällä 8.–9. 7. -95

Hyvinkään Inkeri-kerho ry järjestää tänä vuonna kesäjuhlat Hyvinkäällä.
Tiedustelut: pj. Inkeri Sarojärvi, puh. 914-418 071 tai siht. Soili Uronen, puh. 90-290 1741 (ilt.)

Syntyneitä

Arvo ja Leena Korkkinen ovat onnellisia, Jannen ja Sannan OSKARI KORKKISEN syntymästä. 17. 04. 1995 klo 17. Painoa oli 4,430 kg ja pituutta miehenalulla oli 54 cm.
Onnittelemme mummuja ja vaareja sekä lapsen vanhempia.

Maria-täti perheineen.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansanlauluja Inkerinmaalta — 100 mk

Arvo Survo
Itku Inkerille — 100 mk

Aapo Iho
Hielajyvä — 20 mk

Heilin Suominen
Mooses Putron elämäkerta — 15 mk

Ella Ojala
Pitkä kotimatka — 85 mk

Ella Ojala
Suomi näkyy — 110 mk

Ella Ojala
Pelastunut albumi — 130 mk

Ella Ojala
Ensimmäinen kevät — 100 mk

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen — 60 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus — 110 mk

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia — 40 mk

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtaväki Suomessa 1940-luvulla — 150 mk

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri — 300 mk

Aapo Metiäinen
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu — 40 mk

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha — 30 mk

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä — 70 mk

Maria Luukan laulut ja loitsut — 40 mk

Näin lauloi Larin Paraske — 30 mk

Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannasta — 40 mk

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — 15 mk

Gävlen kuoro — 30 mk

Lauri Santtu
Murrejuttuja — 15 mk

Kasetteja

Arvo Survo
Omali maali — 55 mk

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 — 70 mk

Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) — 50 mk

Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 — 60 mk

Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 — 60 mk

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla — 100 mk

Inkerin pöytälippu (polyesteriä) — 35 mk

Inkerin pöytälippu (satiinia) — 60 mk

Salko marmorijalustalla — 45 mk

Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) — 350 mk

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna — 10 mk

Postikortti Tuutarin puku — 3 mk

Postikortti Karjalatalo — 3 mk

Adressi — 30 mk

Taskukalenteri — 40 mk

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 30636-4

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 8
ELOKUU 1995

MARTTI RAUTANEN
1845-1926

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Vuosi 1995 on Martti Rautasen juhlavuosi.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Matkoilla

Olin kesän kynnyksellä kolme viikkoa matkoilla: ensin peruskouluaan päättävien yhdeksäsluokkalaisten kanssa leirikoulussa Berliinissä ja heti perään Pohjois-Karjalassa, Nurmeksessa pitämässä teologeille tarkoitettua kesäyliopistokurssia. Nuo poissa kotoa vietetyt viikot olivat niin intensiivisiä ja täynnä ohjelmaa, että ei ollut aikaa eikä edes voimia seurata uutisia; maailmani täytti se, mitä ympärilläni tapahtui.

Nyt juhannuksen jälkeen yritän selvittää, mitä maailmalle kuuluu ja mistä kaikesta jäin paitsi. Sen ainakin huomaan, että tämä maailma ei minun läsnäoloani tarvitse. Kaikki on menneiden viikkojen aikana jatkunut kuten ennenkin: Lipponen on edelleen Suomen pääministeri, EU ei ole osoittautunut Ilmestyskirjan pedoksi, Bosniassa ihmisiä tapetaan järjettömästi, yhtä käsittämätön on tilanne Tsetseniassa.

Hirmuteoista lukiessani pohdintani pakosta saa uskonnollisen luonteen, teologi kun olen. Mitä Jumala on tehnyt sillä aikaa, kun olin matkoilla? Hän ei ole siis vieläkään lopettanut tätä käsittämätöntä sotimista ja tappamista; vahvemman oikeus kukoistaa edelleen. Eikö olisi jo aika osoittaa, että nyt tämä saa riittää? Vai onko Jumalakin ollut matkoilla? Entä jos hänelläkin on ollut muita kiireitä? Vai elääkö Jumala vain meidän ajattelussamme?

Onneksi tätä miettiessäni eteeni tulee myös Inkeriläisten viestin lyhytaikaisen toimitussihteerin **Mika Nymanin** raportti kesäkuussa pidetyiltä Saksan kirkkopäiviltä. Artikkelissaan Mika kommentoi päivien pääpuhujan, Suomessakin hyvin tunnetun hartauskirjailijan **Jörg Zinkin** esitelmää »Usko Jumalaan 'valistuneella' aikakaudella».

Zinkin kamppailu elämän julmuuden ymmärtämiseksi on johtanut hänet ajatukseen, että Jumalalla – kuten ihmisillä – on varjopuolensa. Maailmassa tapahtuvat hirvittävyydet eivät johdu siitä, että Jumala olisi heikko tai että hän on sattunut juuri olemaan poissa. Koska hän on kaikkialla läsnä oleva, hän on samalla vastuussa ihmisten tuskasta. Pahakin on lähtöisin Jumalasta, mutta samalla hän kärsii myös itse. Näin tapahtui silloinkin, kun inkeriläisiä kuljetettiin härkävaunuissa kohti tuntematonta.

Jörg Zinkin kuva Jumalasta on varsin kaukana niistä kiiltokuvista, jotka koristavat hänen hartauskirjojaan. Jumalassa on – syvyyspsykologian käsittein ilmaistuna – myös käsittämätön ja kauhistuttava varjopuolensa. Mutta hän ei ole matkoilla vaan läsnä esimerkiksi Tsetseniassa, missä vankeja kidutetaan. Hän on paikalla Bosniassa, jossa serbialainen tarkk'ampuja tähtää kadulla juoksevaa vanhusta. Ja hän on läsnä siellä, missä ihmiset välinpitämättöminä kääntävät lehden sivua ja unohtavat nämä uutiset. Kukaan ei siis vältä vastuutaan.

Lehtien selailuni jatkuu; kirje-

Jatkuu seur. sivulla

»Rautanen juttu» kokosi Lahteen ennätysyleisön

Valtakunnalliset lähetysjuhlat kokosivat kesäkuussa Lahden kansainväliseen urheilukeskukseen yli 13 000 juhlavierasta eri puolilta Suomea. Määrä enteili kaikkien aikojen ennätystä lähetysjuhlien 130-vuotisessa historiassa. Lauantain ohjelmassa nousivat erityisesti esille Namibiassa ja Pietarissa tehtävä lähetystyö. Juhlien tunnus »Rautanen juttu» viittaa suomalaisen lähetystyön uranuurtajaan **Martti Rautaseen**, jonka syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi 150 vuotta. Inkeriläissyntyinen Rautanen teki elämäntyönsä Namibian Ambomaalla vuosina 1870–1926.

Namibiasta oli Lahteen saapunut luterilaisen kirkon piispa **Kleopas Dumeni**, joka kertoi, että Namibiassakin vietetään tänä vuonna lähetystyön kiitosjuhlaa. Heinäkuussa tulee kuluneeksi 125 vuotta ensimmäisten lähetystyöntekijöiden saapumisesta Ambomaalle ja syksyllä 70 vuotta ensimmäisten ambopappien vihkimisestä virkaansa.

»Martti Rautasen välityksellä me saimme lujan ja kestävän Sanan. Me haluamme pysyä tässä Sanassa», Dumeni totesi.

Namibian luterilainen kirkko on suomalaisen lähetystyön hedelmä, mutta se on myös itse lähetystyötä tekevä kirkko. Työtä tehdään mm. Namibian Kaokovuorilla ja maan kaupunkiväestön keskuudessa. Haasteita on myös maan rajojen ulkopuolella, erityisesti Angolassa.

»Me katsomme, että kirkko on todella kirkko, kun se hoitaa lähetystehtävänsä. Tämän perinnön me olemme saaneet suomalaisilta», Dumeni huomautti.

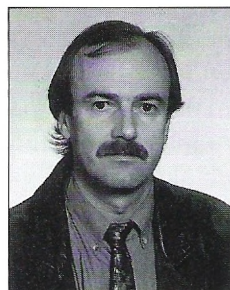
Luterilaisuus kiinnostaa Pietarissa

Inkerin evankelisluterilaista kirkkoa edusti juhlilla suomalaisten hyvin tuntema pastori **Arvo Survo**. Suomen Lähetysseura on aloittamassa Pietaris-

---

Jatkoa ed. sivulta

kuoressa odottaa kutsu inkeriläisten kesäjuhlille Hyvinkäälle. Mutta Jörg Zink ei jätä minua rauhaan. Uskon, että tällaisella ajattelijalla on annettavaa myös tämän lehden lukijoille.

Markku Pyysiäinen

Kuvassa Martti Rautanen (keskellä) perustamansa kirkon ja seurakunnan kanssa. Kuva otettu 2. 2. 1899 tilanteessa jolloin August Pettinen saapui kotimaan lomalta takaisin.
August Pettinen kirjoittaa Lähetyssanomissa 7/1899:
Niin, viime helmikuun 2 pnä päättyi tuo suuri 4 1/2 kuukautta kestänyt matkamme. Mainittuna päivänä kello 1/2 3 i.pp. saavuimme terveinä ja onnellisesti Olukondan asemalle Ondongasta. Suuri oli ilomme tietää olevamme tuon pitkän ja vaivalloisen matkan perillä. Suuri oli ilo myöskin nähdä jälleen sitä maata, jossa oli niin monta ilon ja surun hetkeä vietetty, nähdä kansaa, jonka hyväksi työskentelemme, nähdä jälleen rakkaita työtovereitamme, noita kärsimyksen ja koetusten osaveljiä, varsinkin veli ja sisar Rautasta, joiden kanssa oli niin monta ilon ja surun, niin monta valoisaa ja pimeää hetkeä vietetty. Mutta sitäkin suurempi oli kiitollisuutemme armorikasta Isäämme kohtaan hänen loppumattomasta hyvyydestään.
Veljet ja sisaret Ondanguasta ja Oniipasta, useita kristityitä kummaltakin asemalta sekä melkein koko Olukondan seurakunta olivat kokoontuneet v. Rautasen asunnolle meitä vastaanottamaan. Asemaa lähestyessämme rupesivat kirkon kellot soimaan, ja kun olimme lähteneet vaunuista ja ohjasimme kulkumme v. Rautasen asunnolle, jonka edustalla kaikki meikäläiset olivat meitä vastaan ottamassa, alkoi suuri sekakööri meille tervehdykseksi laulamaan. Hetki oli liikuttavimpia elämässäni.
Laulun sävelten vaiettua alkoi tervehtely, josta ei tahtonut loppua tullakaan. Jokainen tahtoi puristaa kättämme ja lausua meidät tervetulleiksi. »Kiitos, että tulitte», kiitos Jumalan, että hän toi teidät tänne». Sellainen se oli useimman tervehdys. Ilon kyynel kiilsi usean silmässä, ja ilon kyynel se kostutti minunkin silmiäni.

sa lähiötyötä yhdessä Inkerin kirkon kanssa.

»Pietarin lähiöissä elää satoja tuhansia ihmisiä, joita maan ortodoksinen kirkko ei pysty yksin hoitamaan. Yritämme tavoittaa näitä ihmisiä diakoniatyön kautta, viemällä heille evankeliumia», Survo kertoi.

Survon mukaan luterilainen kirkko on Pietarin alueen nopeimmin kasvava kirkko. Kaikki kirkon toiminta on hänen mukaansa lähetystyötä, niin pyhäkoulut kuin hautajaistilaisuudetkin.

»Juuri nyt on oikea aika toimia», Survo korosti. »Mutta mitä kauemmaksi itään mennään, sitä vähemmän järkiperäistä uskoa siellä tarvitaan. Skandinaavinen luterilaisuus on harhautunut liian pitkälle yksipuoliseen viisasteluun. Idässä tarvitaan kuitenkin elävää ja sykkivää hengellisyyttä.»

Ministeri Haavisto Kehitys ja lähetys -tapahtumassa

Myös Lahden messuhallissa pidetty Kehitys ja lähetys -tapahtuma kiinnosti juhlavieraita. Messuilla kehitysmaissa toimivat yritykset ja järjestöt esittelivät värikkäästi toimintaansa. Juhlavieraat saattoivat piipahtaa latinalaisamerikkalaisessa slummissa, tutkailla senegalilaisen kylän pienoismallia tai ihailla aidonkokoista kirahvia ja sarvikuonoa. Myös eksoottiset tuotteet ja maistiaiset lisäsivat tunnelmaa. Messuhallin kansainvälisellä kohtaamispaikalla puhui kehitysyhteistyöasioista vastaava ministeri **Pekka Haavisto**.

»90 % maailman väestöstä asuu kehitysmaissa. Jos me haluamme vaikuttaa maailman ympäristöongelmiin, väestökehitykseen tai naisten asemaan, me olemme aina tekemisissä kehitysmaiden ihmisten kanssa», Haavisto muistutti.

Haavisto pohti myös kysymystä, kuinka entistä vähemmillä varoilla pystytään tekemään hyvää kehitysyhteistyötä.

»On pidettävä huoli siitä, että apu kohdentuu oikein ja menee perille. Kansalaisjärjestöjen asema tullaan jatkossakin pitämään hyvin vahvana», Haavisto lupasi.

»Maassamme tarvitaan myös tervettä keskustelua itsekkyyden ja vastuullisuuden välillä. Kehitysyhteistyömäärärahat voivat nousta vasta, kun tämä kansalaiskeskustelu on käyty. Kansalaisjärjestöt ovat avainasemassa mielipiteen muokkaajina», Haavisto huomautti.

Kehitysyhteistyön määrärahojen nostamiseen ministeri Haavisto ei usko. »Tilanne on se, että ministerit eivät voi omalta osaltaan repiä sovittua budjettia auki.»

Koko perheen Rautanen juttu

Lauantain päätilaisuus oli koko perheen yhteinen, kaikkiaan kolme tuntia kestänyt Rautanen juttu -tilaisuus. Tilaisuudessa käytiin läpi lähetystyön historiaa Martti Rautasen päivistä aina tähän päivään asti: Inkerinmaalta Namibian kautta Uralille. Uralin seuduilta Mordvasta oli saapunut esiintymään lauluyhtye Bojarkin. Lauantain ohjelmassa oli myös Linjat auki -tilaisuus, jossa lähetysjohtaja **Sakari Pinola** esitti katsauksen Angolassa, Etiopiassa, Kolumbiassa ja Pakistanissa tehtävään lähetystyöhön.

Lähetysjuhlilla oli lauantaina omaa ohjelmaa myös lapsille ja varhaisnuorille sekä nuorille. Nooan arkki -tapahtuma tarjosi liikuntaa ja seikkailua sekä Raamatun kerrontaa koko perheelle. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä lahtelaisten urheiluseurojen kanssa. Nuorten ohjelmassa oli taas mm. Mikkelin seurakuntanuorten esittämä Liekit-musikaali.

Kirkkoneuvos Pertti Mäkeläinen Lähetysseuran johtokunnan puheenjohtajaksi

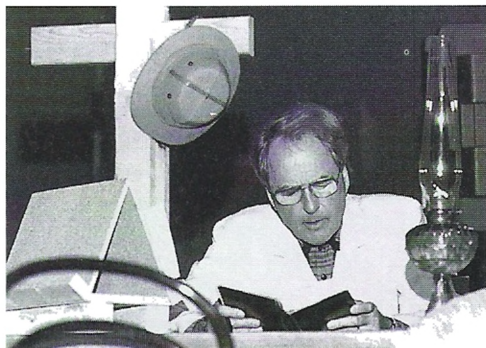
Lauantaina pidettiin Lahden Ristin kirkossa Suomen Lähetysseuran vuosikokous, johon lähes kaikki Suomen seurakunnat sekä seuran yhteistyöjärjestöt olivat lähettäneet edustajansa. Lähetysseuran johtokuntaan tulivat kokouksessa valituiksi erovuorossa ollut hallintojohtaja **Markku Porvari** Lahdesta sekä kirkkoneuvos **Pertti Mäkeläinen** Kauniaisista.

150 vuotta Martti Rautasen syntymästä

Juhlavuonna monipuolista ohjelmaa

Vuosi 1995 on monellakin tavalla suomalaisen lähetystyön juhlavuosi. Marraskuun 10. päivänä tulee kuluneeksi tasan 150 vuotta suomalaisen lähetys- ja kehitysyhteistyön uranuurtajan **Martti Rautasen** syntymästä. Kuluva vuosi onkin nimetty Suomen Lähetysseuran toiminnassa Martti Rautasen juhlavuodeksi. Lähetystyöntekijöiden saapumisesta Namibian Ambomaalle on kulunut 125 vuotta ja ensimmäisten ambopappien vihkimisestä 70 vuotta. Juhlavuotta vietetään maassamme monin tavoin. Sen merkeissä julkaistaan mm. kirjoja, järjestetään näyttelyitä ja muita tapahtumia sekä tuotetaan uusi suomalainen Frieda-ooppera.

Martti Rautanen syntyi maaorjan poikana Inkerinmaan Novasolkassa 10. 11. 1845. Hän eli ja työskenteli Lounais-Afrikan Ambomaalla, nykyisen itsenäisen Namibian alueella, vuodesta 1870 aina kuolemaansa saakka 19. 10. 1926 – kaikkiaan siis yli puoli vuosisataa. Lähetyssaarnaajan töiden ohella Rautanen suoritti mittavan kulttuurityön mm. kääntämällä Raamatun ndongan kielelle ja kirjoittamalla tällä kielellä useita virsiä sekä selitysteoksia. Samoin hän keräsi Ambomaan kansatieteellistä esineistöä ja kasveja Euroopan yliopistoille. Rautasen yhteiskunnallinen

Rovasti Pauli Laukkanen eläytyi lähetysjuhlilla Lahdessa Martti Rautasen työhön.

rooli oli myös merkittävä. Hän toimi heimokuninkaiden neuvonantajana sekä diplomaattisena välittäjänä siirtomaahallinnon ja amboheimojen välillä. Tunnustuksena työstään Afrikassa Martti Rautanen sai vuonna 1919 Suomeksi Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin ja vuonna 1925 teologian kunniatohtorin arvon.

Historiaa ja tätä päivää

Juhlavuoden tavoitteena on tehdä suurelle yleisölle tunnetuksi niin Martti Rautasen elämäntyötä kuin Lähetysseuran tämänpäiväistä työtä maailmalla. Juhlavuonna ei siis katsota vain taaksepäin vaan myös tä-

Rautas-teema näkyi lähetysjuhlilla myös Martti Rautasen ja hänen vaimonsa Frieda Rautasen hahmossa. Historiallisiin asuihin pukeutuneet rovasti Pauli Laukkanen ja Museoviraston tutkija Kaisa Grönholm kulkivat juhlaväen joukossa »aitona» Rautasen pariskuntana. He esiintyivät myös mm. lauantaina Rautaa rattaissa -perhetapahtumassa.

hän päivään ja lähetystyön tulevaisuuteen.

Tammikuussa julkistettiin uusi elämäkertateos »Martti Rautanen – mies ja kaksi isänmaata», jonka kirjoittaja on Lähetysseuran Afrikan-työn historioitsija, professori **Matti Peltola**. Rautasen elämäntyöhön liittyy myös televisiossa syksyllä esitettävä draamadokumentti »Päivän työ», jonka ohjaa toimittaja **Tiina Rautkorpi**. Juhlavuoden aikana järjestetään myös useita ryhmämatkoja, joilla tutustutaan Rautasen »jalanjälkiin» Namibiassa ja Inkerinmaalla. Juhlavuoden merkeissä myydään myös erilaisia Rautas-tuotteita, joihin kuuluu mm. keraaminen kynttilälyhty Olukonda sekä Rautas-hattu.

Näyttelyitä ja Frieda-ooppera

Juhlavuosi näkyy myös Lähetysseuran näyttelytoiminnassa. Hiippakuntien lähetystoimistoista on lainattavissa Martti Rautasen elämäntyöstä ja Namibian nykypäivästä kertova valokuvanäyttely. Helsingin Tähtitorninmäellä sijaitsevassa Lähetysmuseossa avataan taas syksyllä Martti Rautasen erityisnäyttely. Museossahan on jo ennestään Martti Rautasen työhuone alkuperäisessä asussaan. Myös Suomen Kansallismuseo laittaa syksyllä esille omaa Namibia-aineistoaan.

Juhlavuoden päätapahtumat keskittyvät Rautasen syntymäpäivän aikoihin. Sunnuntaina 12. marraskuuta pidetään Helsingin Tuomiokirkossa juh-

lajumalanpalvelus, jossa saarnaa lähetysjohtaja **Sakari Pinola**. Samana päivänä klo 16 ja 19.30 saa Oopperatalossa ensiesityksensä Frieda-niminen ooppera, joka kertoo Rautasen elämäntyöstä hänen vaimonsa Frieda Rautasen näkökulmasta. Oopperan libretto on **Kirsti Ihamäen** käsialaa ja sävellys on **Kari Tikan**. Pääosissa laulavat oopperalaulajat **Esa Ruuttunen** (Martti Rautanen) ja **Riitta Hakola** (Frieda Rautanen). Muihin rooleihin on kiinnitetty laulajia Suomen Kansallisoopperan solistikunnasta ja kuorosta. Orkesterina toimii ulkomaillakin tunnustusta saanut, nuorista soittajista koostuva sinfoniaorkesteri Vivo. Oopperan kuoroksi on saatu Audite. Lisäksi teoksessa on mukana lapsikuoro ja tanssiryhmä. Oopperan ohjaa **Ilkka Bäckman**. Friedan seuraavat esitykset ovat 21. tammikuuta 1996. Teoksen herättämästä kiinnostuksesta kertoo se, että kaikki näytökset myytiin loppuun jo tänä keväänä.

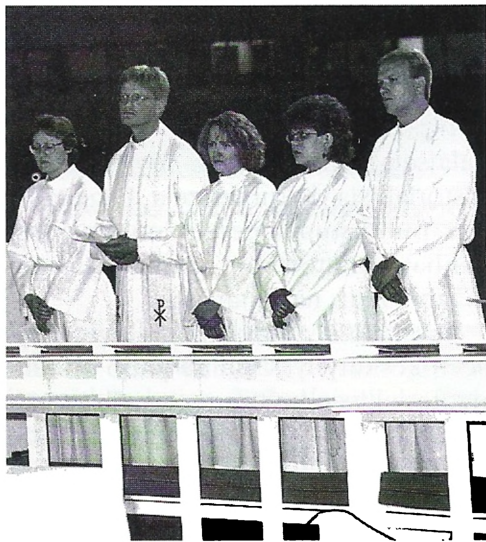
Juhlia myös Inkerinmaalla ja Namibiassa

Inkerin luterilaisessa kirkossa juhlavuoden tavoitteena on seurakuntien rohkaistuminen lähetystyöhön Rautasen esikuvan innoittamana. Juhlavuoden teemoja pidetään esillä mm. Tuutarin perinteisillä juhannusjuhlilla. Lokakuun 15. päivänä vietetään Pietarissa Martti Rautasen ns. jälkimuistoa juhlajumalanpalveluksineen, ja samana päivänä paljastetaan muistolaatta Martti Rautasen syntymätalon seinässä Novasolkan Tikanpesässä. Inkerin seurakuntiin on suunniteltu myös kiertävää lähetysnäyttelyä sekä suomalaisen musiikkiryhmän kiertuetta.

Namibiassa juhlavuoden tarkoituksena on Rautasen elämäntyön merkityksen tunnustaminen ja tunnetuksi tekeminen Namibian kansalle ja erityisesti luterilaisen kirkon nuorille jäsenille. Samalla pyritään innostamaan kirkkoa sen omassa lähetystyössä.

Namibiassa tulee vuonna 1995 kuluneeksi 125 vuotta ensimmäisten suomalaisten lähetystyöntekijöiden saapumisesta maahan ja 70 vuotta ensimmäisten ambopappien vihkimisestä. Heinäkuun 9. päivänä vietetään Olukondassa suurta lähetystyön alkamisen 125-vuotisjuhlaa. Marraskuussa, Rautasen syntymäpäivän aikoihin, Olukondassa vietetään taas Missio Nakambale -juhlaa. »Nakambale» oli ambolaisten Rautaselle antama lempinimi.

Lisätietoja: Martti Rautasen 150-vuotisjuhlavuoden koordinaattori, SLS:n kotimaisen työn johtaja **Markku Laine**, p. (90) 129 7205.

Pietariin lähetystyöhön siunattiin teol. kand., tiedottaja Kirsi Elo (vas.) ja diakoni Auli Immonen (neljäs vasemmalta).

Hoz mie itken, hoz mie laulan

Inkeriläistä kansanlaulua CD-levyltä

Ei enää rahisevaa äänikiekkoa, ei enää hankalia lp-levyjä, vaan selkeästi cd-levyltä kajahtaa inkeriläinen kansanlaulu suuren yleisön kuultaville ja kenties laajaankin kansainväliseen levitykseen. Tämän mahdollisti Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ja Ondine-levy-yhtiön yhteistyö, jonka tuloksena kesän alussa julkistettiin uusi levy nimeltä The Kalevala Heritage, runonlaulua Suomesta, Karjalasta ja Inkeristä.

Erikoistutkija FM **Anneli Asplundin** toimittama levy sisältää pitkiä kertovia lauluja, kehto- ja tanssilyriikkaa sekä häälauluja, jotka on aikoinaan tallennettu Kansanrunousarkiston äänitekokoelmiin vanhanaikaisilla fonografeilla. Mukana on siis kalevalaisen lauluperinteen arvokkaimpia historiallisia dokumentteja. Digitaalisten puhdistusmenetelmien ansiosta vanhat äänitteet on saatu tässä soimaan varsin nautittavasti.

Suomalaisen musiikin levyttämiseen keskittynyt Ondine-yhtiö on tehnyt todellisen kulttuuriteon. Tyytyväisenä SKS:n ja Ondinen yhteistyöhön toimitusjohtaja **Reijo Kiilunen** kiitti levyn toimittajaa Anneli Asplundia, jonka tutkijanpätevyys takaa valintojen edustavuuden ja jonka tehtävänä on ollut myös etsiä Suomen Kansan Vanhoista Runoista laulujen sanojen tarkat kirjoitusasut. Levyn ostaja saa ne mukana seuraavassa tekstiliitteessä.

Tatjana Jegorov, »Jegorkan nainen», 43-vuotias. Tatjana oli entisiä Ropsun kylän asukkaita ja jäänyt yksin suvustaan Viron puolelle rajaa. Hän oli naimisissa itseään paljon vanhemman miehen kanssa. »Tatjanassa oli hillittyä surumielisyyttä hymyn takana», kertoo Aili Simonsuuri (1961).

Ondinen uudella The Kalevala Heritage -levyllä on kansikuvana tämä kaunis runonlaulajakaksikko Petri ja Iivana Shemeikka.

Tehkää yksi ympärikkö

Inkeriläistä lauluperinnettä edustaa uudella levyllä muutama kiinnostava laulu. Anneli Asplundin kirjoittamassa esittelyesseessä kerrotaan äänityksistä ja esittäjistä mm. seuraavaa:

»Inkeriläislaulajien ohjelmistosta levyllä on lyriikkaa ja häälauluja. La lähen läpi kyläisen kuvaa neitojoukon kulkua läpi peltojen ja kylän pitkän kujan. Esilaulajana on **Tatjana Jegorov**, joka äänityshetkellä (vuonna 1937) asui Haniken kylässä.»

Häälaulujen joukossa on mm. Narrimislaulu, jossa morsiamen suku pilailee sulhasen kustannuksella:

Äänitysmatkalla Tallinnassa. Edessä vasemmalta: Darja Lehti, Mari Vahter, Valpuri Vohta, Lauri Laiho, Paro Mägi, Tatjana Jegorov, Anna Kivisoo. Takana seisovat Aili Laiho ja Peter Liivandi.

Tunnen, tunnen ken vaa tulloo
Tunnen, tunnen ken vaa tulloo
Arvaan arvaan, ken vaa ajjaa.
Tuo tulloo tupakkataatta
pitkä piippu hampahissa
kuono on pitemp piipun vartta
kaattu kassaran alalla
viijen kopeikan viitta päällä
kuuven kupsakka on vyöllä
kuuven kupsakka on vyöllä.

Neuvokkivirressä sulhasta kehotetaan olemaan lyömättä nuorikkoaan turhasta:

Oi vävy vävyjyveni
älä lyö kylän kujalla
elä lyö yhestä syystä
korjaa syitä kymmeniä,
sit vasta lyö omenuttasi.

(Kävisiköhän tällainen laulu ohjelmanumeroksi nykyaikaisiin häihin?)

Ondinen uudella levyllä olevat laulut edustavat suomalaisen kulttuurin vanhinta musiikkikerrostumaa. Asplundin mukaan samanlaisia lauluja kuului muidenkin itämerensuomalaisten kansojen perinteeseen. Suomalaisten, karjalaisten ja inkeriläisten ohella myös virolaiset ja vatjalaiset lauloivat vastaavanlaisella runomitalla ja tyylillä.

Simonsuuret laulattivat inkeriläisiä Virossa

Esittelyessee kertoo monista inkeriläisistä laulajista, joilta **Aili ja Lauri Laiho** (myöh. **Simonsuuri**) tallensivat vuonna 1937 runonlaulua niissä

Äänitysmatka on tehty, ennen joukon hajoamista otettiin kuva. Edessä vasemmalta Valpuri Vohta, Mari Vahter, Anna Kivisoo, Darja Lehti. Takana Aili Laiho ja Tatjana Jegorov.

länsi-inkeriläisissä kylissä, jotka Tarton rauhan mukaan kuuluivat Viroon. Laulajista **Anna Kivisoo, Mari Vahter,** Tatjana Jegorov, **Paro Mägi, Darja Lehti** olivat inkerikkoja, Inkerinmaan vanhimpaan, itäiseen kantaväestöön kuuluvia ortodokseja. **Valpuri Vohta,** o.s. Orava, kahdentoista lapsen äiti, oli joukon ainoa luterilainen.

Liikuttavan alkuperäisenä ja riipaisevana kajahtaa levyltä esim. pakahduttavaa surua ilmentävä Hoz mie itken, hoz mie laulan. Siinä laulaja lohduttautuu menemällä kesällä metsään ja kertomalla huolensa metsän puille.

Niinhän me teemme yhä, aivan kuin kalevalaiset esiäitimme kahdentuhannen vuoden takaisina aikoina. The Kalevala Heritage -levy ei ole mikään yhden päivän hitti; se avaa pitkiä perinteitä.

Kuvat saatu SKS:stä ja tutkija Irma-Riitta Järviseltä, joka on Aili ja Lauri Simonsuuren (ent. Laiho) tytär.

Teksti: Marja Mustakallio

Kuvat saatu SKS:stä ja tutkija Irma-Riitta Järviseltä, joka on Aili ja Lauri Simonsuuren (ent. Laiho) tytär.

Inkerin suvuista ja kylien synnystä

Liukkosen suku

Tämän suvun muistitieto kertoo Tuomas-nimisen miehen tulleen aikanaan Suomesta Inkeriin. Tuliko hän yksin, perheen kanssa, hevosella vai kävellen, sitä ei enää tiedetä. Olen laskenut Tuomaan syntyneen noin 1740. Muistitietoihin ja vuosilukuihin ei voi varmasti luottaa. Joidenkin sukujen muistitiedot eivät aina ole luotettavia. Jos-tiedot voi tarkistaa jostain muualta saaduilla tiedoilla, silloin tarinoilla on arvoa ja niitä voidaan käyttää.

Vaikka suomalaisilla on ollut Suomessa jo kauan sukunimiä, oli Päijänteen länsipuolella kansanihmisillä pitkään käytössä sellaisia nimiä kuin Matti Jaakonpoika, Mikko Laurinpoika tai Kerttu Mikontytär jne. Päijänteen itäpuolella yleistyivät sukunimet aikaisemmin. Esimerkiksi Tuomaan 4. sukupolvi syntyi noin 1830 ja sieltä saadaan kiinni sukunimi Liukkonen. Suku oli lähtöisin Äyräpäästä. Voidaan olettaa Tuomaallakin olleen sukunimi Liukkonen. Asia jää kuitenkin vahvistamatta tietojen puuttuessa.

Tämän suvun Liukkosia oli 2. maailmansotaan tultaessa siunaantunut eri puolille Keski-Inkeriä, mutta heistä ei muodostunut varsinaista omaa kylää. Vanhimman siirtosukupolven edustaja Antti Liukkonen oli 5. sukupolvea. Hän siirtyi sota-aikana Suomeen, ja hänet on haudattu tänne. Nykyisin Suomessa on menossa jo 9. sukupolvi Tuomaasta.

Eero Rautajoki

Ilmastin kylä

Mikko Närhi kirjoitti Ruotsissa ilmestyneessä Ristin viesti -lehdessä 1967 no 4 ss. 6–7 Ilmastin kylän synnystä. Byttorpin vanhainkodissa eleli tuohon aikaan 80-vuotias inkeriläisvanhus Tuomas Ilmasti. Hän kertoi kotikylänsä perustamisvaiheista perimätiedon mukaan seuraavaa:

Suomen sodan aikana vv. 1808–

1809 Venäjän julmat kasakat temmelsivät Suomen kamaralla hävittäen ja ryöstäen. He veivät erään nuorukaisen huvikseen Venäjän puolelle, jossa laskivat hänet myöhemmin vapaaksi. Nuorukaisen nimi oli Ilmasti. Hän harhaili vieraalla maalla ja huomasi siellä asuvan supisuomalaisen kansan. Ilmasti päätyi Keski-Inkerin Harakkalan kylään erään talon rengiksi. Hän sai työtä ja leipää, mutta kotikaipuu täytti nuoren sydämen.

Vähitellen Ilmasti tutustui oloihin, talon tapoihin ja väkeen. Talossa sattui olemaan nuori neitonen, joka valloitti nuoren miehen sydämen. Aikanaan rauhoittuivat olot Suomessakin. Ilmasti suunnitteli paluuta kotiseudulleen omaistensa luo. Ero rakastetusta tuntui vaikealta, ja niinpä hän pyysi neitoa vaimokseen viedäkseen hänet Suomeen. Neitosen isä ei suostunutkaan tuumaan. Hän ehdotti asettumista Inkeriin ja lupasi maata kylän peltojen takaa jokien varsilta. Se oli metsäistä aluetta, mutta pellon raivaamiseen ja kodin rakentamiseen hän lupasi apuakin.

Niin syntyi koti kahden ihmisen voimin. Myöhemmin muodostui toistakymmentä taloa käsittävä kylä, ja kaikki sen asukkaat olivat sukunimeltään Ilmasteja.

Porunkylä

Mikko Simonpoika Kolomainen (1825–1913) kertoi aikanaan, että eräänä elokuun iltana oli kova ukonilma. Salama sytytti asunnot palamaan. Kolomaisen mökistä ei jäänyt kuin porot jälelle. Suomalaisen ja Tarkiaisen mökeistä jäi vain kekäleitä.

Kolomainen alkoi rakentaa uutta pirttiä palaneen mökin tilalle. Hän sanoi, että paikalle oli tuleva Porunkylä. Se pitikin paikkansa, ja ennen 2. maailmansotaa kylässä oli 36 taloa. Suomalainen ja Tarkiainen seurasivat Kolomaisen esimerkkiä ja sanoivat mökkiensä paikalle kasvavan Kekälekylän. Niin aikanaan tapahtuikin.

Ennen 2. maailmansotaa alueella asuivat Hämäläiset, Juonolaiset, Jänikset, Kakot, Kapaset, Kekkoset, Kolomaiset, Mylläriset, Pukit, Pylsyt, Pöllät, Pöntöset, Siparit, Sudet, Suomalaiset, Tarkiaiset ja monet muut.

Porunkylä on Keski-Inkerin Venjoen seurakunnan länsiosassa 12 km kirkolta. Pietarista se on noin 40 km etelään. Porunkylän yhteydessä on Kekälekylä, liikanimeltään Ryysölä. Liikanimen alkuperästä ei ole tietoa. Nämä kaksi kylää, Porun- ja Ryysölänkylä, olivat kasvaneet yhteen. Nykyisin ei ole Ryysölää eikä Kekälekylää, on vain yksi Porunkylä.

Dubbelmanit

Suomessa, Inkerissä ja Virossa on aina sodittu. Aikoinaan (1344–) Suomea nimitettiin Itämaaksi. Se oli Ruotsin puskuri- ja veroaluetta. Ruotujakolaitoksen aikana miehiä otettiin sotaväkeen ja sotiin. Kun miehistä oli pulaa, otettiin täydennysmiehiä ruoduilta, ja näitä nostomiehiä nimitettiin ruotsalaisen sotilastermistön mukaan dubbelmaneiksi eli kaksinnusmiehiksi. Suomalaiset sotilaat joutuivat taistelemaan eri puolilla Euroopapaa Ruotsin kuninkaitten puolesta. Taistelussa kaatui ja joutui sotavangeiksi myös suomalaisia sotilaita, joita monissa taisteluissa oli enemmän kuin ruotsalaisia.

Narva on sotahistoriallisesti merkittävä paikka. Inkeriläisessä suvussa kerrotaan tarinaa, jonka mukaan suvun ensimmäinen tiedossa oleva esiisä oli Narvan taistelussa venäläisten vangiksi joutunut Ruotsin armeijan suomalainen sotilas. Hänen nimensä oli Juhana.

Yleensä mielletään Narvan taisteluksi vuosi 1700 siksi, että sen sodan muistomerkki oli Narvassa. Kuitenkin taisteluita käytiin 1700, 1704 ja 1709. Vuonna 1704 Ruotsin kuninkaan joukot saivat selkäänsä, ja siksi oletan Juhanan olleen tämän seikkailun sotavanki.

Varmaankin Voiskovitsan hoviin joutunut sotavanki selitti olevansa Juhana ja palvelleensa dubbelmanina Ruotsin armeijassa. Ajan myötä tästä muodostui nimi Juhana Dubbelman. Juhana pärjäsi hyvin pehtorina ja todennäköisesti hänelle kävi samoin kuin Ilmastille. Hän rakastui samaa kieltä puhuvaan neitoseen ja jäi ikipäivikseen Inkeriin. 2. maailmansotaan tultaessa oli Vanhan Staarostan kylään Spankkovan seurakuntaan muodostunut 18 taloa, joista Dubbelmaneja oli 14. Suku jatkuu eri valtioissa.

Teksti: Eero Rautajoki

Heleä helluntai Turussa

Turun seudulla asuvat inkeriläiset ovat jo monen vuosikymmenen ajan kokoontuneet joukolla karjalaisten talolle suurimpina kristillisinä pyhäpäivinä. Kokoontumisen yhtenä suurena tavoitteena on toisten tapaaminen ja kuulumisten vaihtaminen. Tosin on jokaiseen tilaisuuteen pyritty järjestäjien toimesta erilaista ohjelmaakin saamaan. Joka kerta on kristillinen sanoma ollut esillä juhlapyhän kirkollisen tekstin ja virsien muodossa, joskin keveämmällekin ohjelmalle, klassiselle musiikille, jutuille ja lauluille, leikeille ja tietokilpailuille on sijaa löytynyt.

Noin neljä viisi vuotta sitten, alkoi Inkeristä Suomeen tulleiden henkilöiden ikärakenne olla jo hyvin korkea, ja tilaisuuksissa kävijöiden määrä melko vähäinen. Nyt tilanne on aivan toinen paluumuuttajien ansiosta. Karjalaisten talolle saattaa kokoontua tilaisuuksiimme 60–70 inkeriläistä syntyperää olevaa tai inkeriläisten ystävää.

Helluntaijuhlaa vietimme kauniin sään vallitessa. Lämpötila hipoi ulkona lähes 30 astetta. Siitä huolimatta meitä oli kokoontunut lähes 40 henkeä kuulemaan Jumalan sanaa ja tapaamaan toisiamme kesäisen leppoisan ohjelman ja makoisan kahvinjuonnin merkeissä.

Syksyllä tapaamme taas mikkelinpäivänä klo 14 karjalaisten talolla.

Hyvää ja lämmintä loppukesää kaikille Inkeriläisten viestin lukijoille.

Turkulaisten puolesta

Aira Dravantti

Ystävä Suorannassa Pietarin kupeella

Meidän perheellä on ollut kolmisen vuotta kummiperhe Inkerinmaalla Keltossa. Keltto sijaitsee parikymmentä kilometriä itään Pietarista. Perheen isä on **Antti Saukkonen**. Hänellä on vaimo ja kaksi lasta. Lapset **Katrin** ja **Vasja** ovat hieman toisella kymmenellä.

Lapsista toinen lukee koulussa englantia ja toinen suomen kieltä. Nyt syksyllä he siirtyivät Kelton kouluun opiskelemaan. Lapset käyvät pyhäkoulua. Antti itse kävi rippikoulun edellistalvena. Hänet konfirmoitiin toukokuussa 1994.

Vihollisuuksien alkaessa hän oli vielä poika ja siksi rippikoulu jäi käymättä. Nyt kun Inkerin kirkko on noussut, vaivasi rippikoulun käymättömyys Antin mieltä niin, että hän päätti sen suorittaa. Muut rippikoululaiset olivat nuoria tyttöjä ja poikia, mutta kyllä 53-vuotiaskin mukaan mahtui.

Olemme kirjoitelleet toisillemme kolme vuotta. Lähetän heille vanhaa tavaraa, sen mukaan mitä olen saanut kerättyä. Eihän yhdestä perheestä paljon tavaraa tule, mutta olen saanut paljon tavaraa sukulaisilta, naapureilta ja tuttavilta. Sana kiertää, joten apua on tullut aivan vierailtakin.

Keväällä ja syksyllä kun on kaappien siivousaika, tulee tavaralahjoituksia enemmän. Siinä ei ole muuta vikaa, kuin että syksyllä saa kesävaatetta ja keväällä talvitakkeja. Pakkaan vaatteet ja ne jäävät odottamaan lähtöänsä, oli sitten vuodenaika mikä tahansa.

Osoitteesta ei väliäkään!

Olimme viime elokuussa omalla autolla käymässä kummiperheemme luona. Matkaan lähdettiin seikkailumielellä. Tullimuodollisuudet olivat hirvittävät. Meidän perheestä ei kukaan puhu sanaakaan venäjää. Tullimiehet tiuskivat ja vaativat lappusia, niin autosta kuin ihmisistäkin. Suomenkielisiä lomakkeita ei ollut saatavilla. Onneksi eräs suomalainen mies antoi apua. Ihan sokkona vain lappuset täytettiin. Vasta matkan jälkeen kuulin, että yksi kohta koski kultaa. Olihan minulla vihkisormus ja kaulaketju, mutta ilmoittamatta ne jäivät ja vieläkin ne ovat minulla.

Lähestyessämme Pietaria huomasin, ettei minulla ollut osoitetta lainkaan mukana. Paketit menevät osoitteella Suoranta, Keltto, mutta postiosoite on jotakin muuta. Suorannan kylä löytyi helposti Suomesta saamieni ohjeiden mukaan. Ensimmäiseltä vastaantulevalta vaan kysymään tietä Saukkoselle. Minä puhuin suomea, auttaja venäjää ja kädet kävivät. Siitä vaan eteenpäin ja seuraavan vastaantulijan kanssa sama juttu. Perille päästiin. Osoitteesta ei olisi ollut mitään hyö-

Pietarin nähtävyyksiin tutustumassa. Vas. Antti Saukkonen, Simo Kukkonen, Jussi Pajula, Jutta Pajula ja Raili Pajula.

tyä, kun katukylttejä ei koko kylässä ollut. Oliko siellä edes katuja?

Ilmestyimme aivan yllättäen Saukkosen pihalle. Oli valtavan kuuman päivän ilta ja Antti istui keinussa lepäämässä päivän töistään. Hän pelästyi niin kovasti, ettei puhuminen suomen kielellä meinannut ollenkaan onnistua. Antin puhe kyllä parani niiden päivien aikana, kun yhdessä olimme.

Saukkosen lapset olivat Suomessa Valkealan seurakunnan järjestämällä leirillä ja vaimo käymässä kotikylässään. Isäntä passasi meitä aamusta iltaan. Lähes tunnin välein piti syödä tai juoda. Isäntä itse joi teetä, mutta hyvää kahvia hän keitti. Hedelmiä ostettiin torilta monenlaisia; banaania, nektariineja, hunaja- ja vesimelonia. Iltahämärässä tissuteltiin Amarettoa.

Grillausta ja kirkossa käyntiä

Otimme kotoa mukaan matkaan koottavan pihagrillin, hiiliä ja sytytysnestettä sekä suomalaista grillimakkaraa ja sinappia. Pietarin torilta olisi saanut Camping-lenkkiä. Eräänä iltana sytytettiin grilli ja yllätettiin isäntä makkaralla. Se oli uutta Antille. Grillattu makkara sinapilla ryyditettynä teki kauppansa. Venäläistä sinappia ei kuulemma voi syödä, kun se on niin väkevää. Makkaraa ostettiin lisää torilta ja taas illalla grillattiin. Naapurin **Simo** kävi kylässä iltasella ja muisteli hymysuin, että Suomessa käydessään hän näki joka talon pihassa tällaisen laitteen. Kotiin lähtiessämme grilli jäi tykötarpeineen Suorantaan. Toivottavasti siitä oli iloa loppukesän päivinä.

Sunnuntaina olimme Kelton kirkossa jumalanpalveluksessa. Kirkko oli täynnä kyläläisiä. Ovet olivat auki koko jumalanpalveluksen ajan. Väkeä tuli ja lähti kesken kirkonmenojen, mutta se ei mitenkään häirinnyt tilaisuutta. Kirkonmenojen jälkeen nautittiin kirkossa kahvia. Kirkonmäeltä lähdimme uimaan läheiselle lammelle siten virkistäytyen myös fyysisesti.

Tuliaisia Antti oli varannut meille jos minkälaisia mm. hajuvesiä, suklaarasioita, pikareita, lusikoita, sokeria. Sokerisäkki sentään saatiin jätettyä Kelttoon, mutta muut tavarat oli otettava. Hyvästä sydämestä se kaikki oli hankittu.

Kotimatkalle lähdettiin puolenpäivän aikaan. Matka meni hyvin. Tullimuodollisuudetkin sujuivat jo paremmin. Nyt ymmärsimme ojennella lappuja joka paikassa pyytämättä ja odotella niihin leimoja. Keskiyöllä olimme kotona ja pääsimme nukkumaan omaan sänkyyn.

Antti tutkii sanakirjaa ja sitten aloitetaan keskustelu. Kuvassa 16-vuotias Jussi ja 8-vuotias Jutta Pajula.

Teksti ja kuvat: Raili Pajula

Tästä kannattaa ottaa mallia!

Kummiperheet järjestäytyivät Turussa

Turun Seudun Inkeri-seura ry on perustanut yhdistykseensä kummitoimikunnan, jonka tehtävänä on tukea inkeriläisiä perheitä Venäjällä. Toimikunnan vetäjänä toimii **Raili Pajula**.

Turun alueella on kolmisenkymmentä perhettä tai henkilöä, joilla on oma kummiperhe Inkerinmaalla. Perheet ovat pääasiassa Keltosta. Kummitoiminta on alkanut jo vuosia sitten. **Marja-Liisa Salminen** tutustui aikoinaan inkeriläiseen Keltossa asuvaan Jaakkoon Venäjän-matkallaan. Tästä alkoi yhteydenpito, joka laajeni pikkuhiljaa. Lopulta Marja-Liisalla oli niin monta avustettavaa inkeriläistä perhettä, etteivät hänen voimavaransa enää riittäneet. Tällöin hän antoi perheiden osoitteita muillekin halukkaille henkilöille. Näin kummitoiminta sai alkunsa.

Marja-Liisa Salminen on itse saanut kummipaketteja Göteborgista sota-aikaan ja kertoo muistavansa lämmöllä

näitä vieraita ihmisiä, jotka paketteja lähettivät. Tämä mukava muisto on saanut hänet toimimaan itse inkeriläisten hyväksi.

Kummitoiminta sisältää kirjeenvaihtoa ja avustuspakettien lähettämistä. Jokainen perhe toimii omien varojensa ja kykyjensä mukaan. Toiset pitävät yhteyttä säännöllisesti, mutta mikään ei estä lähettämästä pakettia vain kerran vuodessa. Jotkut perheistä ostavat ruokaa ja uutta tavaraa. Toiset lähettävät käytettyä vaatetta ja kenkiä. Venäjällä on pula kaikesta jokapäiväiseen elämään liittyvästä. Aivan yhtä tarpeellisia kummipaketit ovat sisällöstä huolimatta.

Elämä Inkerissä ankaraa

Monet perheet ovat tavanneet toisensa, mutta osa kummeista ei ole käynyt paikan päällä. Elämä Inkerinmaalla on samanlaista kuin Suomessa vuosikymmeniä sitten. Elämä on vaatimatonta, täynnä työtä ja tuskaa. Rahaa ei ole paljoakaan käyttää. Kengät maksavat kuukauden eläkkeen ja lääkkeet ovat nyt maksullisia myös eläkeläisille. Laskin aikoinaan, että kilo juustoa maksaa perheen päivän ruokarahan, viinapulloon ei päivän raha riitä. Edestakainen linja-automatka Pietariin Keltosta maksaa puolet päivän ruokarahasta. Näin asia oli viime elokuussa, mutta sen jälkeen ruplan kurssi on muuttunut rajusti. Elokuussa -94 100 mk = 38.000 ruplaa, nyt 100 mk = 105 000 ruplaa. Rahallinen tilanne on kovasti huonontunut Venäjällä.

Kirje Inkerinmaalta lämmittää. Se on kirjoitettu hieman ontuvalla suomen kielellä, mutta siitä henkii valtava kiitollisuus ja ilo. Jos joskus tulee uskonpuute kummitoimintaan, niin kirje antaa uutta intoa ja uskoa. Kummitoiminta kannattaa.

Kummiperheet kokoontuvat yhteiseen tilaisuuteen huhtikuussa. Tapaaminen oli ensimmäinen. Tähän saakka yhteyttä on pidetty puhelimitse kuka kenenkin kanssa. Tilaisuudessa oli vieraana myös Turun seudun Inkeri-seura ry:n puheenjohtaja **Keijo Korkka**. Tällöin tehtiin yhdistykselle ehdotus kummitoimikunnan perustamisesta. Inkeri-seura suhtautui asiaan positiivisesti, ja nyt kummitoimikunta on perustettu.

Terveiset Turusta

Raili Pajula

Monet ajattelevat sukulaisiaan

Raija Karin sukujuhlat Lahdessa toukokuussa 1995

Inkerinsuomalaisten sukulaiset ovat joutuneet kauas entisiltä kotitanhuviltaan. Heidät on siroteltu kuin akanat tuuleen.

Raija Karikin mietti, mistä maasta sukulaisia löytyisi, mitä kieltä he puhuisivat. Hän päätti ryhtyä ajatuksista tekoihin. Vuosien uurastuksen ja sitkeän etsiskelyn jälkeen heitä alkoi löytyä Venäjältä Siperiasta, Virosta, Ruotsista, Saksasta ja Kanadasta.

Raijan äiti oli jyrkästi kieltänyt tyttäreltään inkeriläisyyden. Hän halusi varjella lastaan ikäviltä tilanteilta ja kipeiltä kokemuksilta. Tosin äiti oli jotain kansallisuudesta kertonut, vaikka kehotti täydellisesti vaikenemaan inkeriläisyydestä.

Sinun elämäsi huutaa niin kovaa

Minä haluan löytää teidät, missä olettekin, ajatteli Raija sukulaisistaan.

Taskentinmatkalla 14 vuotta sitten hän löysi ensimmäisen kerran serkkujaan. Kotiin palattua lähti paljon kyselyjä, kirjeitä, anomuksia viranomaisille, sähkeitä ja puhelinsoittoja. Ajatukset olivat ristiriitaisia. Heräsi myös ajatus, miten ymmärrettäisiin toisiaan.

Verisukulaisuus se meitä yhdistää

Unelma sukujuhlista toteutui toukokuussa 1995. Silloin Raija tapasi kaipaamansa sukulaiset, serkut, ensi kerran. Ilmassa väreili suuren juhlan tuntu. Jokainen vieras oli sydämellisesti tervetullut.

Sukujuhliin Lahteen tulivat Tyllisen Kaaprin jälkeläiset Erkki, Paavo ja Jussi sekä Mikko Tyllin tytär Saksasta, serkkuja tuli Virosta, Valkeasaarelta Helena, Tolpan sukua Siperiasta, Marja-Leena Sukula, Vesikon sukua, nuorta ja vanhempaa väkeä Suomesta.

Raija oli hyvissä ajoin suorittanut juhlavalmistelut miehensä kanssa. Nyt hän toivotti juhlavieraat tervetulleiksi kertomalla Inkerin entisistä oloista, Inkerijoesta, mikä virtaa siellä edelleenkin. Siellä olivat kirkot, koulut, monenlaiset kylät, kaupankäynti oli vilkasta. Inkerin kansa oli ahkeraa ja työteliästä väkeä. Vielä hän kertoi, miten Martti Rantanen lähti Inkerinmaalta kaukomaille. Siellä oli myös Kolppanan seminaari, missä koulutettiin tulevia opettajia.

Ahkerat maanviljelijät lähetettiin yhteiskunnan vihollisina Siperiaan. Heidän omaisuutensa takavarikoitiin,

kirkot ja koulut hävitettiin ja kylät venäläistettiin. Siperiaan vietiin kuin rikolliset. Ei kattoa pään päällä. Monet menettivät henkensä kultakaivoksissa.

Siperiaan vietiin 30 000 henkeä. Sodan aikana pääsi Suomeen tulemaan 65 000 inkeriläistä. Taisteluiden tauottua ja rauhan palattua oli sitten aika palata kotimaahan.

Raijan äiti ei uskonut suuriin lupauksiin, vaan jäi Suomeen ja vaikeni.

Raija Karin sukulaisrakkaus, hänen peräänantamattomuutensa ja ponnistelunsa sekä luja usko sukunsa löytämiseksi johtivat tuloksiin. Äidin kielto tuli uhmatuksi, mutta Raija toivoo äidin ymmärtävän hänen menettelynsä.

On ymmärrettävää, että vierailla oli ollut elämässään paljon kestettävää, koettavaa ja että liikutuksen kyyneleet olivat herkässä uskomattomia tarinoita kerrottaessa.

Oli erittäin lämmin ja hyvä olla Raijan järjestämissä sukujuhlissa.

Teksti: Aili Jukarainen

Sidottakaa Inkeriläisten viestit

Minulla on tapanani säästää erilaisia papereita. Tällä tarkoitan varsinkin muistiinpanoja Inkeristä ja inkeriläisistä sekä sukututkimustietoja. Näistä asioista olen vuosien varrella kirjoitellut Inkeriläisten viestiin. Tosin kirjoituksiani on ollut monissa muissakin lehdissä.

Aikoinaan Inkeriläisten viestejä sidotettiin kloottikansiin. Kirjat sijoitettiin Inkeri-kodin hyllystöön. Yritin tiedustella sitomon osoitetta sidottaakseni omatkin lehteni, mutta se osoittautui sangen vaikeaksi. Halusin jättää lehdet materiaaliksi erilaisiin artikkeleihini.

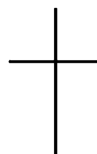
Materiaalivarastoni kasvoivat saatuani eräältä ystävältäni vanhoja Ristin viesti- ja Isien usko -lehtiä. Vaikka kaikki numerot eivät olleet enää tallella, säästin lehdet kuitenkin kaapissani. Samoin säästin Inkeriläisten viestit vv. 1959–1966. Nämä lehdet olivat pienempikokoisia kuin nykyiset.

Sitten löysin vuonna 1987 Kirjansitomo Lakua & Rätyn, joka sijaitsee Ylöjärvellä. Kaikki mainitut lehdet ja myöhemmätkin Inkeriläisten viestit sidottiin vaaleisiin kokonahkakansiin. Myös vanhoja kirjoja olen säästänyt ajan hampailta. Näihin kuuluu mm. vuonna 1913 Viipurissa ilmestynyt ja jo irtosivuiksi hajonnut Kolppanan seminaarin historia, josta sidottuna tuli kuin uusi kirja.

Tuleville polville kannattaa säilyttää vanhat lehdet ja kirjat, jotka kertovat Inkeristä. Mutta paras tapa on ne ensin sidottaa. Sitomoitten osoitteita löytyy eri puolilta maata puhelinluetteloista. Näin talteen korjattuina lehdet olisivat erinomaisia lahjaesineitä.

Eero Rautajoki

MUISTILISTA

Antti Vainikka

s. 14. 11 1904
Inkerissä Tuutarissa
(Pajulan kylä)

k. 13. 3. 1995
Tampereella

Einari Vainikka

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet Inkeri-kodissa
Elokuussa ei ole kuukausitilaisuutta.
Syyskuussa 24. 9. 1995 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous.
Lokakuussa 22. 10. 1995 klo 14 kuukausitilaisuus.
Marraskuussa 25. 11. 1995 lauantaina klo 12 myyjäiset, klo 13 pikkujoulu, yläsali.
Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

Helsingin seudun Inkeri-seuran ry:n syyskokous

pidetään Karjala talolla Inkeri-kodissa 24. 9. 1995 klo 14.00.

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talossa yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Etsitään

Etsitään Suomessa 26. 5. 1928 syntynyttä **Anja Anna-Liisa Hansenia,** jonka vanhemmat joutuivat 1938 vainojen uhriksi. Anjan nimi muutettiin Arsenjevaksi ja 1950-luvulla hän on muuttanut Kazakstanista Moskovaan tai Moskovan lähelle. Etsitään myös Anjan veljeä **Eero Olavi Hansenia** (s. 9. 5. 1931)

Suomi-Inkeri-seura ry. Etsintäpalvelu, Timo Laakso, Hämeentia 22, 00530 Helsinki

---

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
9/95	11.08.1995	15.09.1995
10/95	08.09.1995	13.10.1995
11/95	12.10.1995	16.11.1995
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Bordsflagga	**60 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Arvo Survo: **Omal' maal', kassett**	**50 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Folkesten: **Ingermanländare i Västerås**	**25 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Monahof: **Tillflykten**	**75 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Survo: **Itku Inkerille**	**130 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Miettinen: **Kohtalontie**	**150 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
T-paita	**100 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**

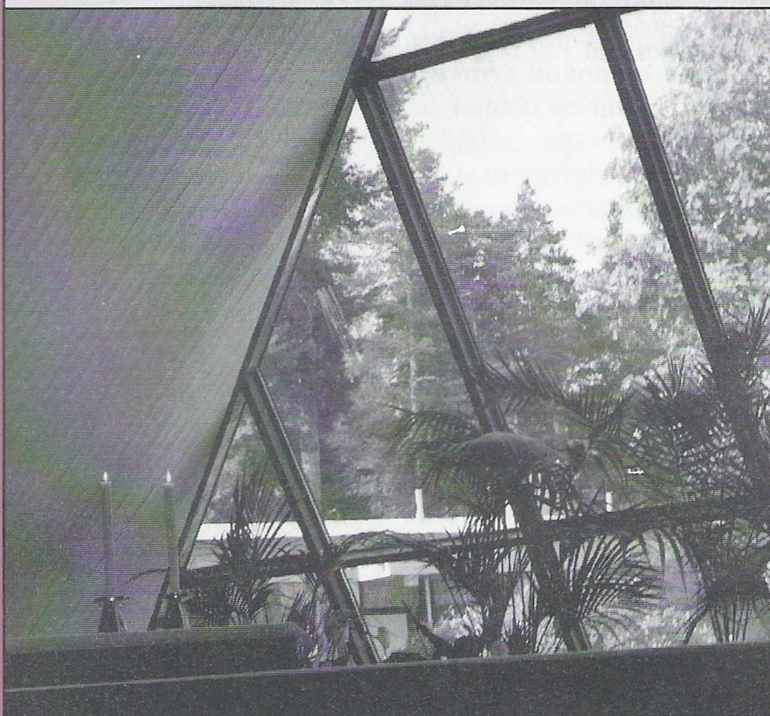
Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 9
SYYSKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kannen kuva: Hyvinkään kirkko tarjosi Inkeriläisten kesäjuhlille 1995 hienot kehykset. Vuonna 1961 rakennetun kirkon on suunnitellut professori Arno Ruusuvuori, sisustuksen Antti Nurmesniemi ja kirkkohopeat Bertel Gardberg. Kirkkosalissa ihminen on yhteydessä ympäröivään maailmaan korkealta lankeavan valon välityksellä. Palaamme Hyvinkään kesäjuhliin seuraavassa numerossa. Kuva Marja Mustakallio.

Juhla-ajatuksia

Kesäjuhlat kokosivat inkeriläisiä taas yhteen viisille juhlille neljässä eri maassa: Ruotsissa, Inkerinmaalla, Virossa ja Suomessa. Itse pystyin töitteni vuoksi olemaan mukana vain Hyvinkäällä, mutta hyvä niinkin. Kaksi asiaa jäi erityisesti mieleeni.

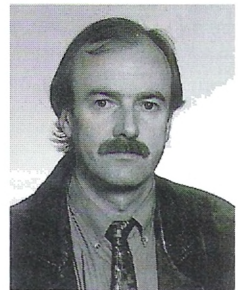
Ensinnäkin näytti siltä, että paluumuuttajat ovat löytäneet tiensä juhlillemme. Yllättävän monta kättä nimittäin nousi pystyyn, kun **Keijo Korkka** kysyi päivien pääjuhlassa Hyvinkään kirkossa paluumuuttajien määrää. Tämä varmasti kannustaa myös ensi vuonna Raumalla pidettävien juhlien suunnittelijoita. Tämänhetkisten tietojen mukaan Raumalla juhlitaan 6.–7. 7 1996.

Toisen ajattelemisen arvoisen asian nosti esiin Ruotsin Inkeri-liiton edustaja **Toivo Folkesten.** Hän kysyi, onko inkeriläisillä tulevaisuudessa voimia järjestää yhden kesän aikana neljät tai jopa viidet juhlat näinkin lähellä toisiaan sijaitsevissa maissa. Kun matkustaminen maasta toiseen näyttää edelleen helpottuvan, kannattaisiko harkita jonkinlaista juhlien vuorottelua? Järjestettäisiin vaikkapa kesässä kahdet suurjuhlat. Vai ovatko jokakesäiset juhlat jokaisessa maassa sittenkin sellainen piriste, jota paikalliset kerhot tarvitsevat toimintaansa varten? Kertokaa mielipiteenne; tilaa erilaisille ajatuksille tässä lehdessä on.

*

Hyvinkään juhlilla kokoontui myös Suomen Inkeri-liiton hallitus ja teki kaksi kenties merkittäväksi osoittautuvaa päätöstä. Helsinkiin sijoittuvan laajemman Inkeri-keskuksen hankkeen valmistelua päätettiin jatkaa. Keijo Korkka johtaa asiaa selvittelevää neuvottelukuntaa, ja Suomen Inkeri-liitto on mukana työssä. Peruskysymys kuitenkin kuuluu, saadaanko hankkeen talous niin realistiselle pohjalle, että toiminnan jatkuvuus voidaan turvata. Ilman ulkopuolista rahoitusta sellainen ei varmasti ole mahdollista. Mutta asia on ilman muuta selvittämisen arvoinen.

Toiseksi hallitus päätti anomuksesta ottaa Inkerin kulttuuriseuran liiton uudeksi yhteisöjäseneksi samoin eduin ja velvollisuuksin kuin muutkin yhdistykset. Toivottavasti tällainen kehitys jatkuu myös tulevaisuudessa, sillä sääntömuutoksen myötä tätä lehteä julkaiseva liitto on avoin kaikille inkeriläisten piirissä toimiville järjestöille. Voimia kannattaa jatkossakin keskittää.

Markku Pyysiäinen

Juhannuksena Inkerinmaalla

Inkerinmaalla on ennen Venäjän vallankumousta pidetty monia suuria kesäjuhlia, jotka ovat olleet inkerinsuomalaisen väestön suurtapahtumia. Vaikeiden vuosikymmenien jälkeen on juhlaperinne virinnyt uudestaan ja monen vuoden ajan on taas saatu olla mukana Inkerinmaalla pidetyissä juhannusjuhlissa. Tänä vuonna juhlat olivat Tuutarinmäellä, kuten monena aikaisempanakin vuonna. Juhlien ohjelma oli sekä monipuolista että tasokasta ja juhlissa vallitsi kansanjuhlan tuntu.

Minulla oli tilaisuus esittää juhlissa Suomen Inkeri-liiton ja Inkeriläisten Sivistyssäätiön tervehdys sekä luovuttaa Inkerin kirkon johtavalle pastorille **Aarre Kuukaupille** Inkeriläisten Sivistyssäätiön ansiomerkki tunnustuksena Inkerin heimon hyväksi tehdystä työstä.

Teksti ja kuvat: Keijo Korkka

Tutussa kesäjuhlarinteessä nähtiin tänä vuonna aikaisempaa vähemmän väkeä.

Kun vertaa näitä juhlia muutaman vuoden takaisiin, huomaa monia muutoksia tapahtuneen. Ensimmäisissä juhlissa oli väkeä paljon, sillä Inkerin kansalla oli vuosikymmenien ahdingon jälkeen tarvetta purkaa syntyneitä patoutumia, kohottaa itsetuntoa ja lujittaa keskinäistä kanssakäymistä. Vapaampien tuulien puhaltaessa nousi esille myös toiveita ja unelmia paremmasta huomisesta. Tänä päivänä, kun odotukset eivät ole toteutuneet toivotulla tavalla, on toivorikkauden tilalle hiipimässä epäusko ja masennus, joka heijastuu myös juhlille osallistumiseen. Lisäksi Viron suunnasta on nykyisin vaikeampi tulla ja Karjalassa vietetään myös omia juhlia.

Oma suuri merkityksensä on myös sillä, että yli 10 000 paluumuuttajaa on muutaman vuoden aikana tullut Suomeen etsimään itselleen ja lapsilleen turvatumpaa huomista. Epävarmuus Inkerin kansan keskuudessa näyttää nostavan päätään, varsinkin, kun heidän omien johtohenkilöidensä keskuudessa ilmenee tuntuvaa muuttohalukkuutta Suomeen. Näihin ratkaisuihin on sivullisen mahdoton ottaa kantaa, ja jokaisen on tehtävä muuttopäätöksensä itse. Omat vaikeutensa tulijalla on myös Suomessa, kun siteet vanhaan katkeavat ja uudet päivät tuovat ongelmia, joita muuttaja ei ole luullut olemassa olevankaan.

Kävimme matkan aikana myös Pietarin Pyhän Marian, Pushkinin ja Toksovan kirkossa. Luterilaisella kirkolla on aina ollut Inkerin kansalle tärkeä merkitys ja niin on tänäkin päivänä. Suomen Luterilaisen kirkon ja Suomen valtiovallan olisikin yhdistettävä tehokkaasti voimansa Inkerin auttamisessa niin, että inkerinsuomalainen väestö voisi elää kotiseudullaan, eikä monia kovia kokeneen vanhemman väestön tarvitsisi toimeentulohuolien ajamana tulla Suomeen ja taas kerran kuljeksia vierailla veräjillä nähden unia kadotetusta Inkeristä.

Toksovan kirkko korjausten jälkeen.

Pastori Aarre Kuukauppi perheineen osallistui juhlaan. Hyvinkään juhlille hän ei sitten päässytkään, koska oli edustamassa Inkerin kirkkoa Martti Rautasen juhlassa Namibiassa.

»Kun kaksi oikein rakastaa .»

Balladien ja arkkiveisujen aarteet julki

Vieläkö sinulla on kaappisi kätköissä musta vahakantinen lauluvihko, äitisi tai isoäitisi peruja? Suomalaiset ovat rakastaneet laulujaan, varsinkin jos ne kertoivat tarinan: aiheina olivat milloin petollinen ja epäsäätyinen rakkaus, milloin järkyttävät onnettomuudet: Haamu ja Marjaana, Leskiäidin tyttäret, Laukon häädöt. Monisäkeistöiset laulut osattiin ulkoa, ja ne soivat mielessä silloinkin kun niitä ei ääneen laulettu. Varsinkin naiset ovat laulaneet, yksin ja yhdessä, ja ääni säilyi kirkkaana vielä vanhanakin. Kuinka moni meistä onkaan elänyt lapsuutensa laulavan äidin helmoissa!

Anneli Asplund

Tutkija **Anneli Asplund** on tehnyt kunniaa laulavaisille suomalaisille koko tähänastisella elämäntyöllään: tutkimus, keruutyö, kansanlaulajien tunnetuksi tekeminen ja monet julkaisut ovat yhden naisen suurenmoinen kulttuurisaavutus. Kansanlaulun juhlavuoden 1995 kunniaksi on nyt ilmestynyt Anneli Asplundin suurteos **Balladeja ja arkkiveisuja** (SKS). Lähes tuhat sivua esittelee suomen ja englannin kielellä suomalaista lauluperinnettä, ns. kertomalauluja. Vihdoinkin laulujen sävelmät ja sanat julkaistaan ja niitä kommentoidaan yhdessä. Anneli Asplundin teoksessa on 65 balladi- ja arkkiveisutyyppiä sävelmineen ja toisintoineen sekä liitteenä viisi kalevalamittaista balladia.

Aineisto on koottu ensisijaisesti Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistosta. Nauhoiteaineistoa on saatu myös Tampereen yliopiston kansanperinteen laitokselta ja Suomen kielen nauhoitearkiston kokoelmista. Anneli Asplund muistuttaa teoksen esipuheessa, että kyseessä ei ole pelkkä balladikokoelma, vaan julkaisu, joka kartoittaa suoma-

laisen jokamiehen kertomalaulujen repertoaarin ja sen lähteet koko autonomian (1807–1917) ajalta. Teos tuo sen lisäksi tutkimuksen ulottuville lauluja jo 1600- ja 1700-luvulta ja toisaalta tietoa myös kansanomaisen riimillisen laulukulttuurin viimeisistä vaiheista 1960-luvun loppuun saakka.

Mukaansatempaavia lauluja

Elävä lauluperinne kuului olennaisesti kirjoituksettoman kulttuurin kaudelle. Vaikka suositut laulut levisivät 1800-luvulla nopeasti ns. arkkiveisuina, markkinoilla myytävien lauluarkkien välityksellä, ne opittiin yleensä kuultuina ja muistettiin hyvin ulkoa. Balladi on erityisesti eurooppalainen kansanperinteen laji, mutta siirtolaisten mukana se on levinnyt myös Euroopan ulkopuolelle, ennen kaikkea Pohjois-Amerikkaan, missä traditio on säilynyt elinvoimaisena meidän päiviimme saakka. Tärkeimpänä balladialueena pidetään Pohjois-Eurooppaa.

Balladit ja arkkiveisut ovat saaneet tutkijoiden arvostuksen vasta kukoistuskautensa päätyttyä. Elias Lönnrotin ajoista lähtien riimillisiä kansanlauluja on väheksytty tutkimuskohteena; kalevalamittaisen lauluperinteen taiteellinen ilmaisuvoima tuntui pitkään ylivoimaiselta. Asplund toteaa kuitenkin, että nykyään 1800-luvun suomalainen kansanlaulukulttuuri näyttää paljon kiinnostavammalta

6 (386)

1. Lik-ka is-tui kal-li - ol-la,
huo - kais._ hen käis,_
nä - ki i - son kä - ve - le - vän
pit - kin me - ren ran - taa.

1. Likka istui kalliolla,
huokais, henkäis,
näki ison kävelevän
pitkin meren rantaa.

Soikkola. A. Launis 467. 1903.

kuin Lönnrotin aikana. Jostain syystä olemme aina väheksyneet läheistä ja tuttua ympärillämme ja antaneet arvoa vain menneen ajan perinteelle. Syntyykö Estonian turmasta vielä lauluja niin kuin Titanicin onnettomuudesta vuonna 1912?

Balladeilla oli valtteja, jotka yhä selittävät niiden suosion: kansantajuisesti kerrottu järkyttävä sisältö, vetävät sävelmät sekä kiinteä rytmi, joka auttoi pitkien monisäkeistöisten tarinoiden muistamista. Balladirunouden rakkaus on traagista ja väkivaltaista, se päättyy usein kuolemaan. Naisen rooli on juonessa keskeinen, ja tunteet, erotiikka ja seksuaalisuus ovat esillä aivan toisin kuin kalevalamittaisissa runoissa. Balladeissa on yleensä kysymys neidosta, joka joutuu vietellyksi tai joka itse viettelee. Mustasukkaisuus, intohimo, kateus, kosto ja niiden seurauksena raiskaukset, verenvuodatus ja kuolema ovat balladien ydintematiikkaa. Perheellä on keskeinen asema. Kaikesta kerrotaan toteavasti, ei säälitellen.

»Miksis kultain valkenit .»

Inkeriläisten rikas lauluperinne on teoksessa mukana. Toisintoja on 11 balladista yli 20 paikkakunnalta, valitettavasti sävelmiä ei ole mukana yhtä enempää. Tyttären kosijat -balladi on suhteellisen täydellisenä löytynyt ainoastaan Inkeristä (Narvusi 1858).

Inkerissä on laulettu mm. Euroopassa laajalti tunnettuja Velisurmaajaa ja Morsiamen kuoloa. Jälkimmäisessä on aiheena alkuaan epäsäätyisen rakastetun kuolema päähenkilön poissaollessa ja sen paljastuminen monien kiertoilmausten jälkeen. Epäsäätyinen rakkaus johtaa rakastavaisten itsemurhaan balladissa Jaakko ja Maria. Olga Mikontytär Yllö on laulanut sen Maria Virolaiselle Kosemkinassa 1946. Nauhoitin 1961 Kotkassa saman laulun Mari Särkkiseltä (synt. Vuoleessa 1893). Hänen sävelmäänsä lähimpänä on teoksessa julkaistu rautulainen toisinto (1936). Tallensin Mari Särkkiseltä myös mm. balladit Kauppias Intiassa ja Tehtaantytön kosto, joita teoksessa ei ole merkitty inkeriläisiksi.

Petetty nuorukainen löytää vierailta mailta palattuaan rakastettunsa viettämässä häitä toisen kanssa. Oheinen toisinto on Itä-Inkeristä:

1. Nuori mies tuloo toiselt maast
   Kotihisen käymään
2. Suruisella sydämellä
   Vesisilmiin kanssa
3. Terve, terve oma kulta
   Parempi kuin muu mies
4. Miksis kultain valkenit
   kun oman kullais näit
5. Sill mun täytyy valeta
   Kun kannan kahta miestä
6. Toinen mies on vihittynä
   Toinen vieres makaa
7. Nuor mies män sitt kammariin
   Ja veti uksen kiini
8. Ottiit tuolin naulasesta
   Kirjoitit erokirjan
9. Kuin sai kirjan kirjotuksi
   aika kuluneeksi
10. Avas kammarin uksen auki
    Tulkaat tuttavat katsomaan
11. Kun suru sydämest lähtee
    otti miekan tupestaan
    ja pisti ittsens läpi
12. Veri rupes vuotamaan
    kuin virta väkevämpi.

Fr. A. Saxbäck 1859

Suosittua Lunastettavaa neitoa on Inkerissä laulettu yhdistettynä Myy-

dyn neidon lauluun. Vangitun neidon omaiset eivät suostu uhraamaan mitään neidon pelastamiseksi. Ivar Kemppisen mukaan vangitsijan taustalla on kreikkalaisen mytologian Manalan lautturi Kharon. Kansanlauluissa saattaa olla enemmän mytologisia aineksia, kuin tutkimus enää pystyy osoittamaan.

Laulu karkottaa murheen

Nykyaikana laulu on siirtynyt levyille, televisioon ja karaokebaareihin. Säestämätön laulu, ihmisen oma ääni, on kuitenkin yhä suloista musiikkia. Oma äänemme on ainutkertainen ja korvaamaton, ei sitä tarvitse muuksi muuttaa. Se on kokonaan meitä itseämme. Laulaessa kuuntelemme omaa sisintämme. Laulu karkottaa murheen ja pahat ajatukset.

Maailmassa ei ole kulttuuria ilman laulua. Olemme kaikki kansanlaulajia!

Teksti: Kirsti Mäkinen
Kuva: Pirjo Mäkilä, SKS

Inkeriläisten sivistyssäätiö juhlii

Inkeriläisten sivistyssäätiön 30-vuotisjuhla pidetään sunnuntaina 22. 10. 1995 klo 14.00 Karjala-talon yläsalissa os. Käpylänkuja 1 Helsinki. Juhlassa puhuu Sivistyssäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja, akateemikko **Pertti Virtaranta,** juhlaesitelmän pitää arkeologi **Aleksandr Saksa** ja hallituksen puheenjohtaja **Keijo Korkka** esittää säätiön historiikin. Inkeri-kuoro laulaa.

Ruotsininkeriläisten 48. kesäjuhlat – Ingria 95

Västeråsissa 17.–18. 6.

Västeråsin Inkeri-kerho suostui ottamaan vuoden 95 kesäjuhlat hoitaakseen. Ja sitten västeråsilaiset toimivat ahkerasti ja tunnollisesti, suunnittelivat ja veivät läpi nämä juhlat loistavasti.

Aamulla ennen juhlia RIL piti johtokunnan kokouksen ja sen jälkeen neuvottelut, joihin oli kutsuttu edustajia kaikista Inkeri-liitoista, mutta vain Eestin suomalaisten Inkeri-liiton puheenjohtaja **Toivo Kabanen** oli mukana. Inkeristä olivat piispa **Leino Hassinen** ja **Paavo Parkkinen** läsnä kuuntelemassa ja kertomassa Inkerin olosuhteista. Puhuttiin yhteistyöstä, inkeriläisistä lehdistä ja niiden yhteistyöstä sekä inkeriläisten juhlien aikataulusta. Tänä kesänä sattui niin, että Karjalassa ja Ruotsissa pidettiin juhlat samaan aikaan. Päätettiin, että juhannus varataan Inkerin kesäjuhlia

Ingria 95 – Pääjumalanpalvelus. Meidän omat kirkkoväärtit, vasemmalta Katarina Vaskinen, Lempi Kuortti, Karin Thorborg ja Aino Lehti Tuutari-puvuissaan (Karin Fryksdals-puvussa) kirkon ovella ennen jumalanpalvelusta.

Ehtoollispöytä on katettu. Vasemmalta rovasti Jussi Jänis, Borås, Västeråsin hiippakunnan suomenkielisen seurakuntatyön pappi Kari Songer, Inkerin kirkon piispa Leino Hassinen ja Västeråsin tuomiorovasti Anders Björnberg.

varten, mutta muut liitot voivat järjestää juhlansa aikaan, minkä näkevät sopivaksi, sillä nyt ensi ilon jälkeen rajojen aukeamisesta silti kovin vähän yksityisiä ihmisiä liikkuu muissa kuin oman alueensa tai maansa juhlissa.

Västeråsin juhlat pidettiin tuomiokirkon seurakuntatiloissa aivan kaupungin keskustassa. Tilat ovat vanhat ja tyylikkäät mutta samalla kodikkaat. Rudbeckius-salissa pidettiin kaikki suuremmat tilaisuudet. Nämä juhlat olivat tietääkseni ensimmäiset, joissa koko ohjelma oli kaksikielinen, niin että **Toivo Folkesten** tai **Nikolai Tiurinen** toimi suomenkielisenä ja **Karin Thorborg** ruotsinkielisenä kuuluttajana tilaisuuksissa. Myös itse puheenvuorot käännettiin niin että kaikilla olisi mahdollisuus ymmärtää kaikki mitä puhuttiin.

Suvivirren jälkeen, jota säesti nuori inkeriläisjälkeläinen **Matti Suni,** paikallisen kirkon edustaja lausui yleisön tervetulleeksi. Sitä seurasi tervehdyspuheita eri puolelta. Ensimmäisenä kuultiin Inkerin Kirkon piispan Leino Hassisen kertovan mm, että nykyään Inkerin Kirkossa on yli 40 seurakuntaa, siis viime vuodesta melkein 10 lisää! Hallstahammarin suomalainen kuoro esitti laulua puheiden välillä.

Tauon aikana oli mahdollisuus nähdä Hallstahammarin suomalaisia taas – pihalla heidän kansantanhuryhmänsä esitti kauniissa puvuissaan tansseja eri puolilta Suomea.

Iltapäivällä pidetyssä seminaarissa

Ingria 95 – Kanslia. Kuvassa vasemmalta Lempi Kuortti ja Nikolai Tiurinen laittavat kuntoon arpajaisia. Todistajina ovat Maria Peterson (kirjoittaa nimeään juhlan vieraskirjaan), Amalia Aitman ja juhlan vanhin osanottaja, Amalia Tilkku, 85, Filipstad.

oli uutuus: simultaaninen tulkkaus ruotsin kieleen, niille jotka eivät ymmärtäneet suomea. Siinä toivat eri liittojen sekä Suomeen entisestä Neuvostoliitosta muuttaneiden inkeriläisten edustajat esille näkökantansa inkeriläisten tilanteesta maailmassa tänään.

Juhlien päätilaisuus oli Inkeri-ilta, jossa oli erittäin rikasta musiikkiohjelmaa. Hallstahammarin suomalainen kuoro esiintyi taas samoin kuin Matti Suni, joka soitti pianolla Chopinia. Inkeristä oli kutsuvieraina Aurinko-ryhmä. Ryhmässä oli noin 40 lasta ja nuorta, jotka vauhdikkaasti ja innolla esittivät monipuolista laulu-, instrumentaali- sekä tanssiohjelmaa. Oli myös yksinlaulua, viulunsoittoa – Roland Pöntisen pikkusisko **Maria** Matti Sunin säestämänä – ja Matrusjka-trio venäläisiä lauluja, joihin Aurinko-ryhmä spontaanisesti yhtyi. Inkeri-illassa myös RIL:n puheenjohtaja **Armas Paakkonen** jakoi diplomeja henkilöille, jotka uhrautuvaisesti ovat tehneet työtä inkeriläisyyden puolesta.

Sunnuntaiaamuna vietettiin kaksikielinen juhlajumalanpalvelus tuomiokirkossa. Piispa Leino Hassinen saarnasi rovasti **Jussi Jäniksen** tulkkaamana. Myös jumalanpalveluksessa Aurinko-ryhmä lauloi. Jumalanpalveluksen kolehti meni Inkerin Kirkon toimintaan.

Kirkkokahvin jälkeen vietettiin lähetysjuhlaa inkeriläisen Martti Rautasen 150-vuotismuistoksi. Piispa Hassinen selosti myös Inkerin Kirkon lähetystyötä suomalais-ugrilaisten kan-

Aurinko-ryhmä tarjosi monipuolista ohjelmaa (kuorolaulua, musiikkia ja tanhua). Ryhmässä oli mukana noin 40 nuorta Inkeristä (Pietarista ja sen ympäristöstä). Nuoret osaavat jonkin verran suomea, ja osa heistä on inkeriläisten jälkeläisiä.

sojen keskuudessa Venäjällä ja näytti videofilmin kirkon toiminnasta. Yhteisesti laulettiin mm virsi 405, »Kirkkautta kohti kulje», jonka Martti Rautanen oli kääntänyt Namibiassa puhuttavalle ndonga-kielelle.

Näitä kesäjuhlia videofilmasi ensimmäisen kerran ammattilaisryhmä, ja RIL on tilannut videofilmiä jaettavaksi paikallisille kerhoille muistoksi. Kiitokset Västeråsin Inkeri-kerholle hyvin suunnitelluista ja läpiviedyistä juhlista

Teksti: Inkeri Peterson
Kuvat: Toivo Folkesten

Muut lehdet

Inkerin piispa vaihtuu

Inkerin luterilaisen kirkon piispa Leino Hassinen jättää tehtävänsä tämän vuoden lopussa. Hassisen todennäköisin seuraaja on Kelton kirkkoherra **Aarre Kuukauppi.** Toinen vahva ehdokas virkaan, Kupanitsan kirkkoherra **Arvo Survo** on jälleen kieltäytynyt tehtävästä.

Suomalaissyntyinen Hassinen otti alkujaankin tehtävän vastaan siirtymäkauden virkana. Piispanvihkimyksessään Hassinen luonnehti itseään kantoraketiksi, jonka tehtävänä on auttaa satelliitti radalleen ja itse pudota avaruusromuna maahan.

Uuden piispan valitsee Inkerin luterilaisen kirkon kirkkohallitus, joka kokoontuu 20. lokakuuta.

Kotimaa 25. 8. 1995

Lisää ajatuksia saunasta

Keväällä 1995 teimme vaimoni kanssa matkan Turkkiin. Olemme molemmat luonnostamme uteliaita ja haluamme mielellämme nähdä ja kokea kaikkea, mitä meillä ei ole täällä kotona. Olimme huomanneet jo matkaoppaista, että turkkilainen kylpylä, hamam, voisi tarjota meille jotain. Kun myös matkanjohtaja kuvaili käyntiä myönteisin sanakääntein, vakuutuimme siitä, että tätä meidän olisi kokeiltava. Jos ei muuten niin vertailun vuoksi. Mehän tiedämme, millaista on saunoa suomalaisessa saunassa – mutta turkkilaisessa...

Jo pääkadulla ilmoitetaan banderollissa, että 100 metrin päässä sivukadulla on »Mimoza Turkish bath». Paikka oli nimensä veroinen, sillä ulkopuolella oli runsaina kukkivia mimosapensaita. Ovien sisäpuolelta paikka muistutti hotellin aulaa, ja tiskin takana oli ystävällisesti hymyilevä mies. Hotellivaikutelma vahvistui, sillä paikassa piti kirjoittautua sisään, toisin sanoen antaa nimensä, joka sitten kirjoitettiin ylös. Saimme avaimet pukukaappeihin ja sitten vain astuimme tuntemattomaan: naiset ovesta oikealle ja miehet vasemmalle. Meillä molemmilla oli henkisenä tukena seurassamme uudet, ruotsalaiset ystävät.

Sisälle saunaan

Pukuhuoneessa saamme välittömästi apua kaappien löytämisessä ystävälliseltä mieheltä ja hän antaa meille myös pyyhkeet ja sandaalit. Mukaan ei siis tarvitse ottaa mitään erityistä. Riisumme vaatteet ja kuminauhaan pujotettu avain kädessä kiipeämme aataminasuisina itse saunaan. Kysyn englannin ja saksan sekoituksella lisättynä elekielellä, voisinko jättää silmälasit päähän, sillä näen niin huonosti ilman laseja, enkä halua menettää mitään.

Itse sauna on kahdeksankulmainen huone, jossa on kupolikatto. Valo tulee kattoikkunasta ja sähkölamput tehostavat valaistusta. Seinät, penkit ja lattia on tehty kiillotetusta marmorista, ja ne antavat loistokkaan vaikutelman. Seinien vierustoilla on penkkejä ja vesialtaita, joissa on kylmä- ja kuumavesihanat. Yhdellä seinustalla on kaksi suihkua. Kaikkein silmiinpistävintä huoneessa on suuri pöytä keskellä lattiaa; myös se on tehty marmorista.

Alkusuihkun jälkeen istutaan penkeille ja lämmitellään. Lämpötila ei ole erityisen korkea, mutta huoneessa on erittäin kosteaa. Marmoriset istuinpaikat sekä suuri pöytä lämmitetään alhaaltapäin. Siellä istuessa on aikaa tarkkailla, mitä pian myös itse tulee kokemaan. Saunassa työskentelee kaksi miespuolista kylvettäjää samanaikaisesti, naistenosastolla he ovat naispuolisia. Miehet ovat 30–35-vuotiaita, ja he antavat saksaksi tai englanniksi yhden sanan lauseilla neuvoja siitä, mitä pitää tehdä. Jos se ei riitä, otetaan elekieli taas avuksi.

Kylvettäjä vauhdissa

Kylvettäjä on juuri käsitellyt yhden marmoripöydällä makaavan vieraan. Hän ottaa lämmintä vettä kauhalla ja huuhtoo pöydän saippuanlopuista ja muusta liasta. Jotta seuraavan kylpijän ei tarvitsisi asettua liian märälle pöydälle, kylvettäjä ottaa muovisen pesuvadin, kääntää sen ylösalaisin ja käyttää sitä kuin partaveistä vetääkseen suurimman osan vedestä pois. Seuraava uhri valitaan nyökkäyksellä ja osoittamalla tätä etusormella.

Mies kiipeää pöydälle ja asettuu mahalleen. Kylvettäjä ottaa käsineen, joka muistuttaa ruotsalaista grillikinnasta. Hän kohottaa hitaasti kättään ja ilme arvokkaana käsi lähestyy selkää. Pari desimetriä selästä, juuri lapaluiden yläpuolella liike pysähtyy lyhyeksi hetkeksi. Sitten hän läimäyttää niin, että kuuluu äänekäs pamaus, joka kaikuu paljaiden seinien välissä. Olen näkevinäni hieman kauhua muiden kylpijöiden silmissä edessäolevaa odotellessa. Kylvettäjä on selvästi nähnyt saman, sillä hän nauttii tilanteesta pirullinen hymy kasvoillaan.

Hitain liikkein kylvettäjä hankaa selkää sekä reisien ja säärien takaosia. Minä lupaan: se ei tee kipeää. Seuraavaksi käsketään makaamaan selin, ja sama hankaaminen tapahtuu nyt vatsalle ja lopuille jaloista. Sitten saa nousta ylös istumaan ja jalat riippuen pöydänlaidalta myös kädet hangataan. On toisen suihkun aika.

Taas takaisin pöydälle ja nyt kylpijä saippuoidaan päästä varpaisiin. Kun käännytään vatsalta selin makaamaan, kylvettäjä auttaa turvallisuuden vuoksi. Siinä vaiheessa kylpijä on liukas kuin ankerias ja voisi helposti liukua alas pöydältä ja satuttaa itsensä. Sitten on hiustenpesun vuoro. Kylpijä saa istuutua marmoripenkille seinän vierustalle ja hiukset pestään shampoolla. Minullahan ei tukkaa enää niin kovin paljoa ole jäljellä, joten osaltani siitä selvitään nopeasti. On viimeisen suihkun aika.

Kun tulin sisään saunaan, kylvettäjä oli lopettelemassa minua edeltävien vieraiden käsittelyä. Kylpylävieraiden on lämmettävä ja hikoiltava vähän ennen juuri kuvaamaani puhtaaksi pesua. Sitten meidät viisi miestä käsketään makaamaan vatsalle lämpimän pöydän päälle sulattelemaan itseämme. Siinä me makaamme kuin sillit vierivieressä: kaksi suomalaista, yksi saksalainen, yksi ruotsalainen ja yksi inkeriläinen. Suomalaiset toteavat heti, että turkkilainen sauna ei ole ollenkaan samaa luokkaa kuin suomalainen savusauna. Olen taipuvainen yhtymään heidän mielipiteeseensä.

Viimeinen koitos

Kun itse saunominen ja hankaaminen ovat ohi, me miehet saamme pyyhkeen kiedottavaksi ympärillemme, kun naiset vastaavasti saavat kokonaisen kylpytakin. Yläkerroksen kahvilassa istumme sitten hetken yhdessä ja vaihdamme kokemuksia samalla, kun nautimme turkkilaista olutta, kahvia, teetä, amerikkalaista coca-colaa tai mitä nyt sitten haluammekaan. Kun olemme saavuttaneet miellyttävän ruumiinlämpötilan, on vuorossa viimeinen koitos: hieronta.

Sisälle hierontahuoneeseen ja hierontapenkille. Hieroja voitelee kätensä eteerisillä öljyillä ja voiteilla, ja niin alkaa vaivaaminen. Hän käsittelee lihaksen toisensa jälkeen, vaivaa ja

hakkaa niitä suunnilleen niin kuin ruotsalainen perheenemäntä tekee taikinalle leipoessaan jouluksi. Mutta kuinka ihanaa! Siellä saavat sekä ruumis että sielu oman löylytyksensä. Lähes kahden tunnin jälkeen poistumme Mimozasta. Koko huvi maksaa meille kohtuulliset 155 kruunua henkilöltä. Muistot turkkilaisesta hamamista ovat paljon enemmän arvoiset.

·Wenn jemand eine Reise tut, er hat etwas zu erzählen. (Kun joku tekee matkan, hänellä on jotakin kerrottavaa).

Armas Paakkonen
(Ruotsista kääntänyt Jaana Pyysiäinen)

Antti Kivekkään uusintapainos ilmestynyt

Edvard Pärnäsen vuonna 1922 ilmestyneen historiallisen seikkailuromaanin Antti Kivekäs ensimmäisen osan uusintapainos on julkaistu.

Antti Kivekäs kertoo isonvihan aikaisista tapahtumista entisellä Inkerinmaalla, kun talonpojat ryhtyivät puolustamaan Ruotsin valtaa suurta vihollista vastaan. Sissien päällikkönä oli sankarimainen Antti Kivekäs Inkerinmaan Järvisaarelta.

Antti Kivekäs oli aikoinaan varsin suosittu teos. Sodan jälkeen kirja joutui kiellettyjen listoille, ilmeisesti reippaan »ryssittelyn» takia. Kirkkoherrana varsinaisen elämäntyönsä tehneen Edvard Pärnäsen teos kestää hyvin kuluneet 70 vuotta ja tempaa lukijansa mukaan Inkerinmaan metsiin ja Laatokan ulapalle. Edvard Pärnäsen Antti Kivekäs tarjoaa paitsi vauhdikkaan seikkailun, myös mielenkiintoisen ajankuvan entisestä Inkeristä ja sen asukkaista.

Edvard Pärnäsen perikunta on antanut Inkerin kulttuuriseuralle oikeuden 1 000 kappaleen painokseen tästä kaksiosaisesta romaanista. Mahdollinen tuotto käytetään inkerinsuomalaisen kulttuurin, ennen kaikkea suomen kielen aseman parantamiseen nykyinkeriläisten keskuudessa.

Teksti: Helena Miettinen

Virkistystä Pöylinniemestä

»Omat eväät ja saunomistarvikkeet mukaan», päätettiin Lahden Seudun Inkeri-Seuran kokouksessa jo maaliskuulla, kun kevätretkeä suunniteltiin. Retken kohteeksi oli valittu Pöylinniemi, Puu- ja erikoisalojen liiton lomakeskus. Matkaan lähti omilla autoilla kaikkiaan kahdeksan seuran jäsentä.

Pöylinniemen isännöitsijänä toimii Inkeri-kerhon taloudenhoitaja **Arvo Korkkinen.** Hänen ansiostaan retki voitiin toteuttaa, vaikka Pöylinniemen virallinen loma-aika ei vielä ollut alkanut.

Asunnoiksi saatiin hienot rivitalohuoneet. Tilaa olisi ollut suuremmallekin joukolle. Ohjelma oli epävirallista, ulkoilua ja saunomista ym. Arvo Korkkinen kertoi paikan historiasta. Ulkoilimme ja keitimme ison padallisen lihakeittoa.

Luonnon rauha ja puhtaus viehättivät kävijöitä. Järvi oli silloin vielä jäässä, lehtien haravointia riitti kaikille halukkaille. Olimme siellä hiljaiseen aikaan. Yritimme sisään puualan historialliseen museoon, mutta avain oli hukassa! Toivottavasti seuraavalla kerralla pääsemme. Tälle retkelle olisi useampien kannattanut tulla.

Teksti: Maria Lahti

Lahden seudun Inkeri-seuran jäsenet keväisellä ulkoiluretkellään Pöylinniemessä. Kuuluuko koirakin kerhoon?

Larin Parasken patsas sai vihdoinkin nimikilven

Turistien hämmästystä ja kaupunkilaisten närkästystä on jo pitkään herättänyt Mannerheimintien varrella Finlandia-talon lähellä kököttävän naispatsaan nimettömyys. On haluttu tietää, kuka on tämä jotenkin tutunnäköinen, jalopiirteinen naishahmo. Ketä esittää patsas, joka on pystytetty suomalaisen talonpoikaisnaisen kunniaksi? Monet ovat kyllä olleet selvillä siitä, että kyseessä on **Alpo Sailon** näkemys inkeriläissyntyisestä runonlaulajasta **Larin Paraskesta,** muistinerosta, jonka kerääjille laulamat lyyriset kansanrunot muodostavat ainutlaatuisen runoaarteiston ja jonka voimakas persoona ja perinteinen eri alueiden hallinta on innoittanut niin kuvataiteilijoita, kirjailijoita kuin säveltäjiäkin aina Sibeliusta myöten.

Helsingin Kalevalaiset Naiset on joka syksy toimintakauden alkaessa käynyt patsaalla kunnioittamassa Larin Parasken muistoa ja myös koettanut saada kaupungin viranomaiset suosiolliseksi ajatukselle kiinnittää nimilaatta patsaaseen. Yritykset eivät ole onnistuneet.

Mutta kun **Uolevi Lassander** oli kirjoittanut huhtikuussa 1995 Helsingin Sanomiin terävästi ja närkästyneesti mielipidepalstalle samasta asiasta, ryhtyi Kalevalaisten Naisten Liiton puheenjohtaja **Raili Malmberg** toimiin, ja niin alkoi tapahtua. Yhteydenotto Helsingin Kaupunginmuseon johtajaan **Leena Arkio-Laineeseen** johti myönteiseen kannanottoon, anomus Helsingin kaupungin rakennusvirastoon tuotti tuloksen. Asiaa ryhtyi hoitamaan kaupungin arkkitehti **Runo Tyynilä.** Taiteilija **Nina Sailo,** kuvanveistäjä **Alpo Sailon** leski, antoi suostumuksensa ja määräsi paikan, mihin laatta kiinnitetään. Kalevala Koru valmisti tyylikkään kuparilaatan, ja vihdoin Helsingin kaupungin konevarikko kävi sen patsaan jalustaan kiinnittämässä.

Tänä vuonna 60-vuotisjuhlavuottaan viettävä Kalevalaisten Naisten Liitto järjesti pääjuhlansa vaiheilla patsaalle arvokkaan, mutta samalla lämpimän mutkattoman laatanpaljastustilaisuuden. Raili Malmberg piti paljastuspuheen, lausuntataiteilija **Tuula-Onta Ollinen** lausui runoja kokoelmasta Näin lauloi Larin Paraske, tutkija **Senni Timonen** SKS:stä esitti piirteitä Parasken runonlaulajan urasta. Kalevalaisten Naisten Liiton lisäksi monet muutkin kunnioittivat Larin Parasken muistoa kukin. Laulettiin yhdessä ja muisteltiin sekä Larin Parasken että patsaan syntymisen vaiheita. Kaunis tilaisuus oli päättynyt, ja Helsingin kaupungin merkittävimpiin muistopatsaisiin kuuluva Parasken patsas saanut arvoisensa nimilaatan.

Teksti: Irma Lonka

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet Inkeri-kodissa
Syyskuussa 24. 9. 1995 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous.
Lokakuussa 22. 10. 1995 klo 14 Inkeriläisten sivistyssäätiön 30-vuotisjuhla
Marraskuussa 25. 11. 1995 lauantaina klo 12 myyjäiset, klo 13 pikkujoulu, yläsali.
Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

Helsingin seudun Inkeri-seura ry:n syyskokous

pidetään Karjalatalolla Inkerikodissa 24. 9. 1995 klo 14.00.

Seukkoseura taas yhdessä. Tervetuloa!

5. 10. 95 klo 13.00
9. 11. 95 klo 13.00
14. 12. 95 klo 13.00, Seukkoseuran 20-vuotisjuhlat.

Syyskokous

Suomen Inkeri-liiton sääntöjen määräämä syyskokous pidetään sunnuntaina 12. 11. 1995 klo 14 Karjala-talon Inkeri-kodissa os. Käpylänkuja 1 Helsinki. Kokouksessa käsitellään mm. vuoden 1996 toimintasuunnitelma ja talousarvio, valitaan liiton puheenjohtaja vuodeksi 1996 sekä hallituksen erovuorossa olevat jäsenet.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset alkavat 19. 9. -95 Inkeri-kodissa Karjalatalossa Käpylänkuja 1, II krs. Harjoitukset pidetään säännöllisesti joka tiistai klo 16.45–18.30. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita!

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

1. 10. Mikkelinpäivän tilaisuus Karjalaisten talossa
1. 10. Syyskokous Karjalaisten talossa klo 14
4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talossa yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
10/95	08.09.1995	13.10.1995
11/95	12.10.1995	16.11.1995
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)	
Kansanlauluja Inkerinmaalta	***100 mk***
Arvo Survo	
Itku Inkerille	***100 mk***
Aapo Iho	
Hietajyvä	***20 mk***
Hellin Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	***15 mk***
Ella Ojala	
Pitkä kotimatka	***85 mk***
Ella Ojala	
Suomi näkyy	***110 mk***
Ella Ojala	
Pelastunut albumi	***130 mk***
Ella Ojala	
Ensimmäinen kevät	***100 mk***
Aleksander Störgren	
Mutkainen tie vapauteen	***60 mk***
Erkki Tuuli	
Inkeriläisten vaellus	***110 mk***
Pertti Virtaranta	
Sananlaskuja ja arvoituksia	***40 mk***
Pekka Nevalainen	
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla	***150 mk***
Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)	
Inkeri – historia, kansa kulttuuri	***300 mk***
Aapo Metiäinen	
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu	***40 mk***
Saimi Tuukkanen	
Elämäni helminauha	***30 mk***
Kalevalaseuran vsk 69–70	
Inkerin teillä	***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut	***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske	***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannosta	***40 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä	
Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	***15 mk***
Gävlen kuoro	***30 mk***
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	***15 mk***
Kasetteja	
Arvo Survo	
Omall maall	***55 mk***
Karttoja	
Inkerin kartta vuodelta 1933	***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993	***60 mk***
Lippuja ja viirejä	
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	***100 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä)	***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia)	***60 mk***
Salko marmorijalustalla	***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri)	***350 mk***
Muuta	
Rintaneula Inkerin vaakuna	***10 mk***
Postikortti Tuutarin puku	***3 mk***
Postikortti Karjalatalo	***3 mk***
Adressi	***30 mk***
Taskukalenteri	***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 30636-4

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 10
LOKAKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Kannen kuva: Syystunnelman Lieksan Pitkajärveltä kuvasi Kauko Halonen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kenelle kellot soivat?

Helsinkiläinen pappi ilmoittaa viimeisimmässä teologimatrikkelissa, johon on koottu mm. keskeiset tiedot kaikista Suomen papeista, harrastukseen »kehon rakentamisen ja purkamisen». Bodaus on siis aivan virallisestikin levinnyt myös pappien keskuuteen. Ja miksipä ei olisi, sillä nykyisiä ihanteita länsimaissa ovat nuoruus ja kauneus, voima ja menestys. Jotakin meistä varmasti kertoo »Kauniiden ja rohkeitten» menestys Suomen televisiossa.

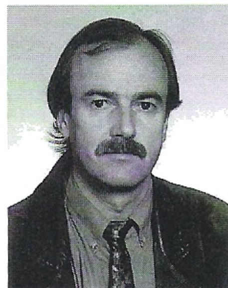
On tärkeää menestyä, kehittyä ja oppia uutta. Yhä uusia elämäntaitokirjoja ilmestyy. Perusamerikkalaisen **Wayne Dyerin** – myönteisen ajattelun saarnamiehen – kirjoilla, joita kymmenen vuotta sitten pidettiin toivottoman sinisilmäisinä, on uutta kysyntää. Nauruherätys kaataa ihmisiä jopa Nurmeksessa, herännäisyyden sydänmailla. Ihmissuhdeartikkeleita löytyy lähes jokaisesta aikakauslehdestä. Perusviesti on samansuuntainen: »Kehity! Uudistu! Ajattele myönteisesti! Rakenna kehoasi ja egoasi!» Paikalleen pysähtyminen johtaa väistämättä taantumiseen.

Mutta mitä tämän kaiken keskellä tarkoittaa tuon papin harrastuksen toinen puoli: kehon purku. **Bob Dylan** – 1960-luvun lopun protestilaulaja – sanoi eräässä haastattelussa: »Ellei tee syntymää, tekee kuolemaa». Elämään kuuluu siis olennaisena osana myös luopuminen, kuolemaan valmistautuminen. Itse asiassa jo vastasyntyneen lapsen ensimmäinen huuto on paitsi merkki uudesta elämästä myös ensimmäinen askel kohti sitä luopumista, jonka viimeinen askel on kaiken valituksen päättyminen.

Englantilainen pappi ja runoilija **John Donne** (k. 1631) tunnetaan voimakkaasta uskostaan ylösnousemukseen, ja kuitenkin tämä usko perustui hänen jatkuvaan tietoisuuteensa kuoleman läsnäolosta. Donnen kuuluisa kysymys kuolinkellojen soidessa kuului: »Kenelle kellot soivat?» ja hänen vastauksensa kuulijalle oli: »Ne soivat sinulle.» Elämään siis sisältyy osana myös kehon purku; syntymästä lähtien ei ainoastaan rakenneta kehoa vaan tehdään myös kuolemaa.

Ajatus kehon purkamisesta saattaa kuulostaa pessimistiseltä, jopa synkältä. Toisaalta siihen kätkeytyy kuitenkin syvä viisaus: elämä on myös luopumista, ja kuoleman osaa kohdata pahemmin kapinoimatta vain se joka on pitkin elämäänsä tätä luopumista opetellut.

Tätä koulua inkeriläiset ovat tällä vuosisadalla käyneet. Uskon, että erityisesti paluumuuttajilla on tällä alueella paljon annettavaa meille tämän ajan kehonrakentajille.

Markku Pyysiäinen

Hyvinkäällä hymyiltiin

Liehuvat liput, tuttujen tapaamiset, iloiset halaukset, kyynelten kimallus silmäkulmassa, voimakas sananjulistus, musiikkiesitykset, siinä leimallisia asioita Inkeriläisten kesäjuhlissa Hyvinkäällä 8.–9. 7. 1995. Järjestelyvastuussa oli tällä kertaa Hyvinkään Inkerikerho ja suurimmassa helteessä tietenkin puheenjohtaja **Inkeri Sarojärvi** sekä sihteeri **Soili Uronen.**

Yhä uudet ja uudet paluumuuttajat löytävät tiensä kesäjuhlille. Enemmistö oli kuitenkin niitä, jotka ovat tulleet Suomeen jo sota-aikana. Näin ainakin ilmeni, kun Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja **Keijo Korkka** kysyi asiaa juhlakansalta ja pyysi nostamaan kättä vastaukseksi.

»Tie valmis on, voit löytää sen aloitti diakoni **Ulla Soikkeli** esityksensä lauantain juhlassa. Hän on Inkerin kirkon diakoniatyön kouluttaja. Juhlayleisö sai seurata hänen erinomaista diakuvin havainnollistettua esitystään käytännön koulutus- ja auttamistyöstä Inkerissä. Saamme siitä lehteemme pian hänen oman selostuksensa.

Ulla Soikkeli kertoi, että avustusten perillesaattaminen vaatii tietenkin auton ja siihen polttoainetta. Kahdesti on tähän tarkoitukseen lahjoitettu 50 markkaa! Nyt päätettiin hänen esityksensä jälkeen kerätä kolehti bensarahoiksi, ja se tuottikin heti 3500 markkaa.

Ulla Soikkeli

»Äänestä Inkerin oma kukka!» kehotettiin juhlapaikalla. Inkerin kulttuuriseura on jo jonkin aikaa kysellyt asiaa eri puolilla, ja pian saamme tietää, onko Inkerin symboliksi ja nimikkokukaksi sopivin niittyleinikki, keto-orvokki vai lemmikki, joka kainosti pyytää »älä unohda minua».

Lauantain päiväjuhlan paikaksi oli valittu komea Hyvinkää-sali. Ennen juhlan alkua aulassa oli hyvä vaihtaa kuulumisia, kommentoida vaikkapa aamupäivän kyykkäottelua tai Inkeriläisten viestin epäonnistunutta (?) kannen väriä ja kertoa tuoreimmat kuulumiset. Myyntipöydän takana nähtiin tottuneet ja toimeliaat Korkkiset, Anneli ja Yrjö. Tässä heidän seuraansa sattui Paluumuuttajat r.y:n puheenjohtaja Rudolf Pakki. Tervehdyksessään hän kertoi paluumuuttajia olevan Suomessa jo 12.000. Suunnitteilla olevan Inkeri-keskuksen aikaansaaminen Helsinkiin olisi nyt erityisen tärkeätä.

Juhlakansan joukossa nähtiin mm. ***Lyyli Ronkonen*** *(vas.), jonka kirjasta Ilon ja itkun Inkeri kerroimme lehtemme juhannusnumerossa. Paluumuuttajien tervehdyksenä Lyyli Ronkonen esitti kirjoittamansa runon Me paluumuuttajia ollaan*

Me paluumuuttajia ollaan

Me paluumuuttajia ollaan,
kulkukansaa,
eikä ehkä huonommat kuin muut,
me emme tuleet tänne tahallansa
vaan siksi, että tääl on sukupuut.

Ei tajuta meit täällä
kukaan taida,
mikä meidät tähän maahan toi,
miks rautaesiripun raja-aidan
ylitimme heti, kun vain voi.

Ei tajuta, et emme voineet kestää
vuosisadan verivirtoja,
kun siellä tapettiin ja aivopestiin,
me sieltä halusimme irrota.

Me tultiin tänne, sukujuurten luokse,
oman isänmaamme helmahan,
me tultiin tänne kortehemme vuoksi
– kantamaan se kekoon
kotimaan.

Lyyli Ronkonen

»Sukupolvet ennen meitä
taivasteitä
sanan turvin kulkivat,
lampun viimein sammuessa
Jeesuksessa
silmät uneen sulkivat.»

*Kunnianosoitus vainajille on aina yhtä juhlava alku sunnuntain pääjuhlalle. Punakeltasinisiä kukkakimppuja lähtivät viemään **Aili Jukarainen** ja **Leila Salo**.*

Tallinnan-terveiset

Viereisen sivun kuvassa oikealla on **Mari Kunttu** Tallinnasta. Hän toi tilaisuuteen Viron inkeriläisten terveiset. Tallinnan inkerinsuomalaisessa seurakunnassa on 350 jäsentä. Joka sunnuntai kello 13 pidetään Püha vaimu -kirkossa jumalanpalvelus. Pappeina ovat **Hannu Lehtipuu** ja **Sakari Levonen** Suomesta. Osoitteessa Pärnu maantee 8 as. 6 on seurakuntakeskus, jossa pidetään raamattutunnit, kuoroharjoitukset ja pyhäkoulu. Ystävyysseurakunnat Suomessa ovat Jyväskylä ja Käpylän seurakunta Helsingissä.

__Lydia Vivolinin__ lauluesityksiä kuultiin kesäjuhlien kummassakin pääjuhlassa. Sunnuntaina laulajatar oli pukeutunut kansallispukuun ja sai kauniin ruusukimpun. Häntä säesti __Lauri Vivolin.__

Sukulaiset kookoontuvat yhteiskuvaan kesäjuhlilla. Tässä Järvisaaren inkeriläisiä, joiden joukossa mm. sunnuntain juhlan juontaja ***Markku Pyysiäinen****. Lauantain juhlan juonsi samaan sukuun kuuluva* ***Toini Pöllänen****.*

Kerttu Hiltusen *johtaman Inkerikuoron laulu kaikui entistäkin kauniimpana kesäjuhlien tilaisuuksissa. Kuoro suuntaa varmasti matkansa ensi vuonna Raumalle, jossa seuraavat kesäjuhlat pidetään todennäköisesti 6.–7. 7. 1996. Merkitkääpä kalentereihin!*

Juhlien kaukaisimpia vieraita lienee ollut upeaääninen kanttori ***Nikolai Jakimov*** *Marinmaalta. (oikealla)*

Anteeksianto aseena

»Vapise vihollinen
voimakas on aseeni:
annan anteeksi.»

Tällä unkarilaisella runolla evästi kirkkoherra **Hannu Pelkonen** kaikkia vainon kohteeksi joutuneita pääjuhlassa esittämässään tervehdyksessä. »Rakkaus on väkevä kuin kuolema», hän jatkoi.

Jumalanpalveluksessa kirkkoherra Hannu Pelkonen teki saarnassaan vaikeita miksi-kysymyksiä. Miksi tässä maailmassa tapahtuu onnettomuuksia? Miksi Estonia-laiva upposi? Olivatko sen matkustajat keskimääräistä syntisempiä? Entä olivatko Stalinin vainoissa menehtyneet inkeriläiset itse syyllisiä kohtaloonsa? Rankaiseeko Jumala meitä onnettomuuksilla?

Kirkkoherran vastaus oli selkeä ei: Jumala ei toimi tällä tavoin. Me emme ymmärrä, miksi maailmassa tapahtuu hirvittäviä asioita. Mutta kaikki nämä tapahtumat kehottavat meitä parannukseen, muutokseen. Päivän evankeliumissa Jeesus viittaa yhteen oman aikansa onnettomuuteen ja kysyy: »Entä ne kahdeksantoista, jotka saivat surmansa, kun Siloan torni sortui heidän päälleen? Luuletteko, että he olivat syyllistyneet johonkin pahempaan kuin muut jerusalemilaiset? Eivät suinkaan – yhtä lailla te kaikki olette tuhon omia, ellette käänny.»

Teksti ja kuvat:
Marja Mustakallio
ja Markku Pyysiäinen

*Suomen Inkeri-liiton ansiomerkin saivat ansaitusti järjestävän seuran sihteeri **Soili Uronen** (vas.), puheenjohtaja **Inkeri Sarojärvi**, kirkkoherra **Hannu Pelkonen** ja pastori **Anja Hänninen** Keravalta. Ansiomerkkiään ei ollut vastaanottamassa rovasti **Anna-Maija Laitinen**, mutta hänellä oli pätevä syy: hän oli parhaillaan suorittamassa jumalanpalvelusta Tyrön seurakunnassa Inkerissä.*

*Ruotsin Inkeri-liiton diplomin saivat rouva **Taimi Toivanen** ja kirkkoherra **Kauko Toivanen**, jotka eläkevuosinaan tekevät työtä Inkerissä. Luovutuspuheessaan **Toivo Folkesten** totesi, että jokaisella kelpo miehellä Lutherista ja piispa **Leino Hassisesta** alkaen on rinnallaan hyvä vaimo!*

Toivo Flink

Vanhuksenko mietteitä?

Kuka missään muistaa meitä
tuhat vuotta eläneitä?
Mis tek Pietar linnan?
Kurja tsuhna näyttää suotta
sill päin yl koltsatta vuotta
ties jo koulun hinnan.

Kuka meit ny ennää huolii
ko on kansast jäänt vain puoli,
sekkii ympär muata.
Ei suant ommaa kieltä luatii
eikä oppii – mikä suatii?
Onneks suatii ruataa.

Karjalas vua suomen kieltä
opettaat ko hyvvää mieltä.

Nyt tuas kirjoittaat ja sannoot
jot jo puoluekki vanno
kansat tunnustammaa.
Mitkä kotikylist vietii,
mitkä koiran tappaa piettii,
jankuttiit vain sammoo.

Kyl nyt muistit ykstoist kansaa,
mitkä vietii kuolon ansaa,
luettelliit nimet.

Jälle vua ei inkerläisii
muistaneet ko paholaisii
vallan emintimet
kaikil antoit oikeuvet
ennenvanhaiset ja uuvet
myös ei pistä jakkoo.
Kiitos vua ko syän sykkii.
Eletään ko onni lykkii,
onhan ellää pakko.

Eläkää työ, kukoistakkaa,
myö vua kurkistellaa takkaa,
sitä ei huol puistaa.
Se jiä meil, se viijää mukkaa.
Kahen polven piäst ei kukkaa
nimmeekää nuin muista.

Tiä on historian oikku.
Mis nuin oikeuvet roikkuu,
loikoot lupaukset?
Meilt ei kukkaa anteeks pyyvä
eikä anna viittä vyhhää
uamun sarastukset.

Inkeriläisten kesäjuhlilla Hyvinkäällä tämä Toivo Flinkin runo pääsi oikeuksiinsa tallinnalaisen Mari Kuntun esittäessä sen. Murre soljui aitona ja oikein painotettuna.

Muuttoaallot Inkeristä Suomeen

Otteita Eero Rautajoen juhlaesitelmästä

Ensimmäinen muuttoaalto sai vauhtia 1. maailmansodan ja lokakuun vallankumouksen aiheuttamana. Se jatkui vuodesta 1917 pitkään 1930-luvulle. Kun raja vähitellen sulkeutui, ei pakolaisia suuremmin tullut rajan yli eikä meritsekään. Myöhemmin tuli siirtoväkeä ja paluumuuttajia lisää niin, että Suomeen on tullut kaikkiaan kolme muuttoaaltoa noin 80 vuoden aikana.

Suomeen saapuneista on esitetty likiarvoisia lukuja. Vuonna 1919 ilmoitettiin tulijoita olleen 8 300. Tarton rauhassa syyttömänä armahdettuja palasi Inkeriin runsaasti ja Suomeen jäi noin 3 000–4 000 henkeä. 1936 oli pakolaiskirkonkirjojen mukaan 3 206 henkeä, jotka voidaan katsoa pysyvästi Suomeen jääneiksi. Vertailun vuoksi mainitsen, että samojen lähteitten mukaan itäkarjalaisia oli 5 327 Suurempi luku oli minulle yllätys.

1930-luvulla loikki Suomesta luvalla ja luvatta noin 15 000–20 000 ns. loikkaria Neuvostoliittoon. He olivat Suomen kommunisteja ja heidän perheittensä jäseniä. Inkeriläiset eivät tulleet näitä uuden suunnan tovereita kovin riemuisasti vastaanottamaan, koska inkeriläisiltä oli kollektivisotu eli varastettu maat ja rakennukset. Loikkareilla ei ollut muuta omaisuutta kuin suuret puheet tulevasta sosialismista. Neuvostoliitto otti loikkarit hyvin vastaan, mutta myöhemmin heitä pidettiin Suomesta tulleina vakoilijoina. Monet viruivat vankiloissa tai menettivät henkensä.

Voidaan sanoa, että Suomeen jääneet inkeriläiset valitsivat hyvän osan ja saivat elää vapaina ihmisinä. Täällä ihminen ei ole valtiota varten, vaan valtio on ihmistä varten. Inkeriläisten ja loikkarien erisuuntaisissa muutoissa Suomi hävisi useita tuhansia ihmisiä, mutta pääsi samalla irti vastarannan kiiskistä.

Toinen muuttoaalto tapahtui 2. maailmansodan aikana. Vuosina 1942–1944 siirtyi Suomeen vapaaehtoisesti 63 205 inkeriläistä. Luvussa ovat Virosta ja Danzigista siirretyt sekä ilmeisesti Saksan armeijan 669. suomalaispataljoona. Luultavaa on, että luvusta puuttuvat Itä-Karjalan kautta saapuneet inkeriläiset ja sen kautta tulleet sotavangit.

Saksalaiset teettivät sodan aikana Inkerissä valtaamallaan alueella väestölaskennan. Sen mukaan oli vatjalaisten kanssa, joita oli hyvin vähän, suomalaisia yhteensä 78 217 henkeä. Suomeen siirtyi kuitenkin vain 63 205, joten matkalle hukkui noin 15 000 ihmistä; siis joka viides eli 20 %.

Kukaan ei ole koskaan kysynyt, mihin he hävisivät. Vastaus on kui-

tenkin tiedossa: heitä kuoli nälkään, rasituksiin ja tauteihin, heitä paleltui kuoliaaksi, heitä joutui pommituksiin ja onnettomuuksiin, heitä hirtettiin ja ammuttiin, joku jäi ehkä koteihinsa, Baltian maihin, Puolaan ja Saksaan sekä meni naimisiin muiden maiden kansalaisten kanssa.

Vaikka Suomi kävi sotaa, ei inkeriläisten lukumäärä ollut mikään kovin suuri urakka kansallemme. Sitä voidaan verrata 19.04.1945 julkaistuun tietoon, jonka mukaan Hämeen läänissä oli siirtoväkeä 61 545 henkeä. Siis melkein sama määrä kuin maassamme oli inkeriläisiä yhteensä. Karjalaisia oli evakkotiellä yksistään yli 400 000.

Neuvostoliittoon palautettujen määräksi on ilmoitettu noin 55 000 henkeä. Muuttomatkalta vapaaseen maailmaan saadaan jääneiksi noin 8 000 henkeä. Suomeen jäi erään tiedon mukaan 3 748 henkeä, mutta sekään luku ei ole ehkä ihan tarkka. Tietysti inkeriläisiä ehti kuollakin muuttovuosina runsaasti. Oma lukunsa oli Suomessa puutteeseen ja ylirasitukseen kuolleet. Heitä ei näy tilastoissamme eikä heistä puhuta mitään. Tilastot antavat siis siistityn kuvan maastamme. Mm. Lapinlahden leirillä kuoli 71 henkeä, monilla muilla leireillä lisää. Rauman ja Hangon leireistä ei kukaan kerro.

Suomesta paluun syitä oli paljon. Vaikka moni inkeriläisperhe sai hyvän vastaanoton, oli myöskin epäkohtia runsaasti. Epävarmuus tulevaisuudesta, yksipuolinen sijoitus maatalouteen, palkkaus ja asunto jossain aitan nurkassa lisäsisvät paluuhalukkuutta. Mielissä oli myöskin ihmeellisen voimakas usko tavata vielä sodasta palaavat ja leireiltä mahdollisesti vapautettavat omaiset. Mutta suurin syy oli valvontakomission ahdistajien ohje: Jos ette nyt lähde vapaaehtoisesti koteihinne, teidät viedään myöhemmin väkisin ja vastaanotto tulee olemaan erilainen. Takana oli ajatus Suomen miehityksestä, vaikka sitä ei koskaan ääneen sanottukaan. Lisäksi maassamme oli kommunisteja ministereinä, kommunistisoitu salainen poliisi eli valpo ja kommunistien lähes rikollinen ilmianto- ja tiedotusjärjestelmä. Siinä oli pelon aiheita.

Koteihinsa ei inkeriläisiä Suomesta viety. Eräs inkeriläisperhe vietiin lumilakeudelle lähelle Mongolian rajaa. Edellisten kuljetusten ajoilta saattoi lumesta pistää esiin käsi. Tästä neljän hengen perheestä pääsi takaisin Suomeen vain yksi, muut jäivät »kotimatkalle». Liekö se ollut sitä »tieteellistä sosialistista vähemmistöpolitiikkaa».

Kolmas muuttoaalto on nyt menossa oleva. Suomeen on Mauno Koiviston puheen jälkeen tullut jo yli 11 000 paluumuuttajaa, ja he ovat pääasiassa inkeriläisiä. Pietarissa on jonossa 1 250 ja toisen tiedon mukaan 1 500, Petroskoissa 600 ja muualla lisää.

Muutama kuukausi Koiviston puheen jälkeen soitin ulkoministeriöön ja tiedustelin, keitä olivat paluumuuttajat. Olivatko he inkeriläisiä, kuuluivatko vuoden 1918 punaiset ja/tai heidän jälkeläisensä niihin ja pitikö sana sisällään myös loikkarit. Naisvirkailija ei osannut kysymykseeni vastata. Hän antoi numeron presidentinlinnaan ja käski kysyä sieltä.

Paluumuuttajien kohdalla on monia ongelmia. Eräs Inkerissä asuva mies on sanonut, että jos ihminen on menettänyt niin paljon identiteettiään,

ettei osaa suomalaisena suomea, pitää ensin opetella kieli, ennen kuin lähtee Suomeen pyrkimään. Olen asiasta samaa mieltä. Toinen ongelma ovat seka-avioliitot. Perheitä ei voi jakaa ja erottaa, mutta täällä ei olla kiinnostuneita venäläisistä. Kolmas on ns. elintasomuutto ja mafia. Suomeen on muuttanut venäläisiä väärennetyillä papereilla. Tietysti tällaiset rikolliset onnenonkijat pitää palauttaa.

Suomessa on nyt kova työttömyys. Ympäristö arvostelee helposti paluumuuttajia. Siksi on suomen kieli, koulutus ja työpaikan hakeminen tärkein asiaryhmä. Pitää myöskin muistaa, ettei ole syytä olla venäjää puhuva paluumuuttaja. Toivon lopuksi kaikille inkeriläisille menestystä ja tyytyväisyyttä asuessanne Suomessa. Tämä on hyvä maa vaikeuksienkin keskellä. Ilman kovaa työtä ei täällä ole mikään sukupolvi pärjännyt.

Eero Rautajoki

Suomenkielisen seurakuntatyön 50-vuotisjuhla Boråsissa

Lauantaina 28. 10. klo 09.00 pidetään lyhyt jumalanpalvelus Ramnakirkossa. Päivämäärä ja kellonaika on täsmälleen 50 vuotta siitä, kun ensimmäinen suomenkielinen jumalanpalvelus pidettiin juuri samassa paikassa.

Kello 16 juhlat jatkuvat Carolin seurakuntatalolla Inkeri-illassa. Rovasti **Juhani Rantanen** pitää esitelmän juhlan aiheesta. Samassa tilaisuudessa pitää Inkerin kirkon johtava pappi **Aarre Kuukauppi** esitelmän aiheesta Inkerin kirkko tänään. Illan muusta ohjelmasta voimme mainita laulua, musiikkia, esitelmiä ja puheita. Kahvitauon aikana myydään Inkeri-aiheista kirjallisuutta.

Sunnuntaina 29. 10. juhlat jatkuvat kello 13.30 jumalanpalveluksella Carolin kirkossa, jolloin Aarre Kuukauppi saarnaa. Trollhättanin suomalainen kirkkokuoro laulaa sekä kirkossa että kirkkokahvien jälkeen seuraavissa juhlaseuroissa.

Juhlien järjestäjinä ovat seurakunta ja Inkeri-Kerho yhdessä.

Tervetuloa Boråsiin läheltä ja kaukaa!

Armas Paakkonen

Tietoja Suomeen 1990-luvulla muuttaneiden inkeriläisten lukumäärästä

Huhtikuussa 1990 presidentti Koivisto julkisti näkemyksen, jonka mukaan silloisen Neuvostoliiton alueella asuvia suomalaisia voitaisiin pitää paluumuuttajina, mikä mahdollistaisi heidän pysyvän muuttonsa Suomeen.

Kaikkiaan vuosina 1990–1995 Suomeen on pysyvästi muuttanut tuhansia inkeriläisiä. Lehdistössä esitetyt arviot Suomeen muuttaneiden inkeriläisten määrästä vaihtelevat 11 000:stä aina 20 000:een. Tilastokeskus ilmoittaa vuosittain Suomessa asuvien entisen NL:n (IVY-maiden ja Viron) kansalaisten lukumäärän. Ulkomaan kansalaisia ei kuitenkaan eritellä kansalaisuuden mukaan, joten on mahdotonta sanoa, mikä on inkeriläisten osuus itärajan takaa ja Virosta muuttaneiden keskuudessa. Venäjällä ja Virossa toimivien Suomen edustustojen inkeriläisille myöntämiä muuttolupia enempää kuin paikallispoliisin antamia jatkolupia ei kirjata keskitetysti, joten maahan muuttaneiden inkeriläisten kokonaismäärää ei voida selvittää tätäkään tietä.

Joulukuussa 1993 Uudenmaan lääninhallitus lähetti kuntiin kyselyn, jonka tuottamien tietojen pohjalta voitiin tehdä arvio kunnissa asuvan inkeriläisväestön määrästä. Kuntakohtaiset arviot mahdollistivat myös koko maata käsittävän vastaavan arvion tekemisen. Huhtikuussa 1995 tehtiin uusi, tällä kertaa läänikohtainen arvio inkeriläisten paluumuuttajien määrästä. Uudenmaan lääninhallituksen tekemät selvitykset eivät sisällä tarkkaa tietoa kaikista Suomessa pysyvästi asuvista inkeriläisistä, sillä arvioissa on huomioitu vain ne henkilöt (ruokakunnat), jotka ovat saaneet valtion maksamaa, paluumuuttajille tarkoitettua puolen vuoden korvausta, toimeentulotukea, ovat olleet työnhakijoina työvoimatoimistoissa sekä ne, joille kunta on vuokrannut asunnon. Ainakin pieni osa inkeriläisistä ts. ne, jotka eivät ehkä joutuneet turvautumaan yhteenkään em. tukimuodoista, saattoi jäädä arvion ulkopuolelle. Kun ottaa huomioon lähtömaiden (entisen NL:n ja Vironkin) Suomea paljon alhaisemman elintason, voidaan olettaa, että valtaenemmistö paluumuuttajista on joutunut turvautumaan em. tukimuotoihin. Näin ajatellen ULH:n tekemä selvitys saattaa kattaa koko inkeriläisen paluumuuttajaväestön, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Seuraavassa näiden kahden arvion keskeiset tulokset.

Vuoden 1994 alussa Suomessa asui pysyvästi ainakin 9 481 inkeriläistä paluumuuttajaa. Heistä 81,6 % asui Suomen väkiluvultaan rikkaimmassa ja teollistuneimmassa eteläosassa,

Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä. Yli puolet inkeriläisistä (5 245) asui Uudenmaan läänissä. Muuttajat näyttävät asettuneen halukkaimmin etelärannikon suurimpiin kaupunkeihin, kuten Helsinkiin (4 300 henkeä), Vantaalle (yli 300), Turkuun (ainakin 273) ja Espooseen (250). Edellisiä paljon harvemmin inkeriläiset ovat valinneet asuinpaikakseen maan suurimpiin kaupunkeihin kuuluvat Tampereen ja Oulun. Itärajan tuntumassa, Venäjältä johtavien tuloreittien varrella sijaitsevat Kymen, Mikkelin ja Pohjois-Karjalan läänit näyttävät houkutelleen inkeriläisiä Etelä-Suomea vähemmän. Näissä lääneissä asui vain 6,5 % muuttolaisista. Vähiten inkeriläisiä (30 henkeä) asui Lapin läänissä. Puhtaasti ruotsinkieliselle Ahvenanmaalle ei näytä asettuneen inkeriläisiä lainkaan. Vuoden 1994 arvio sisältää monen kunnan kohdalla myös arvion inkeriläisruokakuntien määrästä. Keskimäärin ruokakuntia oli puolet vähemmän kuin tietyssä kaupungissa (kunnassa) asuvia inkeriläisiä. Edellisen perusteella voidaan päätellä, että inkeriläisruokakunnat koostuvat pääasiallisesti kahdesta-kolmesta hengestä ja paluumuuttajien keskuudessa on huomattavan paljon yksinäisiä ihmisiä.

Vuonna 1994 Suomeen muutti ainakin 2 860 inkeriläistä. Niinpä maassa arvioitiin olevan vuoden 1995 alussa vähintään 12 341 inkeriläistä paluumuuttajaa. Suurin osa eli 83,8 % tulokkaista asettui Etelä-Suomeen. Muuttajien lukumäärän lisäys oli suurin Uudenmaan läänissä (1 621 henkeä). Vähiten inkeriläisiä (59 henkeä) asettui pohjoiseen, Vaasan, Oulun ja Lapin lääneihin.

Teksti: Matti Pöllä

Muut lehdet

Ilta-Sanomat kertoi torstaina 6. heinäkuuta **Solomon Volkovista,** joka tunnetaan Suomessa mm. Dimitri Shostakovitsin muistelmien kirjoittajana. Nyt Volkov valmistelee kirjaa Pietarin kulttuurihistoriasta.

Kuvat Volkovin kirjaan ottaa hänen vaimonsa **Marianne Volkov,** joka Ilta-Sanomien jutun mukaan on inkeriläinen Marianna Tiisniekka.

Siteeraamme Matti Rinteen New Yorkissa kirjoittamaa juttua:

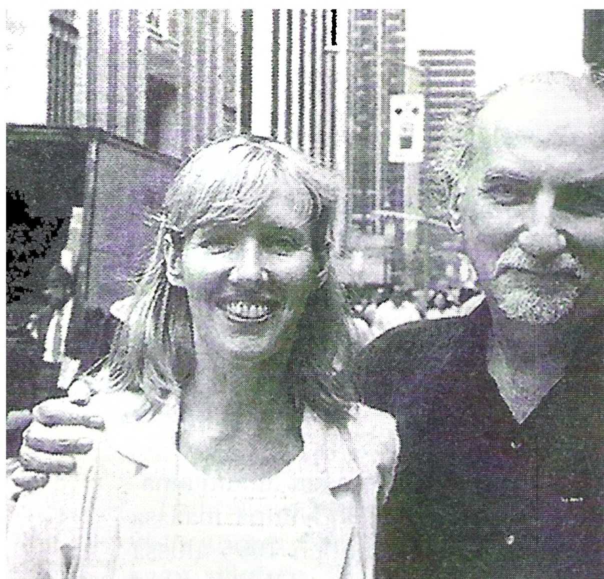
Marianne, inkeriläinen

Solomon Volkov hämmästyttää Suomen kulttuurielämää tiedoillaan. Hän on perillä yhtä lailla **Okko Kamun** urasta kuin **Matti Pellonpään** elokuvarooleista, hän tuntee **Aulis Sallisen** uuden *Palatsi*-oopperan ja **Olli Mustosen** pianistin taidot.

– Pakkohan minun on kun vaimo on suomalainen!

Volkov tutustui Pietarin konservatoriossa nuoreen, vaaleaan pianonsoiton opiskelijaan. Hän oli **Marianna Tiisniekka,** josta tuli Marianne Volkov. Hän on inkeriläinen, jonka vanhemmat puhuvat keskenään suomea mutta tyttärelle venäjää.

– Tunnen itseni suomalaiseksi,

vaikken osaakaan suomea enkä ole koskaan käynyt Suomessa, Marianne vakuuttaa.

Shostakovitsh-kirjan ilmestyttyä Volkovit tekivät Skandinavian kiertueen markkinoimassa teosta. Silloin heidän annettiin ymmärtää, että on parasta olla tulematta Suomeen. Se oli sitä aikaa.

Marianne ja Solomon Volkov tekevät työtä yhdessä. Marianne kuvaa ja Solomon kirjoittaa.

Inkerin kirkon koulutuskeskus vihittiin käyttöön

Sunnuntai 27. elokuuta oli Inkerin luterilaiselle kirkolle suuri juhlapäivä. Keltossa, Pietarin lähistöllä, vihittiin käyttöön kirkon koulutuskeskuksen uudet toimitilat.

»Koulutuskeskuksen vihkiminen on tärkein tapahtuma kirkon itsenäistymisen ja ensimmäisen kirkolliskokouksen jälkeen», vihkimisen suorittanut piispa **Leino Hassinen** korostaa. »Välivaihe, jossa suomalaiset työntekijät ovat tulleet Inkerin kirkon avuksi, tulee pikkuhiljaa loppumaan. Nyt ponnistelemme mahdollisimman voimakkaasti sen hyväksi, että kirkolle saataisiin omat työntekijät.»

Vihkiäisjuhliin oli saapunut vieraita niin Inkerin kirkon eri seurakunnista kuin mm. Suomesta, Ruotsista. Yhdysvalloista ja Saksasta. Päivä alkoi jumalanpalveluksella, jossa saamasi kirkon johtava pappi **Aarre Kuukauppi**. Sen jälkeen vietettiin varsinaista vihkiäisjuhlaa, jonka yhteydessä kuultiin eri kirkkojen ja järjestöjen onnittelutervehdyksiä.

Koulutuskeskuksen rakennukset ovat Espoon seurakuntien lahja Inkerin kirkolle. Vanhojen leirikeskusrakennusten elementit kuljetettiin Keltoon, jossa ne pystytettiin kirkon kupeeseen vanhalle perunapellolle. Rakennukset muunnettiin talviasuttaviksi ja muutenkin koulutuskeskuksen tarpeita vastaaviksi.

Hanketta tukivat merkittävillä summilla Kirkon ulkomaanapu, Suomen Lähetysseura ja Ruotsin luterilaisen kirkon Lutherhjälpen. Kaikkiaan rakennustyöt maksoivat lähes kaksi miljoonaa markkaa. Samassa pihapiirissä on myös Suomen sosiaali- ja terveysministeriön rakennuttama vanhusten palvelukeskus.

Uudessa koulutuskeskuksessa on mm. luokkatiloja, kirjasto, ruokala, kappeli aamu- ja iltahartauksia varten sekä majoitustilat 40 hengelle. Aiemmin kirkon työntekijäkursseja pidettiin lähinnä Kelton kirkolla.

»Se oli hankalaa, koska meillä ei ollut kunnon tiloja. Opiskelijat nukkuivat patjoilla samassa tilassa, missä kurssitkin pidettiin. Nyt kaikki nämä asiat ovat kunnossa», koulutuskeskuk-

sen toiminnasta vastaava pastori **Vladimir Kinner** iloitsee.

Uusi koulutuskeskus vastaa koko Inkerin kirkon työntekijäkoulutuksesta. Siellä järjestetään mm. yhdeksän kuukauden mittaisia seurakuntatyön peruskursseja, joille Inkerin kirkon seurakunnat lähettävät edustajiaan. Peruskurssin suorittaneet voivat jatkaa opintojaan esimerkiksi diakoni-, teologi-, pyhäkoulunopettaja- tai kanttorikurssilla. Opetus tapahtuu osaksi koulutuskeskuksessa, osaksi itseopiskeluna, joten työssäkäynti kurssien aikana on mahdollista.

»Tärkeintä tällä hetkellä on kuitenkin pappiskoulutuksen jatkaminen. Seurakunnissamme tarvitaan pappeja, joilla olisi mahdollisimman hyvä koulutus», Kinner toteaa.

Lähetyssanomat 9/95
Teksti Minna Saarelma-Maunumaa

Kyykkää, poppia

Hyvinkää 8.7.95 Inkeriläisten kesäjuhlat

Tulokset

Heimo-ottelu Karjalaiset–Inkeriläiset
1. Inkeriläiset +4 / **P. Kopponen, J. Pentikäinen, E. Telkkinen, A. Kopponen**
2. Karjalaiset –4 / **P. Rahikainen, S. Hirsso, K. Paajaste. K. Kuikka**

Naiset, henkilökoht. peli
1. **Hilkka Nikkola** Hki –2
2. **Marita Simaldina** Hki –7
3. **Maija Halenius** Hki –24

Miehet, joukkuepelit
1. Karjalan Sivistysseura / Rahikainen, Hirsso, Paajaste. Kuikka
2. Helsingin Inkeriläiset Nikkola, Pentikäinen, **Suursoho, Toivokainen**
3. Turun Inkeriläiset P Kopponen. **Telkkinen, Särki,** A. Kopponen
4. Göteborgin seudun Inkerikerho **Pöntönen, Soittu, Hippiläinen,** – –

Paluumuuttajat huomio!

Jos joku paluumuuttaja ikään ja sukupuoleen katsomatta on kiinnostunut vanhasta inkeriläisestä kansanurheilumuodosta, popista ja kyykästä, hän olkoon tervetullut joukkoomme. Siihen on helppo päästä.

Suomessa useissa kunnissa toimii karjalaisseuroja, joiden ohjelmassa on myös kyykkä. Sellaisiin seuroihin voi ottaa yhteyttä ja liittyä niiden kyykkätoimintaan. Helsingissä kyykän pelipaikkana on Karjalan Sivistysseuran kyykkäkerho Seurasaaressa. Harjoituspäivät siellä ovat tiistai ja torstai iltapäivisin sekä lauantai ja sunnuntai aamupäivisin. Pelaamme ympäri vuoden, siis myös talvella.

Harraste on mielekäs. Se sopii kaikenikäisille. Sen oppii helposti. Ulkonaolo piristää. Pelivälineet ovat suhteellisen halvat. Joskus kilpaillaan myös muilla paikkakunnilla. Kattojärjestönä on Suomen Kyykkäliitto. Pelaajat luokitellaan tulosten ja iän perusteella.

Poppia ja kyykkää pelataan myös Ruotsissa. Se kuuluu Ruotsin inkeriläisten jokavuotisten kesäjuhlien ohjelmaan. Myös Suomesta on vierailtu Ruotsin kesäjuhlilla popin merkeissä. Ehkä ensi vuonna taas uudelleen. Tervetuloa mukaan.

Kyykkäterveisin O. Toivokainen

Syyskokous

Suomen Inkeri-liiton sääntöjen määräämä syyskokous pidetään sunnuntaina 12. 11. 1995 klo 14 Karjala-talon Inkeri-kodissa os. Käpylänkuja 1 Helsinki. Kokouksessa käsitellään mm. vuoden 1996 toimintasuunnitelma ja talousarvio, valitaan liiton puheenjohtaja vuodeksi 1996 sekä hallituksen erovuorossa olevat jäsenet. Erovuorossa ovat varsinaisista jäsenistä Yrjö Korkkinen, Paavo Pesonen ja Inkeri Sarojärvi sekä varajäsenistä Annikki Kelo.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

Inkeriläisten sivistyssäätiön apurahat

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus on 23. 8. 1995 Helsingissä pitämässään kokouksessa jakanut Inkerin perinteen tallentamiseen ja tutkimukseen tarkoitetut vuoden 1995 apurahat. Tällä kertaa 15 000,– mk:n suuruinen summa päätettiin jakaa kahden tutkimushankkeen kesken.

Joensuun yliopiston humanistisen tiedekunnan tutkimushankkeelle, jonka johtaja on **Ilkka Savijärvi,** myönnettiin 8 000,– mk inkeriläiskertomuksien toisen osan julkaisukustannuksiin. Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksella meneillään olevaan Inkeri-projektiin, jota johtaa **Timo J. Virtanen,** annettiin 7 000,– mk Toksovan seurakunnan alueelle suuntautuvaa kenttätyömatkaa varten. Sivistyssäätiö onnittelee apurahan saajia.

Örebron juhla

Pyhäinmiestenpäivän juhla pidetään perinteelliseen tapaan S:t Mikaelin kirkossa.

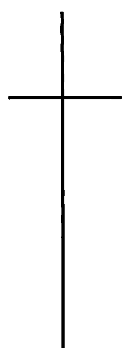
Lauantaina 4. 11. 95.

Klo 13.00 Muistojumalanpalvelus ja HPE sekä kuorolaulua.
Klo 14.30 Seppeleen lasku muistokivelle, muistopuhe ja kuorolaulua.
Klo 15.00 Kahvin y.m. tarjoilua seurakuntasalissa.
Klo 15.30 Luento (mahdollisesti) viimeisistä tapahtumista Inkerissä.

Juhlavieraina: Pastori **Simo Smirnov** Inkeristä tai **Iivari Rämä** ja paikallinen pappi sekä Örebron suomalainen kuoro 'Suvilaulajat'

Örebron Inkeriläisten kerho toivottaa kaikki inkeriläiset ja heidän ystävänsä tervetulleiksi viettämään yhteistä juhlaa.

MUISTILISTA

Eeva Mikkola

o.s. Björklund
ent. Nikolajeva

s. 24. 7 1912 Skuoritsa,
Pietilän kylä
k. 12. 7 1995 Lemi

Veikko Mikkola

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Lokakuussa 22. 10. 1995 klo 14 Inkeriläisten sivistyssäätiön 30-vuotisjuhla
Marraskuussa 25. 11. 1995 lauantaina klo 12 myyjäiset, klo 13 pikkujoulu, yläsali.
Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset pidetään säännöllisesti joka tiistai klo 16.45–18.30. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita!

Turun Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

4. 11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit Inkeriin ja Karjalaan jääneiden muistokivillä Turun hautausmaalla klo 12, sen jälkeen kahvitilaisuus Karjalaisten talossa yhdessä karjalaisten kanssa
26. 12. Joulujuhla Karjalaisten talossa

Joukostamme poistuneita

Helena Mäyrä, synt. 2. 12. 1900, kuoli 12. 6. 1995, Borås
Sohvi Häyhänen, synt. 21. 12. 1909, kuoli 17 6. 1995, Jönköping
Hilda Kähäri, synt. 19. 9. 1912, kuoli 21. 6. 1995, Borås
Anna Valtonen, synt. 9. 12. 1897, kuoli 27 6. 1995, Skene
Juho Pokkinen, synt. 14. 10. 1917, kuoli 11. 8. 1995, Dalsjöfors

Seukkoseura taas yhdessä. Tervetuloa!

9. 11. 95 klo 13.00
14. 12. 95 klo 13.00, Seukkoseuran 20-vuotisjuhlat.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
11/95	12.10.1995	16.11.1995
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Bordsflagga	**60 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Arvo Survo: **Omal' maal', kassett**	**50 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Folkesten: **Ingermanländare i Västerås**	**25 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Monahof: **Tillflykten**	**75 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Survo: **Itku Inkerille**	**130 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Miettinen: **Kohtalontie**	**150 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
T-paita	**100 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

NUMERO 11
MARRASKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kannen kuva: »On meitä leireille viety mutta ei koskaan näin hauskoille», toteavat iloiset inkeriläisvanhukset viimekesäisellä virkistysleirillään. Kuva Ulla Soikkeli.

Pipliat ovat palanneet

Inkerin kirkko on uuden vaiheen edessä. Se itsenäistyi vuoden 1992 alussa ja sai ensimmäiseksi piispakseen teol. lis. **Leino Hassisen**. Nyt on piispan vaihdoksen aika: uranuurtajan työ on ohi, ja omat miehet saavat jatkaa.

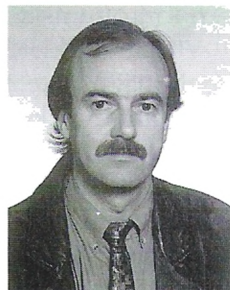
Leino Hassinen ehti Suomessa pappisurallaan olla monessa mukana: teekkarien pappi Otaniemessä, Kotimaa-lehden päätoimittaja, Vihdin kirkkoherra, tuomiokapitulin asessori, kirkolliskokousedustaja, kristinuskon ja kommunismin kohtaamisesta v. 1967 Helsingin hiippakunnan pappeinkokoukseen tutkimuksen tehnyt kirkollinen vaikuttaja.

Inkeriin Leino Hassinen lähti eläkepäivinään auttamaan paljon kärsineitä seurakuntia uuden alkuun, mutta haaste osoittautuikin ennakoitua paljon suuremmaksi. Se vei miehen kokonaan mukanaan. Omien sanojensa mukaan hänestä tuli kantoraketti, jonka tehtävänä oli saattaa Inkerin kirkko radalleen, muiden itsenäisten kirkkojen joukkoon. Kun tehtävä on suoritettu, hän oli valmis palaamaan »avaruusromuna» takaisin Tammelaan.

Tehtävä on nyt hoidettu, ja Inkerin evankelis-luterilainen kirkko valitsee itselleen Hassisen työn jatkajan. Nyt on kiitosten – mutta ei jäähyväisten – aika. Sortavalan poika on tehnyt suuren palveluksen Inkerin kansalle ja kirkolle.

Kristinuskon ja kommunismin kohtaamista käsittelevän kirjan johdannon Leino Hassinen aloitti v. 1967 näin: »Entisessä kotikaupungissani Sortavalassa sijaitsi vastapäätä ortodoksista kirkkoa Sisälähetysseuran raamattutalo. Tuhansin kappalein sieltä levisi kautta Suomen raamattuja ja virsikirjoja ynnä muuta kirkollista kirjallisuutta. Nyt, perehtyessäni kommunismiin huomaan lukevani tuon saman raamattutalon painotuotteita. »Karl Marxin ja Friedrich Engelsin valitut teokset» ja »V I. Leninin teokset» on suomenkielisenä laitoksena painettu saman kirjapainon koneilla. Uusi usko tarjoutuu nyt sieltä tuhansin painoksin kaikelle kansalle. Pipliat ovat nyt toiset.»

Vajaa 20 vuotta näiden sanojen jälkeen kaikki on kuitenkin perusteellisesti muuttunut. Pipliat ovat palanneet. Toimittaja **Ulla Savosen** tässä lehdessä ilmestyvässä haastattelussa Hassinen kertoo, mitä kaikkea Inkerin kirkossa on kolmen vuoden aikana tehty. Nyt on jälleenrakentamisen aika; työ jatkuu.

Markku Pyysiäinen

Inkerin kirkon piispa Leino Hassinen:

»Luotan sitkeävetoiseen solidaarisuuteen»

»Uutuudenviehätys on kadonnut Inkerin kirkon avustustyöstä, mutta into ei ole laantunut. Alkuinnostuksen tilalle on tullut sitkeävetoista solidaarisuutta», toteaa Inkerin kirkon piispa Leino Hassinen.

Inkerin kirkon itsenäistyttyä vuoden 1992 alusta nousi Suomessa kova halu auttaa sisarkirkkoa naapurissa. Auttaminen oli helppoa, sillä naapuri tarvitsi kaikkea. Liikkeelle lähdettiin innolla ja joukoilla.

Paimen ei jätä laumaansa

»Kun itsenäistynyt Inkerin kirkko pyysi minua piispakseen näin edessäni rosoisen maiseman. Päätös oli vaikea. Mutta paimen ei jätä laumaansa, ei nytkään, ajattelin suostuessani. Tärkeintä oli saada itsenäistynyt Inkerin kirkko toimimaan», muistelee Leino Hassinen itsenäisen Inkerin luterilaisen kirkon ensiaskelia.

Vihdin kirkkoherran virasta eläkkeelle jäänyt Leino Hassinen on itse Karjalan evakkoja Sortavalasta. Itä-Suomen ympäristön tuntemisesta hän sanoo nykyisessä työssään olevan hyötyä. Leino Hassisen valintaan Inkerin kirkon piispaksi vaikutti myös hänen laaja perehtyneisyytensä marksilaisuuteen. Hän on muun muassa julkaissut synodaaliväitöskirjan kommunismin ja kristinuskon suhteista.

Jälleenrakentaminen muuttumassa sisällölliseksi

Suomalaiset ovat osallistuneet useiden kirkkojen rakennus- ja kunnostustöihin Inkerinmaalla. Talkoolaisia on ollut mukana Kupanitsan, Kelton ja Toksovan kirkkojen ja Moskovan kappelin rakennustöissä. Avustajat saavat piispalta kiitosta. He ovat olleet »ammattilaisia oikeassa paikassa oikeaan aikaan».

Kirkkoja ja seurakuntakoteja on Inkerinmaalla kunnostettu 7, parhaillaan korjataan tai suunnitellaan korjausta 9 kirkossa. Uusia kirkkoja ja seurakuntakoteja on syntynyt 3.

Avustustyössä on nyt tultu uuden aikakauden kynnykselle. Painopiste on vähitellen siirtymässä rakenteellisesta jälleenrakentamisesta sisällölliseen. Kelttoon nouseva koulutuskeskus on yksi esimerkki tästä kehityksestä. Espoon seurakuntien lahjoituksena saadut leirikeskusrakennukset kunnostetaan kirkolle koulutuskeskukseksi. 27 elokuuta käyttöön vihittävään keskukseen tulee majoitustilat 30 hengelle. Koulutus aiotaan välittömästi aloittaa nuoriso-, lapsi-, dia-

Keskustelijana Leino Hassinen on säkenöivä sanankäyttäjä. »Antakaa Kristus-ilon tulvehtia slaavilaisille kansoille», hän on mm. sanonut. Tässä kuvassa hän näyttää ojentavan Markku Pyysiäistä käyttämään vähemmän räikeää solmiota!

konia- ja sosiaalityöntekijöille. Kouluttajat tulevat pääosin Suomesta.

Kelton koulutuskeskus on merkittävä näyttö avustustoiminnan luonteen muuttumisesta yhä pitkäjänteisemmäksi ja suunnitelmallisemmaksi. Tärkeintä avustustyössä on koko ajan kysyä, mitä Inkerin kirkko tarvitsee», toteaa piispa Hassinen.

Inkerin kirkon sisällöllisestä kehityksestä on muitakin esimerkkejä. Piispa esittelee ylpeänä kirkon käyttöön valmistuneet kaksikieliset Katekismus-kristinopin, Lasten virret, Nuorten laulut, Jeesuksen elämä ja opetukset -kirjasen ja viime syksynä ilmestyneen venäjänkielisen virsikirjan. Paljon on kolmessa vuodessa ehtinyt tapahtua.

Inkerin kirkko toimii täysin venäjän kielen ehdoilla. Tätä eivät suomalaiset täysin piispan mielestä tiedosta. Keski-ikäiset ja nuoret inkerinsuomalaiset osaavat vain venäjää. Suo-

mea puhuu heikosti vain pieni »mummoseurakunta». Valtaosa nyt kirkkoon liittyvistä on venäjänkielisiä nuoria ja työikäisiä. Seurakunnissa käytetään yleisimmin venäjää.

Maailman suurin elintasokuilu

»Elämme maailman suurimman elintasokuilun partaalla. Valtaosa inkerinsuomalaisista elää toimeentulorajan alapuolella. Vierailu Inkerinmaalla vetää useat suomalaiset hiljaiseksi. Vastassa on röttelömaanosa. Elämä on köyhää ja niukkaa. Parhaimmillaan se on niukkaa», kuvailee piispa Hassinen.

Jotkut suomalaiset ovat vaivautuneita lahjoittaessaan inkeriläisille vanhoja vaatteita ja kalusteita. Piispan mukaan aivan turhaan. »Olemme pelkästään iloisia saadessamme käyttökelpoisia vaatteita ja rakennusmateriaaleja. Se, mikä Suomessa on tarpeetonta jätettä toimii Inkerinmaalla kunnostuksen jälkeen ponnistuslautana uuteen. Tämä on kierrätystä parhaimmillaan.»

Inkerin kirkossa on tätä nykyä 40 seurakuntaa, jotka sijaitsevat entisellä Inkerinmaalla, entisen Viipurin läänin Karjalassa ja Petroskoin Karjalassa. Näillä alueilla elää 60 000 inkerinsuomalaista, muualla Venäjällä heitä on lisäksi 11 000. Seurakuntia on myös Suomen sukukansojen alueilla Volgalla ja Uralilla sekä Moskovassa ja Siperiassa. Jäseniä seurakunnissa on yhteensä 15 000.

Elämän leipää tarjottimella

»Ponnisteleminen Inkerin kirkon puolesta pelkästään inhimillisin voimin olisi masentavaa. Ponnistelu nousee uskosta. Olemme siellä kertoaksemme uskosta, jonka Jumala antaa. Olemme ikään kuin rientäneet onnettomuuspaikalle auttamaan niitä, joilla on hätä. Tämä on lähimmäisvastuuta sanan parhaassa mielessä, vastuuta meitä lähellä olevista apua tarvitsevista», toteaa Leino Hassinen.

Suomessa luterilaisuutta on tarjolla niin monenlaisilla tarjottimilla, että se koetaan joskus Inkerin kirkossa hämmentävänä. Uskonelämän perusteet ovat kuitenkin samat. Tärkeintä on, että elämän leipää pidetään tarjottimella.

Inkerin kirkko on noussut erittäin ripeästi jaloilleen. On hämmästyttävää, miten pitkällä ollaan. Varsinkin, kun tuoreessa muistissa on, että vielä muutama vuosi sitten kirkko oli maanrakoon litistetty kirkko. Syy nousuun on piispan mukaan selvä. Se on tukea antava sisarkirkko naapurissa.

Meillä on sama, yhteinen usko

Inkerin kirkko on Luterilaisen maailmanliiton ja Euroopan kirkkojen konferenssin jäsen ja toimii yhteistyössä Venäjän evankelis-luterilaisen kirkon (ent. saksalainen kirkko) kanssa erityisesti venäjänkielisen oppimateriaalin tuottamisessa, lähitulevaisuudessa myös koulutuksessa.

Suhteet Venäjän ortodoksiseen kirkkoon ovat piispa Leino Hassisen mukaan hyvät: »Meillä on sama usko. Inkerin luterilainen kirkko on pieni kirkko, joka ei hetkauta suurta ortodoksista kirkkoa sinne tai tänne.»

Teksti: Ulla Savonen, kuva: Marja Mustakallio

Artikkeli on julkaistu aikaisemmin Hengellisessä kuukausilehdessä 6/95.

Inkerin Kirkko kouluttaa vapaaehtoisia diakoniatyöhön

Inkerin kirkossa alkoi syksyllä 1994 ensimmäinen diakoniatyön vapaaehtoiskurssi. Kurssilla oli osanottajia 17:stä Inkerin Kirkon nykyisin 40:stä toiminnassa olevasta seurakunnasta. Päätöstodistuksen ja työhön siunauksen sai toukokuussa Kelton kirkossa pidetyssä juhlassa 52 kurssilaista.

Inkerin kirkossa ei ole mahdollisuutta palkattuihin diakoniaityöntekijöiden virkoihin. Jo diakonia-sana aiheuttaa hämmennystä, koska diakonit ovat teologista koulutusta saaneita apupappeja. Nyt alkaneilla kursseilla koulutetaan »lähihoitajia» nimenomaan palvelu- ja kotikäyntityöhön. Kurssin ohjelma koostuu kristinopista, diakoniateologiasta, sielunhoidosta sekä ihmisten kohtaamiseen ja kuuntelemiseen liittyvien taitojen opiskelusta. Lisäksi annetaan tietoa vanhuudesta, eri sairauksista, alkoholismista, kriisiauttamisesta sekä perushoidosta. Opetusohjelma sisältää myös ensiapukurssin. Kurssilaisten ohjelmaan kuuluu myös runsaasti kotikäyntejä ja työnohjausta. Näin he ovat jo nyt konkreettisesti lievittämässä Inkerin vanhusten ja sairaiden yksinäisyyttä sekä tuomassa iloa ja apua jokapäiväiseen elämään.

Venäjällä ei ole yhteiskunnan taholta järjestettyä kotisairaanhoitoa ja kotipalvelua, niin kuin Suomessa. Vanhukset ja sairaat elävät omaisten hoidon varassa. Valitettavasti monet Inkerin mummot ja myös lapset jäävät tarvitsemaansa hoitoa vaille etenkin perheissä, joissa alkoholismi on suuri ongelma. Syrjäseuduilla niin vanhukset kuin lapsetkin elävät usein suuressa ahdistuksessa ja puutteessa. Diakoniatyön kursseilla on paljon pohdittu, miten näitä ihmisiä voitaisiin auttaa, niin ettei apu ole lisäämässä omaisten juopottelun mahdollistamista. Useimmiten vanhusten ja lasten auttamismuodoksi jää kuunteleminen, rukoileminen, Raamatun lukeminen ja veisaaminen, hoivaaminen, siivoaminen, lämmittäminen sekä pienet ruokaa ja vaatteita sisältävät kerta-avustukset.

Diakoniatyön kurssit ovat osa Inkerin Kirkon kirkkohallituksen hyväksymää virallista koulutusta. Ammatillisempi jatkokurssi alkaa Kelton uudessa kurssikeskuksessa tammikuussa. Tälle kurssille on hakemuksen jättänyt 15 opiskelijaa, jotka syksyn kuluessa tulevat haastatteluihin ja pääsykokeisiin. Kaikille Inkerin Kirkon kursseille hakeutuvilta vaaditaan oman seurakunnan suositus ja diakoniatyön osalta myös seurakunnan sitoumus, että kurssilaiset saavat työskennellä omassa seurakunnassaan. Diakoniatyön-palvelutyön koulutuksen mahdollistaa suomalaisen Eläkeliiton Inkeri-apu -projekti, joka Kir-

Diakoniatyön vapaaehtoiskurssit ovat saaneet innokkaan vastaanoton.

kon Ulkomaanavun kautta maksaa kurssit.

Diakoniakurssilaiset ovat olleet motivoituneita ja todella halukkaita osallistumaan palvelutyöhön. Ongelmana useissa seurakunnissa on kulkeminen, koska välimatkat ovat pitkiä eikä työntekijöillä ole autoja käytettävissään. Seurakunnilla ei ole myöskään rahaa osallistua työntekijöiden matkakustannuksiin.

Kulkusuunta Karjalaan

Seuraava diakoniatyön vapaaehtoiskurssi alkaa Karjalassa lokakuussa. Kurssilaisia tulee kaikkialta Inkerin kirkosta, mutta erityisesti Karjalan rovastikunnan alueelta (Sortavala, Pitkäranta, Aunus, Segesa, Kostamus, Petroskoi, Kontupohja, Murmansk). Pitkärannan seurakunta on luvannut hoitaa käytännön järjestelyt. Opettajat tulevat Suomesta. Kurssimateriaali on muokattu Venäjän olsouhteita vastaavaksi, ja myös käännetty venäjäksi. Opetus on kaksikielistä.

Karjalan alueella asuu edelleen »evakkomatkalla» noin 18.000 inkeriläistä, lähes saman verran kuin Inkerinmaalla, Pietarin ympäristön seurakunnissa. Karjalan alueen inkeriläiset elävät usein pienissä syrjäkylissä kaikenlaisten palvelujen ja avustustenkin ulottumattomissa – tiettömien taipaleiden takana. Karjalan alueella järjestettiin kesällä 1995 ensimmäinen Inkerin Kirkon vanhusten leiri. Sortavalan, Pitkärannan ja Aunuksen seurakunnista oli Ruskealan pappilaan kokoontunut nelisenkymmentä leiriläistä. Kovia kokeneet vanhukset toivoivat tällaisia virkistysleirejä järjes-

Karjalan alueen inkeriläisiltä – Petroskoita lukuunottamatta – puuttuvat omat kirkot. Pitkärannan seurakuntalaiset kokoontuvat ahtaissa ja kylmissä vuokratiloissa joka sunnuntai.

tettävän useammin. Myös talvella haluttaisiin kokoontua. Tähänkin toimintaan tarvitaan varoja.

Karjalan alueen seurakunnista ainoastaan Petroskoilla on oma kirkko jumalanpalvelushuoneenaan. Kaikissa muissa seurakunnissa kokoonnutaan tilapäisissä vuokratiloissa sekä tietysti, niin kuin ennenkin kodeissa, seuroihin, pyhäkouluun, kastejuhliin ja hautajaisiin. Säännöllistä toimintaa Karjalassa on noin 40 kylässä.

Apua tarvitaan edelleen

Inkerin kirkko toimii edelleen lähes sataprosenttisesti ulkomaisen avun varassa. Kun Karjalan alueen diakoniatyön vapaaehtoiset lähtevät »kentälle», he palaavat kertoen kymmenistä kodeista, joissa tarvitaan myös konkreettista apua: pyörätuoleja, keppejä, sauvoja, yöastioita, patjoja, peitteitä, puita lämmittämiseen, lastenvaunuja, lastenvaatteita, kaikenkokoisia kenkiä sekä elintarvikkeita. Imatralla sijaitsee suuri Inkerin kirkon välivarasto, jossa on jo paljon tava-

Vanhusten ja sairaiden tarpeisiin on lahjoitettu paljon tavaraa. Inkerin kirkolla ei ole rahoitusta tavaran kuljetuksiin.

Ensimmäiset diakoniatyön kurssilaiset ovat jo kotikäyntityössä. Elina Terälä ja Antti Klementev Lätän kylän raitilla.

raa ja johon voi edelleen toimittaa kaikenlaisia avustuksia. Tärkeintä olisi kuitenkin muistaa, että avustuskuljetuksiin tarvitaan auto, polttoainetta ja rahaa, jotta kaukaisinkin Karjalan vanhus tai lapsi saisi tarvitsemansa avun. Kanavat ovat valmiina.

Toivon myös, että kurssilaiset saisivat jaettavakseen joulupaketteja. Paketin sisältö: 1/2 kg kahvia, 1 kg riisiä, kynttilä ja villasukat. Lahjan voi kääriä joulupaperiin. Useampia paketteja postitettaessa on pakkaukseen merkittävä, montako pikkupakettia lähetys sisältää.

Teksti ja kuvat: **Ulla Soikkeli**
diakoni, Inkerin Kirkon diakoniatyön koulutuksen johtaja
Kaisankuja 7, 55100 Imatra
puh. 949-565140

Avustustili: Suomen Inkeri-liitto, Inkeri-apu Merita pankki 101030-1085026. Tältä tililtä avustukset siirretään lyhentämättöminä diakoniatyölle.

Inkerinmaan mummoille

Rakkaat mummot
täältä arvoitukselliselta
Inkerinmaalta!

Minä näen teidät
luterilaisessa kirkossa,
kun te ylistätte
Meidän Heraamme,
ja ymmärrän silloin:
Täällä on minun kansani.

Pieni on minun kansani
kuin veden tippa
kansakuntien ja heimojen
valtameressä.

Mutta tässä tipassa
on sateenkaaren
seitsemän väriä,
yhden ihmiselämän
koko maailma.

Minä tiedän teidän kätenne
jotka osaavat työskennellä
ahkerasti ja paljon
ja osaavat hyväillä
kukkia ja lapsia.
Te olette meidän
kielemme ja sielumme.

Inkerinmaa on ilman teitä
yksinkertaisesti
vain historiallinen termi
maantieteellisellä kartalla.

Rakkaat mummot
täältä arvoitukselliselta Inkerinmaalta!
Minä haluan pyytää teitä,
eläkää, olkaa hyvä,
eläkää niin kauan
kuin mahdollista,
Jumalan nimessä.

Siiverska Inkerinmaa
5. heinäkuuta 1995
Yrjö Dementev

Vankileirin kokemukset vaihtuivat iloiseen yhdessäoloon

Ensimmäinen inkeriläisten vanhusten kesäleiri toteutui viime kesänä Laatokan-Karjalassa Eläkeliiton Pohjois-Karjalan piirin tuella.

»Leirejä – meillä kyllä on ollut – nimittäin vankileirejä – mutta ei tällaista ole koskaan aikaisemmin koettu. Nythän meitä näin hyvin hoidetaan hyvällä ruualla, Jumalan sanalla ja lämpimällä yhdessäololla rakkauden ilmapiirissä».

Näin huokailivat Sortavalan, Pitkärannan ja Aunuksen seurakunnista leirille tulleet 36 vanhusta.

Jo ensimmäisenä päivänä oli iloisia kohtaamisia, kun vanhat kansakoulukaverit tapasivat yli 60 vuoden jälkeen. Leirin ohjelmassa oli jumalanpalveluksia, raamattutunteja, laulua, yhdessäoloa, saunomista ja tietenkin lettukestit, aurinkoisella Ruskealan pappilan pihalla.

Tämän ensimmäisen Inkerin Kirkon vanhusten leirin toteutuksesta vastasivat Inkerin kirkon työntekijät Karjalan lääninrovasti **Reino Letonsaari** ja diakoni **Ulla Soikkeli**. Leirin rahoituksen, muonituksen ja emännöinnin hoitivat Eläkeliiton Pohjois-Karjalan piiri, päävastuun kantajina toiminnanjohtaja **Heikki Savola** ja **Sirkku-Liisa Savola**.

Eläkeliiton Pohjois-Karjalan piirin eri yhdistykset keräsivät lahjoituksina vahuksille elintarvikkeita ja vaatteita myös kotieväiksi. Lahjapaketti sisälsi mm. ryynejä, sokeria, jauhoja, kahvia, lihasäilykkeitä, teetä, kynttilöitä, saippuaa ja shampoota sekä villalankaa ja suuren kylpypyyhkeen.

Leiriläisten yhteisenä toivomuksena oli, että vastaavia virkistyspäiviä ja leirejä voitaisiin jatkossakin järjestää niin Laatokan-Karjalassa kuin Inkerinmaallakin mahdollisesti jo syksyllä ja ainakin viikon mittaisena. Tässä on haastetta yhdistyksille.

Pienellä rahalla voi saada monen inkeriläisvanhuksen elämään tarpeellista vaihtelua ja iloa. Leiri palvelee myös sielunhoidollisesti, sillä usean päivän aikana voi kertoa ja purkaa menneisyyden kovia kokemuksia, saada lohdutusta ja virkistystä jaksaa eteenpäin. Ilman taloudellista tukea ja talkooapua ei toimintaa voida järjestää.

Teksti: Ulla Soikkeli

Inkerikeskus avasi ovet Katajanokalla

Helsingin Katajanokalla Linnankatu 2:ssa on aloittanut toimintansa Inkerikeskus, neuvonta-, tiedotus- ja kulttuurikeskus, jonka tarkoituksena on koota yhteen nyt jo tuhannet Helsinki-seudulla asuvat paluumuuttajat ja muutkin Inkeri-asioista kiinnostuneet ihmiset. Yhtenä keskuksen tavoitteena onkin toimia linkkinä inkerinsuomalaisten paluumuuttajien ja suomalaisen yhteiskunnan kanssa.

Inkerikeskuksen puheenjohtajana toimii monesta yhteydestä inkeriläisille tutuksi tullut Helena Miettinen.

Inkerikeskusta perustamassa ovat olleet lähes kaikki Helsinki-seudulla toimivat inkeriläisjärjestöt, mm. Suomen Inkeri-liitto, Helsingin Seudun Inkeri-seura, Inkerin kulttuuriseura ja Paluumuuttajat ry sekä Suomi Seura ry.

Inkerikeskuksen puheenjohtajaksi valittiin **Helena Miettinen**. Hallituksen muut jäsenet ovat: **Rudolf Pakki**, varapuheenjohtaja, **Juhani Valo**, sihteeri, **Ilkka-Christian Björklund, Toivo Flink, Elli Ilja, Arvi Kemppi, Yrjö Korkkinen** ja **Irina Suikanen**.

Tehtävää riittää

Aika näyttää, millaiseksi Inkerikeskuksen toiminta muodostuu, mutta suunnitelmien mukaan Katajanokalla voi opiskella suomea ja myös vieraita kieliä, saada apua viranomaisten kanssa asioimiseen tai purkaa huoliaan keskustelupiireissä. Tavoitteena on myös perustaa keskuksen yhteyteen työosuuskunta helpottamaan inkerinsuomalaisten paluumuuttajien työllistymistä. Ainakin aluksi Inkerikeskus toimii vapaaehtoisvoimin.

Kaikki Inkeri-asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita tutustumaan Inkerikeskuksen tiloihin ja myös mukaan sen toimintaan.

Inkerikeskuksen »viralliset» avajaiset pidettiin 30. 10. ja samassa tilaisuudessa julkistettiin myös Inkerin kulttuuriseuran toimittama Inkerin lasten oppikirja ILO. Aapisen ovat kirjoittaneet **Toivo Flink** ja **Eeva Mäkilä**. Sen sadunomainen kuvitus on **Liili Motusten** kynästä.

Helena Miettinen

Terveisiä Turusta

Ystävyysseurakuntatyö vilkasta ja antoisaa

Turun Martin seurakunnassa on toiminut inkeriläistoimikunta lähes siitä saakka, kun Turku solmi viralliset ystävyysseurakuntasuhteet Pietariin Pyhän Marian kirkkoon. Tätä ennen oli Turun kaupunki suhteissa Pietarin kaupunkiin.

Koko ajan olemme kokoontuneet Inkeri-asiain merkeissä. Päätavoitteemme on ollut kuunnella Pyhän Marian seurakunnan toiveita avustustyössä, lisätä seurakunnassa Inkeri-tietoutta ja olla yhteydessä paluumuuttajiin, joita on oman seurakuntamme alueella. Olemme pyrkineet kertomaan heille, miten voi liittyä seurakunnan jäseneksi. Olemme myös mukana Turun seurakuntien yhteistyöryhmässä, joka kokoontuu tuomiorovasti **Paarman** johtamana.

Myös kirkon ulkoasiainkeskuksen inkeriläispostin luemme tarkkaan. Toimikuntamme sihteeri on seurakunnan diakoniatyöntekijä **Tiina Lipponen**, joka on syntyperäinen inkeriläine. Hän edustaa meitä myös seurakunnan työntekijöiden kokouksessa. Koko toimikuntamme on liittynyt jäseneksi Turun seudun Inkeri-seuraan.

Keräyksellä vaatteita ja nuotteja

Meillä on ollut kaksi keräystä Turussa. Ensin kerättiin kippoja ja kuppeja Pietarin vanhuksille, sitten vaatteita, nuotteja ja kirjallisuutta ystävyysseurakunnan nuorten ja lasten kuoroille. Partiolaiset ovat olleet auttamassa meitä lajittelussa. Kun 127 kollia lähti Pietariin, oli kuljettajana aina iloinen **Arkadi Eronen** Pyhän Marian seurakunnan autolla. Auto haki myös muista Turun seurakunnista tavaraa ja oli aivan täynnä lähtiessään vihdoin

kohti rajaa, jossa odotettavissa oli monen tunnin tullimääräysjonot. Kuorman lähdettyä soitamme aina Pietariin ja varmistamme, että autovanhus on päässyt perille.

Avustustavaroiden joukossa on ollut tarvikkeita moneen hätään. Kesällä lähetettiin toimistotarvikkeita. Autoimme myös erästä seurakunnan jäsentä saamaan syöpähoitoa Pietarissa.

Kaikki rahat avustustoimintaan olemme saaneet myyjäistuloilla. Olemme mm. leiponeet, ja kaikki jauhot olemme ostaneet omana Inkeriapunamme.

Virkistystä vierailuista

Ryhmä vanhuksia sekä lasten ja nuorten kuorot Piertarista ovat vierailleet Turussa. Samalla saamme ajankohtaista tietoa Pyhän Marian kirkon korjauksen ongelmista. Ongelmia riittää vielä pitkään, vaikka luontoharrastajat ovatkin vihdoin poistuneet kirkosta. He tosin jättivät sinne perinnöksi lasivitriinissä asustavan valkoisen rotan. Ehkä sanonta »köyhä kuin kirkon rotta» näin havainnollistuu parhaiten! Apua remonttiin tarvitaan monelta taholta.

5. 10. järjestettiin Inkerin nimipäivät, jonne kutsuttiin väkeä ja ohjelman suorittajia. Tarkoitus on tehdä tästä nimipäivän vietosta perinne.

Kummitoiminta pitäisi saada laajamittaisena käyntiin, inkeriläisissä perheissä paketeista olisi suurta iloa. Se olisi apua ruohonjuuritasolla. Onhan meitäkin aikoinaan autettu: miksi emme mekin auttaisi?

Toivon kaikille hyvää Inkeri-vuotta toimintamme piirissä!

Marja Liisa Salminen
Turun Martin seurakunnan inkeritoimikunnan puheenjohtaja
Kaistarranta 16
20900 Turku
puh. 921-2581621

Etsitään

Soikkonen Antti Soikkonen (1879) asui vaimonsa Maria Soikkosen (1883) ja muun perheensä kanssa sodan aikana Vanajalla. Ovat kotoisin Moloskovitsan seurakunnasta. Tyttäriä: Anna (1912), Katri (1917) ja Malysheva Helena (1915). Poika Kaarle Soikkonen (1909) oli puna-armeijassa. Isäntäväki etsii.

Tiikki Mikko Tiikki (1902), vaimo Katri, o.s. Metiäinen (1902), Spankkovan Tarovitsasta. Lapset: Lyyti (1926), Viljo (1933), Einar (1936), Lilja (1939). Lisäksi oli poika Juho (1924), joka ei liene ollut Suomessa sodan aikana. Tiikin perhe asui Eurajoella sodan aikana. Isäntäväki etsii.

Skeber/Sujakka Sulo Nikolainpoika, syntynyt 1920 Venjoella. Ollut Heimopataljoona 3:ssa. Paennut Ruotsiin. Serkku etsii.

Vastaukset osoitteella:
Suomi-Inkeri-seura ry
Etsintäpalvelu, Timo Laakso,
PL 32, 00501 HELSINKI

MUISTILISTA

Lahden Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

13. 11. 1995 klo 18.30 kokous Seurakuntatalon juhlasalissa, Kirkkokatu 5.
11. 12. 1995 klo 18.00 pikkujoulu Immilässä, Rämöillä, Kuusistontie 4.

Tervetuloa kaikki ystävät joukolla mukaan kerhoiltoihimme! Myös paluumuuttajat olette tervetulleet illanviettoihimme!

Maria Lahti, sihteeri, puh. 918/ 7340435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

1. 10. pidetyssä syyskokouksessa. jossa oli läsnä 52 henkilöä. valittiin hallituksen puheenjohtajaksi **Keijo Korkka** ja jäseniksi vuodelle 1996 **Ludmilla Aster, Aira Dravantti, Toivo Jämsä, Linda Laitinen, Valentina Lipponen, Vilho Mustonen, Paavo Pesonen, Eino Peuhkuri** ja **Regina Rummukainen**.

Seuraavat tapahtumat Karjalaisten talolla klo 14.00, Itäpellontie, TURKU.

26. 12. 1995 Joulujuhla Karjalaisten talossa
25. 02. 1996 Kevätkokous
08. 04. 1996 Pääsiäisjuhla
26. 05. 1996 Helluntaijuhla
29. 09. 1996 Mikkelinpäivän tilaisuus ja syyskokous
02. 11. 1996 Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä
26. 12. 1996 Joulujuhla

Terveisin **Ina Rummukainen**, sihteeri.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset pidetään säännöllisesti joka tiistai klo 16.45–18.30. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita!

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Marraskuussa 25. 11. 1995 lauantaina klo 12 myyjäiset, klo 13 pikkujoulu, yläsali.

Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

Seukkoseura

14. 12. 95 klo 13.00, Seukko-seuran 20-vuotisjuhlat.

Tervetuloa!

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
12/95	03.11.1995	11.12.1995

Joukostamme poistuneita

Olga Korpelainen, synt. 13. 8. 1916, kuoli 10. 9. 1995 Borås.
Otto Pellinen, synt. 29. 5. 1921, kuoli 11. 9. 1995 Borås.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansanlauluja Inkerinmaalta — ***100 mk***

Arvo Survo
Itku Inkerille — ***100 mk***

Aapo Iho
Hietajyvä — ***20 mk***

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta — ***15 mk***

Ella Ojala
Pitkä kotimatka — ***85 mk***

Ella Ojala
Suomi näkyy — ***110 mk***

Ella Ojala
Pelastunut albumi — ***130 mk***

Ella Ojala
Ensimmäinen kevät — ***100 mk***

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen — ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus — ***110 mk***

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia — ***40 mk***

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla — ***150 mk***

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri — ***300 mk***

Aapo Metiäinen
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu — ***40 mk***

Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha — ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä — ***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut — ***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske — ***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannosta — ***40 mk***

E. Pärnänen
Antti Kivekäs — ***100 mk***

Lyyli Ronkonen
Ilon ja itkun Inkeri (Katri Kukkosen elämantarina) — ***100 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja — ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omatt maatt — ***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 — ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) — ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 — ***60 mk***
Kytä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 — ***60 mk***

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla — ***100 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) — ***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) — ***60 mk***
Salko marmorijalustalla — ***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) — ***350 mk***

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna — ***10 mk***
Postikortti Tuutarin puku — ***3 mk***
Postikortti Karjalatalo — ***3 mk***
Adressi — ***30 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1995
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten Viesti

NUMERO 12
JOULUKUU 1995

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (90) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki KOP 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (921) 2580 201

Tilaushinta 1995
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50253 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki KOP 103150-1202761

Vanhan taidekortin enkelilapset toivottavat Inkeriläisten viestin lukijoille Hyvää Joulua.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Mistä aika alkaa?

Eri kulttuuripiireissä ajanlasku määräytyy eri tavoin. Me olemme eläneet vuotta 1995 jälkeen Jeesuksen syntymän. Nykyisen tutkimuksen valossa kuitenkin tiedetään, että Jeesus tuskin syntyi vuosien 1 eKr. ja 1 jKr. taitekohdassa eli nollahetkessä vaan aiemmin, luultavasti vuosien 12 ja 4 eKr. välisenä aikana. Se on nimittäin ajanjakso, jolloin samanaikaisesti Augustus toimi Rooman valtakunnan keisarina, Herodes Suuri historiallisen Palestiinan hallitsijana ja Quirinius Syyrian maaherrana. Matteuksen ja Luukkaan evankeliumien mukaan juuri nämä kolme hallitsijaa olivat vallassa Jeesuksen syntymän aikoihin. Heidän hallitsijakautensa sijoittuvat kyseisen ajanjakson puitteisiin.

Mutta on myös aivan toisenlaisia tapoja laskea aikaa. Juutalaisuuteen perustuva kalenteri näyttää aivan erilaisia lukemia kuin omamme. Tämän uskonnon piirissä on nyt eletty vuotta 5755; ajanlaskun alkuhetki sijoitetaan Raamatun kertomusten perusteella laskettuun maailman luomisen ajankohtaan. On kuitenkin huomattava, että kysymyksessä on uskonnollinen, ei luonnontieteellisiin tosiasioihin perustuva ajanmääritys. Islamilaisissa maissa taas uskonnon puitteissa eletään parhaillaan vuotta 1416: ajanlaskun taitekohta sijoittuu siihen yöhön – 16. 7. vuonna 622 jKr. – jolloin profeetta Muhammed pakeni kotikaupungistaan Mekasta lähistöllä sijaitsevaan Medinaan. Juutalainen ja islamilainen ajanlasku käyttää meidän tavastamme poikkeavaa, kuunkiertoon perustuvaa kuukalenteria, jossa kuukaudet ovat meidän kuukausiamme lyhyempiä. Juutalaisuudessa kertyvä vajaus korvataan karkausvuosilla, joita on seitsemän 19 vuoden jaksossa. Islamin piirissä taas vuoden taitekohta siirtyy vuosittain aiemmaksi: seuraava uusi vuosi alkaa heillä 19. 5. 1996.

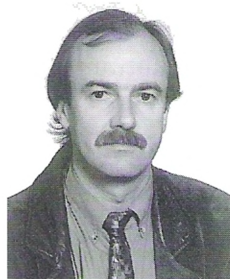
Meidän nykyinen länsimainen kalenterimme on vanhaa roomalaista perintöä. Roomalaisten vuosi alkoi alunperin maaliskuusta; siksi monissa kielissä esimerkiksi syyskuu on yhä vielä 'september' eli seitsemäs kuukausi. Vuonna 46 eKr. Rooman valtakunnassa siirryttiin Julius Caesarin käskystä nykyiseen käytäntöön, jossa vuosi alkaa tammikuun alusta.

Kun kristinuskosta 300-luvulla jKr. tuli Rooman valtionuskonto, osa kristityistä olisi halunnut korvata pakanallisen ajanlaskun taitekohdan jollain kristinuskon kannalta keskeisellä tapahtumalla. Marianpäivää pidettiin yhtenä mahdollisena juhlana, sillä siitä – enkelin ilmestymisestä Marialle – alkaa Jeesuksen elämä ja näin uskon näkökulmasta uusi aikakausi. Toiseksi mahdolliseksi vuoden alkukohdaksi ajateltiin joulua, Jeesuksen syntymäjuhlaa. Martti Luther esimerkiksi oli tätä mieltä. Hänen laatimansa jouluvirren »Enkeli taivaan» alku-

Jatkuu seuraavalla sivulla

peräisten sanojen mukaan »enkeljoukot iloitsevat ja meille uutta vuotta laulavat».

Näyttää vahvasti siltä, että mikään elämässä ei lopulta ole kovin yksiselitteistä, ei edes ajanlasku. Silti joulun suuri juhla on jälleen edessämme. Kaikista pääsiäiseen liittyvistä teologisista perusteluista huolimatta joulu on jatkuvasti minulle juhlien juhla. Siinä on jotain pysyvää, josta on hyvä pitää kiinni kaiken tämän muutoksen keskellä.

Markku Pyysiäinen

Inkeriläisten Viesti vuodelle 1996

Hyvät lehtemme tilaajat!

Tämän numeron välissä olevalla tilillepanokortilla voitte uudistaa Inkeriläisten Viestin tilauksenne vuodelle 1996.

Kirjoittakaa **tilisiirtokortin viestiruudukkoon lehden saajan nimi ja osoite** ja suorittakaa **maksu eräpäivään 15. 1. 1996 mennessä.** Näin tilauksenne jatkuu keskeytymättä yli vuodenvaihteen.

Lahjatilauksia varten saa pankeista ja posteista tilisiirtokortteja, joiden **viestiruudukkoon** samoin **kirjoitetaan lehden saajan nimi ja osoite.**

Lehden **osoitemuutokset** pyydetään tekemään **suoraan toimistoon,** puhelimitse tai kirjeellä.

Jos joku tilaajistamme **ei halua uudistaa Viestin tilausta** ensi vuodeksi, pyydetään siitä **ilmoittamaan 31. 12. 1995 mennessä** toimistoomme.

Viestin **tilaushinta** vuodelle 1995 on sama kuin tänä vuonna, eli Suomessa 130 mk, Ruotsissa 200 kr ja Venäjälle ja muihin maihin 160 mk.

Ruotsissa lehden tilausasioita hoitaa Armas Paakkonen, jonka osoitetiedot ovat lehden sivulla 2.

Kelton kirkkoherra Aarre Kuukauppi toimitti marraskuun 1. päivänä yhdessä pastori Kauko Laivuoren kanssa messun Pyhän Sydämen kappelissa Helsingissä. Hän oli tulossa Boråsin syysjuhlilta Ruotsista.
Aarre Kuukauppi vihitään Inkerin piispaksi 20. tammikuuta 1996. Kuva: Markku Pyysiäinen.

Piispa Aarre Kuukaupin tervehdys Viestin lukijoille

»Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon. Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa, loistaa kirkkaus.» (Jes. 9:1)

Olkoon se valo, jonka Jeesus-lapsi toi tänne pimeään maailmaan, valaisemassa meidänkin elämäämme. Me iloitsemme Inkerissä niistä kirkollisen työn mahdollisuuksista, jotka ovat inkeriläisten keskuudessa avautuneet. Iloitsemme myös kaikkien kristittyjen keskinäisestä yhteydestä.

Jeesus on uskonut meille suuren tehtävän viedä joulun sanomaa yli kaikkien rajojen, kaukaiseen Siperiaan ja suomensukuisten kansojen pariin saakka. Huomaatko, että sinullekin on uskottu vastuuta tässä tehtävässä? Siunatkoon ja auttakoon meitä kaikkia Jumala, joka rakastaa meitä iankaikkisella rakkaudella.

A. Kuukauppi

Enkelit ensin paimenille lauloi...

Olemme eläneet enkelivuotta 1995

Viime toukokuussa hytistiin tavallista kylmemmissä säissä. Äitienpäivänä satoi lunta. Kesän tuloa kaivattiin koko sydämestä. Ei kuulunut kielojen angelusta.

Raskasta mieltä alkoi kuitenkin salaa hoivata ilmiö, joka **Olli Seppälän** kirjan nimessä saikin ilmauksensa: Näkymättömän hipaisu (Kirjapaja 1995). Ilmiötä voisi sanoa enkeli-invaasioksi. Pitkin kesää enkeli ilmestyi lukemattomissa eri yhteyksissä yhdelle jos toisellekin.

Enkeli – ikuinen ihmisessä

Vaasassa Tikanojan taidekodissa oli koko kesän ajan Enkelit-näyttely, joka esitteli suomalaista enkelitaidetta amoriineista kuoleman enkeleihin; enkelilapsia, pulleita puttoja, surun enkeleitä, langenneita enkeleitä. Keskeisellä paikalla oli tietenkin Hugo Simbergin syvällinen, moniselitteinen Haavoittunut enkeli. Sen äärellä oli pakko miettiä, miten on tullut haavoittaneeksi ikuista itsessään, siis enkeliä.

Enkelit-näyttelyn puhuttelevimpia yksityiskohtia oli **Inkeri Julkusen** liikuttava, paperimassasta valmistettu pikkuenkeli, joka oli ripustettu leijailemaan portaikon kattoon. Sieltä se viittoili näyttelyvieraalle, ja sen totisilla vauvankasvoilla oli aavistuksen verran hätääntynyt ilme. Mutta enkelin pehmeät muodot ja vaaleanvihreä väri herättivät kuitenkin toivoa. Vaati jonkin verran ajattelutottumusten muuttamista mieltää tämä pehmeälinjainen, vajaan 40 sentin mittainen olento taivaalliseen sotaväenosastoon kuuluvaksi.

Siipi on unelman kuva

Posti toi kevään korvalla kortin nuorelta naiselta, runojen tulkitsijalta ja kirjallisuudentutkijalta, joka lähdettyään kiireesti naisten sorisevilta kutsuilta kotiin vauvansa luokse kiitti yhdessäolosta näin:

»En ole nähnyt
kultaista enkeliä,
en enkelin
valkoisia siipiä.

Arkienkeleitä
olen nähnyt.
Viimeisimmällä
oli tuikkivat silmät
ja hän siivitti
minut matkaan.»

Kokoontumisiltana oli ollut kylmä, mutta yhdessäolon lämmössä oli kai näkymätön meitä hipaissut.

Palleroinen, siivekäs enkelilapsi eli putto mielletään usein rakkauden enkeliksi.

Pari viikkoa tämän jälkeen liikkuivat enkelit suuren sairaalan liepeillä valkovuokkolehdossa. Oli kuin enkelten siivet olisivat olleet levällään koivujen valkoisten runkojen välissä valkovuokkojen kukintojen pitsikuviolla. Juuri tuossa sairaalassa saapui maailmaan pieni tyttövauva, hartaasti odotettu kaunotar. Tämä enkeli on viides lapsenlapseni. Hän tuntuu niin kokonaan enkeliltä, ilon tuojalta, ettei hänestä tahdo tohtia ääneen puhua.

Muutamia päiviä myöhemmin oli lehdessä Paperinkeräys OY:n ilmoitus, jossa esiteltiin keräyspaperin talteenottoastetta eri lääneissä. Kaksitulkintainen otsikko kuului: »Uusmaalaisille karttunut 2 kg lisää per henkilö! Se rauhoittaa omaatuntoa.» Ja kuvituksena tässä yhteydessä on suloinen, tuuheasiipinen pikkuenkeli, joka tavoittelee perhoshaaviinsa keveää sitruunaperhosta. Enkeleistä on moneen lähtöön!

Pitkin kesää havaitsin enkeleitä käytettävän mainoksissa enemmänkin. Mukkulan kirjailijakokouksessakin otettiin enkelit esille, kun runoilija **Helena Sinervo** sanoi runoa suojelusenkeliksi lukijaa ja kirjoittajaa varten. »Sanoilla on tulen ja valon enkeliltä saatu sielu. Runolla on kiehtova salaisuus ja viisaus, jota puhtauden, vapautuksen ja salaisuuksien enkelit vartioivat.»

Savonlinnan oopperajuhlilla **Esa Ruuttusen** esittämä Lentävä Hollantilainen etsi enkeliään, rakastavaa ja uskollista naista, joka vapauttaisi hänet ikuisen purjehtimisen kirouksesta. Unelma kuolemaan asti kestäväs-

tä rakkaudesta elää, mutta vaatii melkein siipiä Sentan, Hollantilaisen rakastetun, selkään. Pitkät, vaaleat hiukset ja vaaleansininen puku hänellä esityksessä olikin.

Syksymmällä ilmestyi enkelirunojen valikoima Siivet enkelin. Sen toimittivat **Riitta Tulusto** ja **Tuula Korolainen.**

Enkeleitä tarvitaan

Vaatiiko ankea aikamme erityisesti enkelimielikuvien herättämistä? Mistä johtuu, että juuri tänä vuonna julkaistiin ensimmäinen suomalainen enkelikirja?

Olli Seppälän Näkymättömän hipaisu on sievä pieni teos, jonka alaotsikkona on Enkelit ennen ja nyt. Sen kannessa kultapukuinen enkeli viittoo lukijaa tutustumaan ihanaan aiheeseen niin teologian, taidehistorian kuin kirjallisuudenkin kannalta.

Enkelimielikuviahan meillä on kaikilla lapsuudestamme lähtien. Kenen muistoalbumiin ystävä ei olisi kirjoittanut:

»Enkeli lentää liihottaa,
onnea sinulle toivottaa.»

Moni on nukkunut lastensängyssä, jonka yläpuolella on kuva louhikkoisella polulla vaeltavista sisaruksista, joita »ihana enkeli kotihin vie».

Virsikirjauudistuksen aikoihin Suomen kansa osoitti talvisodan henkeen vertautuvaa yksimielisyyttä siinä, ettei Enkeli taivaan lausui näin -virttä saanut muuttaa tavun vertaa eikä siirtää pois oikealta paikaltaan virsikirjassa. Jotain pysyvää täällä sentään pitää olla! Jos ei muuta, niin enkeli taivaan.

Olli Seppälä pohtii kirjassaan ky-

Ina Colliander, Maanvärinen enkeli Jordfärgad ängel

Ina Collianderin puupiirros Maanvärinen enkeli nähtiin viime kesänä Vaasassa Tikanojan taidekodin Enkelit-näyttelyssä.

symystä enkelien todellisesta olemassaolosta tietäen, että moni rationaalinen lukija kuitenkin asettaa enkelit jonnekin keijukaisten ja tonttujen välimaastoon, satuolennoiksi, jotka varmimmin esiintyvät kiiltokuvavihoissa ja joulukorteissa. Mitä sanoo taas totinen kristitty, joka uskontunnustuksessaan sumeilematta toistaa usko-

Arkkienkeli Mikael punnitsee sieluja kadotukseen ja autuuteen. Kuva 1500-luvun alkupuolelta Johan Weissenburgerin painamasta kirjasta Ars Moriendi.

vansa »kaikkien näkyvien ja näkymättömien Luojaan»? Näkymättömät tulevat joskus näkyviksi: »Yhtäkkiä oli paimenten kanssa suuri joukko taivaallista sotaväkeä...» Mitäpä muuta kuin enkeleitä!

Taiteilija **Kuutti Lavonen** on todennut, että erityisesti sodan uhkan alla syntyy kaupallisia ja uskonnollisia oljenkorsia, joihin ihminen haluaa tarttua. Siitäkö syystä enkelit ovat nyt liikkeellä?

Maallistuneimmassakin kodissa kaivetaan enkelikellot kaapin kätköistä jouluaattona, ja niiden kilinässä soi angelus, nääntyneen nykyihmisen ehtoorukous, että taivaallinen rauha laskeutuisi kotiimme. Ja kun kellään ei ole enää mitään sanottavaa, kun keskustelu yllättäen tyrehtyy ja kaikki ovat samanaikaisesti hiljaa, sanotaan enkelin kulkevan huoneen läpi. Esimerkkejä enkelimielikuvien runsaudesta on vaikka kuinka paljon.

Miltä oikea enkeli näyttää?

Enkelit kirjallisuudessa Olli Seppälä kuittaa selostamalla Danten Jumalaista näytelmää ja Rilken elegioita. Kirjallisuudesta olisi tietenkin löytynyt vaikka kuinka paljon muita enkelikuvauksia, Waltarin Johannes Angelos esimerkiksi. Wim Wendersin elokuvassa Berliinin taivaan alla enkelit ovat surumielisiä keski-ikäisiä miehiä, vaikka enkeli usein mielletään pitkähiuksiseksi, kauniiksi naiseksi. Mutta enkelin luonteeseen kuuluukin ajassamme nyt niin pinnalla oleva androgyyniys.

»Äiti, mikä se on se suojelusenkeli?» kysyi kolmevuotias Leena kerran. »No, suojelusenkeli varjelee esimerkiksi, ettei me jäädä auton alle», selitti äiti taluttaessaan lasta kauppamatkalla. »Mutta mehän kävellään aina reunassa», totesi Leena kuivasti.

Omat enkelimme meillä on itsekullakin. Mielikuvamme enkelin ulkonäöstä voivat perustua kirkkomaalauksiin tai muihin taidekuviin. Vöyrillä, Suomen vanhimmassa puukirkossa vuodelta 1662, on saarnatuolin koristeena parikymmentä enkelinpäätä. Kalannin kirkon Barbara-alttarikaapissa Kansallismuseossa nähdään erittäin koskettavia enkeleitä. **Leonardo da Vinci, Michelangelo, Matias Grünewald** ja monet muut ovat vaikuttaneet mielikuviimme. Taiteilijat ovat kautta aikain antaneet enkeleilleen tehtäväksi symboloida täydellistä kauneutta. Mutta **Kauko Räsäsen**

veistämä Reikäenkeli ei 1960-luvulla kelvannut lappeenrantalaisille, koska he olivat tietävinään, miltä oikea enkeli näyttää.

Pikku Mari meni kolmannelle luokalle uuteen kouluun. Lokakuussa kuoli mummo, ja Marille kerrottiin, että hänestä tuli enkeli. Loppuvuodesta opettaja käski lasten piirtää jouluenkeleitä. Mari muisteli mummoansa ja aloitti työn todella hartaana. Syventyen hän hahmotteli mummon näköisen, mummon tavoin pukeutuneen enkelin liitämään tavaalle. »Mutta Mari! Eihän enkeli ole tuommoinen», sanoi opettaja. Mari kätki piirustuksensa eikä sen koommin paljoa välittäänyt piirtämisestä vaan rupesi harrastamaan koripalloa. Nykyisin Kaunialan sotavammasairaalan veteraanit sanovat häntä enkeliksi, kun hän tulee jumppauttamaan heitä.

Siipien havina lohduttaa

Kysymys kuoleman enkelin kohtaamisesta askarruttaa meitä kaikkia. Pohjanmaan museossa näin siitä koskettavan esimerkin. **Johan Erikson Jofs** oli valmistanut kaappikellon vuonna 1775 Ähtävällä. Sen etuseinään hän oli maalannut sanat:

»Kello lyö ehto joutu
kuolema wimen meitän nouta.»

Ja kellotaulun yläpuolella pieni, liikuttava punaposkinen enkeli suoritti lohduttajantehtäväänsä yhtä uskollisesti, kuin kello näyttää aikaa.

Yli kaksisataa vuotta vanhan kaappikellon edessä oli rauhallista seistä. Voi todeta niin, kuin taiteilija **Ina Colliander** on enkelistään sanonut: »Tämä ei sure äitiä tämä enkeli. Ne, jotka ovat rajan takana, ovat onnellisia. Enkeli suree meitä, jotka olemme niin heikkoja kestämään suruja ja vastoinkäymisiä.»

Nelisiipinen kerubi. Taustalla Aadamin ja Eevan karkoitus Eedenin puutarhasta. Kuva 1600-luvun alkupuolelta; Thomas Heywood, The Hierarchy of the Blessed Angels.

Näkymättömän hipaisu -kirjassa todetaan: »Enkeleiden perustehtävä on kuitenkin johdattaa ja opastaa ihmisiä oikeaan suuntaan – kohti Jumalaa, omaa itseä ja toisia ihmisiä. Tätä elämää eheyttävää tarkoitusta varten ne ovat olemassa. Tästä lähtökohdasta kumpuaa myös se usko, joka ilmenee myönteisenä vastauksena kysymykseen: enkeleitä, onko heitä?»

Teksti: Marja Mustakallio

Aarre Kuukaupin henkilökuva

Lokakuun lopussa vieraili pastori **Aarre Kuukauppi** Ruotsissa. Boråsin Inkeri-kerho oli jo pitkään pyytänyt häntä mukaan syysjuhlille. Tänä vuonna nämä juhlat olivat erityisen merkittävät siksi, että nyt vietettiin ensimmäisen Boråsissa pidetyn suomalaisen jumalanpalveluksen 50-vuotisjuhlaa; historiallinen jumalanpalvelus pidettiin Ramna-kirkossa 28. 10. 1945. Viikkoa ennen 50-vuotisjuhlia Aarre valittiin Inkerin kirkon piispaksi; näin hänestä tulee vuoden vaihteessa eläkkeelle jäävän piispa **Leino Hassisen** seuraaja. Aarre Kuukaupin Ruotsin-vierailun aikana minulla oli tilaisuus muutamien automatkojen aikana pyytää häntä kertomaan lapsuudestaan ja nuoruudestaan.

Siperian kautta Kelttoon

Aarren isä kutsuttiin armeijaan toisen maailmansodan alussa, mutta hän haavoittui toiseen jalkaansa. Tapahtuma oli kuitenkin lopulta isälle onneksi: toipumisen jälkeen hän ei nimittäin joutunutkaan pakkotyöhön muiden »epäluotettavien» suomalaisten tavoin vaan pääsi matkustamaan vaimonsa luokse Siperiaan. Aarren äiti oli syksyllä 1941 yhdessä vanhimman tyttärensä – tytär menehtyi myöhemmin matkan rasituksiin – ja satojen muiden Pohjois-Inkeristä evakuoitujen kanssa kuljetettu Laatokan yli Siperiaan. Kahdesta matkalle lähteneestä laivasta toista pommitettiin, ja se upposi kaikki matkustajat mukanaan.

Monien Siperiassa vietettyjen vaikeitten vuosien jälkeen alkoi 1950-luvulla suomalaisten värväys metsätyöhön Karjalaan. Aarren isä oli hyvin tarmokas ja työteliäs. Niinpä hän lähti matkaan ja rakensi perillä ensi tilassa perheelleen talon. Stalinin kuoleman jälkeen painostus helpotti ja Inkeriin muutto tuli mahdolliseksi. Kolme samasta kylästä kotoisin olevaa perhettä auttoi toisiaan purkamaan talonsa ja lastaamaan rakennuspuut vaunuihin; niin matka Kelttoon alkoi. Kotipitäjään Rääpyvään ei ollut sallittua asettua asumaan, sillä se oli sotilasaluetta. Keltto oli siten lähin mahdollinen kohde. Siellä perhe rakensi kotinsa Vanhakylään, ja samassa paikassa asuu äiti edelleenkin.

Isältään Aarre Kuukauppi oppi kriittisen suhtautumisen kaikkeen poliittiseen propagandaan Äidiltään hän taas peri halun puolustaa kristillistä uskoa. Jo ensimmäisen luokan syyslukukaudella opettaja jakoi pioneerikaulahuivit ja -merkit kaikille oppilaille. Aarre yritti ensin torjua lahjat. Kun opettaja ei ymmärtänyt asiaa, hänen oli pakko kertoa, että äiti oli kieltänyt ottamasta vastaan tällaisia

merkkejä. Äiti oli kotona sairaana eikä voinut tulla avuksi. Niinpä Aarre joutui yksin pitämään puoliaan koko valtakoneistoa vastaan. Tässä oli jotain enteellistä. Aarren äiti painotti myös, kuinka kauniilta vähemmistökielet kuulostivat. Rakkaus omaan kieleen ja kulttuuriin sekä suvaitsevaisuus muita kohtaan ovat näin kummunneet äidin näkemyksistä.

Taidekoulusta papinkouluun

Taidekouluun Aarre Kuukauppi päätyi, koska hänellä oli koulussa innostava ja ennen kaikkea vaativa kuvaamataidon opettaja. Opettaja antoi heille haastavia ja kiinnostavia tehtäviä. Aarre keskittyi töihinsä ja kehittyi lopulta niin taitavaksi, että pääsi taidekouluun Leningradiin. Saman opettajan oppilaita oli myös hänen serkkunsa, taiteilija **Santeri Ikko,** joka on maalannut alttaritaulut Kelton uuteen ja Toksovan uudistettuun kirkkoon.

Toimittuaan muutaman vuoden kommunistisiin juhliin liittyvien julisteiden maalaajana Aarre hakeutui tietoisesti suomalaisen rakennusalan yhteisyrityksen tulkiksi. Näin hänellä oli paremmat mahdollisuudet opetella ja käyttää suomen kieltä. **Mihail Gorbatshovin** uudistuskauden aikana vähemmistöjen asema helpottui. Silloinen rovasti Leino Hassinen kehotti Aarre Kuukauppia opiskelemaan papiksi. Syksyllä 1989 Aarre olikin yksi niistä kymmenestä inkeriläisestä nuoresta, jotka ensin suorittivat diakonin tutkinnon ja sen jälkeen jatkoivat teologisia opintoja Suomessa. Opiskelu koostui Suomen kirkon rahoittamasta teoreettisesta opetuksesta ja käytännön seurakuntatyöstä Inkerissä.

Kelton kirkkoherrasta piispaksi

Pian tämän jälkeen heräsi Kelton seurakuntalaisissa ajatus uuden kirkon rakentamisesta. Erityisesti nuoret olivat innokkaasti mukana suuren ja kauniin kirkon pystyttämisessä. Syksyllä 1992 Kelton uusi kirkko vihittiin, ja Aarre Kuukaupista tuli seurakunnan kirkkoherra sekä samalla pian koko Inkerin kirkon johtava pappi. Nyt kun piispa Leino Hassinen jää hyvin suoritetun työn jälkeen eläkkeelle, ottaa Aarre Kuukauppi vastuun kirkollisen työn johtamisesta seuraavalle vuosituhannelle. Toivomme hänelle onnea, työrauhaa ja työn iloa uudessa tehtävässä.

Teksti: Inkeri Peterson
Käännös: Liisa Pyysiäinen

Etsitään

Käiväräinen Eeva Käiväräinen (18. 8. 1925), sisar Iida Käiväräinen (30. 7 1930), sisar Hilda Käiväräinen (28. 1. 1934), syntyneet Hietamäen Käivärän kylässä. Isä Juhana Käiväräinen oli kuollut ennen sotaa. Suomessa oli sisarusten äiti Maria Käiväräinen, omaa sukua Käiväräinen (1902). Marian isä Paavo Käiväräinen jäi Suomeen ja kuoli Nokialla 1959. Suomalainen ystävä etsii Käiväräisen sisaruksia.

Vastaukset osoitteella:
Suomi-Inkeri-seura ry
Etsintäpalvelu, Timo Laakso,
PL 32, 00501 HELSINKI

»Kiitämme Inkeriä voimasta, jonka se synnytti ja rakkaudesta, jonka se herätti.»

Inkeriläisten sivistyssäätiö 30-vuotias

Inkeriläisten sivistyssäätiön nimi mainitaan usein kesäjuhlilla, kun sen myöntämiä ansiomerkkejä jaetaan niille, jotka ovat uhrautuvasti tehneet työtä Inkerin ja inkeriläisen hyväksi. Mutta mitä muuta Inkeriläisten sivistyssäätiö tekee? Ketkä sen oikein perustivat, ja minkälaiset ovat sen tulevaisuudennäkymät? Näihin kysymyksiin saatiin vastauksia lokakuisena sunnuntaina, kun Inkeriläisten sivistyssäätiö vietti 30-vuotisjuhlaansa Helsingissä Karjalatalolla. Puheenjohtaja **Keijo Korkka** esitteli asiaa näin:

»Inkeriläisten yhdistyksen piirissä toimivien henkilöiden keskuudessa virisi ajatus Inkeriläisten sivistyssäätiön perustamisesta. Kesäkuun 29. päivänä 1965 allekirjoittivat Helsingin kaupungista olevat kirkkoherra **Matti Vironmäki,** laamanni **Harry Brotherus** ja ilmoituspäällikkö **Väinö Kekki** sekä Espoon kauppalasta oleva johtaja **Antti Kekki** sivistyssäätiön säädekirjan, ja oikeusministeriö vahvisti säätiön säännöt 27 heinäkuuta, 1965.

Säätiön tarkoituksena on inkeritietouden kerääminen ja tallettaminen sekä Suomessa asuvien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä henkisen ja taloudellisen toiminnan tukeminen ja kehittäminen.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan saamiensa varojen mukaisesti jakamalla apurahoja inkeritietouden edistämiseen ja keräämiseen, inkeriaiheisten julkaisujen toimittamiseen, inkeriläissyntyisten vanhempien lasten opiskeluun, hankkimalla huoneistoja inkeriläisten järjestöjen toimintapaikoiksi sekä yleensä taloudellisesti tukemalla sellaista laillista toimintaa, joka edistää inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä henkisen ja taloudellisen toiminnan kaikinpuolista menestymistä.

Historiateos 60-luvun suurhanke

Ensimmäisiä toimia säätiön alkuunlähdössä oli saattaa laajasti tietoon sen olemassaolo ja tarkoitus. Tätä varten järjestettiin informaatiotilaisuuksia lehdistölle.

Toinen tärkeä tavoite oli varojen hankkiminen, ja tässä työssä menivätkin ensimmäiset vuodet.

Kun inkeriläisten sivistyssäätiön työ lähti liikkeelle, todettiin, että eräs kiireellisimpiä töitä oli pelastaa tiedot menneisyydestä. Tätä työtä varten muodostettiin historiatoimikunta, johon kuuluivat seuraavat henkilöt: puheenjohtajana fil.tohtori **Sulo Haltsonen,** sihteerinä tohtori **Leo Yllö** ja

Juhlan alkajaisiksi sivistyssäätiön hallintoneuvosto kokoontui yhteiseen kuvaan. Eturivissä vasemmalta Anne Tuohimäki, Pertti Virtaranta, Keijo Korkka ja Kaija Vironmäki. Keskirivissä Anneli Asplund, Yrjö Korkkinen, Aili Jukarainen, Inkeri Sarojärvi, Paavo Pesonen, Kerttu Susi, Anneli Korkkinen. Takana Markku Pyysiäinen, Annikki Kelo, Heimo Kekki ja Toivo Iho.

muina jäseninä professori **Aimo Halila,** toimitusjohtaja **Väinö Kekki,** professori **Erkki Kuujo** ja kansanopiston johtaja **Matti Kähäri.** Historiateoksen päätoimittajana toimi fil.tohtori Sulo Haltsonen.

Vaikea ja aikaaviepä työ pääsi alkuun. Kirjoittajat halusivat tehdä Inkerin suomalaisten historiasta kansantajuisen, asiapohjaisen ja luotettavan. Monet tiedot oli kerättävä muistitietojen perusteella, mutta onneksi oli olemassa myös runsaasti lähdeaineistoa. 1969 valmistui Inkerin suomalaisten historia, jonka syntyä olivat ratkaisevasti edistäneet monet keräykset, arpajaiset ja lahjoitukset Suomessa ja Ruotsissa sekä monien uuttera työ.

Pieni koti inkeriläisten kokoontumispaikaksi

Vuonna 1968 nousi esille ajatus Inkeri-kodin hankinnasta, jotta olisi paikka, missä voi kokoontua ja järjestää erilaisia tilaisuuksia.

Ensin kaavailtiin Inkeri-kotia Helsingin keskustaan, mutta päädyttiin kuitenkin Karjalatalon yhteyteen tulevien tilojen hankkimiseen.

Hanke vaati jälleen keräyksiä. Monelta taholta saatiin taas apua. Inkeriläisten yhdistys ja sen jäsenyhdistykset, Ruotsin inkeriläiset ja yksityiset henkilöt panivat kortensa kekoon tärkeänä pidetyn asian hyväksi.

Karjalatalon hanke viivästyi aika-

Juhlivan säätiön puheenjohtaja Keijo Korkka otti vastaan onnittelut. Tässä on vuorossa vasta avatun Inkerikeskuksen puheenjohtaja Helena Miettinen.

taulussaan ja rakennuskustannukset nousivat koko ajan aiheuttaen sen, että Inkeri-kodista tuli pinta-alaltaan suunniteltua pienempi.

Karjalatalon toisessa kerroksessa sijaitseva 55 m^2 suuruinen Inkeri-koti vihittiin käyttöönsä ja avajaiset pidettiin 26. tammikuuta 1975. Jälleen oli säätiön suurhanke toteutunut.

Säätiö on toteuttanut tarkoitustaan monella tavalla, joita ovat mm. inkeriaiheisen kirjallisuuden ja Inkeriläisten viestin julkaiseminen sekä Inkerikuoron toiminnan tukeminen.

Inkeri-tutkimusta ja perinteitä

30-vuotisjuhlan itseoikeutettu tervehdyspuheenpitäjä oli akateemikko **Pertti Virtaranta,** joka oli pitänyt juhlaesitelmän myös säätiön 15-vuotisjuhlassa. Tällä kertaa hän esitteli niitä tutkimuksia, joita eri yliopistoissa tällä hetkellä tehdään.

Erittäin kiinnostava on mm. professori **Erik Krokströmin** hanke Inkerin arkkitehtuurin selvittämiseksi. Tutkijaryhmä on lähdössä valmistelemaan Inkerin vanhan rakennuskulttuurin kartoitusta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura on juuri julkaissut professori **Saulo Kepsun** teoksen Pietari ennen Pietaria, jossa selostetaan Nevan suun kyliä 1600-luvulla. Monen pohjoisinkeriläisen suvun juuret on selostettu tässä kirjassa.

Erikoistutkija **Anneli Asplund** käsitteli juhlaesitelmässään inkeriläistä identiteettiä ja perinnekulttuuria. Mukaansatempaavasti hän valotti koko Inkerinmaan historiaa. Tutkijantyöstään näytteeksi hän esitti yleisön kuultavaksi katkelmia inkeriläisestä perinnelaulusta levyltä, jota esiteltiin lehdessämme jo aiemmin syksyllä. Julkaisemme esitelmän vuoden 1996 ensimmäisessä numerossa.

Juhlassa esitettiin 30-vuotiaalle säätiölle lukuisia tervehdyksiä ja onnentoivotuksia.

Säätiön perustajajäsenen, kirkkoherra Matti Vironmäen tytär, rehtori **Kaija Vironmäki** lausui juhlan päätössanoissa mm: »Minä kuulun niiden etuoikeutettujen joukkoon, jotka saivat alusta alkaen seurata Säätiön syntyvaiheita. Muistojeni albumista löytyy valokuva, joka on otettu lähes 30 vuotta sitten ensimmäisestä Sivistyssäätiön hallintoneuvoston vuosikokouksesta.

Kuvassa on se pieni joukko ihmisiä, jotka halusivat saada kirjoihin ja kansiin rakastamansa Inkerin historian ja kulttuuriperinteen annettavaksi nuoremmankin sukupolven käyttöön ja tietoisuuteen. Mitä kaikkea kokouksessa puhuttiin, sitä en muista, ja en varmaan kaikkea ihan ymmärtänytkään, mutta tunnelman muistan. Innostus oli valtava.

Muistan kuinka monet kyynel silmässä, mutta hyvin lämpimästi ker-

Inkeriläisten Sivistyssäätiön vuosikokouksessa 29. 3. 67 olivat hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenistä läsnä kuvassa näkyvät henkilöt. Edessä istumassa (vasemmalta): laamanni Harry Brotherus, kauppaneuvos Oskar Rokkanen, johtaja Väinö Kekki, pääjohtaja Erkki Tuuli. Keskirivissä istuvat: toimistovirkailija Kerttu Susi, opettaja Kaija Vironmäki, opettaja Eino Virolainen. Seisomassa (vas.): professori Pentti Kaitera, kaupunginjohtaja Arno Tuurna, rehtori Heikki Mylläri, rouva Hertta Allanmaa, kansanopistonjohtaja Matti Kähäri, hovioikeudenneuvos Robert Rainio, johtaja Antti Kekki, fil.tohtori Sulo Haltsonen, maat.metsät. tohtori Leo Yllö ja rovasti Matti Vironmäki. Kuvasta puuttuvat hallintoneuvoston jäsenet: arkkipiispa Martti Simojoki, akateemikko Martti Haavio ja talousneuvos Martti Soiva.

toivat vaikeista ja kovista elämänkokemuksistaan. Rakkaus Inkeriin oli jokaisen puhujan tärkein johtoajatus.

Suurin osa tuossa kokouksessa olleista on nyt jo siirtynyt rajan toiselle puolelle. Isäni oli kokousta muistellessaan kirjoittanut minulla olevan valokuvan taakse näin:

»Rakkaat rannat ovat poissa, mutta me kiitämme siitä, mitä ne meille olivat silloin, kun ne olivat kotinamme ja elämämme ympäristönä. Me kiitämme menetettyä kotiseutua voimasta, jonka se meissä kasvatti ja rakkautta, jonka se meihin sytytti. Me kiitämme siunatusta arkiaherruksesta sen pelloilla ja tantereilla, onnellisista juhlista sen kukkivissa lehdoissa ja pyhistä hetkistä sen hartaan kodikkaissa Herran temppeleissä».

Arvoisat juhlavieraat! Säätiön hallituksen puolesta haluan kiittää lämpimästi teitä kaikkia siitä, että olette tulleet tänään juhlimaan kanssamme ja siten antaneet tukenne Säätiömme toiminnalle.

Lämpimät kiitoksemme hallintoneuvoston jäsenille sekä entisille että

nykyisille. Te olette mahdollistaneet sen työn, joka 30 vuotta sitten innolla alkoi – tietoa siitä, mikä Inkeri oli, on viety ja viedään eteenpäin nuoremmallekin sukupolvelle.

Kiitos kaikille, jotka olette voimianne ja aikaanne uhranneet Inkeriläisten Sivistyssäätiömme hyväksi!

Kaikille teille haluan vielä toivottaa samoin kuin erään Jörg Zinkin kirjan elämänkulkija:

»En toivo teille elämää, jossa ei ole vaivaa ja haasteita. Sen sijaan toivon teille / kätten ja sydämen voimaa ja siunausta ja sitä, että vilja kasvaa auranne jäljissä ja että olkien lomissa aina vilkkuu kukkia».

»Oi kiitos, sä Luojani armollinen...» Duettoja esittivät juhlassa Sirkka-Liisa Leskinen ja Irma Pärnänen. Heitä säesti Sirkka Virtaranta.

Kohti onnellista huomista

Kotiin lähtiessään moni juhlavieras varmaan pohdiskeli puheenjohtaja Keijo Korkan lausumia ajatuksia säätiön tulevaisuudennäkymistä.

»Tutkiessani säätiön arkistoja olen tuntenut suurta kiitollisuutta niitä kohtaan, jotka ovat säätiön perustaneet ja sen työhön osallistuneet. He ovat kantaneet huolta inkeriläisten vaiheiden tallentamisesta ja inkeriläisten kulttuuriperinteen vaalimisesta, eivätkä saaneet rauhaa, ennen kuin saivat tämän työn liikkeelle.

Kolmenkymmenen vuoden ajan on säätiö toteuttanut tarkoitustaan monella tavalla. Paljon on tehty työtä ja säätiön perustajat ja monet muut ovat uhranneet voimiaan sekä tarmoaan säätiön tehtävissä ja Inkerin asialle. Monet liikelaitokset, järjestöt, yhdistykset ja yksityiset ovat tukeneet säätiön toimintaa, jotkut yksityiset henkilöt jopa testamentanneet jäämistönsä säätiölle.

Ajan ratas pyörii koko ajan. Sukupolvet vaihtuvat, jättävät omat jälkensä ja vievät mennessään tietonsa. Myös säätiön perustajat ja monet muut säätiön toimintaan osallistuneet ovat jo siirtyneet pois tästä ajasta. He ovat jättäneet jälkipolville perinnön, ja paljon riippuu meistä ja tulevista polvista, miten tätä perintöä hoidetaan ja vaalitaan. Varmasti löytyy edelleen niitä, jotka tuntevat säätiön tarkoitusperän omakseen, osallistuvat sen työhön, tai tukevat taloudellisesti säätiön mahdollisuuksia tarkoituksensa toteuttamisessa. Tänä päivänä eletään nopeasti muuttuvassa maailmassa ja inkeriläisten asioita voidaan lähestyä ja tutkia vapaammassa ilmapiirissä kuin ennen.

Inkerinsuomalaisten historiaan tullaan kirjoittamaan uusia lehtiä, jotka täsmentävät Inkerin kansan kovien kohtaloiden menneisyyttä ja toivottavasti kertovat myös paremmasta huomisesta, joka kulkee onnellisissa merkeissä ja siunausten saattelemana.»

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Terveisiä Turusta

Turusta lähti 55 hengen seurue syyskuussa kohti Helsingin satamaa ja Pietaria. Matka oli niin suosittu, että kaikki matkalaiset eivät mahtuneet linja-autoon, vaan osa porukasta matkusti pikkubussilla.

Matka kohti Pietaria alkoi M/s Konstantin Simonovilla illansuussa. Laivalla saimme nauttia miehistön show-esityksistä ja tietenkin toistemme seurasta

Koska matkaseurueessa oli monia turkulaisia, joilla on oma kummiperhe Keltossa, oli sovittu, että muutkin halukkaat ryhmästämme pääsevät tutustumaan inkeriläisiin. Osa matkalaisista lähti heti tiistaiaamulla omiin kummiperheisiinsä. Kelton kirkon linja-auto saapui keskiviikkona noutamaan muita halukkaita Inkerinmaalle. Kelton kirkkoherra **Aarre Kuukauppi** odotti ryhmäämme ja piti pienen hartaustilaisuuden sekä esitteli kirkkoa ja sen toimintaa.

Etukäteen oli sovittu, että kaikki Kelttoon tulevat pääsevät myös tutustumaan inkeriläiseen kotiin. Kirkkoon olikin saapunut monia ihmisiä vastaanottamaan vieraita. Näin täysin vieraat ihmiset kohtasivat toisensa ja tulivat tutuiksi. Vain pari tuntia meillä oli aikaa viettää yhdessä.

Lähdön hetki oli liikuttava. Kyyneleet nousivat silmiin eron hetkellä. Isäntäperheiden ystävällisyys ja vieraanvaraisuus tekivät suuren vaikutuksen vieraisiin. Vielä linja-autossakin matkalla Turkuun keskusteltiin in-

Joukko turkulaismatkalaisia virkistäytyi Suorannassa kahvilla.

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

Tammikuussa 28. 1. 1996 klo 14.00 kuukausitilaisuus.

Helmikuussa 25. 2. 1996 klo 14.00 kevätkokous.

---

keriläisten kovasta elämästä ja suuresta vieraanvaraisuudesta puutteenkin keskellä.

Monelle matkalaiselle inkeriläisten elämänkohtalot olivat melko vieraita. Inkeriläiset kyllä tunnettiin suomalaisista sukujuuristaan. Nyt saatiin henkilökohtainen kosketus ja lisää tietoa. Iäkkäät inkeriläiset mummot ja papat puhuvat suomen kieltä kuin vettä vaan, se tuntui olevan myös yllätys monille matkalaisille. Vierailusta jäi hyvät ja lämpimät muistot.

Moni matkalaisista jätti minulle osoitteensa, että hankkisin heille oman inkeriläisen kummiperheen. Lisäksi annoin myös oman osoitteeni monelle, jotka haluavat lahjoittaa tavaraa inkeriläisille lähetettäväksi. Kummitoiminta sai näin uusia voimia.

Teksti: Raili Pajula
Turun seudun Inkeri-seura ry:n
kummitoimikunnan puheenjohtaja.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Seuraavat tapahtumat Karjalaisten talolla klo 14.00, Itäpellontie, Turku.

26. 12. 1995 Joulujuhla
25. 02. 1996 Kevätkokous
08. 04. 1996 Pääsiäisjuhla
26. 05. 1996 Helluntaijuhla
29. 09. 1996 Mikkelinpäivän tilaisuus ja syyskokous
02. 11. 1996 Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä
26. 12. 1996 Joulujuhla

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset pidetään säännöllisesti joka tiistai klo 16.45–18.30. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita!

Seukkoseura

14. 12. 95 klo 13.00, Seukko-seuran 20-vuotisjuhlat.

Tervetuloa!

Joulu juhlista on jaloin
Sananlasku kertoo yhä,
että juhlistettu valoin
joulupäivämme on pyhä.

Näille jouluihanteille
kuusen valot silloin loistaa,
ja ne sydäntalveen tuovat
meille mieltä aurinkoista.

Kysyvä ei eksy tieltä,
usko antaa ihmiselle
rakkautta, ilomieltä,
rauhaa maahan jokaiselle.

Toivo Flink – Eeva Mäkilä:
Inkerin lasten oppikirja

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Bordsflagga	60 kr
Nouse Inkeri, grammofonskiva	25 kr
Lauri Santtu, grammofonskiva	25 kr
Arvo Survo: Omal' maal', kassett	50 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, von Köppen	50 kr
Vykort, Haparanda, fackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + Estland	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: Inkeriläisten vaellus	75 kr
Isien Usko, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: Fenno-Ingrian lauluja	5 kr
Hammarström: Ingermanländarna som flydde till Sverige	15 kr
Folkesten: Ingermanländare i Västerås	25 kr
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Himiläinen: Främmande fosterland	50 kr
Hiiva: Förvisningen	50 kr
Monahof: Tillflykten	75 kr
Ojala: Pitkä kotimatka	75 kr
Ojala: Suomi näkyy	75 kr
Kuortti: Kirkossa, keskitysleirillä	75 kr
Kuortti: Veljeni sotavangit	75 kr

Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Survo: **Itku Inkerille**	**130 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Miettinen: **Kohtalontie**	**150 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
T-paita	**100 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5